

*Міністерство культури і туризму України
Харківська державна академія культури
Бібліотека*

*До 80-річчя
Харківської державної академії культури*

ВІВАТ, АКАДЕМІЄ!

Дайджест

*Випуск 4
(2006–2008)*

*Харків
ХДАК
2009*

УДК 378.4(477.54)“19”(048)
ББК 74.584(4УКР–4ХАР)6
В 41

Рекомендовано до друку
вченою радою Харківської державної академії культури
(протокол № 3 від 02.10.2009 р.)

Укладачі: С. В. Євсеєнко, О. М. Левченко.
Науковий редактор: С. В. Євсеєнко

Віват, Академіє! [Текст] : дайджест / Харк. держ. акад. культури. — [Вип. 1] (1999)– . — Х. :
В 41 ХДАК, 1999– .

Вип. 4. (2006–2008) / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Бібліотека ;
[уклад.: С. В. Євсеєнко, О. М. Левченко ; під ред. С. В. Євсеєнко]. — 2009. — 297 с.

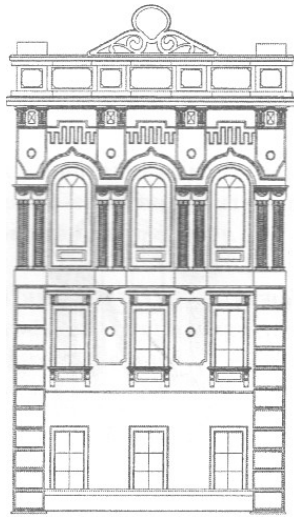
ISBN 978–966–8308–22–2

Дайджест містить матеріали про діяльність Харківської державної академії культури, опубліковані у центральних та місцевих газетах за 2006–2008 роки і є хронологічним продовженням дайджесту «Віват, Академіє!» (2004–2005), який вийшов друком у 2006 році.

УДК 378.4(477.54)“19”(048)
ББК 74.584(4УКР–4ХАР)6

ISBN 978–966–8308–22–2

©Харківська державна академія культури, 2009
©С. В. Євсеєнко, О. М. Левченко
©В. М. Шейко, передмова, 2009

ВІД УКЛАДАЧІВ

До збірки ввійшли окремі газетні статті та замітки про діяльність колективу Харківської державної академії культури, інтерв'ю з її керівництвом, фрагменти публікацій про викладачів, студентів, випускників ХДАК, навіть якщо їхня діяльність безпосередньо не пов'язана з академією.

У цьому випуску подаються матеріали за 2006–2008 роки.

Серед переглянутих газет як всеукраїнські («Культура і життя», «Урядовий кур'єр», «Україна молода», «Голос України», «Дзеркало тижня», «Освіта», «Освіта України», «Комсомольская правда в Украине: Харьковский выпуск»), так і місцеві, які виходять друком у м. Харкові та Харківській області («Время», «Вечерний Харьков», «Слобідський край», «Харьковские известия», «Нова демократія» та ін.). Переважна більшість — це газети, які отримує бібліотека ХДАК, окремі матеріали надійшли від викладачів академії.

Вперше до дайджесту ввійшли матеріали зі студентських газет ХДАК: «Бурсацький узвіз», «Akademia», «Студентські обрії», які найповніше віддзеркалюють життя академії за означений період.

Укладачі не претендують на всебічне охоплення матеріалу. Тексти подано в авторській редакції. Пропущені речення, абзаци позначено знаком <...>.

Видання містить покажчик персоналій і покажчик творчих колективів ХДАК. У покажчику персоналій наводяться прізвища тільки викладачів, студентів та випускників ХДАК, а також учасників інтерв'ю (респондентів).

До покажчика творчих колективів ХДАК увійшли всі гурти, фольклорні групи, театри, хори і т. д., про які згадувалось у газетах за означений період.

ПЕРЕДМОВА

Новітні освітні трансформації яскраво й оригінально віддзеркалились на сучасному етапі розвитку одного із найстаріших у своїй галузі ВНЗ — Харківської державної академії культури, яка у вересні 2009 р. відзначає свій 80-річний ювілей.

Харківська державна академія культури створена згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1998 року № 818 на базі ліквідованого Харківського державного інституту культури. Офіційною датою створення інституту є 10 вересня 1929 року, коли Раднарком України на своєму засіданні прийняв рішення про реорганізацію факультету політосвіти Харківського інституту народної освіти в окремий інститут політосвіти. Академія — найстаріший і упродовж тривалого часу єдиний в Україні унікальний навчальний і науковий центр, фундатор культурологічно-мистецької, бібліотечно-інформаційної освіти, який відіграє суттєву роль в історії вітчизняної науки й освіти.

Саме на базі її філії виник Київський інститут культури (нині — Національний університет культури і мистецтв). ХДАК була одним із засновників ще одного інституту культури України — Рівненського (нині — Рівненський державний гуманітарний університет). Сьогодні майже половина працівників сфери культури України — це випускники академії.

ХДАК першою в Україні розпочала підготовку фахівців культурологічно-інформаційного спрямування: культурологів, викладачів історії та теорії культури, організаторів культурно-дозвілєвої діяльності, документознавців-менеджерів інформаційних систем, соціальних педагогів, істориків-музеєзнавців. В академії був створений перший в Україні факультет підвищення кваліфікації працівників культури та мистецтв, за роки існування якого тут підвищили кваліфікацію майже 5 тисяч викладачів училищ культури і мистецтв України, Молдови, Середньої Азії.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності ХДАК як вузу найвищого — IV рівня акредитації, гарантією якості підготовки висококваліфікованих фахівців відповідного профілю є науково-дослідницька та творчо-виконавська діяльність.

До суттєвих результатів науково-дослідницької діяльності напередодні свого 80-річчя слід віднести:

— утвердження ХДАК як провідного ВНЗ в Україні з двох основних наукових галузей — «культурології» та «соціальних комунікацій». ХДАК ініціювала введення нових наукових галузей до «Переліку спеціальностей, за якими проводяться захисти дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань», що отримало підтримку Кабінету Міністрів України, ВАК України й більшості вузів відповідного профілю;

— видання чотирьох спецвипусків наукових збірників «Культура України» і «Вісник ХДАК» спочатку з проектами програм кандидатських іспитів для аспірантів і здобувачів, а потім і самих програм;

— створення в ХДАК 2 докторських спеціалізованих вчених рад (Постановою ВАК України) з правом прийняття до розгляду та проведення захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) культурології та соціальних комунікацій;

— ХДАК як провідна установа успішно провела Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук зі спеціальності «Документознавство, архівознавство»;

— проведення понад 20 наукових конференцій, науково-методичних семінарів, «круглих столів» тощо. Серед них: міжнародна наукова конференція «Освіта, культура і мистецтво в добу цивілізаційної глобалізації» (22–23 листопада 2007 р.); міжнародна науково-теоретична конференція «Харків у контексті світової музичної культури» (3–4 квітня 2008 р.); всеукраїнська конференція молодих учених «Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття»; міжнародна наукова конференція «Наука і соціальні проблеми суспільства: освіта, культура, духовність» (20–21 травня 2008 р.); III всеукраїнський конкурс молодих виконавців «Слобожанський вернісаж — 2008»; міжнародні наукові читання «Перший в Україні відділ бібліотекознавства: до 105-ї річниці заснування» (14–15 травня 2008 р.); студентська міжвузівська науково-практична конференція «Голодомор 1932–1933 років в Україні: злочин проти нації (24 листопада 2007 р.)»;

— захист викладачами ХДАК 7 докторських та 15 кандидатських дисертацій.

Успішно функціонують докторантура та аспірантура за 8 напрямками.

Зросла кількість публікацій: викладачами опубліковано 482 найменування наукових, навчально-методичних та інших видань, аспірантами 95 найменувань, студентами — 126 тез доповідей, зокрема 8 монографій, 17 підручників з грифом МОН України або Міністерства культури і туризму тощо.

Значна увага приділялася творчо-виконавській роботі викладачів і студентів. Так, за рік здійснено понад 120 виступів викладачів і студентів на концертах, вечорах, фестивалях, конкурсах, інших мистецьких заходах м. Харкова та області, інших регіонів України та за її межами.

Було проведено 3-й всеукраїнський конкурс молодих виконавців «Слобожанський вернісаж», ініційований та проведений на базі ХДАК, в якому взяли участь понад 200 молодих виконавців з цих регіонів України. Це сприяє утвердженню академії як одного з провідних ВНЗ України мистецького профілю.

В академії функціонують більше 30 студентських творчих колективів, відомих не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Більше 200 учасників протягом року стали переможцями або дипломантами міжнародних конкурсів, фестивалів, оглядів.

Отже, вищесказане ще раз свідчить, що Харківська державна академія культури є вищим навчальним закладом західного типу. Адже науково-творча, теоретична і прикладна робота колективу й студентів спрямована на навчально-виховну сферу, на розвиток культури і мистецтва, інформаційно-бібліотечного сектора регіону й України. А все це дає можливість готувати висококваліфіковані кадри інформаційно-культурологічного, мистецького спрямування для незалежної України.

В цілому на сьогодні Харківська державна академія культури — сучасний вищий культурологічно-мистецький та інформаційний навчальний заклад України загальнодержавної форми власності, акредитований (у повному обсязі) за IV рівнем акредитації. За роки існування підготовлено понад 40 тисяч висококваліфікованих фахівців у галузі культури і мистецтв, серед них більше 300 іноземних громадян із 24 країн Європи, Азії, Африки та Америки. Понад 1000 випускників ХДАК удостоєні урядових нагород, двоє — **Г. Балицький** та **І. Філіповський** — звання Героя Радянського Союзу. Близько 80 випускників мають державні почесні звання, серед яких: народна артистка України **А. Мамченко**, заслужені артисти України **М. Рачинський**, **В. Плескунов**, **Т. Толейчук**, **О. Сокіл**, **Ф. Лостовський**, **С. Орлова**, заслужені діячі мистецтв **Ю. Старченко**, **Є. Бортник**, **В. Ірха**, **В. Біленька**, **Л. Корольова**, **Р. Целінський**, **В. Ярошик**,

В. Ракитянська та ін. Серед випускників академії **В. Шейко** — ректор академії, доктор історичних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, член-кореспондент Академії мистецтв України, повний кавалер ордена «За заслуги»; **В. Рожок** — ректор Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського, заслужений діяч мистецтв України, доктор мистецтвознавства, професор; **Д. Остапенко** — генеральний директор Національної філармонії України, котрий неодноразово обіймав посаду Міністра культури та мистецтв України, народний артист України, професор; **В. Кірсанов** — перший проректор Київського національного університету культури і мистецтв, заслужений працівник культури України, професор, та ін.

Нині в академії навчаються майже 3,5 тисячі студентів як денної, так і заочної форм навчання. Значна частина фундаментальних, професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін у ХДАК — культурологічно-інформаційного і мистецького профілю, що передбачає індивідуальну підготовку фахівців та значно менше співвідношення кількості студентів на одного викладача (від 3,5 до 5,5 студентів денної форми навчання). Тому чисельність науково-педагогічних працівників академії відповідає штатам гуманітарних університетів України.

Академія здійснює підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів за чотирма галузями знань — «культура», «мистецтво», «педагогічна освіта», «менеджмент» та 11 спеціальностями: «культурологія», «театральне мистецтво», «хореографія», «кіно-, телемистецтво», «музичне мистецтво», «музейна справа і охорона пам'яток історії та культури», «книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», «документознавство та інформаційна діяльність», «соціальна педагогіка», «менеджмент соціокультурної діяльності», «менеджмент організацій».

Навчально-виховний процес забезпечують 10 факультетів, зокрема факультет культурології, театального, кіно-, телемистецтва, хореографічного мистецтва, музичного мистецтва, бібліотекознавства та інформатики, документознавства та інформаційної діяльності та ін.; 29 кафедр, на яких працюють 236 штатних викладачів, зокрема 8 академіків галузевих академій, 35 докторів наук, професорів, 40 народних та заслужених артистів України, заслужених діячів мистецтв і працівників культури, 129 кандидатів наук, доцентів. Серед них такі відомі українські вчені, доктори наук, професори, як: **В. Шейко, Н. Кушнарєнко, А. Рижанова, А. Соляник, Л. Філіпова, М. Дяченко, І. Зборовець, Г. Асєєв, В. Ільганасва, Л. Стародубцева, Г. Панков, С. Потрашков, І. Польська, О. Тортіка, О. Чепалов, Ю. Лошков** та ін. Тут працюють: народні артисти України — **Б. Колногузенко, К. Шаша, О. Могила (Васильєв)**, заслужені діячі мистецтв — **В. Шейко, І. Борис, Т. Большакова, С. Гордєєв, В. Ірха, В. Курисько, В. Осадча, М. Розін, О. Склярєв, Ю. Чемеровський**, заслужені артисти України — **Л. Марков, В. Осипенко, В. Цицирєв, Л. Красовська, Ю. Данильчишин, Л. Кудрич, П. Кучин, В. Харитєнова, М. Колодочка, О. Шишкіна, В. Горбунов**, заслужені працівники культури України — **М. Дяченко, М. Каністратєнко, Н. Кушнарєнко, О. Літвінов**, заслужений художник України **В. Грицанєнко**, заслужений журналіст України **З. Аласанія** та ін.

ХДАК — культурно-мистецький центр, значна частина викладачів і студентів якого є організаторами й учасниками найрізноманітніших культурно-мистецьких акцій. Зокрема академія ініціювала проведення на своїй базі постійно діючого всеукраїнського фестивалю «Слобожанський вернісаж». Нині вже втретє проведено цей престижний мистецький форум, у якому взяли участь понад 600 молодих талановитих митців з усіх регіонів України. За останні роки більше 200 студентів академії отримали звання лауреатів, дипломантів та призерів міжнародних, всеукраїнських і регіональних мистецьких конкурсів та фестивалів. Так,

студентський театр народного танцю «Заповіт», який успішно функціонує з 1990 року, неодноразово виборював гран-прі, ставав лауреатом міжнародних конкурсів і фестивалів у Бельгії, США, Іспанії, Португалії, Росії та інших країнах світу; студентський театр естрадного співу «СТЕП» є лауреатом численних міжнародних, всеукраїнських і регіональних фестивалів та конкурсів естрадної пісні; **академічний хор** студентів неодноразово виступав на сцені Національної філармонії України, ставав лауреатом і дипломантом престижних конкурсів і фестивалів державного та міжнародного рівнів тощо.

ХДАК — один із провідних науково-методичних центрів України культурологічного, мистецького, бібліотечно-інформаційного та соціально-комунікаційного профілів. Викладачі академії розробили понад 300 програм і науково-методичних матеріалів для студентів вищих навчальних закладів України I–II та III–IV рівнів акредитації, більшість із яких є авторськими; підготували та видали з грифом МОН України та Міністерства культури і туризму України понад 50 підручників, навчальних та навчально-методичних посібників. Авторитетні професори, доктори наук входять до складу всеукраїнських наукових та науково-методичних комісій, журі тощо. Так, **В. Шейко** — голова експертної комісії ВАК України з культурології; **Л. Стародубцева** — член цієї комісії; **В. Ільганаєва** — член експертної комісії ВАК України з соціальних комунікацій; **Н. Кушнарєнко** — член Державної акредитаційної комісії України; **В. Шейко, М. Каністратенко, Н. Кушнарєнко, А. Соляник, Л. Філіпова, Г. Асєєв, О. Кравченко** та ін. є членами науково-методичних комісій МОН та експертами МОН України з ліцензування та акредитації з освітніх напрямів «культура», «мистецтво», «соціальна педагогіка», «менеджмент», «туризм» тощо.

ХДАК — центр фундаментальних наукових досліджень у галузі культурології, мистецтвознавства та теорії соціальних комунікацій. Разом з Інститутом культурології Академії мистецтв України ХДАК є одним із розробників загальнодержавної НДР «Історія України: історико-культурологічні виміри»; провідні наукові напрями досліджень академії — «Проблеми історії та теорії культури», «Українська і світова музична культура», «Українська хорова культура в контексті світової культури», «Хореографічна культура східних регіонів України: теоретичні і виконавські аспекти» та ін.

В академії діє понад 10 відомих наукових шкіл; дві спеціалізовані вчені ради: Д 64.807.01 за двома спеціальностями 26.00.01 — теорія та історія культури (у галузі культурології, філософських наук та мистецтвознавства), 26.00.04 — українська культура (у галузі культурології, мистецтвознавства); Д 64.807.02 за двома спеціальностями 27.00.01 — теорія та історія соціальних комунікацій (у галузі соціальних комунікацій), 27.00.03 — книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство (у галузі соціальних комунікацій). За п'ять останніх років викладачі академії захистили 10 докторських і 47 кандидатських дисертацій. Академія видає наукові збірники «Культура України» та «Вісник Харківської державної академії культури», які затверджені ВАК України як фахові з культурології, мистецтвознавства, соціальних комунікацій, педагогічних, історичних, філософських наук. Щороку викладачі, докторанти, аспіранти і студенти академії публікують понад 400 монографій, підручників, навчальних посібників, навчально-методичних матеріалів, статей, тез доповідей. На базі ХДАК проводяться щорічні міжнародні наукові конференції, «круглі столи», фестивалі, серед яких: «Освіта, культура та мистецтво в добу цивілізаційної глобалізації», «Культура та інформаційне суспільство XXI століття», «Харків у контексті світової музичної культури», всеукраїнський фестиваль молодих виконавців «Слобожанський вернісаж» та ін.

Академія — дійсний член Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (ІФЛА), Організації Європейської співдружності в галузі бібліотечно-інформаційної освіти (БОБКАТССС), Європейської асоціації бібліотечно-інформаційної освіти та наукових досліджень (ЕВКЛІД). Вона має широкі навчальні та наукові зв'язки з Університетом Роберта Гордона (Велика Британія), Університетом штату Іллінойс (США), Вищою Королівською школою бібліотекознавства (Данія), Амстердамським університетом і Вищою політехнічною школою (Нідерланди), Вищою школою бібліотекознавства та інформатики й Українським Вільним Університетом (Німеччина), Харбінським університетом та Харбінським інститутом просвіти (Китай), Вищою гуманітарно-економічною школою (Польща). Згідно з укладеними угодами, академія здійснює міжнародний обмін викладачами, науковцями, студентами, надає можливість своїм студентам продовжувати навчання за кордоном. З ініціативи Асоціації Університетів Європи та Болонського університету 16 вересня 2005 р. академія підписала Велику Хартію університетів, приєднавшись до світової університетської спільноти.

За значний внесок у розвиток української культури, мистецтва, підготовку висококваліфікованих фахівців академія була нагороджена в 1979 р. Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР, у 1999 р. — Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, а у 2004 р. — Почесною грамотою Верховної Ради України і Золотою медаллю Академії мистецтв України.

Таким чином, 80-річний історичний шлях Академії культури свідчить про унікальність ВНЗ культури, їх феноменальну особливість конгломеративного поєднання гуманітарно-інформаційної та мистецько-культурологічної освіти, що дозволило їм стати не тільки провідними навчальними, а й соціально-культурними центрами, відомими не лише в Україні, а й далеко за її межами.

Доктор історичних наук, професор,
член-кореспондент Академії мистецтв
України, засл. діяч мистецтв України,
ректор Харківської державної
академії культури

В. М. Шейко

ЗРОБИТИ КРОК УПЕРЕД

У наш стрімкий, напружений час ми зовсім розучилися вірити в диво. Вийшли з моди романтичні казкові історії. Скажімо, про гидке каченя, котре згодом, непомітно для оточуючих, перетворюється в чудового лебедя. Сучасну молодь цікавлять більш престижні, прибуткові професії — юриста, економіста, менеджера. Медика, на крайній випадок! На акторів, режисерів, естрадних співаків зараз дивляться як на дивакуватих персонажів якогось нереального життя — екранного, гротескового, нещирого... Але не перевелися, на щастя, справжні романтики, котрих примагнічує неповторний дух Мельпомени, специфічний запах театральних лаштунків, шалена сила справжнього мистецтва.

ТОРТУРИ ДУХОВНОСТІ

...Генеральна репетиція завершувалася. Режисер ще намагався дати акторам-студентам останні настанови та рекомендації. Однак **Денис Криворучко** їх уже практично не сприймав. Він навіть не уявляв, де в нього беруться сили, щоб знову і знову пробуджувати в собі на сцені психологічну бурю почуттів і емоцій. Боліла голова, щеміло серце, тремтіли руки. Денис подумки запитував у самого себе: хто він? Людина? Кінь? А може, привид?.. Чому його так боляче били на сцені однокурсники? Адже перед репетицією вистави домовлялися про те, що стусани будуть вдавані, імітовані. Можливо, колеги забули про це, увійшовши у творчий екстаз? А може намагалися втілити в життя тезу, що мистецтво вимагає жертв.

Як би там не було, але лікті, коліна були обідрані до крові, спина і плечі Дениса аж горіли. Хлопець знесилено опустився на лаву за лаштунками, щоб перевести подих. Холодний піт повільними струмочками стікав з мокрого волосся голови, по щоках, по всьому тілу. Скільки так просидів — годину, дві?..

За декілька хвилин в **учбовому театрі академії культури** розпочнеться вечірня вистава філософської притчі «Холстомер», поставленої за оповіданням Л. Толстого «История лошади». Денис Криворучко уже бачить, як блищать очі глядачів переповненого залу. Ще мить — і втоми наче не було. Підхоплюється і рішуче прямує на сцену. А там він уже не Криворучко, а рудий кінь-недокровка Холстомір — головний об'єкт знущань та висміювання своїх одноплемінників. Стоїть посередині сцени в широкій полотняній сорочці — майже до колін, сірій, як сама кінська доля.

ВИПРОБУВАННЯ ТРУДНОЦАМИ

Починаючи роботу над цим складним, об'ємним твором у театрі «Академія» зі студентами другого курсу, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри режисури Харківської державної академії культури **С. Гордєєв**, безперечно, усвідомлював, яку велику відповідальність бере на себе, покладає на молодих акторів. У нього не було права на помилку. Адже практично увесь театральний світ вже знав про геніальні постановки «Холстомера» М. Розовським у Москві та Г. Товстоноговим у Санкт-Петербурзі. Тому й чекав так довго у Харкові С. Гордєєв на свій «зоряний» курс, котрому б під силу була ця класична вистава.

Відверто кажучи, навіть цей курс не одразу погодився на таку складну сценічну роботу. Студенти навіть розділилися на дві частини — прихильники і противники. Останні готові вже були до інсценування творів В. Шукшина. Гордєєв не тиснув на своїх студентів. Він намагався їх переконати, що саме ця театральна постановка стане першою серйозною вершиною на шляху здобуття професійної майстерності майбутніх режисерів і акторів.

Почали вивчати ролі «Холстомера». Головна роль Денису Криворучку дісталася не одразу. Нелегко було доводити сором'язливому, скромному юнаку із передмістя, що саме він і є той самий Холстомір, образ якого з такою любов'ю виводить Л. Толстой у своєму творі.

ХЛОПЕЦЬ ІЗ ПЕРЕДМІСТЯ

Денис Криворучко — звичайнісінький юнак, який практично нічим не відрізнявся від своїх ровесників. Народився і виріс у селищі Пісочин, закінчив місцеву школу. Хіба що захоплювався більше гуманітарними дисциплінами: багато читав про театр, кінематограф, музику. Грав на гітарі, мріяв створити зі своїми товаришами в Пісочині музичний рок-гурт.

Після закінчення середньої школи, одразу вирішив поступати до академії культури. Але з першої спроби стати студентом цього вищого навчального закладу, на жаль, не вдалося. І тоді, щоб не марнувати цілий рік, Денис йде до одного з харківських профтехучилищ і здобуває фах перукаря.

В 2001 році, з другої спроби, все-таки вступає до академії, підтвердивши свою наполегливість і цілеспрямованість. Адже він, одразу після школи, поставив собі за мету — будь що потрапити саме в цей вуз. Сподівання юнака повністю виправдалися. Він упевнився в тому, що саме мистецтво, театр, масові естрадні видовища — це його покликання.

За повсякденними турботами швидко летять студентські роки. Цікаве, насичене життя захопило усіх з головою. Зараз Д. Криворучко вже навчається на п'ятому курсі. З особливою теплою він згадує роки становлення, змужніння, накопичення професійного досвіду. Щиро завдячує усім своїм викладачам і педагогам. І, звичайно ж, цінує будь-які поради строгого, але справедливого метра — С. Гордєєва.

ШКОЛА ГОРДЄЄВА

Столиці Слобожанщини надзвичайно щастить на таланти. Харків має також власну оригінальну театральну і режисерську школу — знану не тільки в Україні, а й далеко за її межами. Наші творчі вузи дають найширший спектр професійної підготовки майбутніх митців.

Велика вдача випадає тим, хто навчається на курсі заслуженого діяча мистецтв України С. Гордєєва. Це унікальна особистість, справжній метр теоретичної думки і практичної режисури, послідовник невмирущих сценічних методів Станіславського, Немировича-Данченка, Мейєрхольтца, Курбаса. Частіше за все, лише наприкінці свого навчання студенти починають розуміти і усвідомлювати глибину і силу його професійної школи.

У нього, як у кожної талановитої особистості, багато заздрісників, недоброзичливців. Комусь він здається надто жорстким і суворим, хтось не сприймає його методів викладання. Але ніхто в Харкові і навіть в Україні не може заперечувати існування феномену Гордєєва. Саме його випускники відзначаються особливою наполегливістю, загартованістю, досягають високих результатів у подальшій кар'єрі. Гордєєв вимагає від студентів бути справжніми професіоналами ще на студентській лаві.

— Своїх студентів, акторів і режисерів я привчаю до універсального підходу в системному осмисленні кожної постановки, — каже С. Гордєєв. — Сучасний театр багатоплановий і дуже мобільний. Тому важливо, щоб кожний майбутній режисер чи актор володів не тільки своєю професією, але знав би і суміжну фахову справу — костюмера, освітлювача, бутафора, сценариста, танцюриста і т. д. І ми намагаємося у своєму учбовому театрі привчати наших студентів до такої універсальності. Усі сценарії, реквізит, костюми, фонограми музичного супроводу вистав зроблені власними силами.

ТЕРНИСТИЙ ШЛЯХ ДО ЗІРОК

Далеко не всі студенти академії витримують таке шалене навантаження. Шлях до «зіркового» життя для багатьох із них обривається ще напівдорозі. Хтось сам іде з академії, когось відраховують з тих чи інших причин. Але напружена робота не проходить марно.

Практично усі вистави, поставлені Гордєєвим у студентському театрі, стають лауреатами престижних театральних фестивалів. Саме так сталося і з виставою «Холстомер». Вона стала переможцем міжнародного фестивалю дитячих театральних колективів «Земля. Театр. Діти», котрий проводиться в Євпаторії. Для Дениса Криворучка — то, мабуть, був перший у житті суттєвий успіх у сфері професійної діяльності.

Зміна творчого амплуа — важлива деталь справжнього професіонала. Тому майбутній режисер естради і масових видовищ повинен добре володіти прийомами подібних перевтілень. Вже зараз, на п'ятому курсі, Денис Криворучко намагається спробувати себе у найрізноманітніших постановочних жанрах. У студентському театрі він брав участь в естрадних виставах «Зеркало» і «Місто «Ч», або Там, де збуваються мрії» — веселих, дотепних дійствах, що поєднують у собі не тільки драматичну основу, але й виразні елементи циркового мистецтва, естради, пантоміми.

Вже можна вести мову й про перші досить вдалі самостійні роботи молодого режисера. У якості помічника головного режисера він працював над музичною програмою урочистого відкриття II міжнародного фестивалю бального танцю, що проводився у Харківському палаці спорту. А вже як головний режисер організував і провів минулого літа фестиваль естрадної пісні студентських колективів Харкова під назвою «Співаємо разом». Глядачів і учасників цього фестивалю тоді приємно вразила оригінальна режисерська знахідка. Сценічний майданчик було змонтовано прямісінько над знаменитим каскадним фонтаном в саду ім. Шевченка.

А вже нинішньої зими головний режисер Д. Криворучко бере активну участь в одному з останніх, виплечаних ним дітищ — Першому районному фестивалі сучасної музики непрофесійних музичних колективів Харкова та Передмістя «Крок уперед».

<...>

До речі, проведення масового театралізованого свята — тема і майбутньої дипломної роботи Дениса Криворучка в академії культури. Він вже наполегливо працює над цим.

<...>

ВАСИЛЬ ШЕЙКО: «НЕХАЙ ЄВРОПА НАМ ЗАЗДРИТЬ!»

За декілька останніх років українська середня освіта вже більш-менш звикла до дванадцятибальної системи оцінювання знань. Прийшла черга до змін у вищій освіті — Україна вступає в Болонський процес. Дискусії про нього не зупиняються, але поступово кожний харківський вуз перебудовує свою систему навчання до європейського ладу. Про переваги і недоліки цього процесу ми говоримо з ректором **Харківської державної академії культури Василем Шейком**.

— Василю Миколайовичу, моє перше питання про актуальний сьогодні Болонський процес.

— Перш за все я хотів би висловити своє ставлення до Болонського процесу. Я не є прихильником та палким прибічником сьогоденної його трактовки. Річ у тім, що у нас часто-густо буває так, що ми починаємо міфізувати те чи інше явище, надаючи йому глобального вседіючого характеру. На мій погляд, так може статись та майже сталось із Болонською декларацією.

— В чому, на ваш погляд, її міфізують?

— Ми звикли до «кампанейщини». Видається гасло і ним починають «грюкати» по головам і душам людей, говорячи, що це неодмінно врятує усіх і вся. Це не зовсім так, а якщо чесно казати — зовсім не так. Тому я розумію Болонський процес лише як співпрацю, об'єднання зусиль по удосконаленню освіти, а не як знищення кращих досягнень тієї чи іншої нації, адже у нас є свої надбання.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВУЗ — ЦЕ ФІРМА, ЯКА ЗАРОБЛЯЄ ГРОШІ

— Наскільки мені відомо, ви у цьому році підписали Болонську декларацію? Такої честі удостоїлось небагато вузів міста та і всієї країни.

— Нас на Заході позитивно оцінили давно. Річ у тім, що наші колективи часто концертують за кордоном, і їх там дуже добре знають. До того ж наші вчені виступають на міжнародних симпозиумах та читають лекції у вузах Західної Європи, США, Японії. Нам запропонували, а це, дійсно, пропонують не кожному вузу, підписати Болонську декларацію. У Харкові, здається, чотири чи п'ять вузів мають таку честь, у тому числі і ми. Цього року ми підписували її в Болонії разом з ще трьома університетами з України. Крім того, там були представники 132 країн. Приємно, що нас туди запросили. Але ми одразу заявили, що мова йде перш за все про обмін досвідом, а не нав'язування один одному своїх принципів. Та вони, чесно кажучи, і не нав'язують. Це ми самі собі шукаємо «хомута на шию», щоб сказати: «Оце нас врятує від усього!»

— В чому ж тоді мотивація України приєднатися до цього європейського процесу?

— Ми знову шукаємо панацею від усіх бід. Ми вважаємо, що Болонський процес нас прямо веде у Європу, що нам там дадуть змогу працювати і жити. Це все неправда. Це не така проста річ. Реалізація тих постанов, які є позитивними, які надходять з Заходу, потребує колосальних коштів. Мова йде, наприклад, про те, що професор повинен мати не більше 250–300 годин аудиторного навантаження. Даруйте, а у нас 900 і більше! Тобто треба мінімально втричі збільшувати кошти на освіту. А зараз держава нам надає 50–60 % від потреби, а все інше ми змушені заробляти самі. Якщо у нас не буде багаторазового збільшення тих коштів, то вузи просто закриються.

— Які умови Болонського процесу ви можете виділити як найкорисніші для нашої країни?

— За кордоном вузи мають великі кошти, і Болонський процес допомагає багато в чому реалізації мрій про індивідуалізацію навчання, хоч там немає великих потоків. Все навчання, де тільки можливо, здійснюється невеличкими групами або індивідуально. У нас переважно мистецький вуз, у нас завжди було майже 70 % занять на старших курсах індивідуальними. Так нехай Болонья заздрить нам. Коли вони про це дізнались, то спитали: «Де ви такі шалені гроші берете, навіть у нас таких грошей немає!» Як відбувається індивідуальне заняття у нашого студента, наприклад, майбутнього диригента: два концертмейстера, два рояля або фортепіано, диригент-викладач і аранжувальник. Чотири доцента чи професора на одного студента! Надання вищої мистецької освіти одному студенту коштує, як бачимо, дуже дорого. Це відповідає рівню елітної, «п'ятизіркової» спеціальності. Тому це не проста річ.

— Невже за кордоном така практика не застосовується?

— Я був шалено здивований, коли в одному із європейських вищих навчальних закладів, не буду казати у якому, щоб не соромити західних колег, я бачив таке заняття. Сім студентів-першокурсників так званої консерваторії і один приват-доцент, який вчить їх прийомам гри на скрипці. Сім студентів і він один! Мене просто здивувало, що таке навчання може бути колективним. У нас навіть в музичній школі такого не буває. Звичайно, там є окремі випадки підготовки блискучих музикантів, а так в цілому, якщо говорити про пересічного музиканта, безумовно, у нас школа дуже добра і ліквідувати її було б

ганебно. Тому в цьому відношенні ми до Болонського процесу ставимось дуже обережно. Якщо є змога використати кращі зразки Болонського процесу, ми це робимо і будемо робити.

— А що з європейської системи нам не по силах?

— Безумовно ми дивимось із заздністю на їхні техніку і технології, а також заздriamo їх можливості мати величезні кошти. І вони їх заробляють наукою! У нас це не дуже виходить. І не тому, що ми не можемо наукою займатися, а тому, що за це не платять. Там платять і за аудиторні заняття, і за науку. А ми ставимо викладачеві другу половину дня, щоб він робив книжки, монографії, підручники. Оплата, звичайно, номінально іде, але ж яка вона мізерна, порівняно із європейським рівнем.

— В чому ж недоліки державної підтримки української системи освіти?

— Державний заклад повинен стовідсотково отримувати державне фінансування. Сьогодні навіть ті кошти, що платить контрактний студент, є часткою державного бюджету. Хіба це нормально? Якщо вуз заробляє гроші, чому вони повинні вважатись державним бюджетом? Це державний заклад, який потребує стовідсоткового фінансування, але цього він не отримує. Так дайте йому можливість витратити зароблені кошти на заклад, на матеріальну базу, на людей, які в ньому працюють, а не на латання отих дірочок: на паливо, на лампочки, на матеріальне заохочення викладачів. Інакше ми ніколи не станемо в рівень із закордонними закладами. Тому що там вуз — це своєрідна фірма, яка заробляє гроші і витрачає їх на себе і ще має державну дотацію. Так що це проблема і дуже серйозна. З одного боку ми начебто в ринку, але чому тоді в бюджет забирають зароблені гроші? Це вже не ринок. Треба говорити відверто, а не заявляти про заборону прийняття комерційних студентів, що може в цих умовах привести до закриття і самих вузів.

НА СЦЕНІ ШПАРГАЛКОЮ НЕ СКОРИСТУЄШСЯ

— Як ви сприймаєте ті нововведення, які стосуються нових «балових» форм заліків та оцінювання знань?

— Скажіть мені, якби ви були студенткою, вам було б важливо, що вам поставлять: чи 5, чи 12, чи 100? Головне, що ви знаєте, що це означає. Букви або цифри не мають значення, має значення лише рівень знань, а не те, якою буквою його називають. Серцевина кредитно-модульної системи в тому, що ти щоденно працюєш протягом цілого семестру і здаєш по блокам іспити, а їх певним чином оцінюють. Як оцінюють знання за кордоном і як оцінюємо їх ми — це різні речі. Мотиви там одні, тут інші, там менталітет один, тут інший. Це знову мова йде про індивідуальний підхід і про ментальні індивідуальні можливості того чи іншого народу, того чи іншого студента. Україна має свої надбання, і, коли дивишся на це, можна шукати щось подібне. І мова йде про те, щоб людина самостійно вчилася і мала змогу опанувати інструментарієм самовдосконалення, навчилася випереджати події. Якщо вона здібна швидко вчитися, то може піти далі, опанувати наступні курси. І це ми робимо.

— Тобто це відбувається в академії і зараз?

— Безумовно. Вже багато років наші музиканти здають кожні два місяці етюди чи щось інше на залік, в кінці семестру вони дають академконцерт, при чому, на публіці. Це ж зовсім не те, що ви відповідаєте в аудиторії професору. На концерті шпаргалку не підсунеш. Або ти володієш інструментом, танком, голосом, сценічними прийомами, або ти ніхто. Викладач показує, чому він навчив за цей семестр людину, а професіонали це оцінюють. Де ви бачили таку форму в Європі? Тобто ми маємо тут свої досягнення. Студенти показують «товар» обличчям. Вийти на сцену і протриматися там дві години на якійсь ролі дуже не проста задача. А якщо рівня нема? Або немає майстерності? Тоді ти не фахівець. А щоб володіти майстерністю, треба кожен день багато годин над собою працювати. Позитивний результат — це головне, а хто яку оцінку ставить, не важливо. Я ставлюся до цього спокійно. Головне, щоб був результат, був рівень і можливості у людей цього рівня досягати. Слід створити умови для студентського самонавчання, самоудосконалення.

— Такий спосіб навчання у нас не дуже розвинений?

— Така система — вчитись кожен день і самому над собою працювати у нас завжди була. Була вона і в інших народів. Щоправда, вони менше заглиблюються в фундаментальні професії, а у нас в цьому відношенні є свої вади. Наприклад, коли шкільні предмети починають повторювати в вузах. На тій підставі, що в школі їх вчили погано. Якщо вже й повторювати, то треба це робити на вищому щабелі, профілізувати дисципліни, бо ми витрачаємо державні кошти. Повинні бути предмети, які формують спеціальність і фахівця. Якщо це та ж історія, яку ми вивчали в школі за назвою, то у вузі це повинна бути професійна історія. Ми на цьому стоїмо. Так, нам частенько перепало, що ми не виконуємо якісь стандарти. Але ж стандарт — не догма. Він повинен бути виправданим в тій чи іншій професії.

— Скажіть, будь ласка, студенти тих спеціальностей, які не виходять на сцену, здають тести?

— Якщо ви так наполегливо хочете повернутись до тестів, так. В цьому семестрі ми провели експеримент. Там, де можливо, ми проводили всі іспити письмово, в тому числі і через тестування, і через комп'ютерні технології.

— Як ви ставитесь до такої системи?

— Там, де це коректно і можливо, дуже позитивно. Менше буде нервувати і один, і другий учасник навчального процесу: студент і викладач. Менше буде звинувачень від студента, що його «зарізали», і менше від викладача, що студент пропускав його лекції. Адже він може і скласти тест, навіть якщо і пропускав лекції. Може, він вміє самотійно працювати і підготувався сам. Але психологія тут така: студент зник, що його контролюють, а він пробує «сачкувати», щоб не помітили. Викладач, в свою чергу, бажає, щоб слухали його, і щоб саме його конспекти і думки згадали. Думаю, що в цьому теж є частина негативу.

— В чому саме?

— Студента не можна навчити, його можна тільки навчити вчитися! Коли студент сам вчиться, а ти йому допомагаєш — це нормально, а коли примушуєш від сесії до сесії — це ненормально. Тому я не заздрю людям, які пробують купити диплом. Це нісенітниця! Знання, професію купити неможливо. Тому до тестів я ставлюся позитивно. Якщо машина зафіксувала, студент вже не зможе скаржитися, що йому поставили низьку оцінку нечесно. А якщо іспит був письмовим, то я можу сказати: «Друже, подивись, ну що ти написав?». Це прозора схема. Все можна перевірити. Тому 90 відсотків іспитів в цю сесію, там, де це виправдано, ми проводимо таким способом. Це така спроба подивитись на нове, отримати новий досвід. Ми не кричимо: «Тільки тести!». Все має сенс в розумних межах. Все, що допомагає підготовці якісного фахівця, все нам корисно.

МИ ПОВИННІ НАВЧИТИ СТУДЕНТА ВЧИТИСЯ

— А чи є вже відгуки на таку систему від викладачів або студентів?

— Все нове викликає певний опір. Ви розумієте, що чим старше людина, тим вона консервативніша, особливо в освіті. Професура взагалі консервативна частина вузу, а студент — революційна. Так, дякуючи також і консерватизму, наша школа ще збереглась. Був час, коли зовсім не платили гроші викладачам, а вони все одно ходили на роботу. З другого боку цей консерватизм виявляється, коли виникає щось нове. І дивно було б, якби не виникало опору. Це ж питання віку. Молодь блискуче володіє комп'ютером, старше покоління, може, боїться його. Тим паче він взагалі його може ненавидіти, тому що розуміє, що студент із інтернета «скачав» реферат. А якби він володів комп'ютером, то подивився би і сказав: «Голубе, ти правильно робиш, але цього замало, ти це не читав, ти цього не знаєш. Те, що тут написано, це добре, але ще багато треба працювати». Тому ми майже всі курсові, контрольні приймаємо переважно у письмовому виді. «Скачав» — молодець, а тепер перепиши, може хоч запам'ятаєш, про що ж ти «передрав».

— Виходить, що ця європейська система може трохи зрівняти ментальність людей різного віку?

— Так, все, що дає змогу зменшити тертя між студентами і викладачами — дуже корисно. Зараз багато говорять про корупцію в вузах. Мабуть, диму без вогню не буває, але щоб цього не було, треба якомога більше застосовувати ті прозорі методи, які допоможуть і одному, і другому зберегти своє обличчя і довести свою спроможність. Тому ми дійсно пропонуємо кафедрам тестову систему, а там вже приймаються рішення, які предмети буде виправдано здавати письмово, а які ні. Але це, знову таки, не догма.

Бесіду вела Т. Петровська

Слобода. — 2006. — 24 янв. — С. 7.

Ю. Ярмоленко

«АЗБУКА СИМВОЛОВ. КОД. УКРАИНА»

Центр художественных стратегий «Modegart» никогда не следовал стереотипам в искусстве. Коллектив единомышленников во главе с **Владом Сауловым** несколько лет занимается развитием абсолютно нового направления, которое совсем скоро представят на суд харьковчан в проекте «Азбука символов. Код. Украина».

Премьера спектакля с одноименным названием ожидается уже 3 февраля на сцене Центра культуры Киевского района, что на улице Скрыпника, 7. Шесть актеров — в основном студенты

академии культуры и отделения хореографии педагогического университета — представят историю об одном дне из жизни далекого украинского поселения. Несмотря на то, что действие происходит в наше время, спектакль имеет несколько фантастическую основу. Режиссер показал, чем бы жили украинцы-язычники сейчас, если бы много лет назад князь Владимир не принял христианство.

— Основа спектакля — украинская символика, отображающая мировоззрение нашего народа, — рассказывает менеджер проекта Александр Иванюк. — Для расшифровки этих символов, из которых и состояла вера наших предков-старославян, мы объединили слово, жест, движение, рисунок и песню в единое целое. <...> ...Это только начало огромного проекта «Азбука символов. Код. Украина», рассчитанного на пять лет. <...>

<...>

Проект «Азбука символов. Код. Украина» для центра «Modegart» — это попытка переосмыслить некоторые стереотипы и заинтересовать молодежь фольклором, утверждает Влад Саулов. Насколько это удастся коллективу, покажет премьера. Пока же Ростислав Раздольский, **Ольга Пульсон**, **Кирилл Роговой**, Инна Храмцова, Сергей Топильницкий и **Елена Велигурская** репетируют свои роли, отработывают каждое движение. Актеры немного волнуются перед премьерой, но утверждают, что работать в спектакле очень интересно, а это — уже половина успеха.

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 26 янв. — С. 10.

О. Перегон

НАШ ОФИС — ВТОРОЙ ДОМ

О чем только не снимают сегодня сериалы! О любви и о бандитизме, по мотивам классики и безмотивное бытовое «мыло». Вроде бы отображают жизнь. Но ведь давно известно, что львиную долю своей жизни человек проводит именно на работе, а все больше наших соотечественников работает не в цехах или палатках, а в помещениях, именуемых прочно вошедшим в русский язык термином «офисы». Как выяснилось, группа харьковских телевизионщиков исправила несправедливость и заполнила брешь сериалом «Наш офис».

<...>

Как удалось выяснить у автора (и по совместительству — продюсера проекта) Владислава Жукова, шли обычные съемки сериала «Наш офис», первого в Харькове и в Украине юмористического многосерийного фильма, посвященного именно офисной работе. <...>

<...>

— В сериале вы играете строгого шефа. А кто из персонажей нравится больше всего?

— Наверное, обаятельный балбес Вася. Его играет студент **Харьковской академии культуры Винсент Ткаченко**, очень талантливый парень. <...>

— Винсент, а как педагоги относятся к вашей телевизионной работе? В былые времена студентов актерских факультетов за такое ой как гоняли...

— Наоборот, преподаватели с удовольствием смотрят сериал, дают советы, подсказывают, как лучше играть. Вообще, вуз у нас дружный. Хотя, разумеется, всегда стараюсь подогнать расписание съемок так, чтобы они не мешали учебе и репетициям в театре...

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 31 янв. — С. 10.

ИЗМЕРЕНИЯ УКРАИНСКОЙ ИСТОРИИ

Сегодня начала работу выставка предметов народного искусства из частных собраний Виктора Ющенко, Петра Гончара, **Веры Осадчей**, Лидии Дихач, Василия Вовкуна и Олега Пинчука.

В экспозиции около двухсот экспонатов. Она будет открыта с 3 по 13 февраля в Харьковском художественном музее и в выставочном зале Академии дизайна и искусств.

Коллекция на протяжении года будет путешествовать по городам Украины. Планируется, что по дороге к ней могут присоединиться и другие коллекции. «Это коллекция украинской истории в разных измерениях — в вышивках, в ковроткачестве, в украинской иконе, церковной скульптуре, национальной одежде», — сказал Президент Украины, открывая выставку перед Рождеством в Киеве.

Слобода. — 2006. — 3 февр. — С. 11.

СЕРГЕЙ ГОРДЕЕВ: «ТЕАТРАЛЬНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ — ЭТО ФИЛОСОФИЯ ЧЕЛОВЕЧНОСТИ»

С 27 по 29 января в ДКиТ НКМЗ проходил четвертый международный фестиваль «Театральная легенда — 2006» им. Михаила Силаева. За два конкурсных дня были представлены шесть театров Украины и России.

На пресс-конференции, проведенной накануне открытия фестиваля, Николай Метла признался: «Начиная работу над первым фестивалем «Театральная легенда», мы боялись, что никто к нам не придет. В Краматорске нет ни моря, ни Москва-реки. Но оказалось, что у нас есть много друзей, которые любят нас и полюбили наш фестиваль». Директор Северо-донбасской группы медиа-холдинга «Золотой граммофон» Юрий Иванов-Тодоров добавил: «Мы поддерживаем только стильные проекты. От многих предложений, поступавших за прошедший год, мы отказались. Но «Театральная легенда» — это уникальное действо. Этот праздник мы поддерживаем уже второй год. <...>

<...>

Сразу же после завершения последнего конкурсного спектакля, по горячим следам, председатель жюри, профессор, заслуженный деятель искусств Украины, завкафедрой режиссуры **Харьковской академии культуры Сергей Гордеев** поделился с «Технополисом» своими впечатлениями:

«Меня радуют два момента. Во-первых, было очень трогательное открытие, на котором подчеркивалась роль основателя театрального движения в Краматорске Дмитрия Силаева. Хорошо, что здесь люди понимают значение традиций. Сегодня эту традицию продолжает один из тех, кто стоял у истоков во втором поколении, — Николай Метла. Это мой коллега, удивительный человек и режиссер. Это человек, который всех вдохновил на проведение фестиваля, организовал живой театральный процесс и вкладывает в него всю душу.

Конечно, великолепный спектакль «Курица» представили хозяева фестиваля. Мне показалось, что в нем есть добрая традиция Вахтанговской школы, где учился сам Метла.

Этот фестиваль позволил рассмотреть новых интересных молодых людей, которые завтра, возможно, станут реформаторами театра в этом веке.

Надеюсь, что на «Театральную легенду» будет приезжать и Санкт-Петербург, и Харьков, и другие сильные театры. Главное, что есть основа, есть почва, на которой может взрасти большое будущее».

Впервые фестиваль поддержало областное управление культуры. А среди зрителей были режиссеры четырех любительских театров Донецка, которые хотят поучиться, как делать фестивали. Но все-таки основная заслуга в том, что «Театральная легенда», принадлежащая Новокраматорскому машиностроительному заводу, живет и приглашает гостей.

<...>

Технополис (Краматорск). — 2006. — 2 февр. — С. 12.

ПРЕДМЕТЫ ДОМАШНЕГО ОБИХОДА ВИКТОРА ЮЩЕНКО — В ХАРЬКОВЕ

Сегодня в Харькове открывается выставка национальных предметов домашнего украинского обихода из частной коллекции президента Украины Виктора Ющенко.

Выставка называется «Кольори та мелодії українського свята». Экспонаты, которые предоставлены главой государства, уже привезли в Харьков. Здесь будут показаны предметы домашнего обихода украинской хаты, сорочки, вышиванки, рушники, ковры. А также церковные скульптуры, домашние иконы и некоторые другие предметы, которые использовались в украинском доме или во время религиозных обрядов. Кроме Виктора Ющенко, экспонаты на выставку предоставили киевляне Василий Вовкун, Петр Гончар и Лидия Лихач, а также харьковчанка **Вера Осадчая**.

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 4 февр. — С. 13.

КРУГИ, НО НЕ НА ВОДЕ

В конце 2005 года в Харькове вышла в свет книга **Анатолия Житницкого** «Круг» (ее издание было приурочено к 70-летию автора).

В книге — несколько разделов, каждый из которых мог бы стать предметом отдельного сборника. Это философская лирика, стихи для детей, стихи-посвящения и эпиграммы, ностальгические размышления о временах прошедших и их воздействии на нынешние... Однако столь разнообразная (по темам, приемам, направленности, интонациям) насыщенность не сделала книгу пестрой или рыхлой. Все разделы в ней сцементированы в единый организм авторским присутствием. Читателю приоткрывается не абстрактно-расплывчатый облик лирика — происходит знакомство с человеком, умудренным жизненным опытом, с образом мыслей и чувств автора.

Анатолий Житницкий известен немалым количеством интересных дел и энциклопедической образованностью. Он — профессор **Харьковской государственной академии культуры**, кандидат искусствоведения, знаток литературы и изобразительного искусства, специалист в области эстрады и цирка, автор целого ряда поэтических сборников и массы теоретических работ по вопросам сценического мастерства. Во многих театрах бывшего Советского Союза шли (и идут) оригинальные пьесы Житницкого и созданные им инсценировки известных произведений. Меткие пародии и эпиграммы, в течение многих лет публиковавшиеся в центральных периодических изданиях, вошли в сборники «Антология сатиры и юмора России XX века». Этому автору есть что сказать читателю.

В книге «Круг» Анатолий Житницкий с помощью своеобразного «круговорота» вводит нас в свой мир, и рождающиеся «круги» позволяют поддерживать читателя в центре мыслей и чувств автора. Помогают ему в этом и графические «подсказки» художника В. Кравца.

«Круг» обращает внимание многими необычностью, в частности — разнообразием поэтических форм. Среди них — рекем и ода, баллада и вальс, песня и посвящение, акrostих и сонет (даже венки сонетов!), квадростиhi и эпиграмма, послание и этюд, элегия и миниатюры для детей...

Читая эпиграммы Анатолия Житницкого из раздела «Шутки по кругу», нельзя не обратить внимания на миниатюры одесской тематики. Например, об актере Евгении Веснике:

Хоть Весник и не одессит,
Но если станет вам тоскливо,
Он чувством юмора сразит
Почти одесского разлива.

Уж если о неодессите Веснике нашлись вполне «одесские» слова, то что же говорить о «чисто» одесских героях эпиграмм — Михаиле Жванецком, Олеге Филимонове, Оскаре Фельцмане и других? Им посвящены остроумные и запоминающиеся миниатюры. Вывод отсюда один: надо читать книгу!

Тиква (Одесса). — 2006. — 8 февр.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

13 ЛЮТОГО
ПОСТАТІ

<...>

25 років тому в Харкові помер учений-літературознавець **Ісаак Каганов**. Народився 25 жовтня 1898 року в Лубнах на Полтавщині. Закінчив Харківський університет, де навчався в О. І. Білецького. Викладав зарубіжну літературу в університеті та **Харківському інституті культури**. Був засновником і понад 20 років головою Клубу любителів книги в Харкові. Автор праць про історію книги в Росії та Україні, творчість письменників Європи.

<...>

Підготував В. Меліхов
Слобід. край. — 2006. — 11 лют. — С. 16.

ПО ВУЛИЦІ З ОРКЕСТРОМ. ЗРАЗКОВИМ...

Двадцять років тому духовому оркестру Південної залізниці присвоєно високе звання зразкового. Переглядаючи численні грамоти, дипломи, подяки та цінні подарунки, подумалось: цей дитячий оркестр Південної — унікальне явище для Слобожанщини. З цим погоджується і його керівник **Іван Миколайович Юркевич**, який уже понад двадцять років працює з талановитою харківською дітворою.

— Люди старшого покоління чудово пам'ятають ті часи, коли на площах, у скверах, парках лунала мажорна оркестрова музика, — розповідає І. М. Юркевич. — У вихідні організовувались танці, харків'яни відпочивали і насолоджувалися цим справді святковим дійством. Ось і я після закінчення навчання в **Харківському інституті культури**, не вагаючись, пішов працювати другим диригентом в оркестрі. Тоді його керівником була прекрасна людина, професіонал своєї справи — Микола Михайлович Дудников.

<...>

Слобід. край. — 2006. — 18 лют. — С. 24.

А. Житницький

КУДА УЕХАЛ ЦИРК

Гость «прямой телефонной линии» — директор Харьковского государственного цирка **Алексей Житницький**.

<...>

ЛИЧНОЕ ДЕЛО

Житницький Алексей Анатольевич — директор Харьковского государственного цирка с января 2001 года, заслуженный деятель искусств Украины, действительный член Академии циркового искусства России.

Родился 20 декабря 1959 г. в Харькове. Окончил СШ № 17 (Киевский район). С 1977 г. по 1981 г. обучался в **Харьковском государственном институте культуры** (специальность — культурно-просветительская работа). С 1981 г. по 1983 г. — служба в рядах Советской Армии. С 1983 г. по 1995 г. — режиссер-постановщик, главный режиссер харьковского филиала Всесоюзной дирекции по подготовке цирковых программ, аттракционов и номеров (с 1992 г. — Украинская дирекция по подготовке цирковых аттракционов и номеров). С 1995 г. — главный режиссер, а с 2001 г. — директор Харьковского госцирка. Общественная работа: член Червонозаводской районной рады Партии регионов. Женат, имеет двух сыновей. Хобби — спорт (бег, футбол, тренажеры), коллекционирование фигурок клоунов. Но главное хобби — цирк («я работаю практически без выходных и отпуска, как и все директора цирков»).

<...>

— Меня зовут Лидия Анатольевна, в девичестве Андрейкович, сейчас Бульба. Вы знаете, в молодости я имела честь быть знакомой с вашим отцом — **Анатолием Житницьким**.

— Да, это мой папа.

— Я ему показывала свои произведения. Это было лет 30 назад...

— Я отцу передам от вас привет, спасибо. Если бы я знал, то захватил бы его последнюю книгу стихов «Круг»... Он профессор, читает историю изобразительного искусства и основы драматургии в Академии культуры. В свое время занимался жанром литературной пародии. Отец мой был соавтором многих произведений с бывшим харьковчанином Вадимом Левиным (сейчас он проживает в Германии), который написал знаменитые стихи про «глупую лошадь». Кстати, Вадим Александрович написал то самое стихотворение «Куда уехал цирк», которое затем превратилось в песню.

Подготовила Л. Холманская

Веч. Харьков. — 2006. — 21 февр. — С. 1, 6.

В. Берлин

И МУЗА, И ТВОРЕЦ

В день 8 Марта харьковские композиторы обычно вспоминают и своих коллег-женщин. В 1957 году первой женщиной-членом харьковского отделения Союза композиторов стала Нинель Григорьевна Юхновская. Годы напряженной работы прошли не зря. Ею созданы сочинения самых

разных жанров: опера «Павел Корчагин», «Закарпатская рапсодия» для фортепиано и оркестра, струнный квартет «Кавказские акварели», симфоническая поэма, десять вокальных циклов. Композитору были одинаково близки и современная песня, и народные мелодии Украины и Армении. Ее романсы и песни на стихи Сильвы Капутикян входили в репертуар таких известных и взыскательных певиц, как Зара Долуханова и Нина Исакова.

<...>

Ее музыке присуща гражданственность, мелодичность, обращение к истокам народных музыкальных сокровищ. Не случайно в одну из годовщин 8 Марта известная певица Т. Миансарова исполнила «Весеннюю песенку» Н. Юхновской на стихи харьковчанина **А. Житницкого**. Это были радость и признание.

Веч. Харьков. — 2006. — 11 марта. — С. 14.

М. Викторова

ПЕРВЫЙ БЛИН НЕ КОМОМ?

Грандиозным гала-концертом в минувший понедельник в Большом зале ХАТОБа завершился первый открытый городской конкурс балетмейстеров.

Инициаторами нового для нашего города конкурса стали Харьковское отделение Национального хореографического союза Украины и управление культуры городского совета. По словам организаторов, главной их целью является развитие хореографического искусства и повышение его влияния на эстетическое воспитание детей и молодежи. Планируется, что конкурс будет проводиться каждые два года.

Приятно отметить, что он сразу привлек внимание большого количества хореографов не только Харькова и области, но и Запорожья, Керчи, Мелитополя, Мариуполя. <...>

Как отметил директор конкурса, народный артист Украины **Борис Колногузенко**, уже в следующий раз организаторы планируют пригласить хореографов из многих других городов Украины и других стран. «Мистецтво танцю — наймолодше, живе, прекрасне мистецтво. Цей професійний конкурс — дуже суттєва подія в нашому мистецькому житті, — підкреснув Борис Николаевич. — Він відкриває нові великі імена. Сьогодні конкурс показав, що в нас є талановиті хореографи. Приємно було побачити таку велику палітру цікавих особистостей. Це перемога всіх нас».

<...>

Начальник управления культуры городского совета Любовь Мякинникова, проводившая церемонию награждения лауреатов, отметила:

— Когда я увидела, какие силы задействованы в этом конкурсе, увидела его возможности и перспективы, поняла, что в будущем он должен быть еще более тщательно продуман и более серьезно профинансирован. Огромное спасибо Борису Николаевичу Колногузенко, всему оргкомитету и членам жюри.

<...>

Слобода. — 2006. — 21 марта. — С. 14.

В. Косенкова

«СЛОБОЖАНСКОЕ БУРИМЕ» ОТМЕЧАЕТ ЮБИЛЕЙ

Неформальному художественному объединению исполнилось 15 лет. Недавно состоялся «круглый стол», выставка и презентация каталога «Круг «Буриме».

В конце 80-х годов в Харькове начали возникать независимые группы художников. Некоторые практически сразу распались, успев только заявить о себе, некоторые работают до сих пор. Например, «Буриме». Инициаторами его создания стали сотрудники Харьковского филиала Всесоюзного научно-исследовательского института технической эстетики — выпускники Харьковского художественно-промышленного института и архитектурного факультета Харьковского инженерно-строительного института. Именно тогда сложилась уникальная творческая атмосфера: выезды на пленэры, успешные выставки живописи и графики, путешествия по Харьковщине, Крыму, русскому Северу, Подмоскovie. В поездках и совместной работе, в беседах, спорах об искусстве возникла идея создания независимой группы художников, которая со временем стала называться «Слобожанское Буриме».

Первую выставку организовали в Доме художников в 1991 году. Замысел теперешней, юбилейной заключался в демонстрации художественных полотен как постоянных членов «Буриме», так и произведений авторов, в разное время принимавших участие в работе объединения.

Каталог «Круг «Буриме», в который вошли материалы искусствоведческого, справочного и архивного характера, представляет не только персоналии художников этого объединения, но и культурно-творческую элиту города. В издание вошли работы художников, которые являлись и по сей день остаются ядром. Это Александр Шило, Олег Лазаренко, Александр Лысенко, Борис Савченко, [Валентин Грицаненко] и другие. Идеологом и руководителем проекта выступил Александр Шеховцов.

Слобода. — 2006. — 24 марта. — С. 24.

М. Чернета

МАГІЧНЕ ДІЙСТВО СЦЕНИ

Історія театру тісно переплітається з історією людства. «Чи любите ви театр так, як люблю його я?» — з таким запитанням ще 20 століть тому могли б звернутися до своїх глядачів, які заповняли кам'яні лави величезних амфітеатрів під відкритим небом Еллади, видатні драматурги античного театру Есхіл, Софокл, Еврипід та Аристофан...

Загадку театру розгадують упродовж тисячоліть видатні мислителі — від Аристотеля до К. С. Станіславського. Адже театр живе лише тоді, коли його магічне мистецтво вступає в контакт із глядачем, має відгук у його свідомості й душі.

Головними подіями цьогорічного сезону для ХАТОБу імені М. В. Лисенка стали прем'єри опер класичного репертуару — «Самсон і Даліла» К. Сен-Санса (французькою мовою) та «Трубадур» Дж. Верді (італійською мовою). <...>

<...>

Репертуар академічного російського драматичного театру імені О. С. Пушкіна в цьому сезоні збагатився прем'єрами вистав у постановці народного артиста України О. Барсеґяна — «Касатка» за О. Толстим, «Милый друг» за Гі де Мопассаном та «Чайка» А. Чехова.

<...> А вже в березні на кону театру відбулися прем'єри вистав режисера С. Пасічника «Негода» за А. Стріндбергом та заслуженого діяча мистецтв України **І. Бориса** «Собор» за О. Гончаром.

<...>

...Міжнародний день театру — це свято кожного, хто хоч один раз у житті відчув у своїй душі магічне дійство ТЕАТРУ.

Слобід. край. — 2006. — 25 берез. — С. 6.

О. Столбецов

ТАЛАНТЫ СТАЛЬНЫХ МАГИСТРАЛЕЙ

В минувшую субботу в Центральном доме науки и техники ЮЖД, больше известном в городе под прежним, более привычным названием — ДК железнодорожников, состоялся заключительный концерт смотра-конкурса народного творчества работников железнодорожного транспорта Украины.

Этот праздник собрал более тысячи работников отрасли из всех уголков нашей страны — представителей каждой из шести стальных магистралей. <...>

<...>

Приветствовать участников финального гала-концерта приехали Генеральный директор «Укрзалізниці» Василий Гладких и Герой Украины начальник Южной железной дороги Виктор Остапчук. <...> Хотя участники смотра-конкурса соревновались в 15 номинациях, выступали они едиными командами своих железных дорог, по очереди сменяя друг друга. <...> Красочные наряды танцевальных и хоровых коллективов, великолепные вокальные и артистические данные большинства участников невольно наводили на мысль, что многие из этих артистов с полным правом могли бы выступать и на профессиональной сцене. Ну а всех по местам расставило жюри во главе с председателем — начальником Главного управления кадровой и социальной политики «Укрзалізниці» Михаилом Головацким и его заместителем — народным артистом Украины, лауреатом международных конкурсов, профессором, академиком, деканом факультета хореографического

искусства **Харьковской государственной академии культуры**, художественным руководителем театра народного танца «Заповіт» **Борисом Колногузенко**.

<...> Среди победителей, в частности, следует отметить представителей Центрального дома науки и техники ЮЖД: образцовый духовой оркестр, народный ансамбль бального танца «Горизонт» [руководитель **А. Литвинов**]... <...>

Веч. Харьков. — 2006. — 28 марта. — С. 4.

Б. Колногузенко

БОРИС КОЛНОГУЗЕНКО: «ТИХ, ХТО ЗАЙМАЄТЬСЯ НАРОДНОЮ ХОРЕОГРАФІЄЮ, МЕНШАЄ»

Однією з найпомітніших подій березня став Перший харківський відкритий хореографічний конкурс балетмейстерів, що пройшов у Харківській опері. Про те, чому цю подію називають непересічною, розмова з професором хореографії, головою обласного осередку Національної спілки хореографів, керівником театру народного танцю «Заповіт» **Борисом Колногузенком**.

— Організація Першого харківського відкритого конкурсу балетмейстерів — подія не буденна. Кілька років тому було створено Всеукраїнську хореографічну спілку, а рік тому нашій молодій, але потужній організації надано статус національної. Очолює її генеральний директор Національного ансамблю танцю імені Вірського, людина-легенда Мирослав Вантух. За його прикладом ми докладаємо рук, аби працювали спілчанські осередки й на місцях. Харківська область стала тим регіоном, де осередок працює, мабуть, найактивніше. Сьогодні нараховуємо в спілці 136 хореографів, півтора десятка колективних членів.

Врешті-решт, маємо професійний конкурс балетмейстерів. Такі конкурси в Україні іноді бувають, можливо, раз на п'ять років. Цей же — раз на два роки. Провести його було не просто. <...>

— Як показали себе харків'яни на цьому престижному змаганні?

— Бажання взяти участь у заході виявили 12 міст, але на попередньому відборі за відеоматеріалами інші відсіялися. З театру опери та балету — жодної людини. Сім міст, окрім Харкова, прислали на конкурс своїх хореографів. Але конкурс усе ж у цьому жанрі відбувся тому, що свої роботи ставили провідні хореографи й педагоги харківської балетної школи й старшокурсники **Харківської академії культури**, які, до речі, спеціалізуються на народній хореографії. Власне, щодо народної хореографії, то цей конкурс дозволив нам оцінити власні сили, ознайомитися з новими хореографічними роботами напередодні Другого національного конкурсу імені Вірського, який відбудеться восени. Варто зазначити, що на теренах народної хореографії зростає здібна молодь. Випускниця академії культури, викладач кафедри хореографії **Людмила Філь** отримала гран-прі. Робота в цьому жанрі дуже важлива, адже телевізійна агітація за сучасну, почасти низькопробну хореографію призвела до того, що попит на народне мистецтво знизився. Втім, як показав конкурс, найцікавіші роботи — саме в народній хореографії. До речі, розгорнута сюїта Людмили Філь «Стрітіння» — цьому доказ. Цікаві роботи **Олександра Цомає**, який посів перше місце, цікаві сценічні роботи відомого дуєту «Міпарті» **Світлани Двояшкіної** й **Олександра Авдєєва** та сольні танці нашої випускниці, викладача **Ганни Акулової**... Щодо жанру народної хореографії, то приємно, що в конкурсі взяв участь молодий хореограф харківської вірменської общини Бат Саносян. Його постановка «Фортеця» була однією з найцікавіших. До речі, цей колектив став лауреатом другого ступеня. У сучасній хореографії цікаво показала себе **Олена Огуй** у виконанні відомого тріо «Дежавю». До речі, танці, зроблені на фольклорній основі, стануть у наступному конкурсі окремою номінацією. У сучасній хореографії в номінації «Ансамбль» кращими були роботи хореографа з Керчі Галини Шалманової та випускниці нашої академії **Олександри Літучої**. У першій роботі цікаві неповторною образністю, а в останньої, перш за все, режисерським рішенням... На жаль, у номінації «Соло» було дуже мало постановок, бо зробити сольний танець хореографу й станцювати його артисту — дуже не просто.

— Яка ситуація з хореографією в області, адже сьогодні в сільських районах професійного хореографа не часто зустрінеш?

<...> ...З народною хореографією в районах не просто. Тому моє завдання як керівника обласного осередку Національної спілки — зробити все можливе для підняття народної хореографії в області. Безумовно, мій проект можна здійснити лише за підтримки обласної влади. Бо моїх закликів і досвіду для цього замало. Область проводить на досить пристойному рівні, з досить солідними

призами конкурсу із сучасної хореографії. Втім, тих, хто хоче займатися нею, не бракує. А от з народною, з національним танцем — складніше.

— Ви не раз бували в Іспанії. Як там ставляться до національного хореографічного мистецтва?

— Вже те, що в цій країні відкрито два пам'ятники танцівницям — красномовний факт. До речі, колектив, яким я керую, не раз запрошували до Іспанії саме з українськими танцями. Танець в Іспанії — це культура, сутність нації. Там хореографічні фестивалі міжнародного рівня проходять у сотнях міст. Танці, корида, футбол складають менталітет іспанців... До речі, гопак, інші наші танці, які мають столітню історію, теж формували нашу ментальність, адже на них нація виховувала бойовий дух і відчуття прекрасного.

— Які найближчі перспективи намітила ваша спілка після конкурсу?

— Для того, щоб вони були кращі, колективи Харкова повинні мати можливість виїжджати в область, щоб донести мистецтво до глибинки. Спілкування під час таких поїздок важко переоцінити. Вже у квітні пройде представницький семінар, який підіб'є підсумки конкурсу, намітить подальші шляхи балетмейстерського мистецтва... Ще один проект пов'язаний зі Львовом. Колись взаємні дні культури наших регіонів були помітним явищем у мистецькому житті України. Потрібно відновити ці контакти хоча б на рівні хореографії. Інший мій проект буде пов'язаний з сиротинцями. З одного боку, ми маємо намір відвідувати дитячі будинки з цікавою програмою, з іншого — організувати там танцювальні колективи. Ця ідея почне втілюватися вже з наступного року.

Бесіду вів Л. Логвиненко

Слобід. край. — 2006. — 28 берез. — С. 10.

3. Ігнатенко

НИКОЛИ НЕ ЗАРОСТЕ СТЕЖКА ДО СІЛЬСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ, БО ДУХОВНІСТЬ НАЦІЇ — ЦЕ ГОЛОВНЕ...

У роки Горбачовської перебудови на різних мітингах і стихійних вуличних дискусіях неодноразово доводилося чути: насамперед треба нагодувати народ, а вже потім говорити про інше...

Минали роки, а проблема хліба насущного так і залишалася актуальною. Щодо іншого — духовності і культури, то воно взагалі падало в прірву. А чи немає органічного взаємозв'язку між хлібом насущним і хлібом духовним? Може, ми, у широкому загалі, так живемо бідно, бо бідні духовно, скупі у виявах прекрасного, доброго? І чи випадково, що культура всі ці роки фінансується за залишковим принципом? І хоча останнім часом у цьому питанні намітилися певні позитивні зміни, до істотного розв'язання проблеми ще дуже далеко.

Про все це йдеться в інтерв'ю голови обкому профспілки працівників культури, делегата п'ятого з'їзду Федерації профспілок України З. В. Ігнатенко кореспонденту «СК».

Перше запитання стосувалося загального стану і завдань культури в області, умов роботи її тривівників.

— Я думаю, — сказала Зінаїда Василівна, — що нині працівників культури України хвилюють не лише ті питання, що стосуються їхнього соціального захисту, а й ті, які стосуються нашого впливу на стан духовності суспільства. Перш за все непокоїть засилля масової культури. У незалежній демократичній Україні культура як основна скарбниця духовності має нести високі гуманістичні ідеали, виховувати людяність, щирість, розуміння прекрасного.

У Харкові, незважаючи на нелегкі в економічному відношенні часи, культпрацівники — справжні ентузіасти своєї справи — роблять усе можливе, аби прищеплювати підрастаючому поколінню почуття прекрасного, вміння сприймати мистецтво високого художнього рівня. <...>

Відповідальні завдання в університеті мистецтв (ректор Т. Б. Веркіна), академії культури (ректор В. М. Шейко). Вони готують чудові кадри для державних професійних і громадських мистецьких закладів усієї України. Наша профспілка дбає, аби люди оволодівали високим мистецтвом і любили його, починаючи з дитячого садка, і не втрачали зв'язків з ним протягом усього свого життя. Я глибоко переконана, що людина духовно багата, вихована на високохудожньому гуманістичному мистецтві, не може робити нехороших вчинків, завдавати зло ближньому. Всі ми повинні протистояти наступу глянцевої масової культури (саме такий вислів на означення сірості, вульгарності, цинізму з'явився у вжитку інтелігенції).

<...>

Бесіду вів Г. Конопельцев

Слобід. край. — 2006. — 30 берез. — С. 6.

А. Корбут, Н. Петренко

НИ ДНЯ БЕЗ СМЕХА

«Качественная бумага! Продаем бумагу!» — такими криками встречали КВНщики перед входом в ДК «Металлист» в самый веселый день года, 1 апреля.

Ребята продавали билеты на очередную игру традиционного «Кубка смеха» Харьковской городской молодежной лиги КВН. Бумага была дорогая — 6 гривень за «листок». <...>

В этой игре встречались 18 (!) команд студентов и школьников. Из-за такого большого количества участников привычного разделения на конкурсы не было: всех разбили на три блока, в каждом из которых жюри выбирало одного номинанта Малого «Кубка смеха». Большой же кубок получала лучшая команда. Нынешняя игра, тема которой называлась «Смех, да и только...», проходила под девизом «Ни дня без смеха!!!».

На этот раз сражались и опытные команды, и совсем «зеленые» новички. Среди дебютантов была «Семейка Крейзи» Национального аэрокосмического университета «ХАИ». Команда **академии культуры** тоже получила от жюри и ведущих массу поздравлений с прекрасным дебютом. <...>

<...>

Слобода. — 2006. — 4 апр. — С. 30.

А. Нестеренко

ПРО КУЛЬТУРУ В ЧАСИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У Національній філармонії України відбулася презентація книги «Формування основ культурології під час цивілізаційної глобалізації (друга половина XIX — початок XXI ст.)».

У виданні широко представлено аналіз формування культури, взаємодію психоаналізу, культури і художньої творчості.

Книгу випустило київське видавництво «Генеза» тиражем п'ять тисяч примірників. Вона розрахована на вчених, викладачів філософії, історії, етнології тощо.

Автори монографії — кандидат філософських наук, заслужений діяч мистецтв України, академік, заступник керівника апарату Верховної Ради України Юрій Богуцький і доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та теорії культури **Харківської державної академії культури**, професор **Василь Шейко**.

Голос України. — 2006. — 5 квіт. — С. 6.

Л. Волга

ДУХОВНОСТІ ВИСОКИЙ СВІТ

Минулого понеділка в Національній філармонії України владарювала **Харківська державна академія культури**. Цей відомий навчальний заклад, заснований ще 1929 року, де здобули фах тисячі творців прекрасного, вихователів і пропагандистів духовних цінностей народу, і сьогодні, в нових реаліях життя, йде в ногу з часом — це ВНЗ IV рівня акредитації, в якому готуються спеціалісти за такими напрямками — педагогічна освіта, мистецтво, культурологія, менеджмент.

Академія славиться сильним викладацьким корпусом, що засвідчила виставка наукових видань, яку було розгорнуто у фойє філармонії. Тут були представлені серйозні дослідницькі праці, монографії, науково-методична література, вузькофахові посібники тощо. І не міг не впасти в око науковий доробок ректора академії — **Василя Миколайовича Шейка**, доктора історичних наук, заслуженого діяча мистецтв, члена-кореспондента Академії мистецтв України, чие коло наукових зацікавлень навіть окреслити важко — історія художньої культури, історико-культурологічні аспекти психоаналізу, культура, цивілізація, глобалізація тощо. Ніби в продовження переліку науковець цього вечора презентував присутнім нове видання — солідний том, написаний у співавторстві з кандидатом філософії, заслуженим діячем мистецтв, академіком Академії мистецтв України Юрієм Богуцьким, «Формування основ культурології в добу цивілізаційної глобалізації», яке побачило світ у видавництві «Генеза». Дослідження адресується науковцям, викладачам філософії, історії, етнології, психології, мистецтвознавцям, студентам, аспірантам, докторантам та широкій аудиторії тих людей, які цікавляться проблемами культурології. Як наголошувалося під час обговорення, монографія — це перше у вітчизняній

історико-філософській думці узагальнене осмислення процесів народження і трансформації глобальних цивілізаційних проблем культурології другої половини ХІХ — початку ХХІ століття. Автори аналізують формоутворюючу роль культури у визначенні цивілізації, дають характеристику методологічним можливостям цивілізаційного підходу щодо розгляду історико-культурних процесів тощо. При цьому вони самокритично визнають, що складність і дискусійність багатьох концептуальних положень, запропонованих у монографії, зовсім не претендують на визнання їх істиною в останній інстанції, тому сподіваються на широке фахове обговорення всіх, хто зацікавиться проблемами цивілізаційного поступу.

Справжнім святом духовності став цього вечора творчий звіт **академічного хору ХДАК**, художнім керівником і головним диригентом якого упродовж багатьох років є заслужений діяч мистецтв, професор академії **Василь Ірха**, котрого глядачі вітали не тільки з тріумфальним виступом виплеканого ним колективу, а й з днем народження. Не секрет, що хорове мистецтво переживає не найкращі часи — помітно знизилась у суспільстві зацікавленість ним. Але майже двогодинна надзвичайно складна концертна програма студентського хору засвідчила багатючі можливості мистецтва хорового співу. Органічне поєднання яскравих народних традицій з динамічним новаторством, повносиле багатоголосся, жанрова багатоплановість колективу, якому надаються до виконання і духовні твори, і світська класика, і співомовки, і народна пісня в надзвичайно цікавих аранжуваннях, і фольк-опера, а головне — висока одухотвореність, з якою хористи виконують кожен твір, не могли не захопити глядачів. О. Гречанінов, Б. Целковников, І. Грушовський, А. Естевес, С. Станкович, **О. Литвинов**, Ю. Алжнев та інші автори однаково професійно звучали у їхньому виконанні.

Василеві Ірсі вочевидь вдалося перетворити цей самобутній колектив на своєрідну творчу лабораторію — під час концерту на рівних з головним диригентом за пультом стояли і студенти — **Н. Фурнік** та **Т. Фільова**, а серед солістів разом із заслуженим артистом, професором **К. Шашою** були й молоді виконавці — О. Хлібников, О. Мещерякова...

<...>

Уряд. кур'єр. — 2006. — 7 квіт. — С. 8.

Ю. Коваленко

СКРОМНА ПОСТАТЬ НА СЦЕНІ

Завідувач літературної частини у театрі — постать не завжди помітна. Іноді це скромний чиновник з особливих доручень, іноді дописувач анонсів до прем'єр та творчих портретів солістів, автор текстів до афіш та програмок. **Олександр Іванович Чепалов**, керівник літературної частини Харківського академічного театру опери і балету імені М. Лисенка, у цьому розумінні постать унікальна. В театрі він працює тридцять третій сезон (здається, на цій посаді це своєрідний рекорд). У колектив прийшов просто з залу для глядачів (маючи, щоправда, дипломи інженера та хормейстера і велику низку дописів та фоторепортажів про славетний колектив лисенківців).

Уже працюючи в театрі, закінчив як театрознавець Ленінградський інститут театру, музики і кіно, захистив кандидатську дисертацію (її героєм був того часу напівзабутий, але насправді визначний діяч нашої культури Микола Фореггер) і зараз працює над докторською, що стосується теорії мистецтва хореографії. Він «свій серед своїх» у журналістських колах. Його бібліографічний покажчик за останні п'ять років збільшився до двох тисяч публікацій.

Студенти **Харківської академії культури** у буквальному розумінні не можуть відірватися від розповідей Чепалова про театр і танець — адже він проводить їх як відеолекції, з демонстрацією унікальних матеріалів. Нарешті, він автор багатьох лібрето, сценаріїв та п'єс. Його публічні виступи зі сцени, на радіо і телебаченні позначені невимушеною і дуже сучасною манерою мовлення, професійною коректністю, доброзичливістю та теплотою, а сценічні репризи, як і взагалі гумор у житті, інтелігентно-іронічні і влучні, а інколи й небезпечно гострі. Олександр Чепалов не боїться закидів на свою адресу, як не боїться і відверто висловлювати думку.

Нещодавно у великому залі Харківського театру опери і балету до 60-річчя митця відбувся ХХІІ променад-концерт «На хвилях моєї пам'яті», який пройшов як урочисте ювілейне святкування у широкому колі друзів та глядачів. Сам ювіляр цього вечора став тією особистістю, яка поєднала різні покоління артистів театру, допомогла встановити між ними наочну спадкоємність. У ретропрограмі постало і минуле харківської сцени, і сьогоднішній день, і майбутнє. А критерієм, за яким ювіляр відібрав учасників свого вечора, було його щире захоплення талантами артистів.

Ювілейний вечір підтвердив істину: скажи мені, хто твій друг, і я скажу, хто є ти. Виступи лауреатів міжнародних конкурсів Лілії Кутищевої та Олени Слепцової з аріями тих творів, лібрето до яких

написав ювіляр, захопили глядача майстерністю виконання і діапазоном жанрів: від кафешантанної пісеньки та арії казкової героїні до глибоко хвилюючого романсу. Л. Кутищева прийшла в цей вечір привітати О. Чепалова наче від імені героїні, якій автор надав нового життя у виставі «Свята грішниця Євлалія». Так само і народний артист України Володимир Антонов, котрий виконав блискучий монолог старого суфлера з цієї ж вистави. Виступ заслуженого артиста України, професора Харківської академії культури **Костянтина Шаші** вразив молодістю голосу. Тричі звучала в концерті чарівна скрипка заслуженого артиста України Григорія Купермана.

Несподіваним подарунком від студентки-заочниці Харківської академії культури **Вероніки Пінко** та її чоловіка Олексія (артиста цирку) стало привітання за участі справжнього левенятка. Цар звірів, спочатку трохи соромлячись оперної сцени, немов поздоровляв ювіляра від імені героїв лібрето дитячої опери за казками І. Франка.

Згадуючи цього вечора про свою роботу над лібрето до опер та балетів, Олександр Чепалов з величезним пієтетом говорив про справжнього класика української композиторської школи Дмитра Клебанова (опера «Маївка») та його безпосередніх учнів Миколу Стецюна («Коли звірі говорили») і Володимира Золотухіна (балет «Вогонь Еллади»).

На чолі із заслуженою артисткою України Любов'ю Кисельовою три чарівні грації — заслужена артистка України Валентина Маркова, Тетяна Бекетова та Ольга Василянська виконали фрагмент з балету «Танці для Айседори». А молодша колега «Айседор» Ірина Ключева подарувала ювіляру та захопленим глядачам свій коронний танець з «Кармен-сюїти».

Дивлячись на запальні виступи представників молодіжних танцювальних колективів «Міпарті» та «Дежавю», склалося враження, що Чепалов однаково легко згуртовує довкола себе як ровесників-однодумців — уже зрілих майстрів, так і студентську молодь, для якої він є незамінним критиком та порадиником.

Виступ трійці чарівних дівчат з молодіжного колективу «Меджік данс» під керівництвом Наталії Колногузенко можна визначити як пікантний та гармонійний екзерсис в ретро-тонах. Дівчата щойно повернулися з фестивалю-конкурсу сучасного танцю у Луганську. Саме там, як не дивно, вони і познайомилися з ювіляром у якості найвпливовішого та водночас безпристрасного голови журі, яке одноставно присудило харківським танцівницям гран-прі.

Не забули надіслати вітальні телеграми на честь ювіляра і колишні міністри культури України Богдан Ступка, Дмитро Остапенко і, також в минулому — головний режисер Харківського театру опери і балету, а нині художній керівник Національної філармонії України Володимир Лукашов.

Столичні вітання привіз особливий гість — Володимир Тольба, син легендарного маестро Веніаміна Тольби, котрий зробив величезний внесок у славну історію Харківського театру опери і балету. І ось довгоочікувана прем'єра-фінал барвистої симфонії Тольби-старшого на українські теми.

Завершився вечір низкою сюрпризів. На підтвердження того, що професіоналізм ювіляра в усіх галузях музичного мистецтва не викликає жодного сумніву, головний диригент театру Віталій Куценко поступився завліту пультом та магічною паличкою. А потім було винесено святково-казковий торт з відповідною до дати кількістю свічок. Двоповерховому кремовому красеню-торту дуже пасував передостанній номер концертної програми — буколічна пастораль у стилі Моцарта з опери П. Чайковського «Пікова дама». Актриса ТЮГу Ольга Двойченкова прочитала композицію з уривків улюблених віршів ювіляра Н. Матвєєвої, О. Мандельштама, І. Бродського, І. Губермана — рядки, які багато в чому відбивають його складний духовний світ, талановиту вдачу, вміння долати перешкоди і творити добро.

Отже, Олександр Чепалов сьогодні — один з тих харків'ян, чії професійні здібності, інтелект та творчі здобутки мають високу оцінку далеко за межами рідного міста. Хочеться приєднатися до побажань, які щиро лунали на його адресу — боронь, Боже, від усіляких негараздів, успіхів у творчості аж до нових ювілеїв.

Культура і життя. — 2006. — 12 квіт. — С. 7.

А. Левченко

КИНО «РУЧНОЙ РАБОТЫ»

В Харькове прошел первый международный фестиваль аматорского кино «Expromt».

В искусстве необязательно быть профессионалом, достаточно иметь талант и возможность его реализации. Особенно, если искусство является массовым. Кино с помощью наводнения любительских камер таковым уже стало. Наступила пора искать в нем таланты. Неудивительно, что пионером в этом направлении стал Харьков, обладающий богатейшими традициями аматорского кино. Ведь именно здесь

в конце XIX века в форме аматорства зародился отечественный кинематограф — знаменитый харьковский фотограф Альфред Федецкий экспериментировал с кинокамерой, снимая хроники и первые игровые фильмы. В 30-е годы XX века в Харькове успешно творило Общество друзей советского кино при заводе ХЭМЗ, позже — киностудия Харьковского политехнического института, Клуб кинолюбителей... Международный фестиваль аматорского кино «Expromt», прошедший в минувшие выходные в украинском культурном центре «Юность», стал первым и единственным фестивалем такого уровня на постсоветском пространстве. <...>

<...>

Всего во время фестиваля в УКЦ «Юность» было продемонстрировано около 30 работ. <...> Победителей, помимо профессионального жюри, оценивали и зрители, голосуя с помощью sms-сообщений. <...> Не остались без наград харьковские киноаматоры. Студентки **Харьковской государственной академии культуры Ольга и Юлия Калашниковы** получили специальный приз «За патриотизм» — книги Харьковского киноведа и кинокритика Владимира Миславского.

— Участие и победа в таком фестивале могут стать прямой дорогой в большой кинематограф, — говорит кинокритик. А Харьков, по словам Владимира Миславского, имеет все шансы стать столицей аматорского кино.

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 13 апр. — С. 9.

И. Кутько

ТЕАТР МУЗЫКАЛЬНОЙ КОМЕДИИ НУЖДАЕТСЯ В СКОРОЙ ПОМОЩИ!

Харьковский театр музыкальной комедии — первый театр этого жанра в Украине — уже отпраздновал свой 75-й сезон. Со дня открытия театр сразу же завоевал любовь зрителей не только Харькова, но и Украины, и СССР.

В Харьковском театре музыкальной комедии блистали мастера сцены тех далеких лет, смело осваивался украинский музыкальный репертуар, шли и всемирно известные классические оперетты. Год от года рос авторитет и зрительские симпатии именно Харьковского театра музыкальной комедии. <...>

С годами менялись спектакли, приходили в театр новые талантливые исполнители, были успехи, были и неудачи, но театр жил полноценной творческой жизнью, приобретая все новых и новых поклонников этого легкого, но трудного жанра — оперетты. В последние десятилетия театр смело ставил мюзиклы, музыкальные спектакли на современную тематику с отличной музыкой и, конечно же, вечно молодые классические оперетты, в которых раскрылся высокий творческий потенциал настоящих ярких звезд солистов-вокалистов театра: заслуженных артистов Украины А. Дадалиной, М. Свирской, В. Подсадного, Е. Холодова, Н. Силь; артистов **В. Подорловой**, Е. Суховерхова, В. Тюлева, П. Цуцеры, Г. Бабича, В. Болконского, Н. Бутковского и многих других.

<...>

В настоящее время театр располагает опытными талантливыми солистами-вокалистами, большими мастерами жанра оперетты, прочно завоевавшими симпатии благодарной зрительской аудитории, такими, как заслуженные артисты Украины **В. Хаританова**, Э. Климчук, А. Хорольская, В. Федоренко, В. Робертов, В. Побережец... <...>

...Руководство театра укреплено инициативным опытным директором, кровно болеющим за дело театра. Художественное руководство, наконец-то, осуществляет молодой, талантливый, образованный режиссер **А. Драчов**, оркестром успешно руководит заслуженный деятель искусств Украины Я. Сорочук.

8 апреля в театре состоялся концерт-ревю «Весне навстречу» в блестящей постановке режиссера А. Драчова. Следует отметить высокий профессионализм как режиссера-постановщика, так и всей труппы. <...>

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 13 апр. — С. 9.

Л. Яровий

МУЗИЧНЕ РЕВЮ, АБО ШУКАЙТЕ ІДЕАЛЬНУ ЖІНКУ

Прем'єрою музичного ревію, в якому панує весняний настрій, розпочав квітень Харківський театр музичної комедії. Свого часу цей жанр був дуже популярний. Навіть драматичний театр «Березіль» за

часів Леся Курбаса охоче ставив ревію на радіотеми. Останнім часом про нього забули, а тому варто нагадати, що ревію — це вистава, в якій різні музичні номери об'єднані спільним сюжетом. Це вже не концерт, але ще не спектакль. Проте його легкість і, говорячи сучасною мовою, «шлягерність» подобаються шанувальникам музичного театру.

Сюжет нинішнього прем'єрного ревію цілком суголосний жанру оперети: детектив, найнятий Романтиком і Прагматиком, шукає ідеальну жінку. Тобто «шерше ля фам». Звичайно, що там, де жінка, там кохання, лукавство, а іноді й злочин. Бо не лише світ красен Стеллою, але й Сонькою Золотою Ручкою, які також стають героїнями ревію.

— Для нинішньої прем'єри було поставлено 80–90 відсотків нових номерів, — говорить художній керівник театру **Олександр Драчов**, постановник ревію.

<...>

Слобід. край. — 2006. — 13 квіт. — С. 10.

Т. Адамович

«ЧОРНИЙ БІЛЬ»

Так називається фотовиставка, которая 25 апреля откроется в историческом музее. Автором проекта стал Юрий Ворошилов, который участвовал в ликвидации последствий Чернобыльской аварии в 1986, 1987, 1988 и 1990 годах.

Фотовиставка и книга «Чорний біль» — это попытка рассказать самим себе, нашим детям и детям наших детей, как жить с явлением под названием Чернобыль. В прошлом году МАГАТЭ озвучило информацию ООН «Чернобыль: достоверные масштабы аварии». За ее подготовку, которая опиралась в большей степени на неофициальные данные, сотни ученых получили солидные гонорары. Однако вновь прозвучал призыв к мировой общественности перевести Чернобыль из разряда глобальных катастроф в разряд чрезвычайной местной аварии. На выставке будет демонстрироваться видеофильм «Поток», который снял студент **Харьковской академии культуры**, сын ликвидатора последствий аварии на ЧАЭС, инвалид второй группы **Константин Терентьев**.

Слобода. — 2006. — 21 апр. — С. 27.

Н. Васюта

«БАРВИ СЛОБОЖАНЩИНИ» В ЯСКРАВИХ КОЛЬОРАХ

Своєрідною окрасою цьогорічного Міжнародного дня танцю стане фестиваль «Барви Слобожанщини». Для багатьох шанувальників Мельпомени цей традиційний захід, який уже п'ятий рік поспіль проходить у стінах палацу культури «Металіст», чудова нагода продемонструвати не лише свою хореографічну майстерність, а й поділитися з колегами новими досягненнями, номерами, врешті-решт, просто поспілкуватися. Показово, що нині фестиваль кардинально змінив свій статус — з міського на обласний. Разом із цим збагатилася новими кольорами й сама його структура. Розкрити деякі секрети й особливості непересічного культурно-мистецького заходу на Слобожанщині ми попросили одного з його організаторів, художнього керівника народного ансамблю танцю «Промінь» О. А. Панишеву.

<...>

— Високого рівня фестивалю надає ще одна обставина: творча підтримка нещодавно створеної Харківської організації Національної спілки хореографів, очолюваної **Борисом Колногузенком**. Іменитіші колективи, такі, як «Заповіт», балетна пара з ХАТОБу, розпочинатимуть «Барви Слобожанщини», а отже, й задаватимуть професійний тон усьому святові.

— Режисером нинішнього фестивалю буде... студентка. І сам сценарій — це її дипломна робота. Чим порадує молоде покоління?

— Дійсно, наша практикантка **Наталочка Чумакова** підготувала справжній сюрприз. Вона закінчує факультет театрального, теле-, кіномистецтва **академії культури**, і серед глядачів на святі будуть її завідуючий кафедрою режисури та безпосередньо керівник. Прямісінько на фестивалі Наталка й отримає оцінку. Тому готувалася не на жарт. <...>

<...>

Слобід. край. — 2006. — 27 квіт. — С. 9.

«...А МЕНІ ЗА ПЛАЧЕМ ЖУРАВЛІ ЖУРАВЛЯТЬ»

Авторський концерт у Харківській філармонії під цією назвою присвятив ліквідаторам аварії на Чорнобильській атомній станції відомий композитор і диригент, заслужений діяч мистецтв України Юрій Алжнев.

— Спасителям, а не просто ліквідаторам, — сказав у вступному слові перед виконанням симфонії-прологу для великого симфонічного оркестру «Чорнобильська» ведучий вечора поет Віктор Бойко.

З українських веснянок та складних сплетінь сучасної симфонічної музики створено цей надскладний твір. Там, у передранковій тиші, де спить ще правічний Бог і перебуває в гармонії шум весняних дерев і пташині голоси, раз по раз настирно проступає тема невідворотності біди, що загрожує не лише тілам, а й душам. Однак усе ж таки світла суть людини й природи залишаються непереборними. Диригував симфонічним оркестром сам автор — Юрій Алжнев.

<...>

Не менше захоплення викликала рапсодія для скрипкових, ударних, саксофона, синтезатора й фортепіано «Золота пектораль». Цей тисячолітній скарб зі скіфських курганів ще й сьогодні залишається не до кінця розкритою таємницею. Одну з них зумів розгадати фольклорний гурт у складі заслужених артистів України **Вікторії Осипенко**, Людмили Омельченко, **Олени Шишкіної**, лауреатів міжнародних конкурсів і фестивалів **Галини Бреславець**, Ярослави Климюк, Тетяни Непши, Валентини Соломко, Віталії Ткач, голоси яких у сучасне музичне звучання додавали потужності, ніжності й краси часів «Велесової книги».

Друга частина концерту була віддана солістам — заслуженим артистам України Тамарі Томчук, **Миколі Колодочці**, лауреатам національних та міжнародних конкурсів **Василеві Марчаку**, Наталі Башмаковій, Валентині Соломко, Володимирі Якобишину. Вони виконали найкращі твори Юрія Алжнева на вірші Тараса Шевченка, Бориса Олійника, Пантелеймона Куліша, Олександра Олеса, інших авторів.

Слобід. край. — 2006. — 29 квіт. — С. 17.

В. Во

ВОЛЯ

Саме таку назву мав балетний номер, який примусив міжнародну професійну спільноту, рясно репрезентовану на конкурсному фестивалі українського мистецтва «Імпресія — ХХІ століття» — в болгарському місті Созополі, запам'ятати нове ім'я в царині Терпсихори. **Наталя Чілікіна**. «То не вона танцювала Україну, то сама Україна віншувала власну Волю...», — писала болгарська преса.

На міжнародному небосхилі пані Наталя з'явилася раптово, яскраво, як зрілий майстер. Відомий київський балетмейстер Павло Васюра розгледів у високій, стрункій колежанці неабияке прагнення до творчої свободи та мистецької досконалості. На час їхньої співпраці пані Чілікіна встигла стрімко піднятися крутими сходинками балетної кар'єри від солістки всесвітньо відомого ансамблю народного танцю «Заповіт» під керівництвом народного артиста України **Б. М. Колногузенка** до найвищого щабля — посади головного балетмейстера Київського обласного музично-драматичного театру імені П. К. Саксаганського. За її плечима вже були серйозні творчі набутки: європейські гастрольні турне, лауреатські звання, власні колективи, персональні постановки великих вистав тощо...

Але колосальний позитивний заряд бажання, природний талант, фундаментальні професійні знання, помножені на неймовірну працездатність, вимагали подальшого розвитку...

Після перемоги на Всеукраїнському фестивалі фольклорного мистецтва «Боромля» пані Наталя отримує запрошення від голови гільдії драматургів України професора Ярослава Верещака взяти участь в організації, проведенні та безпосередньо дебютувати як режисер-постановник вистави за його п'єсою «Бі-цигани» — в I Всеукраїнському фестивалі сучасної драматургії «Суд» (м. Біла Церква).

З букета нагород Чілікіна вибирає найтерновішу путівку на навчання до академії керівних кадрів Міністерства культури і туризму України, яку закінчує з відзнакою. Попереду — командні посади, самостійна творча діяльність, службова перспектива. Але Чілікіній цього замало!

Протягом останніх років вона все частіше звертається до жанру мистецької аналітики на шпальтах різноманітних видань. Результат не забарився. Народний артист України, академік **Б. М. Колногузенко**, перебуваючи на посаді декана факультету хореографічного мистецтва **Харківської академії культури**, запрошує свою ученицю до співпраці як викладача. І ось наша героїня вже старший викладач кафедри сучасної хореографії, а її студенти гідно репрезентують власні

постановки на Першому конкурсі балетмейстерів Харкова, одним із фундаторів якого є член Спілки театральних діячів та Спілки хореографів України пані Наталя. До нашого міста завітали з гастролями сімферопольці — і знову на афіші її ім'я. Спільно з корифеєм українського музичного театру, лауреатом Державної премії імені Т. Г. Шевченка, народним артистом України, професором С. К. Сміяном здійснена блискуча постановка «Євреї нашого двору».

І це ще не все! Протягом останнього року Наталя Олександрівна активно працює над кандидатською дисертацією, ретельно досліджуючи творчу діяльність українських балетмейстерів кінця XIX — початку XX століть.

Щойно повернувшись із відповідальної місії в складі журі Донецького регіонального конкурсу хореографічного мистецтва, вона поспішає на науково-практичну конференцію до Києва, на якій має доповісти з питань професійної підготовки молодих балетмейстерів. А між двома відрядженнями — Харківський обласний конкурс дитячих танцювальних колективів, ювілейний концерт кафедри хореографії педагогічного університету імені Г. Сковороди (її номер «Козацькі жарти» чи не найкращий!), лекції, семінари, іспити і репетиції, репетиції, репетиції...

<...>

Воля в українській мові має декілька значень, але всі вони притаманні Наталі Олександрівні.

Напередодні Всесвітнього дня танцю хочеться щиросердно побажати їй щастя і проголосити з вірою і на честь:

«Здобула волю —
здобудеш і долю!»

Слобід. край. — 2006. — 29 квіт. — С. 7.

В. Косенкова

ПРИГЛАШАЮТ ЮБИЛЯРЫ

В этом году в Харьковском государственном академическом театре оперы и балета им. Н. В. Лысенко пройдет юбилейный десятый фестиваль классической музыки «Харків мистецький», который начнется 12 мая и продлится до 2 июня. <...>

<...>

Запоминающимся обещает стать променад-концерт, посвященный 100-летию со дня рождения выдающегося украинского дирижера Натана Рахлина. В концерте памяти Рахлина примут участие его ученики — главный дирижер ХАТОБа заслуженный деятель искусств Украины и республики Марий Эл Виталий Куценко, профессор академии культуры Алиса Видулина, а также гость фестиваля заслуженный деятель искусств России Феликс Комлев. <...>

<...>

Слобода. — 2006. — 5 мая. — С. 9.

Л. Волга

АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ — КООРДИНАТОР ДУХОВНИХ ПРОЦЕСІВ

Так визначив роль і місце в суспільстві Академії мистецтв України її президент академік А. Чебикін на X звітньо-виборній сесії загальних зборів цієї поважної державної науково-творчої установи в галузі художньої культури і мистецтвознавства, яка відбулася 29 квітня ц. р. <...>

<...>

І президент академії, і всі, хто виступив в обговоренні доповіді, одноставно визнали роботу АМУ у звітному періоді як позитивну. <...>

<...>

Водночас, прозвучало у доповіді та у виступах В. Сидоренка, О. Тимошенка, Л. Скорик, М. Ілленка, **В. Шейка**, В. Кузнецова, лишаються актуальними питання забезпечення науки талановитою молоддю, проблеми розвитку музейної справи, охорони, паспортизації пам'яток культури, монументального сакрального мистецтва, практично не розв'язуються проблеми кіно, театру, архітектури і містобудування, збереження і розвитку народного декоративно-прикладного мистецтва. Слід щонайактивніше вести роботу зі створення державних цільових програм, які покликані сприяти практичній реалізації державної політики щодо пріоритетних напрямів розвитку духовної сфери держави.

<...>

Уряд. кур'єр. — 2006. — 6 трав. — С. 7.

ЯКИМ БУТИ ХОРУ МИСТЕЦЬКОГО ВУЗУ?

Сьогодні хорове виконавство в Україні стає елітарним. Вузівська освіта реформується у бік подальшої гуманізації і культурологізації. В руслі реформаторських процесів перебуває і хорова освіта. Хоровий клас залишається головною лабораторією, де виховуються хорові диригенти. Кафедра хорознавства і хорового диригування **Харківської державної академії культури** здійснила своєрідний мегапроект, який можна сміливо віднести до події загальноєвропейського значення.

На початку квітня відбулася прем'єра в Колонному залі Національної філармонії України імені М. В. Лисенка концерту **академічного хору Харківської державної академії культури**, що стало подією в культурному житті України. Прозвучали твори сучасної української музики неофольклорного напрямку, мало відома в Україні зарубіжна музика 80–90 років минулого століття, створена в рамках неосимволічної програмності на традиційні канонічні латинські тексти як сучасна інтерпретація одвічних тем життя: «Бог–людина», «життя–смерть», «гармонія–хаос», «добро–зло». Керівник хорового класу — професор, заслужений діяч мистецтв України **Василь Ірха** вперше в Україні репрезентував цілий «десант» сучасних авторів-полістилістів: І. Грушковські (Словакія), Д. Джесенні-Раппо (Швейцарія), К. Нустеда (Норвегія), Т. Дженефельта (Швеція), С. Барбера (США), А. Естевеса (Іспанія).

Досконала якість звучання творів показала, що Василь Ірха володіє умінням охопити музичну форму, розставити смислові фактурні акценти, вдихнути у твір життя.

У контексті програми концерту блок з духовних творів Д. Бортнянського, О. Гречанінова, Г. Свиридова і Б. Целковнікова сприймвся як справжній «релігійно-філософський ренесанс» в сучасному виконанні.

У неофольклорній частині програми прозвучали твори сучасних українських композиторів Є. Станковича, О. Яківчука, О. Скрипника, Ю. Алжнєва, **О. Литвинова**. Це був справжній хоровий театр, де виявилися національні константи-носії генетичної пам'яті, ментальності в буйних барвах фактури гетерофонного типу, остінантних семантичних знаках-символах. Як засвідчив концерт, неофольклорні опуси вітчизняних авторів не тільки впливають на національний стиль, а й доповнюють художню картину світу.

Диригент В. Ірха разом зі своїм студентським колективом блискуче справилися з найскладнішими виконавськими завданнями (не гірше за професійний колектив), продемонструвавши не тільки нові підходи до планування репертуару, а й те, що сьогодні мистецьким вузам потрібні нові творчо-виконавські лабораторії (камерний хор, ансамблі різних типів експериментального плану). Тож на запитання, яким бути хору сучасного мистецького вузу, ХДАК дає чітку і однозначну відповідь: сучасним, мобільним і, головне, таким, що впливає на нагальні комплексні завдання сучасного хорознавства і хорової культури.

Культура і життя. — 2006. — 10 трав. — С. 3.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

<...>

16 ТРАВНЯ
ПОСТАТІ

<...>

70 років тому в Харкові народився композитор **Володимир Золотухін**. 1963 року закінчив Харківську консерваторію. Серед його творів — балет «Вогонь Еллади», симфонії, концерти для різних інструментів з оркестром, пісні, музика до театральних вистав та фільмів. Викладав у **Харківському інституті культури** та інституті мистецтв.

<...>

Підготував В. Меліхов

Слобід. край — 2006. — 13 трав. — С. 16.

ЧОМУ ЖУРІ ЗРОБИЛО ВИНЯТОК ДЛЯ «ЗАПОВІТУ»?

Гран-прі міжнародного конкурсу «Танці народів світу» отримав у столиці харківський театр танцю «Заповіт», яким керує професор хореографії **Борис Миколайович Колногузенко**.

— Цей конкурс під патронатом Міністерства культури і туризму та Національної хореографічної спілки проходить ушосте, — говорить він. — Учасники конкурсу відбиралися дуже ретельно. Серед тих, хто потрапив до заключного туру, колективи з України, Грузії, Росії, Узбекистану, Молдови, Польщі, Угорщини... Журі очолював голова Національної хореографічної спілки України, лауреат Національної премії імені Т. Г. Шевченка, керівник Національного ансамблю танцю імені Вірського Мирослава Вантух. До речі, представники названих країн теж уходили до журі.

— І все ж гран-прі дісталось вам.

— Згідно з положенням про конкурс забороняється вручати гран-прі двічі. Ми вже отримали цю нагороду у 2004 році, коли брало участь 110 ансамблів із 12 країн світу... Але журі прийняло одностайно рішення: як виняток, присудити нам гран-прі вдруге. Ми запропонували на суд журі номери, створені за останні рік-півтора, а номер для дуету, сценічний танець «На галявині», закінчили створювати майже перед самим конкурсом. Окремо проходив конкурс у номінації професійних танців малих форм. Наша пара в складі **Ірини Косаревої** та **Володимира Росовенка** виборола перше місце. Цей номер був уключений до гала-концерту. До речі, переможці мають змогу показати в гала-концерті лише по одному номеру, а нам дали можливість станцювати три: гуцульський танець «На галявині» і два номери всьому колективу — українську дівочу композицію «Закликання весни» та циганський танець «Гості зі степу». Окрім того, був окремий приз від Міністерства закордонних справ Російської Федерації. Він теж дістався нам. Відзнака Польщі — теж... А там були прекрасні колективи.

— А який вам найбільше запам'ятався?

— Танцювальний ансамбль із Алчевська. Його учасники — робітники металургійного комбінату. Таких в Україні залишилося дуже мало. Молодіжні, дитячі — існують. А щоб робітничі... Приємне враження також залишили колективи з Тбілісі, азербайджанський ансамбль Києва.

Бесіду вів Л. Логвиненко

Слобід. край. — 2006. — 13 трав. — С. 3.

Л. Яровий

ЮВІЛЕЙ ПРИ СВИЧАХ

У Харківському академічному театрі опери та балету обласна художня галерея «Мистецтво Слобожанщини» презентувала при свічах виставку «Нам — 5 років», присвячену ювілею галереї. <...>

<...>

За 5 років галереєю проведено близько 100 різних виставок, на яких експонувалися роботи відомих харківських художників та скульпторів: академіків В. Сидоренка та В. Гонтарова, народних художників України професорів В. Ковтуна, Є. Єгорова, М. Алатарцева, Н. Вербук, О. Жолудя, П. Мося, О. Рідного, Ж. Соловйової...

Галерея «Мистецтво Слобожанщини» — єдина в Харкові, що організовує пересувні експозиції. Наприклад, виставки на засіданнях обласної ради стали вже традиційними. Картини експонувалися в Харківському академічному театрі опери та балету, в Палаці спорту тощо. Та найбільш незвичне місце для творів мистецтва, напевне, — зал суду. Багатьом глядачам запам'яталась виставка до Дня працівників суду, на якій прямо в залі засідань на ґратах висіли картини.

Не злякали працівників галереї масштаби Київського експоцентру та Національного палацу «Україна», в яких були розміщені прекрасна експозиція робіт харківських художників, присвячена 10-річчю незалежності України, та харківського творчого гурту «Буриме» (заслужений діяч мистецтв України О. Бойчук, заслужений художник України **В. Грицаненко**, художники О. Лазаренко, О. Лисенко, О. Шеховцов) під назвою «Цивілізація кохання», що проводилась у рамках галузевої виставки-презентації «Культура України на межі тисячоліть».

Виставка отримала високу оцінку глядачів та професіоналів. За словами цінителів, «Цивілізація кохання» — прорив до наступного століття, подія, що органічно вписується в низку найбільш значимих заходів України!

<...>

Слобід. край. — 2006. — 16 трав. — С. 12.

«ЗАПОВІТ» ГОТОВИТ МЭТРОВ

Харьковский театр народного танца «Заповіт», созданный и существующий на базе кафедры народной хореографии **Харьковской государственной академии культуры** — уникальный творческий коллектив — в театре танцуют только студенты. Но победы, которые за 16 лет существования театра эти студенты одержали на различных национальных и международных конкурсах, возводили и возводят их, еще постигающих искусство танца, в ранг мэтров украинской хореографии.

В кабинете декана факультета хореографического искусства ХГАК, основателя и художественного руководителя «Заповіта» — народного артиста Украины, академика **Бориса Николаевича Колногузенко** — огромная выставка достижений театра. От дипломов и призов рябит в глазах: все стены, полки, столы заняты наградами.

— И какая же награда самая «свежая»?

— Совсем недавно, буквально на днях, «Заповіт» завоевал гран-при на Шестом международном фестивале танцев народов мира «Веселкова Терпсихора», проходившем в Киеве на сценах Национального академического театра имени Франко и Национального дворца «Украина», а солисты «Заповіта» заняли первое и второе места в номинации «Малые формы». Это очень престижный в мировом значении фестиваль и крупнейший в Украине. Очень важными для нас были победы на конкурсах имени Вирского.

— Вот вы говорите «гран-при», «конкурс». Но народный танец отличается от спортивного или, скажем, фигурного катания, где все переведено в баллы. Народный танец — искусство. Не кажется ли вам, что в искусстве нельзя устраивать конкурсы, определять призовые места? Ведь каждый танец является уникальным произведением, и их попросту невозможно сравнивать.

— Вы знаете, это очень распространенное мнение. И чаще всего его приходится слышать от хореографов со скромными возможностями. Когда хочешь объяснить им, где они не правы, где нужно доработать, советуешь, а в ответ слышишь: «А я думаю вот так! Это же искусство, это мое видение». Все мы знаем, что есть писатель, а есть Писатель. Все мы знаем классику. И от того, что один писатель, художник, композитор талантливее другого, никуда не деться. И критериев, по которым определяются победители и побежденные на конкурсах, очень много — как создан номер, взаимоотношение музыки, лексики и рисунка, техника исполнения, пластика, какие используются выразительные средства и так далее. В спортивных же танцах просто задан определенный промежуток времени, в который нужно уместить как можно больше техники, ничего больше.

— Где сейчас работают ваши выпускники? Сегодня танцор, исполняющий народные танцы, не самая распространенная профессия.

— За 17 лет существования кафедры было всего несколько выпускников, ушедших работать не по специальности. Лучшие остаются на кафедре, становятся преподавателями. Многие работают в детских студиях. «Заповіт» — это не только украинские народные танцы, это танцы многих народов мира. Наши ребята сейчас приглашены работать и в ансамбль имени Вирского, и в хор имени Веревки. Многие работают за рубежом: во Франции, Португалии, Испании, Турции, Греции, Китае, Израиле, России, Бельгии, Японии — танцуют и преподают. **Александра Ткаченко**, ставшая лучшей танцовщицей на международном конкурсе в Красноярске, сейчас работает в испанском «Benedorn Palace», где выступают танцоры из ансамблей Вирского, Моисеева, из «Ковент-гарден», Сиднейского театра. **Карина Островская**, обладатель хореографической премии Харьковского городского совета, которая в «Заповіте» уже 15 лет, сейчас наш балетмейстер. 35 наших воспитанников стали лауреатами международных фестивалей и конкурсов. «Заповіт» и наша кафедра стали хорошим стартом для очень многих.

— Нет ли при кафедре или при «Заповіті» детской студии, «кузницы кадров»?

— Уже 10 лет в моей голове бродит эта мысль. Есть в Харькове талантливые дети, желающие обучаться народному танцу, есть талантливые преподаватели. Нет лишь помещения — в этом вся проблема. Есть аудитория, которая свободна по воскресеньям, но заниматься танцами раз в неделю — это очень мало, не имеет смысла.

Беседовал Д. Куклин

Слобода. — 2006. — 23 мая. — С. 8.

ЗБЕРЕЖЕМО НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ

Конкурс молодих виконавців української народної музики засновано на кафедрі музичного фольклору Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету з метою відбору талановитої молоді до вступу у вищий навчальний заклад. Нещодавно відбувся VI Всеукраїнський фестиваль-конкурс молодих виконавців української народної музики «З народного джерела». <...>

Культурно-мистецький захід зібрав у Рівному творчу молодь з різних куточків України. 14 областей представляли понад 60 конкурсантів, які змагалися у трьох вікових групах: молодшій — від 12 до 14 років, середній — від 15 до 18 і старшій — від 18 до 25-ти. За номінаціями: традиційний спів (т/с) та інструментальна музика (і/м). Оцінювало виступи конкурсантів компетентне журі з Києва (Є. В. Єфремов), Харкова (**В. М. Осадча**), Івано-Франківська (П. І. Терпелюк), Львова (Р. П. Береза) та Рівного (Б. І. Яремко, В. М. Павлюк).

<...>

Рівненське Полісся багатий на таланти і народні традиції край, який самобутніми рисами збагачує українську національну музичну культуру. Саме тому фестиваль-конкурс «З народного джерела» традиційно проводиться у м. Рівне, а його організатори на чолі з ректором РДГУ професором Р. М. Постоловським мають постійну підтримку та прихильність місцевих керівників-меценатів. Співорганізаторами ювілейного мистецького заходу виступили управління культури і туризму Рівненського міськвиконкому, управління культури, відділ у справах сім'ї та молоді та управління освіти і науки Рівненської облдержадміністрації. <...>

<...>

Культура і життя. — 2006. — 24 трав. — С. 3.

Ю. Гореева

СТУДЕНТЫ ПОПРОБОВАЛИ СНЯТЬ МУДРЕННОЕ КИНО

В Харькове состоялся фестиваль студенческих фильмов. Счастья в кинематографе попытала молодежь **Харьковской академии культуры** и двух столичных «культурных» вузов. Ребята не стали мелочиться и замахнулись сразу на авторское кино. Организаторы просмотра решили, что начинающих кинематографистов еще рано судить профессионально, и доверили это зрителям. После просмотра те в один голос заявили: темы работ — явно не для широкой публики.

Кстати, кроме студенческих фильмов, в программе фестиваля — художественный перформанс и музыкальный конкурс. Пора стимулировать творчество молодежи, объясняют его организаторы. Потому и название мероприятию придумали соответствующее: «Вымя культуры», в переводе — «во имя культуры».

Комсом. правда в Украине : харьк. вып. — 2006. — 26 мая — 1 июня. — С. 1.

О. Санина

ЭПАТАЖ РАДИ ИСКУССТВА

«Вим'я культуры» — где хотите, там ударение и ставьте. Под таким вот двусмысленным названием на прошлой неделе в Харькове прошел молодежный фестиваль актуальной культуры. Основная идея: показать, что мыльными операми, книжицами в «розовых» обложках, милой сердцу попсой и другими проявлениями «массовой культуры» культура в Украине, собственно говоря, не ограничивается. Самое интересное в ней зачастую остается «за кадром». На протяжении трех дней молодые режиссеры, литераторы, музыканты и художники показывали харьковчанам свое искусство. Подобная акция в Харькове проходила впервые.

<...>

ДЕНЬ ПЕРВЫЙ. КИНОШНЫЙ

Тринадцать студенческих короткометражек за несколько часов просмотра — и вы фактически в курсе того, что волнует и о чем снимает сегодня актуальное современное кино. Проходил показ, конечно же, в «Бомере». И желающих все это увидеть было, прямо скажем, немало. Опоздавших ждали «элитные места в партере» — прямо на полу, что, впрочем, никого особенно не смущало. Режиссеры картин — студенты нашей **Академии культуры** и Киевского театрального института им. Карпенко-Карого. Сами же картины — курсовые и дипломные работы студентов-режиссеров. Прежде чем

показать картину, ее нужно снять — ну, я так по-старинке привыкла считать. А вот в Харьковской академии культуры считают, по всей видимости, как-то иначе: «По идее, все мы должны снимать фильмы в качестве курсовых и дипломов, — рассказывает один из организаторов кинопоказа режиссер **Дмитрий Авдеев**. — Кто-то их делает, кто-то нет. И не потому, что они плохие режиссеры, а потому, что нет возможности это делать. Камера — это очень дорогая вещь. Кафедра нам их не предоставляет. Ну что ж, если кафедра не предоставляет — значит достанем, купим, а кино все-таки снимем и показать попробуем. Руководствуясь вот такой нехитрой логикой, примерно год назад в Харьковской академии культуры образовалась инициативная группа молодых режиссеров. Это уже третий их «самопальный» кинопоказ. Первый был год назад в том же «Бомере», потом в Донецке, а теперь вот — в рамках фестиваля.

Молодые режиссеры снимают фильмы на самые разнообразные темы, прежде всего на те, которые их самих волнуют. Например, кино Дмитрия Авдеева «По народным тропам» — о том, как мы сначала тратим немалые деньги на возведение памятников, а потом мы же, молодежь, их и изгаживаем. Вот такой вот «культурный» срез.

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 30 мая. — С. 8.

Л. Яровий

«ТА ПЕРЕЙДИ, МІСЯЦЮ»

Так назвали концерт заслужені артистки України **Вікторія Осипенко, Олена Шишкіна** та Людмила Омельченко, що входять до вокального тріо театру народної музики «Обереги».

Значну частину концерту склали веснянки — волинські, черкаські, житомирські, полтавські, харківські. До речі, ці обрядові пісні надихнули свого часу не одного геніального композитора на створення шедеврів. Скажімо, веснянка стала темою відомого твору П. Чайковського «Пори року». Співачки ж подарували їх слухачам у первозданності.

На концерті прозвучали також ліричні, жартівливі народні пісні без супроводу, солоспіви.

Слобід. край. — 2006. — 30 трав. — С. 2.

МАРК ЭНТИН

30 мая харьковчане попрощались с заслуженным деятелем искусств Украины **Марком Энтиным**. Харьковский драматург, режиссер и писатель, доцент **Харьковской академии культуры** ушел от нас на 67-м году жизни.

Коллега и друг Марка Энтина, профессор академии **Анатолий Житницкий** называет режиссера «хомо универсалус», то есть универсальным человеком. Такие люди жили в эпоху Возрождения, но они есть и сейчас. Анатолий Житницкий говорит, что смерть режиссера и драматурга — большая потеря для театрального Харькова.

Слобода. — 2006. — 2 июня. — С. 4.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

<...>

11 ЧЕРВНЯ

<...>

ПОСТАТІ

80 років тому в Харкові народився історик драматургії та театру **Валерій Айзенштадт**. 1954 року закінчив Харківський театральний інститут. З 1956-го викладав у **Харківському інституті культури**. Автор праць «Русская советская историческая драматургия» та «Советский самодеятельный театр». Був засновником і керівником міської музично-театральної бібліотеки імені К. С. Станіславського.

Підготував В. Меліхов

Слобід. край. — 2006. — 3 черв. — С. 16.

ПРОФЕССИЮ КУПИТЬ НЕВОЗМОЖНО

Обязавшись внести изменения в национальную систему образования в соответствии с положениями Болонского процесса, Украина повернула «корабль» высшего образования в другом, новом направлении. Кому-то уже не нравится сама идея присоединения к этому процессу, кто-то видит в нем спасательный круг для наших вузов. У ректора **Харьковской государственной академии культуры Василия Шейко** свой взгляд на вопрос, нужны ли нам эти изменения.

— Василий Николаевич, как вы относитесь к Болонскому процессу?

— Я не являюсь ярким приверженцем сегодняшней его трактовки. Дело в том, что мы зачастую мифологизируем то или иное новое явление, придавая ему глобальный характер. На мой взгляд, так может произойти и почти произошло и с Болонской декларацией. Мы привыкли к «кампанейщине». Провозглашается лозунг, и им начинают «бить» по головам и душам людей, говоря, что именно это непременно спасет всех и вся. Это не совсем так, а если честно — совсем не так. Поэтому я понимаю Болонский процесс лишь как сотрудничество, объединение усилий в совершенствовании образования, а не как уничтожение лучших достижений нации.

— Не так давно вы подписали Болонскую декларацию. Такую возможность имели не многие вузы страны...

— Наш институт хорошо знают на Западе. Его ученые выступают на международных симпозиумах, читают лекции в вузах Западной Европы, США, Японии, а студенческие коллективы часто выступают за границей с концертами. Действительно, подписать Болонскую декларацию предлагают не каждому вузу. В Харькове, кажется, это право предоставлено четырем или пяти вузам, в том числе и нашему. В этом году мы подписывали ее в Болонье вместе с еще тремя университетами Украины. Кстати, там были представители 132 стран. Приятно, что нас туда пригласили. Но мы сразу заявили, что речь идет прежде всего об обмене опытом, а не о навязывании друг другу своих принципов. Да они, честно говоря, и не навязывают. Это мы сами ищем себе «хомут на шею».

Мы снова ищем панацею от всех бед. Считаем, что Болонский процесс ведет нас прямо в Европу. Но это не так. Реализация многих перспективных решений, поступающих с Запада, требует колоссальных средств. Например, профессор должен иметь не больше 250–300 часов аудиторной нагрузки. Помилуйте, а у нас 900 и больше! То есть надо хотя бы втрое увеличивать финансирование образования. Сейчас государство предоставляет нам 50–60 % от необходимых средств, а все остальное мы вынуждены зарабатывать сами. Если у нас не будет многократного увеличения финансирования, вузы просто-напросто закроются.

— Что в Болонском процессе наиболее полезно для нашей страны?

— За границей у вузов больше средств, и Болонский процесс помогает реализовать мечту об индивидуализации обучения, хотя там и так нет больших потоков. Обучение, где только это возможно, ведется небольшими группами или индивидуально. У нас преимущественно художественный вуз, и почти 70 % занятий на старших курсах всегда были индивидуальными. Так пусть Болонья завидует нам! Когда они об этом узнали, то спросили: «Где вы такие бешеные деньги берете? Даже у нас таких средств нет!» Как проходит индивидуальное занятие у нашего студента, например, будущего дирижера? Два концертмейстера, два рояля или фортепиано, дирижер-преподаватель и аранжировщик. Четыре доцента или профессора учат одного студента! Высшее художественное образование одного студента обходится, как видим, очень дорого. Это соответствует уровню элитной, «пятизвездочной» специальности.

— Неужели за границей такая практика не применяется?

— Я был очень удивлен, когда посетил занятие в одной из европейских консерваторий: семь студентов-первокурсников и один приват-доцент, который учит их приемам игры на скрипке! Я даже представить не мог подобного «коллективизма». У нас и в музыкальной школе такого не бывает. Конечно, у них есть отдельные случаи подготовки блестящих музыкантов, но в целом наша школа, безусловно очень хорошая, и отказаться от нее — преступление. В этом смысле мы к Болонскому процессу относимся очень осторожно.

— А что в европейской системе нам не по силам?

— Безусловно, мы завидуем их технике и технологиям, равно как и возможности зарабатывать большие деньги. У нас это не очень получается. И не потому, конечно, что мы не можем заниматься наукой. В Европе платят и за аудиторные занятия, и за науку. А мы в расписании занятий предоставляем преподавателю вторую половину дня, чтобы он писал книжки, монографии, учебники. Оплата, конечно, номинально начисляется, но она мизерная по сравнению с европейским уровнем.

— В чем же недостатки государственной поддержки украинской системы образования?

— Сегодня даже те средства, которые платит студент-контрактник, идут в государственный бюджет. Разве это нормально? Наше учреждение государственное и нуждается в стопроцентном государственном финансировании, но не получает его. Так предоставьте ему возможность расходовать заработанные средства по своему усмотрению — на материальную базу, на людей, которые в нем работают. Иначе мы никогда не станем вровень с зарубежными высшими учебными заведениями. К примеру, европейский вуз — это своеобразная фирма, которая зарабатывает деньги, тратит их на себя и еще получает государственную дотацию. Так что проблема эта очень серьезная. С одной стороны, мы вроде бы в рынке, но почему тогда в бюджет забирают заработанные нами деньги? Это уже не рынок. Надо говорить об этом откровенно, а не заявлять о запрете принятия студентов по контракту, что может очень скоро привести к закрытию вузов.

— Как вы воспринимаете нововведение — «балловые» формы зачетов и оценивания знаний?

— Скажите, если бы вы были студенткой, для вас было бы важно, что вам поставят: 5, 12 или 100? Главное, вы знаете, что это означает. Буквы или цифры не имеют значения, важен лишь уровень знаний. Смысл кредитно-модульной системы в том, что студент ежедневно работает на протяжении семестра и сдает по блокам экзамены, а их соответствующим образом оценивают. За границей и у нас знания оценивают по-разному. Речь идет об индивидуальном подходе и о ментальных особенностях того или иного народа, того ли иного студента. Главное, чтобы человек учился самостоятельно и имел возможность самосовершенствоваться.

— То есть это происходит в академии и сейчас?

— Конечно. Уже много лет наши музыканты каждые два месяца сдают этюды или что-то другое как зачет, в конце семестра они принимают участие в академконцерте, причем выступают на публике. Это ведь, согласитесь, совсем не то, что отвечать в аудитории профессору. На концерте шпаргалкой не воспользуешься. Или ты владеешь инструментом, голосом, сценическими приемами, или нет. Преподаватель показывает, чему он научил студента за этот семестр, а профессионалы — оценивают. Где вы видели такую форму сдачи экзаменов в Европе? У нас есть в этом свои достижения. Студенты показывают, на что они способны. Выйти на сцену и продержаться там два часа — очень непростая задача. А когда «уровня» нет или мастерства? Тогда ты не специалист. А чтобы владеть мастерством, надо каждый день много работать. Так что главное — результат, высокий уровень и возможность достичь его.

— Наверное, такой способ обучения у нас не очень-то развит.

— Такая система — учиться ежедневно и работать над собой — у нас была всегда. И не только у нас, кстати. Правда, на Западе меньше углубляются в фундаментальные дисциплины, а у нас в этом есть свои недостатки. Это когда школьные предметы начинают «переизучать» в вузах. На том основании, что в школе их учили плохо. Но если уж повторять, то на высшем уровне, профилируя дисциплины и не забывая при этом, что мы тратим государственные средства. Должны быть предметы, которые формируют специальность и специалиста. Если это история, которую изучали в школе, то в вузе она должна быть профессиональной историей. Мы такой подход отстаиваем. Да, нам часто попадало за то, что не придерживаемся определенных стандартов. Но ведь стандарт — не догма.

— Скажите, пожалуйста, студенты тех специальностей, которые не выходят на сцену, сдают тесты?

— В первом семестре мы провели эксперимент. Там, где это возможно, проводили все экзамены письменно, в том числе применяя тестирование и компьютерные технологии.

— Как вы относитесь к такой системе?

— Если это корректно и обоснованно, — положительно. Меньше будут нервничать участники учебного процесса — студент и преподаватель. Меньше будет претензий у студента, которого «зарезали», и меньше нареканий от преподавателя на то, что студент пропускал его лекции. Ведь студент может хорошо сдать тест, даже если он пропускал лекции, но умеет самостоятельно работать. Психология здесь такая: студент привык, что его контролируют, и пробует незаметно «сачковать». Преподаватель, в свою очередь, хочет, чтобы его слушали и чтобы именно его точку зрения студент изложил на экзамене. Думаю, здесь есть определенный отрицательный момент.

Ведь студента нельзя научить, его можно только научить учиться! Когда он сам учится, а ты ему помогаешь — это нормально, а когда принуждаешь от сессии к сессии — это ненормально. Поэтому я не завидую тем, кто пытается купить диплом. Это бессмыслица! Знания, профессию купить невозможно. Вот почему к тестам я отношусь положительно. Если машина зафиксировала ответ, студент уже не может жаловаться, что ему поставили низкую оценку нечестно. Когда же экзамен письменный, то я могу сказать: «Дружище, посмотри, ну что ты написал?». Это прозрачная схема. Все можно проверить. Поэтому 90 процентов экзаменов в эту сессию, там, где это оправданно, мы проводим именно так. Это попытка посмотреть по-новому, получить новый опыт. Мы не настаиваем: только тесты! Все имеет смысл в разумных пределах. Все, что помогает подготовке качественного специалиста, — полезно.

— Есть уже отклики преподавателей и студентов на такую систему?

— Понимаете, чем старше человек, тем он консервативнее, особенно в сфере образования. Профессура вообще консервативная часть вуза, а студент — революционная. Тем не менее именно благодаря консерватизму наша высшая школа еще сохранилась. Было время, когда совсем не платили преподавателям, а они все равно ходили на работу. С другой стороны, когда появляется что-то новое, возникает и сопротивление. Это вопрос возраста. Молодежь владеет компьютером, старшее поколение не воспринимает его, так как видит: студенты «скачивают» из Интернета рефераты. А если бы он владел компьютером, то посмотрел бы и сказал: «Голубчик, ты правильно делаешь, но этого мало, ты этого не читал, ты этого не знаешь. То, что здесь написано, хорошо, но еще много надо работать». Поэтому мы почти все курсовые, контрольные принимаем преимущественно в письменном виде. «Скачал» — молодец, а теперь перепиши.

— Значит, европейская система может в какой-то степени «помирить» людей разного возраста?

— Да, все, что ведет к устранению непонимания между студентами и преподавателями, — во благо. Сейчас много говорят о коррупции в вузах. Наверное, дыма без огня не бывает, и чтобы этого не происходило, надо применять прозрачные методы, которые помогут и тем, и другим сохранить свое лицо.

Поэтому мы действительно предлагаем кафедрам тестовую систему, а потом уже принимаем решение, какие предметы целесообразно сдавать письменно. Но это, опять-таки, не догма.

Беседовала Т. Александрова

Всеукр. техн. газета. — 2006. — 8 июня. — С. 6.

ПОПОЛНИЛИ НАШ СОЮЗ

В минувшем и в этом году членами Национального союза журналистов Украины стали и пополнили нашу областную организацию более 60-ти человек. Среди них: Пахнин Николай Леонидович, Аласания Зураб Григорьевич, Холманская Лариса Васильевна, Стативко Наталия Борисовна, **Чепалов Александр Иванович** и другие.

Во имя жизни. — 2006. — 6 июня. — С. 1.

А. Анничев

«ПЕРЕСТУПИ ПОРОГ БИБЛИОТЕКИ»

— такое название получила книга, недавно вышедшая в ООО «РОМИ» при поддержке Харьковского городского благотворительного фонда «АВЭЖ».

Уникальное издание на украинском и русском языках, составленное Татьяной Бахмет, под общей редакцией Ирины Авакумовой, представляет собой научно-популярный сборник статей, охватывающий пятидесятилетнюю творческую жизнь уникального собрания книг по изобразительному искусству, истории музыки, театра и краеведению. Тридцать шесть глав написаны не только сотрудниками Харьковской городской специализированной музыкально-театральной библиотеки им. К. С. Станиславского, но и теми представителями творческой и научной интеллигенции, которые при жизни не мыслили, а живущие не мыслят своей жизни без информационной базы знаний, собранных в книжных фондах «Станиславки» — Марком Карминским, Борисом Чичибабиным, Зиновием Сагаловым, **Игорем Борисом**, Юлией Сысоевой и многими другими.

Двери для первых читателей библиотека распахнула весной 1956 года, а ее первым директором был назначен известный харьковский театровед, впоследствии профессор, доктор искусствоведения **Валерий Николаевич Айзенштадт**. <...>

<...>

Надо заметить, что вышедший при поддержке благотворительного фонда «АВЭЖ» сборник не претендует на научный, но таковым является. <...>

Сотрудниками библиотеки проделана серьезная и очень нужная грядущим поколениям работа. <...>

Время. — 2006. — 22 июня. — С. 4.

ВСЕ ПРАЗДНИКИ ЗАКАНЧИВАЮТСЯ, А ЖАЛЬ...

Шестой день фестиваля «Земля. Театр. Дети» был посвящен русскому народному празднику летнего солнцестояния — Ивана Купалы. В этот день девушки, согласно обычаю, собирают цветы и травы, плетут венки, припасают обереги и проводят самый важный из обрядов, символизирующий очищение от грехов и негативной энергии с помощью воды и огня. <...>

Участниками вечернего мероприятия стали руководители творческих коллективов и почетные гости, которые водили хороводы, играли в «Ручеек» и завязывали ленточки на дереве, что, по народным поверьям, помогало в исполнении желаний. Не остались в стороне и актеры. Они пели, танцевали в национальных украинских костюмах, поливали зрителей очищающей водой и даже искали заветный цветок... <...>

Но, наверное, главным достоянием прошедшего праздника был все-таки сам театр «Золотой ключик», сумевший организовать талантливым людям из разных городов и стран яркие и поистине незабываемые встречи. Жаль только, что все праздники когда-нибудь заканчиваются. День закрытия международного театрального фестиваля «Земля. Театр. Дети» начался с мастер-классов, на которых коллективы могли на других посмотреть и себя показать.

Итоги программы в целом подвела на пресс-конференции президент фестиваля Нина Пермякова. Она выразила благодарность всем режиссерам и почетным гостям, пожелала им удачи, дальнейших творческих успехов и отметила: главным результатом минувшей театральной недели стало то, что коллективы из разных стран смогли пообщаться друг с другом и поучиться у коллег театральным премудростям. Гости, в свою очередь, рассказали о своих впечатлениях от нынешнего визита в Евпаторию и отметили высокий уровень подготовки фестиваля.

<...>

Что касается награждения участников, то дипломы XI Международного театрального фестиваля «Земля. Театр. Дети» и сувениры вручены всем коллективам, приехавшим на фестиваль. <...> Главная награда — премия Олега Пермякова за достижения в области театрального искусства — вручена актерам из **Харьковской государственной академии культуры — студенческому театру**, руководит которым профессор, заведующий кафедрой режиссуры, заслуженный деятель искусств **Сергей Гордеев**.

<...>

Евпатор. здравница. — 2006. — 12 июля.

О. Чепалов

ЗАВЖДИ ЖИВИЙ ЗВУК

Закінчився черговий сезон у Харківському академічному театрі опери та балету. А перед цим тут пройшов фестиваль класичної музики «Харків мистецький». Що нового приніс він у наше культурне життя? Які його підсумки й перспективи?

<...>

Фестиваль відкрився цього разу оперою Дж. Верді «Аїда», з величезним успіхом виконаною нашими артистами на оперних фестивалях в Іспанії у березні-квітні нинішнього року. А закрився прем'єрою його ж опери «Набукко», показаною спочатку в Німеччині, а тепер і в Харкові. <...>

<...>

Особлива розмова про концерт, присвячений 100-літтю від дня народження видатного українського диригента Натана Григоровича Рахліна. Рахлін — легендарна особистість у нашому мистецтві. <...>

Багато що пов'язує долю Н. Рахліна з Харковом. Це не тільки десятки концертів із симфонічним оркестром радіо у 1930-ті роки й філармонічним оркестром аж до кончини майстра в 1979 році, але і його безпосередні учні, які диригували в нинішньому концерті його пам'яті — головний диригент ХАТОБу Віталій Куценко, професор Академії культури **Аліса Відулїна**, а також диригент з Воронежа Фелікс Комлев.

<...>

Слобід. край. — 2006. — 18 лип. — С. 10.

Л. Логвиненко

«ДОЛЕ, МОЯ ДОЛЕ, ПЕЧЕНІЗЬКЕ ПОЛЕ»

П'ятий етнічно-мистецький фестиваль «Печенізьке поле» скидався на велелюдний ярмарок, де все переплуталося: технорок і автентичний фольклор, купальські та весільні обряди з кулешем, шашликами та пінистим пивом, вишиті хрестиком і гладдю сорочки, у які вдяглися представники обласної та районних адміністрацій, з джинсовою строкатістю молоді. <...>

<...>

Прямуючи на фестиваль, ніяк не оминеш міста майстрів, яке розмістилося в сучасних наметах, що нагадують кочові юрти. Тут і різьблені ложки, і кленові поставці, і вишивка — традиційна й сучасна...<...>

<...>

...Старовинне обрядове мистецтво — це найбільше багатство, яке нам дісталось в спадок від попередніх поколінь і яке зникає разом зі старшим поколінням. Власне, якщо подекуди воно нині й відроджується, то це завдяки Харківському обласному центру народної творчості, який надає методичну допомогу та досліджує народні глибини, маючи такий колектив, як «Муравський шлях». [Учасник гурту — **Л. Шемет**].

<...>

Слобід. край.— 2006.— 1 серп.— С. 1, 5.

Ю. Андріяненко

А МУЗИКА ЗВУЧИТЬ

Нещодавно виповнилося 100 років харківському електричному трамваю. Серед інших заходів, що відбулися на комунальному підприємстві «Міськелектротранс», — ювілейний концерт ансамблю «Світанок», створеного в 1981 році випускником **Харківського інституту культури** (нині академії), культпрацівником за фахом **Анатолієм Скрипниковим**.

У супроводі оркестру співали учасники художньої самодіяльності: водії трамвая Ніна Гришаєва, Рита Каневська, Олена Беляєва, дочка Анатолія Скрипникова Аліна, Віра Бражник, Леся Скок та ін.

У репертуарі ансамблю сучасні й народні пісні. «Світанок» виступає в різних трудових колективах «Харківського електротрансу».

Слобід. край.— 2006.— 1 серп.— С. 12.

Л. Логвиненко

ПОЇХАЛА, ЗАСПІВАЛА, ПЕРЕМОГЛА

Відкриттям різножанрового фестивалю-конкурсу «Понтійська арена» стала співачка з Балаклії **Юлія Вороная**, яка перед цим тріумфувала на фестивалі Оксани Петрусенко, що проводиться в районному центрі.

В репертуарі співачки, яка закінчила **Харківську академію культури**, як українська так і світова класика. Вона однаково майстерно виконує пісні з репертуару Оксани Петрусенко, італійські. Юлія стверджує, що участь у конкурсах допомагає їй краще викладати вокал у Балаклійському музичному училищі. До речі, інші музичні училища області навряд чи приділяють таку увагу цьому предмету.

<...>

Слобід. край.— 2006.— 10 серп.— С. 7.

В. Булайтис

МАЛАЯ АКАДЕМИЯ КУЛЬТУРЫ ПРИГЛАШАЕТ

С 15 сентября в Чугуеве на базе ДДЮТ начинает работать Малая академия культуры (МАК). Это новое направление в образовательной сфере нашего города, позволяющее детям овладевать умениями в различных отраслях знаний. Каким образом будет вестись работа в МАК, каковы приоритеты и перспективы развития данного проекта? Об этом наша беседа с директором ДДЮТ В. А. Булайтисом.

— Виталий Алексеевич, с какой целью в нашем городе открывается Малая академия культуры?

— Предоставление каждому ребенку возможности реализовать свои способности, развитие социальной инфраструктуры, создание условий для воспитания, образования, духовного развития детей и молодежи — это основные цели социальных программ, разработанных Министерством образования и науки и Министерством культуры и искусства.

И, конечно же, в Чугуеве реализация этих программ наиболее актуальна, ведь у наших земляков есть прекрасные творческие корни. Создание на базе ДДЮТ филиала **Харьковской государственной академии культуры (ХГАК)** в виде Малой академии культуры (МАК) направлено на решение проблемы развития творческих способностей слушателей МАК путем ранней профориентации и углубленного изучения ряда предметов художественно-эстетического, общественно-правового и других направлений.

— Виталий Алексеевич, расскажите подробнее об основных направлениях деятельности МАК.

— Это, прежде всего, работа с детьми по различным отраслям знаний, а также организация работы творческих групп по следующим направлениям: хореография, вокал, изобразительное искусство, культура досуга, психология и право. Дошкольникам мы предлагаем развивающее обучение и подготовку к школе.

— По каким программам будет проходить обучение детей?

— Учебный процесс в МАК осуществляется согласно действующему законодательству Украины, Уставу ХГАК и Уставу ДДЮТ. Учебные программы творческих групп разрабатываются педагогами ХГАК и ДДЮТ.

Преемственность и последовательность учебных программ позволит воспитанникам получить знания сверх установленного уровня, предусмотренного программами для общеобразовательных учреждений, а также умения и навыки в различных отраслях внешкольного образования, которые отвечают требованиям современности.

Так, мы планируем вести работу в следующих творческих группах: «Старт-школа» (подготовка детей к школе), «Креативное агентство» (вокал, хореография, дизайн), «Школа делового человека» и «Школа юной леди».

Реализация учебных программ позволит создать группы детей, сплоченных одним интересным делом, и выявлять новые таланты в среде детей и подростков.

— Каких результатов Вы ожидаете от внедрения данного проекта?

— Занятия в МАК будут содействовать самоусовершенствованию и развитию ребенка, защищать от негативного влияния улицы, содействовать формированию гармоничного, духовного и физически здорового человека.

Выпускникам творческих групп МАК при условии 2-х и более лет успешного обучения в МАК и успешной аттестации при поступлении в ХГАК на профильные специальности при равном количестве баллов предоставляется преимущество.

— Дети какого возраста могут заниматься в МАК?

— Первоначально планировалось охватить детей в возрасте от 3-х до 17 лет. Но, к сожалению, по некоторым техническим причинам мы готовы принять детей только с 5-ти летнего возраста.

<...>

— Каков будет преподавательский состав МАК?

— Для учебной работы в МАК будут привлечены лучшие педагоги Чугуева, руководители кружков ДДЮТ, преподаватели ХГАК, творческие работники Чугуева.

<...>

Беседовала Г. Николаенко

Новости Чугуева. — 2006. — 26 авг. — С. 10.

НА РАДІСТЬ ТЕАТРАЛАМ

Харківський державний академічний театр опери й балету імені М. В. Лисенка (ХАТОБ) відкрив свій 133-й театральний сезон 14 вересня. Першим спектаклем сезону за традицією стане опера М. Лисенка «Тарас Бульба». У цьому сезоні театр відзначить 250-річчя від дня народження Вольфганга Амадея Моцарта, 100-річчя від дня народження Дмитра Шостаковича й 150-річчя від дня народження Івана Франка.

<...>

150-річчя від дня народження І. Франка в ХАТОБі відзначать 30 вересня оперою «Коли звірі говорили», написаною харківським композитором Миколою Стецюном (лібрето завідувача літературної частини театру **Олександра Чепалова** за казками І. Франка).

<...>

Слобід. край. — 2006. — 12 верес. — С. 12.

Г. Селихов

КРИК ДУШІ ГЕОРГІЯ СЕЛИХОВА НАПЕРЕДОДНІ СЕЗОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОПЕРИ

<...>

— За багатолітньою традицією черговий сезон ми відкриваємо оперою «Тарас Бульба», що стала візитівкою театру, — говорить Г. В. Селихов. <...>

<...>

— Нинішній рік ювілейний для Івана Франка, якого вшановує ЮНЕСКО. <...>

— У кінці минулого сезону ми запросили в Харків Львівський театр опери і балету, який привіз твір Мирослава Скорика «Мойсей» за твором Івана Франка. У нашому ж театрі вже кілька років йде дитяча опера за казками Івана Франка «Коли звірі говорили». Лібрето — **Олександра Чепалова**, музика — Миколи Стецюна. <...>

<...>

Бесіду вів Л. Логвиненко

Слобід. край. — 2006. — 14 верес. — С. 5.

А. Егоров

ВИСОКИМ СЛОГОМ О ТЕАТРЕ

Харьковская городская специализированная музыкально-театральная библиотека имени Константина Сергеевича Станиславского подготовила к изданию сборник стихов разных поэтов, посвященный великому искусству всех времен и народов — театру.

Сборник назван несколько претенциозно «Всегда театр!», но такое название соответствует антологии подобранных произведений, созданных как классиками, так и нашими современниками. Открывает будущую книгу вступительная статья автора сборника Валентины Петровой, много лет работавшей на Харьковском телевидении редактором музыкально-драматических программ, а сегодня руководящей художественным отделом городской специализированной библиотеки. <...>

<...>

В одном издании рядом с Александром Пушкиным, Валерием Брюсовым, Осипом Мандельштамом, Владимиром Маяковским, Мариной Цветаевой и другими непревзойденными поэтами соседствуют произведения Константина Меладзе, Ефима Чеповецкого и харьковских поэтов — Зиновия Вальшонка, **Анатолия Житницкого**, Игоря Муратова, Анатолия Конькова, Анатолия Подорожко, Николая Воротняка. Тематически подобраны арии из классических опер, отрывки из оперетт и популярных мюзиклов. Всего в новом издании будет представлено на выбор более двухсот стихотворений и песенных текстов разнообразных авторов, посвященных театру. <...>

Время. — 2006. — 16 сент. — С. 6.

Н. Чернова

СЛОБОЖАНСЬКИЙ СОЛОВ'ЯНЕНКО

Мабуть, не випадково називають **Василя Марчака** слобожанським Солов'яненком. У них не тільки професія, талант, а й дні народження майже збігаються. Солов'яненко народився 24, Марчак — 22 вересня, щоправда, майже на чверть віку пізніше за великого українського співака. Отже, цієї осені соліст Харківської опери й міського театру народної музики України «Обереги», викладач **Академії культури** святкує золотий ювілей. До нього підійшов із вагомими здобутками. Він лауреат національного конкурсу вокалістів «Золота осінь» (Львів, 1990 рік.)

У Харківському оперному співає провідні тенорові партії, зокрема в операх «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба», «Паяци». Багато років поспіль новий сезон у ХАТОБі відкривається операми за його участі.

З успіхом виступає і в концертах за кордоном. У Франції та Бельгії вже навіть має свою слухачку аудиторію. Шанувальники його таланту їздили за українською концертною групою від міста до міста, виявляючи щире захоплення українськими співаками, зокрема нашим тенором. Люблять його й у Києві. Два роки тому я була свідком, як на творчому звіті «Оберегів» у столиці країни сама берегиня нашої пісні Ніна Матвієнко піднімалася на сцену з квітами для Марчака.

Цієї ж весни, виступаючи в Харківській філармонії у авторському концерті Юрія Алжнева «...а мені за плечем журавлі журавлять», Василь Марчак так проникливо виконав «Не щербечи, соловейку» у пам'ять Анатолія Солов'яненка, що диск із цим записом помандрував аж за океан — до Канади.

Такий голос міг би стати окрасою будь-якої сцени світу. Проте сам Марчак тривалий час працював як диригент, хоча до співу його підштовхували імениті митці, почувши, як звучить його голос.

З КРИНИЦІ ДИТИНСТВА

Кажуть, усі ми родом з дитинства. Василь Марчак з українського Поділля, звідки пішла у світ Соломія Крушельницька. Голосом він у діда — Федора Марчака — капелана австро-угорської армії. Втім, сильними голосами й гарним співом подолян не здивуєш. До приходу радянської влади тут кожне село мало свій хор. Співали всі.

— І це правильно, — вважає Василь Якович, — недарма ж у стародавній Греції серед чотирьох обов'язкових наук, що мала опановувати освічена людина, поряд з астрономією, математикою значилася й музика. Спів позитивно впливає на розвиток особистості, характеру. За старих часів, згадувала Василева мати, дівчина, яка не співала, вважалася неповноцінною. Її не брали заміж. Батьки несли диригентові чувал пшениці, аби тільки прийняв їхнє чадо до хору.

До речі, на весіллях горілки ставили небагато, натомість рікою лилася тут музика й пісня. Знали подоляни секрет: оковита руйнує голос, вбиває Людину. А от свіжі яйця співакові не зашкодять. І коли Василь поїхав вступати до Чортківського музично-педагогічного училища Тернопільської області, батько на екзамен привіз йому свіжих яєць. Це ненька наказала, щоб випив п'ять-шість штук, перш ніж співати.

— Я стидався, — згадує Василь Якович. — Навколо такі поважні, красиво одягнені абітурієнти, суціль випускники музичних шкіл, а я з села. Але тато наполіг. Випив я ті яйця, і коли заспівав, комісія (а там було осіб 15) відразу вирішила: «Цей хлопець нам підходить». Вийшов, переможно сяючий, з аудиторії й бачу, всі, хто стояв під дверима, побігли до найближчого гастроному по яйця. Мені потім, скільки вчився, друзі це часто згадували.

СТУДЕНТСЬКІ РОКИ

Вчився він у прекрасних педагогів — випускників Варшавської, Краківської, Вільненської консерваторій, представників старої класичної академічної школи. Композицію викладала сестра великої Соломії. Мабуть, вони добре-таки його навчили, бо коли забрали Василя до армії, аж у Ленінград, заспівав він якось на концерті на честь жовтневих роковин українську пісню «Ніч яка місячна». І командир частини, суворий генерал-майор, який міг по три години тримати солдатів без рукавиць на морозі, раптом розчулився. Вийшов на сцену й оголосив: «Даю тобі короткотермінову відпустку додому». Певно, щось прокинулося в душі старого вояки. Василева пісня пробилася і до його серця. Втім, після армії вступив Марчак до Рівненського інституту культури вчитися на диригента, а не співака. Після закінчення отримав призначення в містечко Срібне на Чернігівщині. Керував капелою, в якій співала навіть місцева еліта, зокрема другий секретар райкому партії. Якось поїхали вони зі звітним концертом до Києва. І тут, коли Марчак «розспівував хор», тобто показував хористам, як треба виконувати якусь фразу, повз проходив Дмитро Гнатюк. Почувши сильний тенор, зупинився і звернувся до Марчака:

— Вам треба співати, а не диригувати. Голос є. Кидайте диригування, приїздіть до Києва вчитися в консерваторії.

— «Забив» Дмитро Михайлович мені голову цими словами, — згадує Василь Якович, — але до Києва я не поїхав, двоє синів були ще маленькими. А де жити? Залишився на Чернігівщині. Якось на гастролі приїхав до нас Анатолій Солов'яненко. Мене представили йому як місцеву знаменитість. Солов'яненко місяць жив у мастку Галаганів. Я ходив до нього. Він був скромний, неговіркий, ні з ким не займався співом. Мені дав деякі поради щодо співу.

Зустріч з уславленим співаком справила на нього незабутнє враження. Але щось змінювати у своєму житті Марчак не хотів, бо мав хорошу роботу, повагу людей, облаштований побут. Та дружина (а вона теж професійний музикант, диригент, вони познайомилися ще студентами, бо вчилися разом) добре розуміла, що такий талант, як у її чоловіка, не можна закопувати. Оксана (Марчак називає дружину Оксаночкою) повезла його до Харкова — вчитися в консерваторії. Йому було вже 32 роки. Проте прекрасна співачка й, як видно, досвідчений педагог Валентина Арканова, прослухавши Василя, сказала: «Візьму тебе вчити. Якщо слухатимешся мене, все буде гаразд». Під її керівництвом Василь Марчак закінчив консерваторію за 2 роки. Талант співака, поєднаний з талантом педагога, здатен творити дива.

МІСТО, ЩО ВИВЕЛО НА СПІВОЧУ СЦЕНУ

Ось уже 17 років Василь Марчак співає в Харківському академічному театрі опери і балету імені М. В. Лисенка. Це місто виплекало його талант. Харків звів його з іншим прекрасним педагогом і

музикантом, композитором Юрієм Алжневим, який працює в рідкісному жанрі лірико-філософської музики, черпаючи наснагу з глибоких криниць нашої автентичності.

Якось, готуючись до виступу перед представниками українсько-американського товариства, Марчак грав на баяні й співав. Було спекотне літо, у Василя аж спітніло чоло. Раптом до нього підійшов незнайомий чоловік і промовив:

— Тобі не треба грати, юначе, тобі треба співати. Давай баян, гратиму я.

Так Василь Марчак познайомився з Юрієм Алжневим, який виношував проект театру народної музики України. Нині «Обереги» — унікальний єдиний у нашій країні творчий колектив, що на сучасному ґрунті відроджує й дає нове життя та нове прочитання українській народній музиці. Гадаєте, фольклор щось архаїчне? У виконанні харківських «Оберегів» це набуває глибин космічного відлуння, в яке кожен виконавець влітає голос свого таланту й музичної майстерності. Яскрава перлинка — чоловічий квартет у складі Василя Марчака, **Миколи Колодочки**, **Віктора Червонюка**, Володимира Якобишина. Втім, кожен із цих виконавців має і свою сольну програму. Одна з найулюбленіших у цьому плані пісень Марчака «Заграй ми, старий цигане», яку зазвичай виконують баритони. Василь — єдиний в Україні тенор, який співає її. Спеціально для нього Алжнев обробив бельгійський варіант української пісні: почув якось за кордоном у кав'ярні, як тихенько наспівував її немолодий чоловік за сусіднім столиком, певно, емігрант. І швиденько записав на серветці. Оброблений талановитим композитором і виконаний талановитим співаком твір набув нового дихання — ставши справжнім міні-шедевром, що заворожує слухачів і довго-довго не відпускає їх. Спасибі вам, маестро.

Два роки тому мені пощастило побувати на концерті «Оберегів» у Києві і стати свідком того, як захоплено приймають слобожанських артистів кияни. А ті, хто почув уперше, не приховували здивування: «Ніколи не думали, що в Харкові може народитися такий український колектив».

Ми відчували гордість за своє місто. Цього року «Обереги» знову виступали в столиці, й верхнє «ля», що взяв Марчак на сцені й тримав аж поки спускався до залу, зачарувало слухачів. Йому влаштували овацію.

22 вересня Василю Марчаку виповнюється 50. Молодий вік зрілого таланту. Він ще не раз здивує й порадує нас своїм виконанням, як, власне, і «Обереги», де стільки яскравих творчих особистостей, заслужених артистів.

Василь Марчак цього звання не має. Поки що.

Вітаємо слобожанського Солов'яненка, наш золотий голос, із золотим ювілеєм.

Слобід. край. — 2006. — 21 верес. — С. 12.

Т. Костенко

МЫ ВМЕСТЕ СДЕЛАЛИ ДОБРОЕ ДЕЛО!

«Комсомолка» и фонд «Серце до серця» собрали в Харькове деньги для слабослышащих детей.

Всеукраинская акция по сбору средств для покупки медоборудования для детей с дефектами слуха стартовала в минувшее воскресенье во всех областных центрах страны. Подобного в Украине еще не было. Первопроходцами выступили Всеукраинский благотворительный фонд «Серце до серця» и «Комсомолка».

«В СВОИХ РЕБЯТАХ Я УВЕРЕН»

Перед выходом в народ волонтеры расписались в ведомости и получили номерные скриньки-копилочки для денег, а также сердечки, которые будут вручать всем, кто примет участие в акции. Настроение оживленно-приподнятое.

— Какие-то маленькие коробочки, — разглядывает полученную «тару» студент первого курса **Харьковской академии культуры Андрей Мороз**.

— Не переживай, скрынек много, — успокоил его координатор проекта по Харьковской области Константин Головин.

<...>

«КАК МАТЬ Я ПОНИМАЮ ЭТУ БЕДУ»

«Комсомолка» — партнер акции, и, конечно, мы не могли не принять в ней участие. **Валерия Русаненко** из академии культуры как раз собирает своих ребят на выход. Они охотно принимают меня в свою компанию.

— Я думаю, что людей не придется уговаривать! Все-таки цель — сбор средств на слуховые аппараты для глухих детей — говорит сама за себя, — оптимистично настроена первокурсница Диана Ильчук.

<...>

УЛЫБКИ ВЫЗЫВАЛИ ДОВЕРИЕ

Трудно определить, кого больше трогало обращение волонтеров: пенсионеров, молодых мам или влюбленных юношей и девушек. Улыбающиеся лица ребят вызвали доверие. И комплекты наклеек-сердечек расходились на ура! Бабушка Катя, сделав взнос, даже взяла у нас целую пачку.

— Завтра раздам одноклассникам моего внука, — пояснила она. — Дети бывают очень жестокими. Их надо учить милосердию, доброте.

<...>

Комсом. правда в Украине : харьк. вып. — 2006. — 26 сент. — С. 6.

ВСЕУКРАИНСКИЙ ДЕНЬ БИБЛИОТЕК В ХАРЬКОВЕ

Торжества по случаю Всеукраинского дня библиотек прошли 27 сентября в Харьковском национальном экономическом университете. Работников библиотек поздравило областное руководство.

Председатель Харьковской облгосадминистрации (ХОГА) Арсен Аваков поздравил работников библиотек Харьковской области с профессиональным праздником и вручил грамоты и благодарности ХОГА и облсовета.

<...>

С поздравлениями также выступил заместитель начальника Главного управления образования и науки ХОГА Александр Курбатов. Он и вручил почетные грамоты работникам библиотек профессионально-технических учебных заведений. Лучших библиотекарей высших учебных заведений Харькова поздравил и вручил подарки заместитель начальника Главного управления образования и науки ХОГА Олег Уваров. Благотворительный фонд «Ренессанс» ко Всеукраинскому дню библиотек учредил стипендию лучшему студенту факультета библиотековедения и информатики **Харьковской государственной академии культуры**. В этом году эту стипендию получила студентка 3-го курса **Янина Слисенко**. В торжествах также приняли участие председатель оргкомитета фестиваля фантастики «Звездный мост» Николай Макаровский и директора ряда харьковских издательств.

Веч. Харьков. — 2006. — 28 сент. — С. 2.

Д. Куклин

ЧТО НОВОГО В ТЕАТРЕ?

Вот и начался новый театральный сезон. Вернее, где-то уже начался, где-то идут последние приготовления. После продолжительного летнего отпуска театралы, да и обычные, неискушенные и неизбалованные операми, пьесами и мюзиклами харьковчане придут в театр. И, конечно же, увидят что-то новое. Иначе и быть не может — зритель живет, как правило, от премьеры до премьеры.

<...>

Директор Харьковского областного театра для детей и юношества Леонид Космин обещает, что зрители младшего возраста в нынешнем сезоне тоже без премьер не останутся. Уже в октябре можно будет увидеть новый спектакль — мелодраму «Поллианна» по пьесе Э. Портер. Идет подготовка к музыкальному спектаклю «Снежная королева», который доверили поставить студенту **академии культуры**, молодому режиссеру **Андрею Лебедю**. Директор очень доволен студентами и академией культуры, и института искусств, которые работают у него в театре. Но на то, что, став выпускниками, они останутся в театре, не рассчитывает. ТЮЗ не может конкурировать с другими харьковскими театрами — ни по заработной плате, ни по техническим возможностям.

<...>

Слобода. — 2006. — 29 сент. — С. 22.

Л. Яровий

ЗА ЯРМАРОК І ШАНА

Келихи шампанського й класична музика у виконанні інструментального ансамблю були урочистим тлом для підбиття підсумків Великого Слобожанського ярмарку та нагородження його учасників — районів, підприємств, організацій, самодіяльних і професійних колективів, які брали участь у цьому святі. <...>

<...>

...Ярмаркового настрою, напевне, не було б, якби не управління культури облдержадміністрації, яке очолює Ніна Супруненко. Власне, це вперше місто майстрів так широко представило народні таланти не лише Слобожанщини, а й Наддніпрянщини, Галичини, Полтавщини...

Серед нагороджених — Харківський обласний центр народної творчості (директор В. І. Гальперін), театр танцю «Заповіт» (керівник професор **Б. М. Колногузенко**). <...>

Слобід. край. — 2006. — 5 жовт. — С. 2.

Л. Логвиненко

«РАДІЙТЕ З РАДІЮЧИМИ ТА ПЛАЧТЕ З ПЛАЧУЧИМИ»

Ці слова апостола Павла служать епіграфом до вистави «Полліанна», якою відкрив 47-й сезон Харківський театр для дітей та юнацтва. <...>

Спочатку про радість від «Полліанни», яку поставив заслужений діяч мистецтв України Юрій Старченко за романом Елінор Портер, інсценізованим **Анатолієм Житницьким**. Йому ж разом із Миколою Воротняком належить і авторство пісень, що надає виставі звучання й особливої ліричності.

«Полліанна» — це історія дівчинки, яка намагається навчити всіх радіти життю. Режисер вистави Юрій Старченко скерував виставу в романтичне русло. <...>

<...>

— Як завжди, новий сезон ми розпочинаємо з прем'єри, у якій задіяні провідні актори нашого театру, — розповідає Ю. Старченко. — Головна роль дісталася студентці четвертого курсу **академії культури**. Таким чином ми намагаємося молодь із випускних курсів залучати до театру. <...>

<...>

Слобід. край. — 2006. — 5 жовт. — С. 8.

П. Земская

ОТ ЭПАТАЖА — К ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ДРАМЕ

Театр имени Шевченко вступил в 85-й театральный сезон с премьерой. Спектакль «Маркиза де Сад» Юкио Мисимы, поставленный питерским режиссером, народным артистом РФ Владимиром Тыкке, — сложная психологическая пьеса-мистификация о благочестии, которое часто граничит с пороком.

<...>

Что порадовало в новой постановке? Костюмы — необыкновенные платья, восхитительные шляпы, прозрачные юбки, именно они раскрывают и характер, и принципы героинь, и их отношение к маркизу де Саду и ко всему происходящему. Сценография — очень удачная и многоречивая. Все это чудное обрамление спектакля создала главный художник театра Татьяна Медвидь. Музыка — наполненная современными ритмами, разнообразная по стилю, помогающая провести параллель с нынешним временем. Танцы — балетмейстер **Леонид Марков** прекрасно передал с их помощью несбывшиеся мечты героинь. Игра актеров — Оксаны Стеценко, Майи Струнниковой, Елены Приступ, Анны Плохотнюк. И несмотря на заигрывания режиссера с публикой, спектакль имеет все шансы стать тем самым Рубиконом, через который суждено перейти «шевченковцам» — по дороге эпатажных экспериментов к психологической драме.

Веч. Харьков. — 2006. — 5 окт. — С. 10.

Д. Куклин

ВСЕМ КУРБАЛЕСИТЬ

Четвертый фестиваль негосударственных театров «Курбалесия» пройдет с 23 по 31 октября в обновленном харьковском Доме актера.

— На сцене можно делать все, что хочешь, и это будет в формате фестиваля, — говорят организаторы. В 1930-х годах, вскоре после ареста режиссера-экспериментатора Леся Курбаса, в творческих харьковских кругах появилось выражение «курбалесить», то есть выдумывать что-то необычное. Тогда это считалось опасным, против всех правил. Сегодня правила можно и нужно нарушать! Фестиваль откроет харьковский «Театр 19» спектаклем Луиджи Лунари «Двери». Кроме того, на сцене можно будет увидеть следующие харьковские коллективы: «Мадригал», «Новая Сцена», «Театр

АртО», учебные театры академии культуры и университета искусств им. Котляревского, театры «Может быть», «P. S.», «Апартэ», Театр Марии Коваленко. Будут и гости — киевские театр-студия «Мост» и театр «Ателье 16». В рамках фестиваля организаторами запланированы презентации книг современной драматургии, встречи с главой конфедерации драматургов Украины Недой Нежданой и с московским писателем, драматургом и критиком Олегом Дарком, открытые обсуждения спектаклей, IV искусствоведческие чтения «Драма, спектакль, зритель». Завершит фестиваль концерт с участием групп «Оркестр Че», «Странные фрукты», West Band, Band ur Band и Сергея Бабкина.

Слобода. — 2006. — 6 окт. — С. 9.

В. Цыцырев

КАК ФОРМИРУЮТСЯ ЗВЕЗДЫ

Среди множества прочих достоинств отшумевшей «Золотой осени» участниками фестиваля отмечалось его серьезное жюри. <...>

...В составе жюри присутствовал заслуженный артист Украины, заместитель декана факультета театрального и кино-, телеискусства, доцент кафедры народных инструментов **В. Н. Цыцырев**.

— Виктор Николаевич, что можно назвать основными составляющими Вашей творческой жизни?

— Музыку и педагогическую деятельность. Музыку, потому что я по профессии музыкант-народник и основная моя деятельность связана с руководством оркестром народных инструментов и оркестровыми коллективами. А кроме того на мне большой объем административной работы: на протяжении вот уже более 20 лет я был заместителем декана различных факультетов, которые открывались в **Харьковской академии культуры**. Значит, плюс ко всему это еще и много-много учеников, которые учились у меня или же были студентами тех факультетов, где я работал в качестве администратора.

— А Вы помните тот момент, когда как-то поняли или решили для себя, что Вы скорее педагог и руководитель?

— В принципе, это, скорее всего, было заложено изначально. Еще когда я сам учился в институте культуры, мне нравилось дирижирование, и было желание заниматься руководящей деятельностью. Ну, а в силу своего студенческого, так сказать, рвения я был старостой группы и нес многие другие общественные нагрузки. Наверное, таким образом выстраивалось мое жизненное кредо, пока не вылилось в административное русло. И по сегодняшний день я активно занимаюсь общественной деятельностью. Являюсь председателем Ассоциации коллективов мастеров русского народного творчества. У меня есть свой международный фестиваль народного творчества, который я провожу на протяжении вот уже 5 лет. (Ваши первомайские коллективы тоже принимали в нем участие). Кроме того, есть много других фестивалей и конкурсов, в которых я участвую и в качестве основателя, и в качестве организатора, и в качестве председателя жюри. Фестиваль Есенина, фестиваль Пушкина, например. Еще отдел образования Харьковской обл. администрации проводит фестиваль патриотической песни «Победа». В прошлом и позапрошлом году в нем тоже были участники из вашего города и района. Вот, все это также лежит в сфере моей деятельности, вместе с основной работой — педагогической и административной.

<...>

— Как человек, который крутится в шоу-бизнесе, связан с факультетом театрального и кино-, телеискусства, я очень хорошо знаю и ощущаю: да, если есть большие деньги, «раскрутить» в принципе можно кого угодно. С талантами и без талантов. Тут необходим, так сказать, антураж. Человеку достаточно быть как бы основным ярким пятном. Вот он — своеобразный, запоминающийся, и все вокруг работает на него. Так появляются «быстрые звезды», которые, как правило, светят на большой сцене очень мало. Раз выскочил с одной песенкой, потом исчез. Потому что поднять на волну шоу-бизнес может, но потом нужно еще иметь силы и возможности плыть, плыть и плыть дальше. Любой успех можно считать достижением, только когда он был закреплен, а не имел место однократно. Когда на протяжении нескольких лет (может быть даже десятилетий, как, например, мэтры советской эстрады) раз за разом человек доказывает свою состоятельность в качестве профессионала. Вот такую тенденцию я поддерживаю — каждый должен заниматься своим делом.

Но думаю, что человек в глубине души ощущает возможности и склонности своего внутреннего «я». И через какое-то время интуиция подсказывает, что продуктивнее будет посвятить себя чему-то другому: уйти в бизнес, заняться торговлей или еще чем-то. Многие из наших бывших студентов, которые получали музыкальные или театральные специальности, теперь занимают руководящие посты. Например, **Владимир Иванович Рожок** — ректор Киевской национальной консерватории. **Дмитрий Иванович Остапенко** — бывший министр культуры Украины. Кстати, начальник Первомайского

районного отдела культуры **Сергей Васильевич Барбинов** тоже заканчивал нашу академию. Сейчас у нас учится его сын.

<...>

— А бывает, что на таких фестивалях, как, скажем, первомайская «Золотая осень», кто-то настолько поразит Вас своим талантом, что Вы приглашаете его поступать в академию культуры?

— Мы всегда приглашаем всех исполнителей, которые прекрасно выступят. А некоторые звезды Первомайщины (например, Макарова) становятся звездами и других фестивалей. Так что есть талантливые ребята, но чтобы стать большими звездами, нужно очень и очень много работать. <...>

Беседовала Е. Чернобай

Знамя труда (Первомайский). — 2006. — 14 окт. — С. 3.

Л. Логвиненко

«ЩОБ ШАБЛІ НЕ БРАЛИ, ЩОБ КУЛІ МИНАЛИ»

Сьогодні вже мало хто пригадає, що проголошення незалежності України почалося не через путч і навіть не завдяки студентській непокорі на Майдані, а з поля біля Чортомлицької Січі, яку поглинуло рукотворне море. Власне, туди і з'їхалося українство з усього світу, щоб за лицарським звичаєм шапками насипати могилу славному отаману Війська Низового Запорозького Сірку та заявити про себе в дні 500-річчя українського козацтва. <...>

ПРИХИЛИТИСЯ ДО УКРАЇНИ

— Наша організація «Українське козацтво» була створена ще наприкінці 1980-х, групою інтелігенції, — говорить крайовий отаман українського козацтва на Харківщині Сергій Потапов. — Це та організація, де сьогодні гетьманом Президент України Віктор Ющенко, і його гетьманство визнали всі інші козацькі організації України.

<...>

ГОПАК — НЕ ПРОСТО ТАНЕЦЬ

Нещодавно до Харківського слобідського полку вступив і театр танцю «**Заповіт**» із професором **Б. М. Колногузенком** на чолі. Власне, Борис Миколайович родом із Кубані, прямий нащадок славного запорожця Митрофана Глека. Але не лише це привело його у козацький стан.

— Традиції козацтва для нашого суспільства дуже важливі, — вважає він. — Бо це — демократія, повага до старших, опікування молоддю, навчання її. За часів Січі молодь виховувалася дуже добре. Непідготовлених козаків ніколи на війну не відправляли. Це не так, як за часів Другої світової війни. Мій батько, який визволяв Харків, розповідав, що молодих хлопців послали на передову і вони чекали в окопах, поки вб'ють тих, у кого є зброя, щоб підняти її.

Найголовніша система підготовки на Січі — це бойовий гопак, що не поступається кун-фу та ушу. Низка книг трактує назву танцю так: гопати, тобто танцювати. Професор Б. М. Колногузенко провів дослідження й з'ясував, що назва танцю походить із древньої індоєвропейської мови, власне, від слова «гопала», що перекладається як «охоронець бика», власне, пастух. Тобто у давні часи у пастухів був ритуальний танець і засоби захисту від лихих людей та диких тварин.

— Але, на жаль, ми знаємо більше про ушу, кун-фу, ніж про те, що відбувалося на наших землях, — говорить пан професор. — А володіння палицею в нас було піднесене на дуже високий рівень.

І ці прийоми захисту без зброї дійшли до козацтва. Підсічки, щупак, яструб — це те, що використовується як трюки в танці гопак, яким досконально володіють танцюристи «Заповіту», дивуючи світ від Іспанії й Португалії до Росії. Були й інші бойові системи. Скажімо, бойова система «Гонта», завдяки якій удосконалювалися прийоми володіння холодною зброєю.

— У козацькі часи запорожцями досягалися такі результати, коли військо виходило битися, то один козак міг протистояти трьом противникам, — говорить Борис Миколайович. — І не лише тому, що хлопці дуже сильні, а були морально вихованими людьми. Сьогодні увага спорту, на жаль, приділяється набагато більша, ніж духовному вихованню.

<...>

Слобід. край. — 2006. — 14 жовт. — С. 1, 8.

А. Анничев

ОСТОРОЖНО, «ДВЕРИ» ОТКРЫВАЮТСЯ!

Появилась надежда, что следующий фестиваль «Курбалесия — 2007» будет всеукраинским...

23 октября на сцене Дома актера (ул. Красина, 3) состоится торжественное открытие ежегодного, IV фестиваля негосударственных театров «Курбалесия», в котором примут участие творческие коллективы из Киева и Харькова.

Прошлогодний фестиваль стартовал тоже 23 октября, и, видимо, эта дата для устроителей становится знаковой. По уже установленному статусу к организационной работе привлечены соответствующие структуры Харьковского горсовета, межобластного национального Союза театральных деятелей. Радует появление в афише новой организации — благотворительного фонда «Харьковский театральный центр». <...>

<...>

Харьковские негосударственные театры, представленные в программе фестиваля: «Амадей» (24.10), **Учебный театр ХГАК** (24.10), «Арто» (25.10), «Апарте» (26.10), «Может быть» (26.10), «Новая сцена» (28.10), «Постскриптум» (28.10), «Мадригал» (29.10), «Мария Коваленко» (30.10), Учебный театр ХГУИ (31.10).

Итоги фестиваля будут подводиться 31 октября компетентным жюри, которое возглавит драматург и театральный критик из Москвы Олег Дарк.

<...>

Время. — 2006. — 21 окт. — С. 6.

А. Литвинов

«ИЗ МОГИЛЕВСКОЙ И ЗЕЛЕНСКОГО ПОЛУЧИЛАСЬ БЫ ОТЛИЧНАЯ ПАРА»

Что происходит за кулисами шоу «Танцы со звездами», рассказал один из судей **Алексей Литвинов**.

<...>

Телешоу идет всего две недели, а рейтинги у него уже зашкаливают: каждый четвертый украинец наблюдает за танцевальными состязаниями звезд. Кстати, одновременно с Украиной популярное во всем мире шоу стартовало в Словакии, Шотландии и во Франции. Изюминка наших «Танцев» — в том, что идут они в прямом эфире, поэтому могут быть любые, даже самые пикантные курьезы.

— Меня уже начинают на улице узнавать, — смеется доцент **Харьковской академии культуры Алексей Литвинов**. — Недавно в метро подошли ко мне две крепкие женщины и заявили: «Остап Ступка — наш любимый актер, и танцует он замечательно. Мы категорически не согласны с вашими оценками». Потом весь вагон подключился к обсуждению, кто какие оценки заслуживает.

— Тяжело судить звезд?

— Еще как! Это же не простые люди, они со своими амбициями. <...>

<...>

— Пары показали уже по два танца. У вас уже появились любимчики?

— У судей их не должно быть. <...>

<...>

Беседовала М. Осийчук

Комсом. правда в Украине : харьк. вып. — 2006. — 20–26 окт. — С. 15.

Л. Логвиненко

ОСІННЯ «КУРБАЛЕСІЯ» ЛИЦЕДІЇВ

Той не помилиться, в кого слово «курбалесія» викличе асоціації, пов'язані з кружлянням осіннього листа, молодечою розбишакуватістю, авантюрістю вічного пошуку. Власне, ці риси притаманні молодості та фестивалю недержавних театрів «Курбалесія», що в ці дні проходить на майданчиках Будинку актора за підтримки управління культури Харківської міської ради, Національної спілки театральних діячів України та благодійного фонду «Харківський театральный центр».

Зрозуміло, що назва фестивалю походить від імені та прізвища творця «Березоля» Леся Курбаса, з яким і пов'язане створення нового українського театру в Харкові. Нинішній фестиваль — це своєрідний театр-лабораторія, де народжуються нові театральні ідеї сьогодення. Оцінюватиме їх поглядом з боку драматург і театральный критик з Москви Олег Дарк разом із харківськими колегами, які увійшли до журі.

Голова міжобласного відділення Національної спілки театральних діячів України **Ігор Борис** звертає увагу на те, що на нинішню, вже четверту, «Курбалесію» завітали театри зі столиці України — «Ательє — 16» та театр-студія «Міст».

— Майбутній ювілейний фестиваль ми плануємо зробити всеукраїнським, запросивши гостей із-за кордону, — мріє Ігор Борис.

<...>

— Цей зал Будинку актора перетворюється на справжній центр культури й театру, — говорить Ігор Борис. — Є в Харкові великі театри, але центр перемістився сюди.

У «Курбалесії» беруть участь різні театри, представляючи різні за масштабом вистави, — від класики до найкрутішого авангарду. Усе це — пошук.

<...>

Слобід. край. — 2006. — 26 жовт. — С. 9.

В. Петрова

ДУША КАК БУДТО ПРОСНУЛАСЬ

Древние греки, подарившие человечеству театр, основным театральным законом и основной целью сценического действия полагали высокое художественное переживание зрителя. Одна из зрительниц, студентка, сказала после спектакля: «Душа как будто проснулась...»

Речь о работе студенческого театра «Академия» Харьковской государственной академии культуры «Зачарована Десна» по мотивам одноименной киноповести Александра Довженко. Спектакль создан в режиссерской мастерской заслуженного деятеля искусств **Сергея Гордеева**. Минувшим летом «Академия» и спектакль «Зачарована Десна» получили гран-при и диплом лауреата за вклад в развитие театрального искусства XI международного фестиваля «Земля. Театр. Дети» в Крыму.

— На этом фестивале выросло не одно поколение наших студентов, — рассказывает Сергей Гордеев, — мы принимаем в нем участие уже много лет. В этом году свои работы представляли там поляки, венгры, американцы, россияне, прибалты. В том числе — три театральные школы. Спектакли были разножанровые, разностилевые. Кроме драматических, были показаны представления пластические, хореографические, вокально-драматические, пантомимы... Очень интересную экспериментальную «Аритмию» челябинцев вообще трудно отнести к определенному жанру. Но главный приз жюри фестиваля отдало нашему вроде бы простому спектаклю.

Действительно, этот спектакль-ансамбль благородно прост, очень светел, чист, жизнерадостен, поэтичен. Исполнители — пятнадцать будущих режиссеров эстрады и массовых праздников. Их игра привлекает не только молодежным энтузиазмом, но и профессиональным умением, актерской техникой. Замечательно музыкальное оформление. Четко, художественно, профессионально работают и звукооператор, и осветитель, что совсем непросто на не очень приспособленной к театральным спектаклям сценической площадке актового зала академии культуры. Хотелось бы назвать их всех — все очень выразительны, все хороши. Но не получится. А вот не назвать педагогов, которые растят будущих мастеров, нельзя. В первую очередь, это профессор Гордеев, преподаватели актерского мастерства **Лариса Лунина**, **Виктория Бугаева**, **Марина Островская** и, особенно, педагог по сценической речи **Тамара Прокопенко**.

Прекрасная, романтическая повесть Довженко нашла в этом спектакле адекватное, поэтическое, свойственное традиции украинского театра метафорическое прочтение.

Слобода. — 2006. — 27 окт. — С. 22.

В. Петрова

ЦЕНТР СМЕСТИЛСЯ

В понедельник, 23 октября, в Доме актера состоялось открытие 4-го фестиваля негосударственных театров «Курбалесия». Он пока местного значения, но с надеждой на статус международного. <...>

<...>

Оптимистические прогнозы делают и организаторы «Курбалесии». Их уже поддерживает городское управление культуры, их сразу же поддержал недавно созданный Харьковский театральный центр. Они перспективны, и они об этом знают. Мнение официального Харькова выразил заместитель начальника управления культуры города Дмитрий Кузнецов: «Фестиваль стал ожидаемым для

театральної общественності Харькова, став ярким, запомінаючимся событием. І очень важен именно этот год в его истории, поскольку вскоре мы будем отмечать юбилей выдающегося харьковчанина, знаменитого театрального режиссера Леся Курбаса».

Рад за свое детище и один из создателей «Курбалесии» — председатель правления Харьковского межобластного отделения Национального союза театральных деятелей Украины **Игорь Борис**.

— Сегодня праздник в Харькове и за его пределами. Когда мы задумывали этот фестиваль, стало понятно, что должно присутствовать какое-то самовыражение именно так называемых негосударственных театров, или театров-студий, или отдельные учебные спектакли. И уже стало понятно, что «Курбалесия» несет в себе эстафету истории. Мы начинали в маленьком зале, а теперь мы уже в Доме актера. И этот зал сегодня превратился в центр культуры и центр театра. В этом есть некий парадокс: есть большие театры с большими помещениями, а центр сместился на Красина, 3... Уже четвертый год фестивалю. Разные театры, разные масштабы спектаклей — некоторые будут понятны всем, а некоторые станут чем-то новым. Все это — поиск. И этот поиск стал возможен благодаря многим людям — работникам управления культуры, председателю наблюдательного совета Харьковского театрального центра Дмитрию Кутовому. Еще я хотел бы поблагодарить двух замечательных людей, двух ректоров — **Василия Шейко** и Татьяну Веркину. Зачем я это говорю? Мы сегодня часто ругаем власть. И у меня тоже болит сердце, когда я вижу наш «пантеон», могилу Курбаса в таком запущенном состоянии. А мы не можем найти какие-то 19,5 тысяч гривень, чтобы почти двухмиллионный город смог достойно встретить 120-ю годовщину со дня рождения великого режиссера, чтобы можно было самим прийти на могилу Курбаса и привести туда гостей города. Это не минор. На самом деле город нам очень помогает — и фестивалю «Курбалесия» в том числе. В следующем году планируем значительно расширить географию фестиваля, пригласить гостей из зарубежья. Это будет пятый, юбилейный фестиваль, и это будет 120-я годовщина со дня рождения Леся Курбаса, поэтому приедут лучшие из лучших! <...>

<...>

Слобода. — 2006. — 27 окт. — С. 22.

В. Шейко

«СЬОГОДНІШНІ РЕФОРМИ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ — СВДЧЕННЯ СПРОБИ ЗНОВУ ПОСІСТИ ЧІЛЬНЕ МІСЦЕ У СВІТОВОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ І ПЕРШ ЗА ВСЕ ЗА ДОПОМОГОЮ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ»

На запитання про особливості сучасного освітнього процесу люб'язно погодився відповісти ректор ХДАК, доктор історичних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, член-кореспондент Академії мистецтв України **Василь Миколайович Шейко**.

1. У якому вузі Ви навчалися? Чи цікавим було навчання?

— У ХДАК. Надзвичайно цікавим.

2. Ви очолюєте провідний вуз культури в Україні. Який життєвий шлях та повороти долі привели Вас до цієї посади (це було Вашою метою, Ви прийшли до неї за наставленнями відповідного керівництва, Вас спонукало до цього бажання присвятити життя академії і відповідальність за її майбутнє)?

— Синергетична причина, — випадковість.

3. На Ваш погляд, чи потрібні суспільству та державі академічні знання, здобуті студентами нашого навчального закладу?

— Так і неодмінно.

4. Скажіть, будь ласка, чи входить до функцій ректора лише вирішення господарчих проблем, чи він займається ще й розвитком наукових напрямів та розробок, необхідних країні?

— До функцій ректора входять усі складові функціонування навчального закладу. Головне — організація роботи ВНЗ на перспективу. Маю більше 330 наукових праць, зокрема 32 монографії та підручники, є організатором нового напрямку в науці України — культурології.

5. Радянська школа навчання була визнана однією з найкращих у світі, адже світова фундаментальна наука на 90 % укомплектована фахівцями, що здобули радянську освіту. Чим пояснюється теперішній розподіл навчання на бакалавра та магістра? Яка доцільність таких освітніх змін?

— Так, радянська освіта була визнана світом. Потім відбулися докорінні соціальні зміни; система деформувалась. Сьогоднішні реформи у сфері вищої освіти — свідчення спроби знову посісти чільне місце у світовому освітньому просторі і перш за все за допомогою Болонського процесу.

6. Тисячі доль людей покалічені через те, що людина не може здобути вищу освіту через контрактну форму навчання. Чи враховує ректорат проблеми людей, що підпали під таку систему?

— Як на мене, — неправильно і надумано поставлено запитання. Усі абітурієнти мають однакові можливості при вступі до ХДАК та здобутті вищої освіти.

7. Упродовж двох років радикально нестримана частина суспільства відволікала людські та матеріальні ресурси країни від вирішення поточних проблем і розвитку суспільства. (7.1. Як академія подолала ці проблеми? 7.2. Чи надійшли від держави замовлення на проведення аналізу даних подій? Якщо так, то які кафедри та лабораторії були/будуть створені для таких досліджень? 7.3. Може, академія сама намагається проаналізувати ситуацію, чи це прерогатива інших спеціальних вузів?).

— Керівництво ХДАК робило свою справу, прагнучи не допустити відволікання колективу на соціальні суперечки. Викладачі ХДАК займалися і займаються професійною роботою — навчають студентів, науково збагачують навчальний процес і формують майбутню еліту нації.

8. Які цінності академія прищеплює майбутнім ученим та фахівцям у нових умовах?

— Професіоналізм, духовність, почуття соціальної справедливості, мобільність, порядність.

9. Чи є можливим та доцільним уведення до процесу навчання фахівця, який займався б організацією загального освітнього процесу та побуту студентів (наприклад у гуртожитку)?

— Навіщо? Не бачу сенсу. Студенти — дорослі люди і мають обмежитися студентським самоврядуванням.

10. Чи існують розроблені в академії методики, необхідні для викорінення пияцтва, дармоїдства та морального розкладання студентів та викладачів?

— На мій погляд, запитання поставлено некоректно. Окрім випадки трапляються, і колектив (духовно здоровий) усіляко з цим бореться. Про це свідчить і виселення із гуртожитку, за ініціативою студентів, тих, хто порушує норми моралі.

11. Які подальші перспективи розвитку академії (збільшення кількості факультетів, побудова нових корпусів, благоустрій гуртожитків, розвиток наукових лабораторій)?

— Так, передбачаються подібні проекти в розвитку ХДАК.

12. Висловіте, будь ласка, свої побажання та поздоровлення до свята студентства.

— Здоров'я, особистого щастя, благополуччя, успіхів і наснаги в навчанні, здійснення ваших мрій!

Бесіду вела О. Литвиненко

Студент. обрії. — 2006. — Листоп. — С. 1.

РЕПОРТАЖІ З МІСЦЬ ПОДІЙ

СВЯТКУВАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ДНЯ БІБЛІОТЕК

28 вересня в академії пройшов Всеукраїнський день бібліотек. Організатори: **А. А. Соляник**, **Р. Г. Набоков**.

Напередодні святкування ректорат, студенти і викладачі ХДАК підготували святкові привітання бібліотечним працівникам академії. Організаторами традиційно виступили студенти з факультету театального та кіно-, телемистецтва на чолі з Р. Г. Набоковим.

Святкування Дня бібліотекаря відкрив своїм виступом ректор ХДАК **В. М. Шейко**. Після нього на сцену запросили директора бібліотеки, гостей, викладачів ХДАК, які виступали з вітальним словом. Після офіційної частини почалася святкова. Свої таланти показували студенти ХДАК: танцювальні колективи, виконавці ліричних пісень, лауреати різних конкурсів. Наприкінці святкування відбулося посвячення в студенти першокурсників. Вони, взявшись за руки, обіцяли гідно нести почесне звання «студент ХДАК» та всебічно сприяти розвитку культури в стінах нашої академії і за її межами.

ШКОЛА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

11 жовтня в малій залі відбулася школа педагогічної майстерності. Організатор — проректор ХДАК **Н. М. Кушнарєнко**.

Серед запрошених були ректор, декани, завідувачі кафедр, куратори академічних груп, голови студрад факультетів, викладачі і студенти. Були заслухані доповіді ректора ХДАК **В. М. Шейка** про проблеми сучасного студентства, зміни в організації навчального процесу, збільшення платні за навчання; проректора з виховної роботи про культурний розвиток студентів, кредитно-модульну систему; голови студентської ради про студентське самоврядування, проведену роботу студради Академії. Питання, які задавали, стосувалися студентської газети.

НАШІ В ХАРКІВСЬКІЙ ВІДКРИТІЙ МІСЬКІЙ МОЛОДІЖНІЙ ЛІЗІ!

30 вересня в стінах **Академії культури** пройшла гра КВК у рамках Міської молодіжної ліги КВК. Наша академія мала і своїх представників — команду «Витвори культури» з 8 гравців на чолі зі студенткою 2 курсу **Лобаревою Людмилою**. Окрім них брали участь 15 команд, серед яких були як досвідчені команди, так і новачки. Ще однією особливістю цієї гри було те, що не було ніяких оцінок, ніяких балів. Після виступів журі радилося між собою і визначало переможців. Після гри я взяла інтерв'ю в капітана нашої збірної.

1. Чи було тобі складно організувати команду?

— Так. Дуже складно — складно бути лідером, особливо серед творчих людей.

2. Чи задоволена команда отриманим результатом?

— У принципі, усі гравці з інших команд були досвідченими, і, якщо врахувати те, що ми дебютували 1 квітня на «Кубку сміху», грали ми непогано. Ми — команда ще досить молода, тому проведені ігри роблять нас ближче один до одного — і це добре. А взагалі ми прагнемо дістатися вершин.

3. Як ви оцінювали сили супротивників?

— Суперники були серйозні — дехто був учасником Сочинського фестивалю, а серед новачків хочу згадати команду «Велика перерва».

4. Хто був автором вашого сценарію?

— Уся команда. Мозкові штурми були у всіх.

5. Чи був пресінг з боку інших команд на вас?

— Ніякого. Навпаки, гравці КВК лояльно відносилися і відносяться до інших команд. Наприклад, давали поради.

6. Ваші емоції після закінчення гри.

— Задоволені своєю грою і прагнемо йти уперед!

<...>

ЮВІЛЕЙ ВИДАТНОГО МИТЦЯ: 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ І. БАГРЯНОГО

2 жовтня 2006 року вся Україна вшанувала пам'ять видатного прозаїка, талановитого поета, завзятого громадського діяча Івана Багряного.

Не залишила поза увагою цю подію і **Харківська державна академія культури**, в якій 6 жовтня було проведено «круглий стіл», присвячений 100-річчю з дня народження письменника «Моя душа, душа природи — душа поета і митця».

Активну участь у проведенні цього заходу брали студенти. Під час «круглого столу» були присутні поет, науковець, громадський діяч, лауреат премії ім. Т. Г. Шевченка, викладач спецкурсу «Національне відродження в літературі ХХ століття» ХДАК С. Є. Сапеляк; викладачі академії **І. В. Зборовець, Н. М. Сімейкіна**. Проведення «круглого столу» мало на меті привернути увагу молоді та всіх, хто цікавиться літературою, до святкування ювілею талановитої людини, яка не побоялася висловити свою точку зору в ті часи, коли це було не лише заборонено, але й дуже складно, котра була вимушена їхати за кордон і померла там; дати можливість висловитися власноруч та зробити свої висновки. <...>

Підготувала Ю. Набокiна

Студент. обрiї. — 2006. — Листоп. — С. 2.

О. Литвиненко

РЕДАКТОРСЬКЕ СЛОВО

Любі друзі та колеги! Дуже давно ми всі чекали на вихід наших «обріїв», і врешті-решт це сталося. Ця газета — результат праці команди захоплених цією справою людей, що дуже прагнули донести до вас саме ту інформацію, яка їм цікава, адже брати участь у створенні газети вони вирішили, керуючись виключно власними побажаннями та прагненнями. Наш перший випуск газети носить інформативний, пізнавальний та розважальний характер. Сподіваюся, що ця газета стане частиною вашого студентського життя, а цей випуск — особливим подарунком в листопаді.

Особливу подяку хочу висловити технічному організатору випуску газети, проректору ХДАК **Н. М. Кушнарєнко**, автору верстки **С. В. Сищенку**, **Ю. Набокiній** за її хист та безцінну працю, **В. В. Побіженку**, а також студентській раді, що затвердила цей проект та дала поштовх для його реалізації, зокрема її голові **В. Русаненку**.

Хочу поздоровити всіх з Днем студентів і побажати вам завжди усвідомлювати серйозність навчання та вашого перебування в академії, бо це лише декілька років вашого розквіту, які ви можете цілком і повністю присвятити освіті та вашій самореалізації.

АФША ПОДIЙ

У вереснi в ХДАК було проведено наступнi заходи:

1 вересня традицiйно святкувався День знань. Органiзатор: **І. О. Борис**.

28 вересня в академiї пройшов Всеукраїнський день бiблiотек. Органiзатори: **А. А. Соляник, Р. Г. Набоков**.

30 вересня в Мiськiй молодiжнiй лiзi КВК взяла участь збiрна команда КВК академiї. Органiзатор: **Л. Лобарева**, студентка 2 к.

У жовтнi мали місце такi заходи:

5 жовтня в читальнiй залi академiї проходив «круглий стiл» «Презентацiя Британської Ради ХДАК». Органiзатори:

ректор ХДАК **В. М. Шейко, З. І. Алфьорова**.

6 жовтня було проведено «круглий стiл» з нагоди 100-рiччя вiд дня народження І. Багряного «Моя душа, душа природи — душа природи і митця». Органiзатори: **О. М. Бiлик, І. Василенко**, студентка 1 к.

9 жовтня силами студентiв факультету театрального та кiно-, телемистецтва організована вистава «Зачарована Десна» за однойменним твором О. Довженка. Керiвник: **С. І. Гордсєв**.

11 жовтня в малiй залi відбулася Школа педагогiчної майстерностi. Органiзатор: проректор ХДАК **Н. М. Кушнарєнко**.

16 жовтня пройшла виставка кобзи та iнших iнструментiв. Святковий концерт.

19 жовтня проведено Школу педагогiчної майстерностi «Органiзацiя та методика проведення модульного тижня у студентiв 1 к.».

30 жовтня пройшли 4-тi мистецтвознавчi читання, присвяченi пам'ятi видатного театрознавця, доктора мистецтвознавства, професора **В. М. Айзенштадта** до 80-рiччя з дня народження «Драма, вистава, глядач». Органiзатор: **А. З. Житницький**.

У листопадi:

9 листопада проведено «круглий стiл», присвячений Всеукраїнському дню писемностi.

13 листопада відбувся гала-концерт з нагоди Дня студента. Органiзатор: проректор ХДАК **Н. М. Кушнарєнко**.

17 листопада відбулося офiцiйне видання студентської газети «Студентські обрiї». Органiзатори: **О. Литвинєнко, Ю. Набокiна**, студентки 4 к. ФБІ, технiчна допомога проректора ХДАК **Н. М. Кушнарєнко** та **С. В. Сищенко**. Того ж дня заключний тур премiї студентського визнання.

Студент. обрiї. — 2006. — Листоп. — С. 5.

С. Амелiна

ГОЛОВНI ПРОБЛЕМИ БIБЛIОТЕКИ ХДАК

Було проведено опитування працiвникiв усiх вiддiлiв бiблiотеки, а також директора бiблiотеки **Тетяни Олександрiвни Шикаленко** на тему: «Якi головнi проблеми бiблiотеки нашої академiї?».

Основнi скарги стосувались:

- нестачi нових навчальних посiбникiв з багатьох дисциплiн;
- боротьби з боржниками;
- втрати книг;
- поганого ставлення до книги (вирванi сторiнки з дуже цiнною iнформацiєю);
- стану матерiально-технiчної бази;
- iнтер'єру;
- недостатнього фiнансування.

Окрiм цих проблем, якi безперечно iснують, я хочу доповнити, що студенти-першокурсники часто не розумiють, як користуватись бiблiотекою. Якщо ви хочете дiзнатись про наявнiсть будь-якої книги в нашiй бiблiотецi, варто звернутись до довідково-iнформацiйного вiддiлу — ДiВ (17 ауд.), де iснують алфавiтний, систематичний та електронний каталоги. Доступ до них завжди вiдкритий, квалiфiкованi співробітники навчать вас користуватись ними, а також нададуть допомогу в пiдборі лiтератури для рефератiв, практичних, контрольних, курсових та дипломних робiт. У ДiВ можна також скористатись великим фондом довідкових видань для всiх спецiальностей нашої академiї.

<...>

Студент. обрiї. — 2006. — Листоп. — С. 5.

СТОРИНКА ПОШАНИ

На сторінку пошани в нашому випуску потрапили наступні студенти.

Факультет бібліотекознавства та інформатики:

1. **Слісенко Яна** (III курс) — стипендія губернатора Харківської області для студентів бібліотечних спеціальностей.

Факультет хореографії:

1. **Шкурєєв Кирило** (IV курс) — стипендія ім. О. С. Масельського.

Факультет культурології:

1. **Соляник Юлія** (IV курс) — державна стипендія.

2. **Зоркін Костянтин** (V курс) — учасник та переможець всеукраїнських олімпіад з естетики.

3. **Мірошниченко Вадим** (магістр) — неодноразовий переможець студентських наукових конференцій.

4. **Колодій Алла** (магістр) — одна з найкращих старост академії, член студради.

Факультет музичного мистецтва:

1. **Малишко Марина** (III курс) — стипендія вченої ради.

2. **Гнєнний Олександр** (IV курс) — стипендія Президента України.

3. **Холод Ольга** (IV курс) — державна стипендія.

4. **Скок Леся** (IV курс) — стипендія ім. М. С. Грушевського.

5. **Шмиголь Людмила** (III курс) — стипендія вченої ради.

Факультет документознавства та інформаційної діяльності:

1. **Ковалевська Олена** (III курс) — стипендія вченої ради.

Студент. обрії. — 2006. — Листоп. — С. 6.

В. Красов

ИНТЕРЕСНЫЕ ЛЮДИ

...Автор этой рубрики пришла на кафедру физической культуры и здоровья ХГАК, чтобы взять интервью у старшего преподавателя **Красова Вадима Петровича** в связи с его удачным выступлением на чемпионате мира в Токио (Япония), где он занял третье место в категории мастер-класса. Вадим Петрович является неоднократным призером Европы и мира по армспорту среди ветеранов и достойным подражания примером для студентов, которые занимаются этим видом спорта в академии.

— Что такое армреслинг? Когда он появился в Украине и у нас в Харькове? Расскажите немного об этом виде спорта...

— Армреслинг — это борьба кистью, борьба на руках. Ею испокон веков занимались на Руси богатыри, но в наше время на армреслинг впервые обратили внимание американцы и в 1961 году провели первый чемпионат мира в США. <...>

<...>

Армреслинг появился на Украине в начале 90-х годов. В 1992 году прошел первый чемпионат в Украине. <...>

— Какие соревнования проходят у нас?

— Осенью ежегодно проходят соревнования среди высших учебных заведений. Вот уже дважды они прошли непосредственно в нашей академии, и сейчас ведется подготовка к следующим таким соревнованиям. <...>

<...>

— Есть ли в академии ребята, которые добились успехов в этом виде спорта?

— Да, есть. **Романюта Александр**, **Шепелев Максим**, **Проскура Даша** (факультет культурологии), **Федорук Ирина** (факультет библиотекосведения и информатики) уже были чемпионами и призерами Украины. <...>

— Когда началось Ваше увлечение армреслингом?

— Это образ жизни, не увлечение! Он начинался с детских лет, и я пронес его до сегодняшних дней.

<...>

— Кто был Вашим соперником на прошлом соревновании?

— Очень сильный спортсмен из России — Владимир, мастер спорта международного класса. Я ему проиграл на чемпионате мира в Японии. Через неделю уезжаю в Англию на очередной чемпионат мира, где снова встречу с ним и готовлюсь дать ему реванш.

— Что бы Вы хотели пожелать студентам?

— Найти себя в чем-нибудь. Каждый человек должен в чем-то себя проявить. Нужно пробовать свою силу в чем-нибудь.

Главное качество, необходимое для того, чтобы чего-то добиться — это трудолюбие. Трудолюбие — основное качество не только в спорте, но и везде.

Беседовала С. Степаненко

Студент. обрії. — 2006. — Листоп. — С. 6.

Ю. Набокіна

Я + АКАДЕМІЯ = ?

Напередодні Дня студента було проведено соціологічне опитування студентів першого і п'ятого курсів різних факультетів і спеціальностей. Метою цієї роботи було встановлення розбіжностей і співпадань у відношенні до академії і студентського життя молоді 1 і 5 курсу.

В опитуванні прийняли участь 50 студентів (25 студентів з 1 курсу і 25 з 5 курсу) факультетів Документознавства та інформаційної діяльності, Музичного мистецтва, Бібліотекознавства та інформатики, Культурології, Хореографії, їм були задані наступні питання:

1. Чому ти обрав саме **академію культури**?

Більшість першокурсників (76 % або 19 студентів) вважають академію найкращим ВНЗ, який надає гарну вищу освіту. 8 % визнали, що академія — недорогий ВНЗ. 16 % обрало свій варіант вступу до ХДАК.

На це ж питання відповіді студентів 5 курсу були наступними:

28 % вважають академію найкращим навчальним закладом. Стільки ж обрало ХДАК за ціни. 20 % мали свій варіант відповіді. Серед яких і вступ за порадою подруги, і близьке розташування ВНЗ біля домівки, легкість вступних іспитів, необхідність мати спеціальність, яка їм потрібна. 20 % не обирали, а йшли в перший ліпший. 4 % пішли за вибором батьків.

2. Чи складно тобі навчатися?

Значній частині опитуваних першокурсників (76 %) не складно вчитися в академії! Це не може не радувати. 4 % визнали, що їм складно. 20 % складно лише на сесії.

П'ятикурсникам також нескладно вчитися в академії (92 % опитуваних). У 8 % труднощі виникають під час сесії.

3. З якими емоціями ти приходиш до академії?

Першокурсники приходять до ХДАК з нормальними та чудовими емоціями. Такі ж емоції відчувають студенти 5 курсів.

<...>

7. Ти береш участь в суспільному (культурному, науковому і т. ін.) житті академії?

40 % першокурсників бере участь у суспільному житті академії за власним бажанням, стільки ж не бере ніякої у часті і 20 % беруть участь за необхідністю.

Більшість п'ятикурсників беруть участь у суспільному житті академії за необхідністю (36 %), трохи менше (32 %) — за власним бажанням. І стільки ж узагалі не бере ніякої участі (32 %).

<...>

Висновки соціологічного опитування: переважна більшість студентів як 5, так і 1 курсу визнає ХДАК найкращим ВНЗ, їм не складно навчатися в академії, вони приходять на навчання в чудовому настрої, беруть участь у суспільному житті ХДАК (з різних причин), планують після закінчення навчання працювати! <...>

<...>

Студент. обрії. — 2006. — Листоп. — С. 8.

А. Анничев

ЖАЖДЕШЬ ОДНОГО, А ПОЛУЧАЕШЬ ТО, ЧЕГО НЕ ЖДЕШЬ

В Харькове завершился IV фестиваль негосударственных театров «Курбалесия».

<...>

Гран-при в номинации «Лучший спектакль фестиваля» (и это единственный спектакль, единодушно признанный судейской коллегией) присудили драматической импресси «Заговоры на любовь», созданной по мотивам библейских текстов «Песни песней» царя Соломона в театре «Постскриптум». <...>

<...>

«Надеждой фестиваля» номинирован студенческий театр Университета искусств за музыкально-театральную фантазию **Марка Энтина** «Великий малыш Гулливер». <...>

<...>

Время. — 2006. — 4 нояб. — С. 6.

Л. Логвиненко

ХТО МИСЛИВЕЦЬ НА АРЕНІ?

Якийсь філософ стверджував, що всі люди діляться на мисливців і здобич. От лише не одразу можна з'ясувати, хто є хто. Утім, коли заходиш у клітку до лева, тут ситуація ясніша: переважно гривастий звір виступає в ролі мисливця.

Яку роль у цій ситуації грає дресирувальник? На це запитання спробував відповісти наш кореспондент, який зустрівся з дресирувальницею левів **Веронікою Пінко**, чиє циркове шоу користується в Харкові неабиякою популярністю.

<...>

Вероніка переконана: щоб працювати з левами, треба щодня заходити до них у клітку і дуже їх любити. Звичайно, тримати дистанцію, якою великою не була б любов до тварин.

<...>

Сьогодні Вероніка навчається в **Харківській державній академії культури** на факультеті режисури естрадних і масових заходів. Спеціальності дресирувальника тварин жоден вуз не пропонує. Та й цьому навряд чи можна десь навчитися.

Слобід. край. — 2006. — 4 листоп. — С. 1, 8.

Т. Невская

«КУРБАЛЕСИЯ» НАБИРАЕТ ОБОРОТЫ

В Харькове завершился фестиваль негосударственных театров «Курбалесия».

Новому городскому театральному фестивалю чотыре года. Идея его создания принадлежит председателю Харьковского межобластного отделения Национального союза театральных деятелей Украины **Игорю Борису**. Правда, назывался он поначалу «Осенние бенефисы», но, несмотря на разные названия, и тогда, и сейчас организаторы и участники фестиваля остаются искренними поклонниками Леся Курбаса и продолжателями его дела, его театра. Несложно догадаться, что это молодые люди. Не только по возрасту, но — и это главное! — по духу, по состоянию души. Что, собственно, всегда и отличало учеников Курбаса от остальных театральных деятелей, которые, делая замечания молодым новаторам, на разные лады шипели: «Только и умеете что курбалесить!..» Современная театральная молодежь в этом смысле ничем не отличается от своих предшественников, разве что безнаказанной, к счастью, свободой профессионального самовыражения. Она-то и подвигла всех, кому дороги театр и идея фестиваля, назвать его просто и на удивление точно — «Курбалесия».

До сих пор в харьковском театральном празднике принимали участие только земляки. Но уже в этом году в состав жюри вошел московский драматург, писатель, театральный критик Олег Дарк, а в числе участников были артисты-киевляне из столичных театров «Ателье — 16» и «Міст». <...>

<...>

Время регионов Харьковщины. — 2006. — 4 нояб. — С. 6.

С. Коротков

ВИЗИТНАЯ КАРТОЧКА — «М. А. Т. Е.»

«Мате» — название популярного в последние годы парагвайского напитка, все более конкурирующего с традиционными чаем и кофе.

«Мате» освежает, бодрит и тонизирует, а как утверждают его адепты, еще и настраивает на медитативный лад. Этому способствует и ритуал питья — из особых тыквочек-колебасов, через специальные металлические трубочки — процесс вкушения может длиться часами, сопровождаясь неторопливой беседой и ненавязчивой музыкой.

Видимо, все это и побудило харьковского певца и автора песен **Влада Святаша** так назвать свой новый ансамбль, созданный в самом начале 2006 года. Кроме того, сам Влад так расшифровывает название: «Музыкально-Ассоциативная ТЕрапия». Именно к такой лирическо-

оптимистической музыкальной концепции пришел выпускник **Академии культуры** и бывший исполнитель модного «шансона» после знакомства с московским музыкантом Артуром Пилявиным, руководителем знаменитого «Квартала». Сотрудничество Святаша с Пилявиным было недолгим — его прервала трагическая смерть Артура (именно его памяти Влад посвятил свой первый альбом «Знак», вышедший в 2005 году), что привело к созданию «М. А. Т. Е.». Когда на одной из вечеринок Влад услышал ансамбль коллег-студентов академии культуры «**Квадро-саунд**», он понял, что пришло время реализации долго вынашиваемого проекта. Так и возникла «Музыкально-ассоциативная терапия», впервые выступившая на концерте в клубе «Фидель» 18 февраля 2006 года. В состав группы помимо Влада (исполнитель, автор песен и мелодий) вошли: гитарист **Алексей Хорольский**, басист **Вадим Фигурский**, саксофонист **Роман Винсковский**, трубач **Дмитрий Бондарев** и барабанщик **Вадим Самосюк**. Все они либо закончили, либо заканчивают **Харьковскую академию культуры**. <...>

Время регионов Харьковщины. — 2006. — 4 нояб. — С. 8.

Д. Остапенко

«ЕСЛИ БЫ НАМ ДАЛИ ЭТОТ МИЛЛИОН...»

«Уже два года подряд государственный бюджет нам ни копейки не выделяет на гастроли по Украине: в прежние годы мы хотя бы получали по 50–100 тысяч гривен и проводили около ста филармонических концертов», — признается «ЗН» генеральный директор Национальной филармонии **Дмитрий Остапенко**. Несмотря на то, что Дмитрий Иванович на днях отпраздновал 60-летний юбилей и 45 лет творческой деятельности, в этой беседе он коснулся совсем не юбилейных тем.

<...>

ИЗ ДОСЬЕ «ЗН»

Дмитрий Остапенко родился на Полтавщине в селе Новачиха Хорольского района в многодетной семье. Учился в Хорольской музыкальной школе, Полтавском музыкальном училище (по классу домры), Харьковском институте искусств. Работал в **Харьковском институте культуры**. Возглавлял Харьковский академический театр оперы и балета имени Н. Лысенко, считался самым молодым (ему не было и тридцати) среди директоров оперных театров Советского Союза. Был начальником главного управления по вопросам театра при Министерстве культуры Украины. В 1992 году стал директором Киевской областной филармонии, которой позже был предоставлен статус общегосударственной, а потом и национальной. На должность министра культуры Украины его назначали трижды.... После Минкульты вернулся в филармонию на должность генерального директора.

Беседовала Е. Константинова

Зеркало недели. — 2006. — 4–10 нояб. — С. 18.

И. Кашин

ОТ УШИНСКОГО — ДО КОРИЛЬОНОВ

Как сохранить собственное «я» на ухабах перестроек и реформ? Чем угрожает личности так называемое будничное сознание, синоним которого — выражение из дамского обиходного лексикона «жизнь с идиотом»? Кто такие «провинциалы поневоле» и есть ли у классика русской педагогики Ушинского последователи? Эти и другие вопросы, интересные не только высокой науке, выясняли вчера докладчики IV чтений памяти ярославского музыканта, основателя первых частных школ искусств Николая Алмазова.

Последний вопрос из приведенных нами — так сказать, титульный. Чтения посвящены 160-летию Ушинского, который полтора столетия назад занимал должность профессора Демидовского лицея и три года прожил в Ярославле. Вчера на пленарном заседании роль творческой личности в жизни провинциального города анализировали такие серьезные исследователи, как психолог из Москвы, профессор Высшей школы экономики Наталья Иванова, профессор педуниверситета Татьяна Злотникова, член-корреспондент Петровской академии наук и искусств Владимир Гречухин.

Чтения — международные, свои доклады представили культуролог из Хельсинки Арья Альквист, филолог и педагог из Италии Мария Феретти, профессор-театровед из Харькова **Сергей Гордеев**. Утреннее заседание завершал директор Королевской школы звонарей из Бельгии Йо Хаазен.

<...>

Север. край (Ярославль). — 2006. — 11 нояб. — С. 4.

Я ПОМНЮ ВАЛЬСА ЗВУК ЧУДЕСНЫЙ

5 ноября в спорткомплексе «Локомотив» состоялся чемпионат по бальным танцам «Гран-при Слобожанщины — 5», подаривший равно как зрителям, так и участникам бурю восторга и положительных эмоций.

<...>

Судить такое грандиозное событие, безусловно, поручили ведущим специалистам в области бальных танцев, среди которых были арбитры всеми любимого телевизионного проекта «Танцы со звездами» Вадим Елизаров и **Алексей Литвинов**. <...>

<...>

Время регионов Харьковщины. — 2006. — 11 нояб. — С. 6.

И. Король

СТО ЛЕТ КЛАВДИИ ШУЛЬЖЕНКО

ХАРЬКОВ ПОБЕДИЛ

Двадцать два года назад Константину Шердицу (ныне — заслуженный работник культуры Украины, генеральный директор и художественный руководитель Дворца студентов Юридической академии) пришла мысль вспоминать нашу знаменитую землячку — Клавдию Ивановну Шульженко — в обществе поклонников ее таланта.

В 1995 году идея нашла, наконец, свое воплощение, и в эти выходные память Клавдии Ивановны чтит уже на пятом международном фестивале-конкурсе эстрадной песни им. К. И. Шульженко. Примечательно, что в этом году фестиваль совпал со столетием со дня рождения замечательной певицы. Сын ее — Игорь Кемпер-Шульженко — по состоянию здоровья не смог присоединиться к празднованию, но прислал благодарственную телеграмму городу Харькову. Поздравления пришли также от Президента Украины Виктора Ющенко, министра культуры Юрия Богущого, народного депутата Украины Евгения Кушнарева и народных артистов Иосифа Кобзона, Софии Ротару, Эдиты Пьехи и Таисии Повалий.

<...>

Первое место заняла студентка пятого курса заочного отделения **Харьковской академии культуры Наталья Шкурко** (г. Луганск, Украина), лауреат конкурсов «Созвездие» в Будапеште, «Молодая гвардия» и «Море друзей». <...>

<...>

Веч. Харьков. — 2006. — 14 нояб. — С. 10.

М. Корн

БАЛЕТ. ЛЮБОВЬ. И ЦЕЛАЯ ЖИЗНЬ

Искусство танца неизъяснимо притягательно. Особенно это касается классического балета. Потому что это своего рода кульминация человеческих эмоций, это потрясающая пластика движений, возвышенность чувств и полет фантазии. <...>

<...>

Любовь Константиновна Киселева — балерина, заслуженная артистка Украины, кавалер ордена «Знак Почета».

<...>

Танцевала многие характерные партии балетного репертуара театра: Эгина («Спартак» А. Хачатурян), Килина («Лісова пісня» М. Скорульский), Нурида, Марджана («1001 ночь» Ф. Амиров), Актриса («Голубой Дунай» И. Штраус), Краса («Жар-птица» И. Стравинский), Пастора («Испанские миниатюры»), Айседора («Танцы для Айседоры»), Фортуна («Орфей и Эвридика» А. Журбин), Мать («Берег надежды» А. Петров) и другие.

Сейчас — педагог-репетитор театра и преподаватель танца на кафедре оперной подготовки Харьковского университета искусств им. Котляревского.

Муж и партнер по сцене — **Леонид Владимирович Марков**, заслуженный артист Украины, заведующий кафедрой современной хореографии академии культуры.

Слобода. — 2006. — 17 нояб. — С. 22.

В. Гальперін

ЗА ЩО БУДИНОК КУЛЬТУРИ НАЗВАНО КРАЩИМ?

Балаклійський районний будинок культури став переможцем обласного етапу всеукраїнського конкурсу на кращий РБК. Тепер йому належить витримати екзамен перед столицею, щоб стати кращим в Україні. Чи є в балаклійців шанси на перемогу? Про це розмова з директором обласного центру народної творчості Володимиром Гальперіним.

— Конкурс на кращий районний Будинок культури в державі проводився вперше, — говорить він. — В обласному етапі взяли участь 23 райони Харківщини. Варто зазначити, що оцінювало конкурс дуже професійне журі — доценти й професори нашої **академії культури** на чолі з директором Харківського училища культури Володимиром Левченком. <...>

<...>

Бесіду вів Л. Логвиненко

Слобід. край. — 2006. — 23 листоп. — С. 2.

К. Шердиц

КАК ДЕЛАЮТСЯ ФЕСТИВАЛИ

О фестивале имени Клавдии Шульженко писали и говорили много — и до, и после, и во время. <...> Теперь, когда призы розданы, самое время поговорить о закулисной работе. <...>

<...>

ЗА КУЛИСАМИ КИПИТ РАБОТА

— Кроме тех нескольких часов, когда все внимание — на сцену, что нужно сделать организаторам, чтобы мероприятие прошло без сучка, без задоринки?

— Фестиваль — это большая кропотливая работа. В первую очередь — по подбору конкурсантов. <...>

— У вас была команда?

— Конечно.

— Это постоянная группа людей, или она меняется от фестиваля к фестивалю?

— До 2004 года я работал в управлении культуры, и фестивалем занималось управление. Именно в то время и образовалась наша команда — я, **Феликс Чемеровский** — главный режиссер, Ирина Чемеровская — главный администратор, Вера Семелинская и Оксана Кавярова — администраторы. На этой пятерке все и держится. <...>

<...>

Беседовал Д. Куклин

Слобода. — 2006. — 24 нояб. — С. 22.

Л. Славкина

ДЕНЬ СТУДЕНТА В ХАРЬКОВЕ

Международный день студенчества в нашем городе всегда отмечают весело и разнообразно, потому что вузов и техникумов в Харькове очень много, а студенты — народ активный и изобретательный. 17 ноября в каждом харьковском вузе праздновали по-своему, но везде звучали поздравления, а лучшие из лучших получили заслуженные награды.

<...> ...В **Академии культуры** пошли не совсем традиционным путем и чествовали не студентов, а преподавателей. Уже третий год здесь проводится анонимное голосование, по результатам которого педагоги, набравшие максимальное количество студенческих голосов, получают титул самого любимого преподавателя, а в подарок — сердечко как символ любви. Данные о том, кто из преподавателей набрал минимум студенческих голосов, оргкомитетом не разглашаются.

<...>

В честь праздника во Дворце спорта «Локомотив» прошел уже ставший традиционным студенческий бал, который включал в себя массу интересных мероприятий. На ярмарке студенты харьковских вузов продемонстрировали свои таланты. Несладкий торт размером со стол (произведение кулинаров торгово-экономического института) больше напоминал студенческий бутерброд. «Врачи» из **академии культуры** проводили медосмотр всего за пять минут: чтобы не бегать в студенческую поликлинику, студенты прошли медосмотр сразу за все 5 лет. Свое видение одежды для студентов

будущего представили «модельеры» из педагогического университета. По их мнению, «продвинутые» наряды придутся по вкусу их внукам. А в холле Дворца спорта проходила выставка вузов Харькова, где у каждого был свой стенд. Чего здесь только не увидишь! Лакомства — от общепита, куклы — от университета искусств, модели одежды — от текстильного техникума. Огромной популярностью среди студентов пользовался своеобразный, почти интимный, уголок от академии культуры — студенческая исповедальня. Здесь «духовный ректор» облегчал душу грешникам — отпускал студентам прогулы и «хвосты».

<...>

Харьк. пожар. вестн. — 2006. — 24 ноября. — С. 8.

Г. Конопельцев

ГОЛОД ЧИ ГОЛОДОМОР?

Відкриваючи науково-практичну конференцію, приурочену до Дня пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій, ректор Харківського регіонального інституту Національної академії державного управління при Президентіві України В. В. Говоруха навів слова видатного українського письменника В. Винниченка про те, що українську історію не можна читати без заспокійливих ліків. Одна з найжахливіших її сторінок — Голодомор 1932–1933 років.

Почалася конференція хвилиною мовчання вшанування пам'яті жертв тієї страшної трагедії, демонстрацією документального фільму, присвяченого подіям 1932–1933 років.

Рефреном звучать слова: «Ти кажеш: не було голодомору? Чому ж тоді, як був врожай, усе суціль викачували з двору?..»

<...>

Розгорнуту характеристику того, що відбувалося в Україні на початку 30-х років, дав доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Національного університету імені В. Н. Каразіна, [завідувач кафедри історії України та всесвітньої історії ХДАК] **В. В. Калініченко**. <...>

<...>

Слобід. край. — 2006. — 28 листоп. — С. 5.

Б. Яницький

НА БИСТРИНІ ЛІТ

РОБСІЛЬКОРИ — ПОМІЧНИКИ ГАЗЕТИ

«Соціалістична Харківщина» стає все популярнішою серед читачів. Зростає й наклад. Авторами публікацій виступають передовики соціалістичного змагання, вчені, вчителі, актори. Назву лише частину прізвищ: Г. Л. Михайлов, О. В. Заславський, К. Г. Твердохліб, Д. С. Зеленський, О. В. Солоха, О. О. Семакін, М. П. Барабашов, Д. П. Шкумат, З. О. Чирікова, Л. Г. Попова, **В. М. Айзенштадт**... та багато інших щирих помічників «СХ».

<...>

Слобід. край. — 2006. — 30 листоп. — С. 10.

О. Литвиненко

ИЗВЕСТНЫЕ РЯДОМ

Наша академия обучила и воспитала огромное количество специалистов, известных не только в нашей стране, но и за рубежом. Так, студенты нашей академии были приятно удивлены, когда узнали, что в число судей танцевального украинского проекта «Танцы со звездами» входит **Алексей Игоревич Литвинов** — заслуженный работник культуры Украины, президент Украинского совета бального танца, заведующий кафедрой бальной хореографии **Харьковской государственной академии культуры**, художественный руководитель театра-студии «Горизонт». Пользуясь случаем, мы решили побольше узнать о жизни и творчестве Алексея Игоревича и о его впечатлениях от проекта.

— С какого возраста Вы полюбили танцы и начали заниматься хореографией? Что или кто подтолкнули Вас к этому?

— В 15 лет занялся бальными танцами, хотя есть фотографии с детского садика, где я вроде бы танцую. Подтолкнула меня к этому девочка, которая сидела со мной за партой. Она разрешила мне

списать контрольную, если я пойду с ней на занятия бальными танцами, — и я вынужден был пойти. То, что увидел, мне не понравилось, но необходимо было все равно ходить, потому что контрольная у меня бы пролетала. А потом увлекся, полюбил танцы.

— Как начиналась Ваша карьера хореографа? Заканчивали ли Вы нашу академию?

— Заканчивал академию, которая тогда называлась институтом культуры. Заканчивал библиотечный факультет, отделение технической информации. В большей степени задача и цель моя была скрыться от армии, а не получить высшее образование. Вот, но тогда еще не было факультета хореографии.

— В каком году был организован ансамбль народного бального танца «Горизонт»? Какими критериями отбора в школу Вы руководствуетесь?

— «Горизонт» был организован в 1979 году. А принимаем мы всех, от 4-х до 104-х.

— Скажите, а куда обращаться ребятам, которые хотят обучиться бальным танцам?

— Приходите в ДК железнодорожников.

— Какие эмоции и мысли вызвало у Вас приглашение на передачу «Танцы со звездами»?

Приходилось ли Вам раньше участвовать в таких проектах?

— Если честно, я ожидал, что меня туда пригласят. В таких проектах раньше не участвовал.

<...>

— Хотели бы Вы стать участником других танцевальных проектов?

— Не только хочу, я готовлю сейчас проект, который скорей всего будет называться «Танцы, танцы, танцы». В проекте я буду учить танцам все слои населения. Это будет небольшого размера и формата, короткая программа. Мне всегда казалось, что на многих каналах учат кушать, строить, красить, мазать, лечить животных и людей, а танцевать не учат. Вот у меня есть такое предложение, и я с этим предложением вышел практически на все популярные каналы и думаю, что если не летом, то осенью зазвучит эта тема.

<...>

Беседовала О. Литвиненко

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 2–4.

Ю. Набокина

КОНЦЕРТ, ПОСВЯЩЕННЫЙ 250-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ В. А. МОЦАРТА

6 декабря в 18.00 в стенах Харьковской филармонии прошел концерт, посвященный 250-летию со дня рождения Вольфганга Амадея Моцарта.

<...>

Концерт проходил в отреставрированном помещении филармонии. На этом празднике музыки присутствовали не только учащиеся и преподавательский состав филармонии, но и гости из **Харьковской государственной академии культуры** — ректор ХГАК **В. Н. Шейко**, проректоры академии **Н. Н. Кушнарченко** и **Н. Н. Канистратенко**, декан ФБИ **А. А. Соляник** и ее заместитель **С. В. Сыщенко**, декан факультета по работе с иностранными студентами **Е. Н. Бильяк**, студенты ХГАК.

С поздравительной речью выступил ректор ХГАК, профессор В. Н. Шейко.

Программа выступления музыкантов включала увертюры из опер Моцарта, концерты для флейты и гобоя, арии, интродукции и вариации на тему Моцарта, сонаты, адажио и фуги.

Среди выступавших были: **оркестр народных инструментов ХГАК, камерный оркестр ХГАК**, доценты и преподаватели ХГАК, ансамбль преподавателей академии, камерный оркестр училища культуры, заслуженные артисты Украины, студенты института искусств.

Первым выступал оркестр народных инструментов ХГАК под руководством заслуженного деятеля искусств Украины, доцента кафедры народных инструментов **Т. В. Большаковой**. Оркестр исполнил увертюру из оперы Моцарта «Похищение из сераля».

За ним следовало исполнение камерным оркестром ХГАК под руководством заведующего кафедрой инструментов духовых и эстрадных оркестров ХГАК **А. Гладких**, дирижера **Е. Ларина** Концерта для флейты с аранжировкой соль мажор. Солистом выступал лауреат международных конкурсов Гненный. Исполнение было воспринято с овацией.

Концертную арию «Влюбленное сердце» исполнил заслуженный артист Украины, доцент ХГАК **Ю. Данильчишин** под музыкальное сопровождение концертмейстера В. Алтухова. Меня, как

непосредственного слушателя концерта, очень тронули рулады, которые своим голосом воспроизводил Ю. Данильчишин.

Ю. Данильчишин исполнил также и арию Домино из оперы «Волшебная флейта».

<...>

А дальше последовал... дебют. Дебют молодого коллектива «Цимбандон» (ансамбль преподавателей ХГАК), который исполнил «Сонату № 1» (1 часть) Моцарта, а также (что оказалось сюрпризом для всех присутствовавших) вариацию Новикова «Прости меня, Моцарт». Выступил коллектив хорошо, и публика оказалась благодарной — она с большим удовольствием аплодировала и вызывала их повторно на сцену.

<...>

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 5.

С. Степаненко

МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ ХГАК, ПОСВЯЩЕННАЯ 250-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ В. А. МОЦАРТА

5–7 декабря 2006 года Харьковской государственной академией культуры проводилась Международная научно-практическая конференция, посвященная 250-летию со дня рождения Вольфганга Амадея Моцарта. Свою лепту в общую работу по подготовке и проведению этого мероприятия внесли сотрудники библиотек ХГАК, консерватории и института искусств. Ими по заказу и совместно с кафедрой истории и теории музыки ХГАК была подготовлена тематическая выставка изданий «Музыкальный мир В. А. Моцарта», на которой были представлены различные виды изданий, с разных сторон освещающие жизнь и творчество гениального австрийского композитора. Выставка находилась в справочно-информационном отделе библиотеки ХГАК (главный корпус, ауд. 17). В дни проведения конференции с ней могли ознакомиться ее участники и все желающие.

Представленные работы отражали исторический, культурологический, жанровый, творческий и личностный (персональный) аспекты избранной темы: «Моцарт. Реквием» К. Саквы, «Интерпретация Моцарта» Евы и Пауля Бадура-Скода, «Моцарт и австрийский музыкальный театр» Е. С. Черной, «Великие люди музыки» Ф. Ф. Павленкова из популярной серии ЖЗЛ, новое учебное пособие «История оперы», а также письма композитора. Детективный жанр был представлен романом Дэвида Вэйса «Убийство Моцарта» (который дает сто очков вперед «Коду да Винчи»). Д. Вэйс также является автором замечательного романа о его жизни «Возвышенное и земное». Статьи из журналов «Музыкальная жизнь», «Український театр», «Петербургский театральный журнал», «Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв», «Творчество народов мира», «Шкільна бібліотека», «Вопросы философии» и других также посвящаются рассмотрению различных аспектов интересующей участников проблематики.

Профессиональным музыкантам было интересно ознакомиться с нотографическими изданиями, представленными на выставке в справочно-информационном отделе библиотеки.

Следует отметить также, что хотя было представлено небольшое по количеству собрание, каждое произведение из него в отдельности является жемчужиной, спрятанной в раковине. Эту раковину открывает читатель, открывая понравившуюся книгу.

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 5–6.

Ю. Набокiна

ПРОГРАМА-ПІДСУМКИ РОКУ І. ФРАНКА «ШРАМИ НА СКАЛІ»

Український письменник, публіцист, суспільний діяч Іван Якович Франко (1856–1916) мешкав на Західній Україні. Продовжувач традицій Т. Г. Шевченка, пропагандист ідей російських революціонерів-демократів, борець з націоналізмом і декадентством тричі був заарештований. Вірші та поеми («Смерть Каїна», 1889; «Іван Вишенський», 1900; «Мойсей», 1905) насичені мотивами соціальної боротьби, ідеями братства народів. У розповідях і повістях («Борислав», 1877; «Воа Constrictor», 1878; «Борислав сміється», 1881–82) реалістично відображений процес пролетаризації кріпосництва, боротьба робітників за свої права. І. Я. Франко пропагував і перекладав російську літературу. Його високо цінував М. Горький.

19 грудня в читальній залі ХДАК пройшов семінар-практикум «Шрами на скалі», присвячений 150-річчю з дня народження Івана Яковича Франка, який підбивав підсумки року Івана Франка в Україні.

Серед запрошених були ректор ХДАК, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент Академії мистецтв України **В. М. Шейко**; проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор **Н. М. Кушнарєнко**; поет і лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка **С. Є. Сапеляк**; викладачі ХДАК: доктор мистецтвознавства, професор **І. В. Зборовець**; кандидат філологічних наук, доцент **В. М. Пивоваров**; **В. С. Петрова**, а також аспірант ХНПУ ім. Г. С. Сковороди **Н. О. Опришко**.

У цьому святковому заході брали участь і студенти 2–3 курсів спеціалізацій «Актор драматичного театру та кіно», «Режисура драматичного театру», студенти факультету культурології, учні ліцею мистецтв.

Координатором проекту та ведучим на конференції був доцент ХДАК, заслужений діяч мистецтв України **І. О. Борис**.

З вітальним словом виступив ректор ХДАК.

Одразу ж після виступу до читальної зали завітали колядувальники, які проспівали колядку «Святий Миколай».

Перша доповідь стосувалася життєвого і творчого шляху І. Франка, яку підготувала студентка 3 курсу факультету культурології **Н. О. Коротких**. Доповідь стосувалася основних дат життя і творчості письменника. І, як зауважив ведучий, — висвітлювала декілька не досить відомих дат із життя Івана Яковича.

<...>

Одразу ж після виступу і аплодисментів розпочалося театральне дійство — студенти факультету режисури інсценували «Украдене щастя». <...>

І. В. Зборовець зробив доповідь, що стосувалась Івана Франка і світової художньої культури. Серед проблем, що постають перед літературознавцями-дослідниками, доповідач виділив декілька, серед яких і проблема визначення національності І. Франка та мови, якою він писав (мова йшла про те, що писав він на так званому галицькому діалекті, використовуючи полоніزمі!).

Після виступу ректор ХДАК **В. М. Шейко** виголосив репліку, яка стосувалася українського менталітету і значення творчості І. Франка, що творив українською і для України. **С. Є. Сапеляк** зауважив, що до складу будь-якої літератури входять різні діалекти (були наведені приклади Німеччини, Франції, Англії), що ми повинні повертатися до старого коріння і не забувати, що навіть **Т. Г. Шевченко** використовував архаїзми.

Наступна доповідь кандидата філологічних наук, доцента ХДАК **В. М. Пивоварова** «Філософський світогляд творчості І. Франка» стосувалася молододосліджених науковцями психологічних аспектів творів І. Франка («На дні», «Смерть Каїна», «Мойсей»). В кожній з них можна простежити свою психологічну проблему: від проблеми становлення людського характеру до проблеми життя, знання і смерті. Доповідачем було особливо відзначено той факт, що Франко написав глибоко філософську притчу «Мойсей» терциною. Доповідь рясніла цитатами, на які спирався доповідач, обгрунтовуючи свої положення.

Репліка ректора ХДАК **В. М. Шейка** стосувалася проблеми геніальності «непересічної людини».

З відомостями про інтимне життя поета, його кохання і лірику виступила студентка 3 курсу факультету культурології та менеджменту **Г. В. Федоренко**. Доповідь «І тричі ти з'являлася мені» була цікавою, бо містила тези про жінок, до яких мав почуття поет, труднощі, які виникали в нього, вірші, які були присвячені цим дивовижним постатям. <...>

Сцена зустрічі Ганни і Михайла в продовженні інсценізації «Украденого щастя» мені сподобалася більше, ніж попередня поява акторів — і він, і вона грали експресивно, з почуттям і зовсім не статично.

<...>

Директор бібліотеки ХДАК **Т. О. Шикаленко** в межах виступу «Видання і публікації творів І. Франка» доповідала про проведений аналіз бібліотечного фонду з наявності творів про І. Франка. Вона відзначила, що найстаріший бібліографічний покажчик про І. Франка в нашій бібліотеці за 1984 р., що у фонді бібліотеки знаходиться велика кількість творів волинських видавництв, та окреслила тематику проблем дослідження франкіани сучасними вченими. <...>

Тема, якої торкнулася у своїй доповіді викладач ХДАК **В. С. Петрова**, не є розробленою («Іван Франко на харківській сцені»), оскільки сценічна франкіана невелика. Як зауважила в своєму виступі доповідачка, «до кожної постановки на харківській сцені причетна ХДАК», нею також було відзначено внесок у постановки франківських творів, який зробив доцент ХДАК, заслужений діяч мистецтв України **І. О. Борис** (2 постановки «Украденого щастя» на сцені Державного театру ім. Т. Г. Шевченка на початку 1990-х і у 2002 р.)..., рідкісні постановки російською творів Франка в театрі російської драми ім. О. С. Пушкіна (1957 р. «Сон князя Святослава», постановка Лизогуба, Любича, де у свою чергу, зіграли Воронович, Любич, **В. І. Цветков** — професор кафедри режисури).

Заключною в практикумі-семінарі стала фінальна сцена «Украденого щастя», яку майстерно зіграли студенти факультету театального та кіно-, телемистецтва.

Маємо надію, що в недалекому майбутньому в Україні будуть святкувати рік І. Франка на державному рівні, на чому і наголосив у своєму вітальному слові ректор ХДАК В. М. Шейко.

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 6–7.

О. Литвиненко

ПРОГРАММА-ИТОГИ ГОДА И. ФРАНКО «ШРАМИ НА СКАЛІ». ЕЩЕ ОДНО ВОСПРИЯТИЕ

Хотелось добавить к предыдущему отчету некоторые размышления и замечания. Во-первых, очень трогательным и искренним было вступительное слово ректора **ХГАК**, профессора **В. Н. Шейко**. В своем выступлении он сравнивал Франко и его значение со звездой, которая умерла, но свет ее до сих пор идет до земли, что заставляет думать нас о том, что она жива.

Немаловажно отметить и неподдельные переживания о творчестве и жизни И. Франко поэта С. Е. Сапеляка. <...>

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 7–8.

Е. Обозная

У НАС В АКАДЕМИИ ГОСТИ ВСЕУКРАИНСКОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ «СОХРАННОСТЬ БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ УКРАИНЫ: НОВАЯ ПОЛИТИКА И НОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ»

ИНФОРМАЦИОННЫЙ ОТЧЕТ

С 20 по 22 ноября в Харьковской государственной научной библиотеке им. В. Г. Короленко проходила Всеукраинская научно-практическая конференция «Сохранность библиотечно-информационных ресурсов Украины: новая политика и новые технологии», приуроченная к 120-летию библиотеки. На конференцию прибыли гости из разных стран, и некоторые из них пришли 23 ноября в **Харьковскую государственную академию культуры** на встречу со студентами и преподавателями факультета библиотековедения и информатики.

Первой выступила Ирина Александровна Шевченко — заместитель директора Департамента искусства и региональной политики, начальник отдела анализа и прогнозирования деятельности библиотек Министерства культуры и туризма Украины. Она рассказала об основных направлениях деятельности Департамента, в частности о закупке книг для библиотек Украины. <...>

Следующей слово взяла Елена Борисовна Виноградова — директор Государственной исторической библиотеки Украины, кандидат исторических наук. Она рассказала об исторической библиотеке, ее фонде (самая старая книга датируется XIV веком). <...>

Гостья из России — Светлана Александровна Добрусина — директор Федерального центра консервации библиотечных фондов, доктор технических наук, заведующая отделом консервации документов Российской национальной библиотеки, которая была основана в 1795 году по указу Екатерины Второй и насчитывает в своем фонде 34 миллиона книг. <...>

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 8.

Н. Цыгановская

[СТУДЕНЧЕСКИЙ СОВЕТ]

Канун Нового года... Его не спутаешь ни с чем. Повсюду окружают новогодние декорации, из динамиков звучат новогодние хиты, а на лицах людей — ожидание праздника и чудес. И все уже забыли о когда-то столь долгожданном Дне студента. Студсовет готовил свой подарок по этому поводу — проект Students Awards (Студенческое признание), ну а теперь мой черед. И я с удовольствием мысленно переносу вас в спортзал, где Любимый Преподаватель **Цыгановская Наталья Васильевна** согласилась дать интервью для Вас, дорогие читатели. Вот, что из этого получилось:

— Наверное, все присутствующие на вручении заметили, что помимо искренней радости на Вашем лице было и не менее искреннее удивление. Можете ли вы сказать, почему?

— Да, действительно, для меня победа в номинации «Любимый преподаватель Академии» была очень большой неожиданностью. То, что хореографы меня любят, для меня не было удивлением: выпускники посвящали стихи с признаниями в любви и благодарностью. И получить признание на этом факультете, где сорок достойнейших преподавателей и гимнастика — прикладная дисциплина,

было очень-очень приятно. А получить признание всей Академии я даже и не мечтала, т. к. я веду не на всех факультетах, и я думала, что не все меня знают.

— А как вам нравится сама идея проекта «Студенческого признания», его проведение?

— В прошлом году я, к сожалению, не видела церемонии, но в этом году мне очень понравилось: и идея с видеороликами, и организация действия, и номера студентов. Студсовет поработал на славу. Единственное, жаль, что некоторые преподаватели не присутствовали. Ведь одно дело, когда передают Статуэтку Признания на кафедру, а другое дело, в сам момент торжества под бурные аплодисменты, стоя на сцене, почувствовать эту любовь и признание. Сама идея проекта очень интересна, и, мне кажется, может послужить стимулом для молодых преподавателей.

— Я заметила, что за все три года проведения Students Awards неизменно горячо любимы преподаватели физкультуры. Как Вы думаете, почему?

— Сама тенденция нашего ВУЗа разноплановая. К сожалению, при ВУЗе нет профессионального спортивного клуба. И то, что мы, преподаватели, даем — это уже как отдушина для студентов. И, я думаю, проголосовали те, которые занимаются спортом для себя, работают над собой и своим телом, чтобы быть здоровым. Ведь сама наша специфика не навязывать и заставлять, а развить мотивацию к здоровому образу жизни, побудить желание студента заниматься своим физическим здоровьем.

— Не могли бы Вы рассказать свою историю того, как Вы стали преподавателем?

— Я родилась в семье экономистов. В школе успешно училась в математическом классе. Уже планировалось мое поступление в Донецкий торговый институт на экономфак. Но на выбор моей профессии повлиял мой тренер по гимнастике, которой я занималась с детства. Он сказал мне, что может я звезд с неба и не достану, но тренер из меня получится отличный. Моя любовь к спорту плюс его вера сделали свое дело. Хотя семья была против, но я все же поступила в Симферопольский государственный университет на факультет физвоспитания. И вот уж 17 лет посвящаю себя и свою жизнь студентам.

— Могли бы Вы немного обобщить, выделить и сказать 1–2 слова, характеризующих или отличающих факультеты друг от друга?

— Я преподаю на хореографическом, театральном факультетах, а также на факультетах культурологии и музыкального искусства. Мне, честно говоря, очень сложно выделить. Для меня группа — это единое целое. Конечно, в некоторых группах занятия проходят более ровно, в других — студенты, которые не заинтересованы в спорте, мешают другим. Не без этого. Но я захожу на занятия, и я уже всех люблю. Могу сказать, что объединяет большинство наших студентов — это доброта, состояние взаимовыручки, выгораживание, но она не оправдывает своего назначения. Хотелось бы от студентов более серьезного отношения к занятиям по физкультуре.

— Есть ли у Вас методы и способы воспитания, преподавания, наработанные своим опытом?

— Несомненно, есть. Опыт помогает всегда. Я никого под себя не подстраиваю, у меня индивидуальный подход к каждому студенту: когда человек хорошо усваивает программу, я даю больше, если же в чем-то не хватает сил, уверенности, то с моей стороны обязательно будет поддержка, помощь. Самое главное — это заинтересовать, чтоб человек хотел этим заниматься.

Очень большую роль играет, когда студенты видят, что преподаватель отдает душу, выкладывается вместе с ними. Но для меня так же очень важна отдача, результат — успехи студентов. И я ими искренне радуюсь, ведь для того я и работаю, чтоб видеть, как они растут. Да, тут нужна и требовательность, и строгость, но когда они сами видят результаты, они благодарны, т. к. понимают, что это все для их успеха.

Я считаю, что в первую очередь нужно помочь человеку поверить в себя, в свои силы. Именно поэтому я всегда предлагаю не отступать, пробовать, хвалю, чтоб побуждать к дальнейшему действию, поддерживаю.

Работаю, в основном, с творческими специальностями. Пришлось столкнуться с таким явлением, как «звездная болезнь». Но, благодаря опыту, нашла способ пресечения этого. Я делаю так, чтоб «звездность» работала на благо всей группы, т. к. группа — это единое целое.

— Говорят, что «в здоровом теле здоровый дух». Есть ли у Вас рекомендации читателям по поводу здорового образа жизни?

— Я могу с уверенностью сказать, что очень важно соблюдение режима — труд+отдых, чтоб организм успевал восстанавливать силы, а также режим питания. Чтоб организм получал необходимые вещества, оно должно быть полноценным... И я бы еще добавила, что в здоровом теле не только здоровый дух, но и ум. Преподаватели кафедры проводили наблюдение и заметили, что в основном студенты, которые хорошо сдают тесты, хорошо успевают и по другим предметам. Поэтому могу с уверенностью сказать, что физически развитое тело — это физическое здоровье, которое дает нам силы для активной и продуктивной жизнедеятельности.

— В чем Вы черпаете силы, вдохновение?

— В студентах. Несмотря на то, что учебная программа одна и та же, но каждый раз все происходит совершенно по-разному. Разные студенты, разные подходы.

— Какие будут пожелания читателям в наступающем году?

— Хочется пожелать, чтоб все, в первую очередь, были здоровы. А так же, хорошего настроения, положительных эмоций, конечно же, спортивного духа и удачи во всех начинаниях.

<...>

Беседовала А. Паламарчук

Студент. обрії. — 2006/2007. — Груд.-січ. — С. 10–11.

В. Субота

ЛЕГЕНДА ЕСТРАДИ

У Харкові пройшов V-й Міжнародний фестиваль-конкурс естрадної пісні імені Клавдії Шульженко. Започаткований в 1995 році на честь вшанування пам'яті визначної землячки. Цього року свято пісні присвячувалося 100-річчю від дня народження Клавдії Іванівни. Його організаторами виступили Міністерство культури і туризму, Харківська міська рада та Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого.

Учасників фестивалю-конкурсу привітав Президент України Віктор Ющенко: «Прекрасно, що харків'яни пам'ятають і люблять свою славетну землячку. Нинішня мистецька акція — яскраве тому підтвердження. Переконали, цей фестиваль наповнить твори Шульженко новим оригінальним звучанням, а майстри сцени збережуть і примножать традиції естрадних виконавців різних поколінь», — йдеться, зокрема, у привітанні.

У фестивалі-конкурсі взяли участь 20 претендентів з України, Росії, Білорусі та Молдови. Обов'язкова умова — всі конкурсанти повинні бути лауреатами різних фестивалів. Виконувалося дві пісні: одна з репертуару видатної співачки, а друга — на власний вибір. Всі учасники продемонстрували прекрасні вокальні дані, особисту артистичність і сценічну привабливість.

Журі, до складу якого увійшли народні артисти України Юрій Рибчинський, Ніна Шестакова, Тетяна Веркіна, народна артистка СРСР Нані Брегвадзе, народні артисти Росії Валентина Толкунова, Георгій Мовсесян, Вадим Мулерман та інші, гран-прі присудило харків'янці Наталі Білоусовій, а перше місце дісталось студентці п'ятого курсу заочного відділення **Харківської державної академії культури** з Луганська **Наталі Шкурко**. Чимало конкурсантів одержали заохочувальні призи.

Культура і життя. — 2006. — 6 груд. — С. 4.

А. Ключко

В «ЗАПОВІТІ» ВСЕ ЕСТЬ

В минулий вівторок студенти і преподаватели хореографического отделения **Харьковской государственной академии культуры** принимали Ярослава Вантуха — руководителя Национального ансамбля танца имени П. Вирского. Его приезд совпал с открытием музея театра народного танца «Заповіт».

Этот танцевальный коллектив основан в 1990 году народным артистом Украины, лауреатом международных конкурсов, профессором, завкафедрой хореографии Харьковской государственной академии культуры **Борисом Колногузенко**. Мастерство танцоров оценили не только многочисленные зрители в различных странах мира, но и жюри многочисленных конкурсов. Это подтверждают различные награды, занявшие почетное место в экспозиции музея коллектива. Рассказывая об истории создания коллектива, Борис Колногузенко подробно останавливается на участии в национальном конкурсе танцев народов мира «Терпсихора». Конкурс проводит ансамбль танца имени П. Вирского. Театр танца «Заповіт» трижды принимал в нем участие. В 2003 году харьковские танцоры завоевали 1-е место. А ровно через год — «гран-при». Весной этого года «Заповіт» вновь оказался победителем. Мастерство танцоров заставило членов жюри пойти на нарушение правил. Дело в том, что по положению о проведении конкурса один и тот же коллектив не может стать лауреатом несколько лет подряд. Члены жюри (в виде исключения) единогласно проголосовали за присуждение «гран-при» харьковчанам.

— Я давно наблюдаю за «Заповітом». Надо сказать, что они высоко держат планку танцевальной культуры, — рассказал журналистам Мирослав Вантух. — Это коллектив номер один в системе Министерства культуры. К сожалению, столичный Университет культуры не может похвастать такими

высокими достижениями. Киевляне едва смогли принять участие в конкурсе, который проводит ансамбль имени П. Вирского. Главное достижение «Заповіта» — культура танца. Ее определяет множество компонентов: интервал между танцорами, выразительность, легкость, актерское мастерство, пластика и даже внешний вид. Эта культура требует постоянной напряженной работы, которая продолжается всю творческую жизнь артиста. Ведь правильно выполненное движение — еще не танец. Каждое движение необходимо наполнить образом-характером. Только тогда движение становится танцем. В «Заповіті» все это есть.

В подтверждение этих слов Мирослав Вантух наградил солистов театра памятными медалями ансамбля имени П. Вирского.

Веч. Харьков. — 2006. — 16 дек. — С. 13.

М. Вантух

МИРОСЛАВ ВАНТУХ: «ЧЕКАЙТЕ НА НАШІ «ПОРИ РОКУ»

Приїзд до Харкова такої людини як Герой України, академік хореографії, керівник найпрославленішого українського колективу, Національного ансамблю танцю імені Вірського Мирослав Вантух — подія в мистецькому житті міста. Тим більше, що прибув він на відкриття музею хореографії театру танцю «Заповіт», відомого від Піренеїв до Японії. Його кращим виконавцем Мирослав Михайлович вручив медалі ансамблю Вірського. Під час цих урочистостей і випала нагода взяти інтерв'ю у всесвітньо відомого митця.

— Мирославе Михайловичу, що вас пов'язує з Харковом?

— Мене як митця й громадянина радує все добре, що відбувається в будь-якому куточку України, особливо в Харкові. Не тому, що це місто було столицею України, а тому, що в ньому зосередився величезний творчий і духовний потенціал нашого народу. Безперечно, це місто не лише промисловості, а й духовності.

Тут знаходиться **Державна академія культури**, куди я вступив у 1962 році. Однак, на жаль, не приїхав учитися. Я ріс практично без батьків, потрібно було працювати. Мене також пов'язують із Харковом добрі друзі... Адаже багатство української культури складається не лише з Національного танцювального колективу імені Вірського, а й усіх тих, хто тримає високу планку культури. Серед них і ваш театр танцю «Заповіт».

— На одному з фестивалів, кажуть, саме ви спонукали до того, що «Заповіту» вдруге було присуджено гран-прі, хоча положенням конкурсу це заборонялося.

— Думаю, можна порушити положення, коли є за що. А театр «Заповіт» заслужив цієї нагороди. Це колектив номер один у системі Міністерства культури. На жаль, Київський університет культури цим похвалитися не може. Вони ледве-ледве взяли участь у конкурсі.

<...>

— Коли митець буває щасливий?

— Щастя відчуваєш тоді, коли зал аплодує нашій культурі. Не Вантуху чи **Колногузенку**. Бо наша культура у світі надзвичайно пошанована. <...>

<...>

Бесіду вів Л. Логвиненко

Слобід. край. — 2006. — 16 груд. — С. 6.

М. Славко

ПУТИ ПОСТИЖЕНИЯ МОЦАРТА

В **Харьковской государственной академии культуры** с 6 по 8 декабря состоялась Международная научно-практическая конференция «Музыкальный мир Моцарта: пути постижения», посвященная 250-летию со дня рождения композитора.

<...>

...Как известно, причина успеха начинания всегда заключается в уровне любви, дарования, профессионализма. Конференция в Харьковской академии культуры получилась живой, обширной и содержательной. Видимо, потому, что идеологом и вдохновителем мероприятия, а точнее, автором проекта и научным руководителем стала кандидат искусствоведения, доцент кафедры теории музыки и фортепиано **ХГАК Оксана Александровна Верба**, поддержанная не только руководством вуза, но и

откликнувшимися на посыл устроителей известными и молодыми музыкантами, а также исследователями из Харькова и «окрестностей» — Киева, Одессы, Москвы, Воронежа, Курска и других городов Украины и России.

Осененные и объединенные моцартовым светом, в событии приняли участие десятки теоретиков, композиторов, педагогов и исполнителей.

На конференции было все как положено: и пленарные заседания, и научно-практические семинары, и творческие мастер-классы. В частности, член Национального союза композиторов Украины, лауреат международных конкурсов, композитор А. С. Щетинский провел мастер-класс на тему «Аутентичное исполнение произведений Моцарта», а народный артист Украины, профессор, лауреат международных премий В. А. Лукашов — на тему «Моцарт и «Черный человек» (режиссерская «увертюра» к постановке оперы Н. А. Римского-Корсакова «Моцарт и Сальери»).

<...>

К теме современного исполнения сочинений Моцарта не остались безучастными ни пианисты, ни скрипачи, ни кларнетисты, ни баянисты, ни вокалисты, посвятившие ей отдельную теоретическую секцию. Некоторых исполнительских аспектов интерпретации фортепианных произведений Моцарта представителями Харьковской фортепианной школы коснулась **А. Ю. Румянцева**, преподаватель кафедры теории музыки и фортепиано ХГАК.

<...>

В залах ХГАК и Харьковской областной филармонии в рамках конференции также состоялись концерты вокальной и камерно-инструментальной музыки Моцарта, где звучали произведения великого австрийского гения в исполнении студентов и выпускников Харьковского музыкального училища имени Лятошинского и Харьковского государственного института искусств имени Котляревского.

Нова демократія. — 2006. — № 40 (груд.). — С. 13.

2007

В. Заєць

АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МАЙБУТТЯ

На тлі розгорнутої експозиції мистецьких та наукових досягнень членів Академії мистецтв України відбулося розширене урочисте зібрання Президії АМУ, присвячене десятиріччю закладу. В Імпрезі взяли участь члени АМУ, представники Секретаріату Президента, Кабінету Міністрів, Верховної Ради, Міністерства культури і туризму України, Київської міської державної адміністрації, видатні діячі науки і мистецтва.

Учасників ювілейних урочистостей щиро привітав зі святом президент Академії мистецтв України, ректор Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, народний художник України, професор Андрій Чебикін. Він нагадав, що 14 грудня 1996 року було видано Указ Президента України «Про Академію мистецтв України». Збулася багатолітня мрія творчої інтелігенції про заснування в Україні своєї вищої науково-мистецької установи. <...>

Заснування Академії було актом великого державного, політичного і культурно-мистецького значення. Він став можливим лише в незалежній Україні.

Сьогодні в складі Академії працюють шість відділень і секція естетики та культурології, в яких діє 46 дійсних членів і 57 членів-кореспондентів.

Це відомі в Україні та за її межами члени відділення образотворчого мистецтва — академіки Василь Бородай, Тетяна Голембієвська, Віктор Гонтарів, Михайло Гуйда, Василь Гурін, Анатолій Куш, Олександр Лопухов, Володимир Микита, Віктор Рижих, Віктор Сидоренко, Микола Стороженко, Андрій Чебикін, Володимир Чепелик, члени-кореспонденти Віра Барінова, Григорій Васецький, Олександр Губарев, Олександр Івахненко, Павло Маков, Василь Перевальський, Сергій Якутович... Члени секції естетики та культурології — академіки Юрій Богущкий, Любомир Медвідь, член-кореспондент, Герой України Борис Возницький, а також члени-кореспонденти Михайло Станкевич, **Василь Шейко**...

<...>

Культура і життя. — 2007. — 3 січ. — С. 1.

КУЛЬТУРА: ТВОРЧЕСКИЕ ПРЕМИИ

ХАРКІВСЬКА МІСЬКА РАДА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ. ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
РІШЕННЯ

Від 20.12.2006 р. № 1177

Про присудження творчих премій міськвиконкому за творчі здобутки в галузі культури за результатами роботи у 2006 році.

Розглянувши пропозиції Координаційної художньої Ради м. Харкова (протоколи від 29.11.2006 р., 19.12.2006 р.), керуючись ст. 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», виконавчий комітет Харківської міської ради

ВИРІШИВ:

Присудити творчі премії міськвиконкому за творчі здобутки в галузі культури за результатами роботи у 2006 році у розмірі 1000 грн. по напрямкам діяльності.

1.1. У ГАЛУЗІ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА:

Дмитру Головачову — телевізійному режисеру, завідувачу кафедри телебачення **Харківської державної академії культури** — премію імені Мар'яна Крушельницького за кращу режисерську роботу року — цикл телевізійних програм «Театральний салон»;

<...>

1.11. У ГАЛУЗІ ХОРЕОГРАФІЇ:

Борису Колногузенку — народному артисту України, професору хореографії, члену Української академії наук, голові Харківського обласного осередку Національної хореографічної спілки України — премію за вагомі досягнення у галузі хореографічного мистецтва.

<...>

Слобода. — 2007. — 5 янв. — С. 18–19.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

<...>

11 СІЧНЯ
ПОСТАТІ

<...>

55 років тому в Роздолі на Львівщині народився режисер **Ігор Борис**. 1975 року закінчив Київський інститут театрального мистецтва. Працював головним режисером драматичного театру у Івано-Франківську, з 1991 року — в Харківському українському драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка, де створив вистави за п'єсами В. Шекспіра, І. Франка, М. Коцюбинського, Л. Андрєєва.

Підготував В. Меліхов
Слобід. край. — 2007. — 6 січ. — С. 16.

А. Анничев

«ЗОЛОТОЕ СЕЧЕНИЕ» ТАЛАНТА ЛАРИСЫ ЛУНИНОЙ

Накануне Рождества на сцене Харьковского Дома актера многочисленные поклонники таланта артистки Академического драматического театра им. Т. Г. Шевченко **Ларисы Владимировны Луниной** собрались на праздничный вечер, посвященный 30-летию творческой деятельности замечательного мастера сцены.

Если быть до конца точным, то обозначенное 30-летие — только период работы актрисы на сценах двух харьковских театров, а ведь до этого были пять лет в Днепропетровском Театре юного зрителя и годы учебы на театральном отделении Харьковского института искусств. Как ни крути, получается — почти сорок...

<...>

Сейчас в творческой судьбе актрисы наступил очень ответственный момент, Лариса Владимировна преподает специальные предметы на одном из актерских курсов **Харьковской академии культуры** и ведет уроки сценического мастерства в Харьковском училище культуры. Щедро делится своими знаниями со студентами, решившими, как и она, посвятить себя театру или просветительской работе в сфере культуры и искусства.

<...>

<...> Провалов и неудач Лариса Лунина, слава Богу, не знала на своем творческом пути. Будем надеяться, что не познает их никогда.

Время. — 2007. — 10 янв.

Д. Куклин

ТЕМА ЛЮБВИ

В один из январских вечеров двери Дома актера распахнулись для почитателей таланта актрисы театра им. Т. Г. Шевченко **Ларисы Луниной** — праздновался ее юбилей.

Ларисе грех жаловаться на творческую судьбу. Численность ролей актрисы скоро достигнет отметки «100». С теплотой она вспоминает годы учебы в Харьковском институте искусств на курсе народного артиста Украины Владимира Ненашева. <...>

<...>

— Юбилейные поздравления от харьковских театров, прозвучавшие на сцене Дома актера, «прослаивались» забавными интермедиями ваших студентов из **академии культуры** под музыку Азнавура «Вечная любовь». Ведь это не случайно?

— Я очень люблю Азнавура, а на тему любви — к людям, к жизни, к театру — «откликаются» все мои персонажи, будь-то Баба Яга или сегодняшние сценические героини. Собственно говоря, передать эту «вечную любовь» я считаю самым необходимым в своей педагогической работе.

Слобода. — 2007. — 19 янв. — С. 22.

А. Анничев

НАРОДНАЯ, НО ЕЩЕ НЕ ЗАСЛУЖЕННАЯ АРТИСТКА

Ведущей актрисе Харьковского академического театра кукол им. В. А. Афанасьева, мастеру сцены **Валентине Рычаговой** в день 35-летия творческой деятельности коллеги посвятили веселый капустник, героями которого стали годы работы и роли, созданные на сцене этого театра.

<...>

Особое место в творческой жизни Валентины занимает работа на телевидении и в кино. Долгое время она была соавтором и участником программ для детей — «Плохие советы» и «Спать пора». Ни один телевизионный сериал, снимавшийся в Харькове, не вышел на экраны без ее участия, она является троекратным обладателем главной награды всеукраинского телеконкурса «Золотая эра».

В прошлом году два харьковских творческих вуза — Университет искусств и **Академия культуры** — пригласили Валентину Николаевну на преподавательскую работу. В первом она ведет актерское мастерство, а во втором читает курс лекций по технике речи на телевидении. В том, что ею будет воспитана достойная смена, никто не сомневается. Только вот хватит ли у Валентины Николаевны сил и мужества не оставлять сцены театра, которому отдано столько лет творческой жизни? Будем надеяться, что хватит. Пожелаем ей новых успехов на актерском и педагогическом поприще!

Время. — 2007. — 24 янв. — С. 4.

О. Макаренко

КУЛЬТУРА — ЙОГО ДОЛЯ

Далекий 1947 рік, повоєнна розруха, недоїдання, жага відновлення та відродження. У міських скверах і на сільських майданах такі модні тоді духові оркестри зі щемливими героїчними мелодіями... І найбільша радість у світі — народження дитини. Саме в романтичному та нелегкому 1947-му народився герой нашої оповіді.

На благословенній Вінничині, у селі Безводному Ямпільського району живуть співучі, музично обдаровані люди. Природно, що й малого Толика вабив чарівний світ музики. А ще хлопець був товариський, привітний, готовий прийти на допомогу слабшому, завжди захистити. Таких нині називають природженими лідерами. А тоді в селі по-народному казали: добрий козак буде. Тож не дивно, що після закінчення Вінницького музичного училища 1965 року **Анатолій Левицький** залюбки працював педагогом у дитячій музичній школі. Згодом закінчив **Харківський інститут культури** за фахом — клубний працівник вищої кваліфікації, керівник оркестру духових інструментів. А від вересня 1997-го і дотепер — обіймає посаду начальника управління культури і туризму облдержадміністрації.

<...>

Варто перелічити державні відзнаки і нагороди Анатолія Івановича, які є доказом — віддане служіння українській культурі... залишає свій виразний слід на культурологічній мапі України.

За вагомий особистий внесок у духовне збагачення людей, відродження і збереження українських народних традицій, розвиток професійного та аматорського мистецтва у 1995 році А. І. Левицькому було присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України».

За значні досягнення в галузі культури його відзначено урядовими нагородами — орденами «Знак Пошани» та «За заслуги» III ступеня.

2005 року у міжнародному академічному рейтингу «Золота фортуна» нагороджений Міністерством культури і мистецтв України дипломом та медаллю «За вагомий внесок у розвиток культурно-просвітницької роботи, бібліотечної справи та аматорського мистецтва».

За організацію та проведення низки культурно-мистецьких заходів, присвячених 60-річчю Великої Перемоги, А. І. Левицький став переможцем обласного конкурсу на звання «Людина року» в номінації «Діяч культури і мистецтв».

Культура і життя. — 2007. — 31 січ. — С. 2.

А. Анничев

СНЕЖНАЯ КОРОЛЕВА БЕЗ СНЕЖНОГО ЧЕЛОВЕКА, ИЛИ ПОЧЕМУ НЕ ВЫСТРЕЛИЛО РУЖЬЕ

Давно, очень давно Харьковский театр для детей и юношества мечтал поставить для маленьких зрителей сказку Ганса Христиана Андерсена «Снежная королева».

Мечту труппи воплотил в жизнь дипломник **Харьковской государственной академии культуры**, молодой режиссер **Андрей Лебедь** в роскошных декорациях театрального художника Аркадия Чадова.

<...>

Время. — 2007. — 3 февр. — С. 4.

О. Авдєєв, С. Двояшкіна

ТАНЦІ З ЗІРКАМИ

Так сталося, що вони зустрілися в Харкові. Він, **Олександр Авдєєв**, із Севастополя, вона, **Світлана Двояшкіна**, з Шостки, яка запропонувала потанцювати Олександрові в парі. Він високий, спокійний, вона — тендітна, здається, занадто енергійна. Сьогодні дуетові «Міпарті» виповнюється 7 років. «Сім — число містичне, отож сподіваємося, що воно принесе нам удачу — творчу й спонсорську», — розпочинає першою розмову, як я й чекав, Світлана.

Кор.: — Чому свій дует ви назвали саме так — «Міпарті»?

С. Д.: — Ця назва в нас виникла ще з перших днів існування «Міпарті». Це — студентські роки, коли головним капіталовкладенням у дует була стипендія, коли костюми доводилося шити з чорної та білої тканин для підкладок. Щоб нас не дорікнули в однаковій стилістиці костюмів, ми запозичили термін «Міпарті», запозичений із теорії костюма, що означає одяг із вертикальною смугою, яка розділяє гаму костюма.

О. А.: — Це ще можна розуміти як контраст — дві протилежні сили: чорне і біле, чоловік і жінка, добро і зло... Це внутрішній зміст і сила наших постановок.

<...>

Кор.: — З проектом англійської компанії ВВС «Танці з зірками» в Україні, здається, розпочався танцювальний бум. Чи докотиться він до Харкова?

С. Д.: — Нещодавно нас запросили на телепередачу, де обговорювалося це питання. Ми вважаємо, що цей проект рекламний і пропагує більше бальні танці. Стосовно народного танцю, то ситуація тут особливо не змінилася. Ми «народники» за освітою. Щоб він, цей танець, був цікавий глядачеві, потрібно його показати в сучасній інтерпретації. Ми хочемо, щоб він ішов у ногу з часом. Бачимо, що там є можливість застосовувати «підтримки», акробатичні трюки. Звичайно, народному танцю це не властиво, але народ хоче бачити шоу. Хоча в народних гуляннях трапляється всяке: вхопити дівчину на плече, понести її... Наше ж завдання, щоб це мало красивий вигляд.

О. А.: — До речі, якби в Києві придумали щось подібне з народною хореографією, то проект мав би успіх. Були б пари, змагальність.

Кор.: — А чи потрібний цей бум?

С. М.: — Потрібний, адже що бачимо нового в репертуарі балетної трупи. Так, в опері щось нове ставиться, запрошуються сучасні режисери. А балетна трупа? Усі розбігаються. Запитайте, куди діваються цікаві балетні обдаровання з балетної школи. Там такі дівчата шикарні є. Ми б хотіли їх зацікавити: основа — класична хореографія плюс можемо запропонувати їм щось з оригінального жанру. Уже замислили поставити виставу.

О. А.: — Сьогодні в Харкові, на жаль, немає ніякого хореографічного руху. Які професійні колективи є в нас? Їх немає. Лише трупа ХАТОБу. «Заповіт» — аматорський колектив навчального закладу. Це при тому, що населення в Харкові — близько двох мільйонів. І візьмемо Севастополь — чотири професійних колективи, серед яких ансамблі Військово-морських сил України та Росії... Щороку **академія культури** дає путівку в життя близько тридцяти балетмейстерам. На випускних екзаменах можна бачити хореографічні сюїти з народної, класичної і сучасної хореографії... Хтось із керівників театру зацікавився цим? А серед них дуже творчі балетмейстери. Ніхто не приходить, не цікавиться. Нікому нічого не потрібно.

С. Д.: — Велика проблема зі спонсорами через законодавство. Ми студентами знайшли казино «Спліт». Воно хотіло на наш рахунок перерахувати гроші в **академію культури**, бути спонсорами. Але, окрім сплати податків, потрібно було ще й додатково звітувати, що ти цих грошей не вкрав. Люди не розуміють, що фінансування культури свідчить про їхню престижність.

<...>

Бесіду вів Л. Логвиненко

Слобід край. — 2007. — 3 лют. — С. 22.

«VIVAT, КОРОЛЬ, VIVAT!»

<...>

<...> Хто знає Юрія Михайловича Пояркова, говорить про нього як про яскраву, сонцесяйну людину. <...>

— Сьогодні ювілей людини, яка є зразком інтелігента, зразком людини, про яку складають легенди і яка достойна легенди, — сказав, вітаючи ювіляра, голова облдержадміністрації Арсен Аваков.

<...>

Прислав привітання ювіляру й Президент України Віктор Ющенко, нагородивши Юрія Михайловича орденом «За заслуги» II ступеня. Як було зазначено, за вагомих особистий внесок у розвиток фізичної культури і спорту, підготовку спортсменів високого класу, педагогічних працівників, багаторічну сумлінну працю.

<...>

Поздоровляли також із команди «Планета знань»: ректор педуніверситету Іван Прокопенко, де сьогодні працює Юрій Поярков, ректор ХПІ Леонід ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, ректор ХНУ Віль Бакіров, ректор академії культури **Василь Шейко...**

<...>

Слобід край. — 2007. — 13 лют. — С. 2.

И. Можейко

ЖИЗНЬ БУРСАЦКАЯ

«Раклы» — сугубо харьковское словечко, доставшееся нам в наследство от бурсаков.

Статус Харькова как студенческой столицы воплотился даже в топонимике: улица Технологическая (ныне Фрунзе) названа в честь технологического института, Ветеринарная (ныне Иванова) — в честь ветеринарного института, Семинарская (ныне Володарского) — потому что там располагалась семинария. А главный «образовательный» перекресток Харькова расположен в самом его центре, там, где улица Университетская берет свое начало от Бурсацкого спуска. Весьма символично и исторически верно: образование в нашем городе начиналось с бурс.

Слово «бурса» переводится с латыни как «карман» или «кошелек». В средневековой Франции так называли общежития студентов с общей кассой. В Украину это слово пришло в первой половине XVII века — бурсой именовали помещение для нуждающихся воспитанников Киево-Могилянской академии. Когда в Харькове в 1727 году был открыт духовный коллегиум, название «бурса» перекочевало в наш город. Сам коллегиум располагался на территории Покровского монастыря и сыграл огромную роль в развитии образования, науки и культуры. При этом сам коллегиум бурсой никто никогда не называл. Впрочем, бурса к коллегиуму имела самое непосредственное отношение и находилась неподалеку.

Вскоре после открытия руководство коллегиума принимает подарок — участок земли на северной стороне ложбины, отделяющей город от Покровского монастыря. На нем находились тогда две деревянные избы. Купив несколько смежных дворов, здесь разместили общежитие для детей-сирот духовного звания, учившихся в коллегиуме. Его-то и называли сиропитательным домом, или бурсой. Сначала воспитанники жили здесь в старых деревянных избах, и только в 1773 году для них был построен каменный дом. Правда, положение самих бурсаков не стало намного лучше — 80 воспитанников жили по 15–20 человек в одной комнате, которую отапливали крайне редко. Старшие спали на лавках у стен, младшие — на полу. На содержание всех этих 80 человек расходовалось 8 рублей в год — это и на питание, и на одежду, и на дрова, и на свечи. Для сравнения: ректор коллегиума получал 100 рублей, а учителя — от 60 до 80 рублей в год каждый. К концу XVIII века положение, правда, несколько изменилось — на одного бурсака приходилось уже целых 5 рублей в год.

Из воспоминаний воспитанника Харьковского коллегиума Я. В. Толмачева: «Бурса, находившаяся при Харьковском коллегиуме, была одноэтажное каменное строение, ни внутри, ни снаружи не беленное. Она имела два поперечных коридора, в которых по правую и левую стороны было по две обширные комнаты... Они в зимнее время редко отапливались...

<...>

Несмотря на такие экстремальные условия, вечно голодная и оборванная толпа бурсаков, не унывая, в свободное от учебы время старалась прокормиться любым способом. Бурсаки не брезговали ничем: они ходили по домам обывателей с пением кантонов и чтением стихов, служили в церквях, а по ночам обносили окрестные сады и огороды. Свои набеги на базар они, как люди ученые, называли «подвигами Геракла». Харьковские торговки, завидев бурсаков, вышедших на промысел, кричали «Спасайтесь, раклы идут!», переименовав имя греческого героя в слово, имеющее хождение только в Харькове и обозначающее «хулиган», «вор», «грабитель». Но, каким бы способом ни была добыта еда, она шла в общий котел и делилась поровну.

<...>

С открытием в 1805 году Харьковского университета нужда в коллегииуме, дававшем среднее светское и духовное образование, отпала. В 1817 году его преобразовали в семинарию третьего разряда, открыв при нем приходское и уездное духовные училища. В 1851 году семинария переехала в новое помещение на Холодной Горе, и в зданиях на Бурсацком спуске осталось только Харьковское уездное духовное училище, за которым по традиции закрепилось название «бурса». Само это место, называемое Семинарской горой, благоустроили только в 60-е годы XIX века. До того здесь была просто ложбина, по которой во время ливней текла вода, а внизу, на месте нынешнего перекрестка с улицей Клочковской, было топкое болото. После благоустройства территории и капитальной перестройки в 1885 году старых зданий бурсы спуск приобрел современный вид и получил название Бурсацкий. Правда, в бурные 20-е годы его переименовали в спуск 12 ноября, но что это за дата — указать забыли: то ли восстание на крейсере «Очаков», то ли стачка рабочих ХПЗ. После войны все вернулось на круги своя: спуск по-прежнему называется Бурсацким, здание **академии культуры**, бывшего библиотечного института — по традиции бурсой, а от коренных харьковчан нет-нет, да и услышишь слово «ракло», оставшееся городу в наследство как память о бурсацкой вольнице.

Сейчас стало модно сооружать памятники самым разным персонажам, внося таким образом разнообразие в городскую жизнь. Может быть, на Бурсацком спуске стоило бы поставить памятник бурсаку — озорному, вечно голодному, но никогда не унывающему студенту прошлого?..

Харьк. известия. — 2007. — 24 февр. — С. 12.

А. Пасюта

ДЖЕЙМС БОНД В ХАРЬКОВЕ РАССТРЕЛИВАЛ ЗРИТЕЛЕЙ

Тридцать лет назад в местном театре кукол вопреки запретам цензуры поставили комедийный мюзикл о похождениях агента 007.

«КУКОЛ ОДЕТЬ, АКТРИСУ УСМИРИТЬ!»

— В 1977 году мы, конечно же, только понаслышке знали о Джеймсе Бонде. Его позиционировали в СССР как страшное явление буржуазной жизни, — рассказал один из соавторов пьесы **Анатолий Житницкий**. — Когда мы с другом Вадимом Левиным задумали написать пародию на детектив, сразу же возник положительный образ Шерлока Холмса, а потом в противовес ему появился агент Ее Величества. Стали по крупицам собирать информацию из газет о супершпионе.

Когда комедийную пьесу под названием «Шерлок Холмс против агента 007» авторы прочитали художественному руководителю театра кукол Виктору Афанасьеву, тот смеялся до слез. И сразу же дал добро на постановку. Прослышав о том, что затевают в кукольном, представители партийного руководства города незамедлительно позвонили Афанасьеву.

— Были жуткие крики. Нам говорили: что вы творите, какой агент? — вспоминает заместитель директора театра Вячеслав Панченко. — Афанасьев убедил их, что спектакль — о мудром Шерлоке Холмсе, а агент 007 — негативный, смешной персонаж. Ему поверили. И вот за пару дней до премьеры те, кто отвечал за цензуру в Харькове, пришли принимать спектакль. Все шло нормально. Но в воздухе чувствовалось напряжение. И вдруг на сцену выходят достаточно откровенно по тем временам одетая актриса с куклой ей под стать и... начинают танцевать стриптиз. Представители цензуры что-то гневно зашептали Афанасьеву на ухо. После показа их начальница строго сказала: «Кукол одеть, актрису усмирить! Наш зритель этого не поймет».

АНГЛИЧАНЕ УЧИЛИ БОНДА КУРИТЬ

Харьковский Джеймс Бонд покорила зрителей сразу же. Огромная кукла с безукоризненной белозубой улыбкой выходила на сцену и говорила: «Бонд! Джеймс Бонд». Зрители купали фразу в овациях.

— Кукла была очень технична. В какой-то момент у агента выскакивал глаз — щелкал, как фотоаппарат, и скрывался.

Или, например, Бонд мог летать, словно самолет, — смеется **Анатолий Житницкий**. — Художники по куклам просто фонтанировали идеями: были сложные технические задумки, как добиться, чтобы у Бонда резко увеличивалась на несколько метров правая рука с пистолетом.

— В середине спектакля Джеймс Бонд доставал настоящий немецкий автомат «Шмайссер», резко выключали свет, и раздавались выстрелы. Все вздрагивали. А на самом деле это были просто пистоны. Автомат мы одолжили в одном из отделов милиции по большому благу, он был нерабочим.

А вот сигары супершпион курил настоящие. Каждый вечер перед спектаклем для актера покупали одну в соседнем магазине «Тютюн».

— Одна сигара стоила целых десять рублей, по тем временам это огромная сумма. Но у нас все было по-настоящему. С сигарами вообще была история. Однажды после спектакля к актеру, который играл Бонда, подошел коренной англичанин и заявил, что тот неправильно курит сигару. Иностранец достал целую коробку кубинских сигар, и они вместе с актером ее раскурили. После этого наш Джеймс Бонд курил безукоризненно. А зал дружно вдыхал аромат труднодоступной роскоши, — улыбается Вячеслав Панченко.

«МЫ ВСЕ ПОДПИШЕМ, ТОЛЬКО ДАЙТЕ БИЛЕТ!»

— Безусловно, рекламу спектаклю сделало имя Джеймса Бонда. Все хотели посмотреть на него, — вздыхает Вячеслав Панченко. — Спектакль имел огромный успех. У нас с руками отрывали билеты. Причем постоянно звонили из «Интуриста». Всех иностранцев водили. А те только ахали — как это? В Советском Союзе показывают, пусть и комедийный, но все же спектакль про Джеймса Бонда! У нас даже было негласное соглашение с руководством Харькова. Когда проверка какая-нибудь из Москвы приезжала, члены комиссии, наслышанные о нашем чудо-спектакле, говорили: «Мы все подпишем, только сводите «на Джеймса Бонда».

«На Бонде» в театре кукол побывало много именитых гостей из столицы: режиссеры Образцов и Сударушкин, несколько официальных делегаций из Японии, посол Индии, космонавт Гречко с друзьями...

УГАДАЛИ МЕНТАЛИТЕТ

— Это было явление в масштабах Союза, о нас писала «Литературная газета». Этот спектакль захотели в то время поставить лучшие кукольные театры — Москвы и Киева, но как-то не сложилось.

Комедийный скетч «Шерлок Холмс против агента 007» шел в театре кукол несколько сезонов и за это время в зале ни разу не оставалось пустого места.

— Это было настоящее шоу. В нем играла живая музыка, было множество спецэффектов, например крутящиеся телевизоры с картинками и фотографиями, — вспоминает народный артист Украины Алексей Рубинский. — Но в этом же и состояла проблема: если хоть кто-то из состава, а тем более из главных действующих лиц не мог играть, это была катастрофа. Поэтому когда уехал в Киев исполнитель Шерлока Холмса, меня начали готовить на эту роль, но потом возникли другие проблемы, и скетч угас.

Настоящего Бонда авторы и участники спектакля увидели в 90-х на киноэкране. Как признался **Анатолий Житницкий**, кое-что они угадали по наитию.

— Мы с Вадимом Левиным угадали его примитивность и какие-то надуманные сверхчеловеческие способности. Мы попали в точку с менталитетом героя, рассчитанным на тупых. А нашего зрителя это смешило.

Комсом. правда в Украине : харьк. вып. — 2007. — 27 февр. — С. 8.

Л. Логвиненко

ОБЛАСТЬ СВЯТКУЄ ЮВІЛЕЙ

Великою родиною, яка зібралася в оперному театрі 27 лютого, відсвяткувала 75-річчя Харківська область. Вітали слобожанців із круглою датою гості з близького та далекого зарубіжжя, посли багатьох європейських країн, представники сусідніх областей — закордонних та українських. А ще митці, вчені, депутати, державні діячі, власне, всі, хто любить, поважає й гордиться Харківщиною — промисловою, науковою, освітньою, мистецькою. Свої вітання надіслали Президент України Віктор Ющенко, Прем'єр-міністр Віктор Янукович, Голова Верховної Ради Олександр Мороз.

<...>

...Відбувся урочистий концерт за участі харківських митців, значна частина яких — стипендіати благодійного фонду «Ренесанс»: юне дарування Анастасія Царапенко, академічний симфонічний

оркестр Харківської філармонії, народна артистка України Ніна Шестакова, заслужені артисти Ігор Літенко, Андрій Тимошенко, чоловічий квінтет університету мистецтв, камерний хор філармонії, танцювальний дует у складі **Світлани Двояшкіної** та **Олександра Авдєєва**, театр танцю «Заповіт».

Як завжди, на високому рівні зрежисував захід **Фелікс Чемеровський**, який зумів гармонійно поєднати класику й сучасну музику, іспанські ритми з національною хореографією. Концерт високо оцінили як харків'яни, так і гості.

Слобід. край. — 2007. — 1 берез. — С. 1–2.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

12 БЕРЕЗНЯПОСТАТІ

<...>

65 років тому в Уфі народився режисер і письменник **Валерій Гітін**. 1964 року закінчив **Харківський інститут культури**. Працював в Обласному будинку художньої самодіяльності профспілок, молодіжному театрі «Синій птах», Палаці культури міліції, викладав в Інституті культури. Автор книжок «Цікава криміналістика», «Ця жорстока тварина мужчина», роману «Кавалерія любові, або Запорожці у Франції», п'єси «Фортінбрас не прийде» та ін.

Підготував В. Меліхов

Слобід. край. — 2007. — 8 берез. — С. 16.

О. Литвинов

ТАНЦЫ ДО УПАДУ

ЧЛЕН ЖЮРИ «ТАНЦЕВ СО ЗВЕЗДАМИ-2» АЛЕКСЕЙ ЛИТВИНОВ:

«У НАС В СТРАНЕ ФЕОДАЛИЗМ... ХОРЕОГРАФИЧЕСКИЙ»

Очередного сезона украинских «Танцев со звездами» ждали. Уж очень резонансными оказались рейтинговые результаты первого танцевального «залпа» на «1+1». <...> ...Президент Украинского совета бального танца **Алексей Литвинов** «по долгу службы» пока не может делать прогнозы. Но специально для «ЗН» поговорит о танцах вообще и о некоторых «фигурах» в частности все же согласился.

— Насколько вы, как профи, заметили интерес нашего населения к бальным танцам и хореографии — после проекта «Танцы со звездами»? Об этом достаточно много говорили.

— Чувствуется интерес именно к бальным танцам, а не к хореографии. В бальных танцах ВСЕ — и отношения между мужчиной и женщиной, и физическое развитие, и музыкальность, и вкус, и внешний вид, и ловкость, и координация. Телевизионный проект открыл населению глаза на такую красоту, как бальные танцы, и народ повалил в студии. Думаю, что никто не пожалеет.

<...>

— Кто непосредственно помогал вам, когда вы формировались как танцор?

— Прежде всего мой отец. Он разжег во мне неумное желание танцевать и научил учиться. Моим основным учителем был и остается Станислав Попов из России, один из выдающихся людей нашего времени, вице-президент Всемирного совета танца. Кстати, судья проекта «Танцы со звездами» в России.

<...>

— Вы президент Украинского совета бального танца. В чем заключаются особенности вашей деятельности?

— Я руковожу одной из профессиональных организаций. Их в Украине — три. У каждой — свои цели и задачи. Каждая объединяет людей по интересам. Украинский совет бального танца заботится о развитии этого прекрасного вида человеческой деятельности в нашей стране и за ее пределами. Мы хотим, чтобы конкурсы, турниры, соревнования были хорошо организованными и увлекательными, а их результаты справедливыми. Хотим, чтобы судьями на всех соревнованиях были только специалисты, чтобы наших танцоров учили профессионалы. Я хочу влиять на объединение всех танцоров и учителей в Украине. Seriously этим занимаюсь и надеюсь на успех в таком нелегком деле.

— Какие проекты вы реализуете в ближайшее время?

— Я готовлю гала-концерт двух сезонов «Танцы со звездами». Он пройдет 12–13 мая в концертном зале «Украина» в Киеве. Думаю, это будет бомба. Многие звезды дали согласие на участие. Но самое главное то, что предполагается не только гала-концерт. В течение двух дней в

«Украине» будет проходить Всемирный фестиваль бального танца. Наша цель — дать возможность танцевать всем желающим, где они хотят и когда хотят.

<...>

— Если можно, расскажите несколько эпизодов из вашей жизни — встречи с интересными людьми, яркие зарубежные гастроли, неожиданные коллизии в карьере?

— Совсем недавно я и мои танцоры участвовали в очень интересном концерте в Арабских Эмиратах (Дубай). Шах пригласил нас танцевать для одной из своих любимых жен (у нее был день рождения). Очень интересно танцевать для женщин, у которых видны только глаза, но сквозь черную одежду просвечивается красивая фигура. Пытался найти среди них именинницу — не получилось.

Беседовала Д. Краснова

Зеркало недели. — 2007. — 17 марта. — С. 23.

В. Косенкова

70 ЛЕТ — ЦЕЛАЯ ЖИЗНЬ

Юбилей — это рубеж, который дает возможность остановить безумный бег жизни, оглянуться на пройденный путь, подвести итоги и определить планы на будущее. Это еще и повод для рассказа о нашей областной детской библиотеке.

<...>

ПРОШЛОЕ

<...>

В 1937 году по решению НКО на базе передвижного фонда детской литературы городского отдела народного образования была основана Харьковская областная библиотека для детей. Размещалась она по адресу: улица Садовая, 9 (сейчас улица Чубаря). С первых дней своего существования она стала главным учреждением по вопросам библиотечного обслуживания детей и подростков, руководителей детского чтения, родителей, центром библиографично-методической помощи городским и сельским книжным фондам, школьным библиотекам, библиотекам для взрослых, которые вели работу с детьми.

<...>

<...>

НАСТОЯЩЕЕ

Библиотека все время находится в динамике. <...>

Книжный фонд сегодня — около 182 тысяч экземпляров, он учитывает потребности и интересы самых требовательных читателей. Открыт сайт, в планах — создание полной электронной базы фонда.

<...>

С 2005 года функционирует выездная творческая лаборатория «Библиотека. Школа. Семья». Библиотека является базой практики для студентов **Харьковской государственной академии культуры...** <...>

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 22 марта. — С. 5.

Л. Логвиненко

ПОТРІБНО НАРОДИТИСЯ ПРИМАДОННОЮ

— Ви, мабуть, не любите оперету, — каже мені адміністратор Харківського театру музкомедії, і я мимохідь глянув у дзеркало: невже саме це в мене написано на обличчі?

Я люблю оперету! Особливо, коли у виставі зайнята заслужена артистка України **Віра Федорівна Харитоновна** — яскрава, темпераментна, наділена неповторним талантом актриса... Просто мене засмучує те, що в її гримерці пропало світло, й актриси біля дзеркал у сусідній кімнаті в тісній звідкілясь дістають ліхтарики... Коли театр багато років не має власного приміщення, усе може статися... Отож хвилини дві ми розмовляємо в абсолютній темряві.

— Акторське життя розпочинала так, як зазвичай його розпочинають у театрі, — з маленьких ролей.

Ніхто ніколи не пропонує одразу великих ролей сьогодні, а тим більше в ті часи. Перша її роль — Адель із «Летючої миші». Згодом була Яринка у «Весіллі в Малинівці», кілька дитячих вистав... А потім, буквально через три роки, пішов цілий каскад справжніх ролей. Перша — Адетта в спектаклі

«Баядера». Це справжня співоча партія, котра стала для неї ключовою, від якої вона розпочалася як актриса й примадонна, тобто героїня Харківського академічного театру музичної комедії.

Бути примадонною оперети ось уже чверть століття непросто. Адже це синтетичний жанр, хоча колись його називали «легким».

<...>

На думку Віри Харитонової, щоб стати примадонною — з цим потрібно народитися: зовнішністю, шармом. А ще має бути отой кураж, коли ти виходиш на сцену й запалюєш глядача.

— Безумовно, у тебе мають бути шикарні вокальні дані, — додає примадонна, — адже в опереті бувають місця складніші, ніж в опері. Окрім того, виконуючи складну партію, потрібно ще й танцювати з усмішкою на обличчі.

<...>

Слобід. край. — 2007. — 27 берез. — С. 3.

Е. Седунова

ВЕСЬ МИР — ТЕАТР

Эти слова, сказанные некогда Шекспиром, приобретают особую актуальность именно сегодня, в День театра, отмечающийся ежегодно по инициативе Международного института театра под девизом «Театр как средство взаимного понимания и укрепления мира между народами». <...>

Начнем с обзора сегодняшнего репертуара киевских театров. <...>

<...>

Франковцы сыграют свой коронный спектакль «Тевье-Тевель», в заглавной роли которого на сцену выйдет народный артист Украины и СССР Богдан Ступка. Популярность этого актера давно вышла за пределы Украины и даже пересекла океан.

Казалось бы, где Харьков, а где Богдан Ступка. Однако же не будь в Харькове двадцатых годов такого уникального театра, каким был «Березиль», а в нем режиссерской лаборатории под руководством Леся Курбаса — лаборатории, в которой среди многих начинавших тогда свою деятельность молодых режиссеров учился Борис Тягно, не было бы того Богдана Ступки, которого мы знаем и любим сегодня. <...>

Симптоматично, что спектакль «Тевье-Тевель» идет на сцене франковцев более 17 (!) лет, а зрителей у этого грандиозного зрелища со сценографией Данила Лидера в режиссуре Сергея Данченко не убавляется. Этот спектакль с участием Б. Ступки — и праздник Курбаса с его теориями «пересоздания», «разумного Арлекина», с увлечением этого выдающегося режиссера XX века искусством экспрессионизма, а главное — с художественным стремлением выявить в сценическом персонаже «грань призмы» (выражение Владимира Набокова из одного его романа), то есть душевную боль индивидуума. <...>

Не случайно 27 марта в стенах **Харьковской государственной академии культуры** проходит международная научная конференция «Леся Курбас — человек театра», посвященная 120-летию со дня рождения режиссера-первопроходца.

Сегодня представители театральной общественности Харькова возложат цветы на символическую могилу Леся Курбаса на 13-м городском кладбище. Сегодня прозвучат проникновенные слова об этом колоссе украинского (и шире — мирового!) театра из уст высоких гостей научной конференции Леся Танюка, руководителя Национального центра театрального искусства им. Л. Курбаса Нелли Корниенко, инициатора и организатора этой конференции профессора ХГАК **Сергея Гордеева**, профессора Университета Гонзага (г. Спокан, штат Вашингтон, США) Джона Гофланда, ученых почти из всех регионов Украины.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 27 марта. — С. 9.

Л. Логвиненко

ВОЛЬТЕР, ШАМΠΑНСЬКЕ І КУЛЬТУРА

На прийомі в голови облдержадміністрації Арсена Авакова та облради Василія Салигіна з нагоди Всеукраїнського дня культури й аматорів народного мистецтва була музика, шампанське та щирі поздоровлення.

А ще багато цитувань. Арсен Аваков згадав слова славного харків'янина, одного з найвизначніших економістів ХХ століття Туган-Барановського, який ставив культуру, духовність попереду економічної та інших наук. Актор Анатолій Кубанцев згадував Вольтера, який мав за ніщо політику, коли погойдувалися театральні куліси. І це було добрим тлом для того, щоб уручати державні нагороди. Нарешті звання народного артиста України отримав **Костянтин Шаша**, за багато років прославивши харківську оперну сцену та виховавши скільки молодих талантів. <...>

<...>

Урочистість відбулася за участі відомого театрального режисера, народного депутата Леся Танюка. З цієї нагоди відбувся прекрасний концерт у Харківській опері.

Слобід. край. — 2007. — 27 берез. — С. 3.

Т. Адамович

ЛЕСЬ КУРБАС: УЛЫБКА РАЗУМНОГО АРЛЕКИНА

Под таким названием сегодня, в Международный день театра, в Харьковском государственном академическом драматическом театре имени Шевченко пройдет вечер, посвященный одному из выдающихся талантов Украины, воспитавшему блестящих режиссеров, а также целую плеяду актеров.

Среди них — Амвросий Бучма, Марьян Крушельницький, Наталия Ужвий, Даниил Антонович, Лесь Сердюк, Валентина Чистякова, Иосиф Гирняк, Федор Радчук. На вечер приглашены почетные гости — участники международной научной конференции «Лесь Курбас — человек театра», которая 27 марта пройдет в актовом зале **Харьковской государственной академии культуры**. Это представители высших учебных театральных заведений Киева, Москвы, Одессы, Львова, Тернополя и других городов Украины, а также научные работники из США.

Харьк. известия. — 2007. — 27 марта. — С. 9.

А. Ключко

ДВА ДНЯ ПРАЗДНИКА ТЕАТРА

Ежегодно 27 марта отмечается Международный день театра. В этом году празднование совпало с проведением юбилейных мероприятий, посвященных 120-летию со дня рождения Лесь Курбаса — выдающегося реформатора украинской сцены, основателя художественного объединения «Березиль», народного артиста Украины.

Празднование Международного дня театра началось 26 марта и продолжалось два дня.

<...>

Торжества открылись международной научной конференцией «Лесь Курбас — человек театра», которая в течение двух дней проходила в актовом зале **Харьковской государственной академии культуры**. В работе конференции приняли участие более 30 представителей из Киева, Москвы, Одессы, Львова, Тернополя и США. Театральная конференция — это не только споры и обмен научными докладами, но и многочисленные театральные показы. «Театр перетворення: сучасна театральна школа» — такое название объединило выступления студентов трех театральных учебных заведений: Харьковского государственного университета имени И. Котляревского, Харьковской государственной академии культуры и Днепропетровского театрально-художественного колледжа. Представляя свое учебное заведение, студенты демонстрировали различные способы овладения элементами актерского мастерства. Общий настрой показа задали клоуны-мимы, встречавшие зрителей в фойе дома актера. Пластический пролог, перебивки между выступлениями и общий финал создали из показа единое зрелище — спектакль. Единство происходящего подчеркивало и оформление сцены, созданное студентами Харьковского художественного училища. На заднике располагалась лестница, ведущая к солнцу, свету, весне, обновлению в театре. И хотя на сцене выступали ребята, принадлежавшие к различным театральным школам, общей была их искренность и желание посвятить себя театру.

<...>

Веч. Харьков. — 2007. — 29 марта. — С. 8.

РЕЙТИНГ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ: «ТОП — 200 УКРАИНА»

№ п/п	ВУЗ	Регион	Оценка качества научно-педагогического потенциала	Оценка качества обучения	Оценка международного признания	Оценка интегрального показателя деятельности ВУЗа
1	Киевский национальный университет им. Т. Шевченко	г. Киев	47,16124098	9,359123997	10,5845758	67,10494077
<...>						
43	Харьковская государственная академия культуры	Харьковская обл.	0,833755258	2,929938157	6,049738681	9,813432096
<...>						
200	Украинский институт лингвистики и менеджмента	г. Киев	0,007424181	2,253535443	0	2,260959624

Зеркало недели. — 2007. — 30 марта. — С. 15.

Е. Седунова

85-Я ВЕСНА ТЕАТРА

Есть поверье, что родившийся ранней весной всегда будет испытывать неодолимую тягу к обновлению. Так и Харьковский академический драмтеатр им. Т. Г. Шевченко, истоки которого уходят в год 1922-й, в день 31 марта. Сегодня, как и 85 лет назад, для этого театра, рожденного под названием «Березиль» поэтом украинской сцены Лесем Курбасом, определяющими дальнейший творческий путь являются слова манифеста его корифеев:

«Я вибираю березіль —
Він ламає все старе,
Пробива новому місце,
Він зчиняє силу шуму,
Він стремить...»

<...>

Начальный период театра, известного сегодня под «маркой» Харьковского академического театра им. Т. Г. Шевченко, всегда будет по-хорошему интриговать не только ученых-театроведов, но и широкую армию поклонников драматической сцены. А личность Курбаса и его творческое наследие (статьи, стенографические записи публичных выступлений, режиссерские экспликации, переводы с иностранных языков) всегда будут будоражить пытливые умы.

<...>

Если говорить о театре Курбаса, то зачатки его стоит искать в созданном им еще до «Березиля» киевском Молодом театре. Осип Мандельштам, перебивавшийся в свой киевский период двадцатых годов писанием газетных рецензий, в одном лишь «Березиле» увидел несколько разнонаправленных в творческом поиске театров.

И не стоит забывать, что после Курбаса его детище опекал Марьян Крушельницкий, создавший на этом солидном фундаменте театр героико-романтический.

Стало триумфом упоминать о том, что всякий театральный организм живет лет двадцать-двадцать пять от силы. Так сколько же театров перебивало в стенах древнего храма Мельпомены, что напротив памятника Гоголю? <...>

Театр Леся Дубовика, сменившийся театром Бенедикта Норда, а потом — Владимира Оглоблина, Алексея Глаголина, Владимира Крайниченко, Феоктиста Александрина, Анатолия Литко, а потом — Александра Беляцкого, **Игоря Бориса**, Миколы Яремкива, Степана Пасичныка — это очень разные театры. И все же эти хрупкие «мироздания», как бы ни были они различны, покоятся для «березильцев» и их творческих преемников шевченковцев на трех извечных «слонах». Яркая форма, значительность содержания, ансамблевость исполнения.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 31 марта. — С. 13.

МАЕСТРО, УЧИТЕЛЬ, ЛЮДИНА...

Кажуть, що в наш час хоролий спів виходить з моди. Та коли слухаєш народні пісні, класичні композиції та арії у виконанні трьох кращих на Харківщині хороливих колективів: народної чоловічої хороливой капели Валківського району, заслуженої хороливой капели України «Дружба» харківських тракторобудівників та **хору студентів державної академії культури**, — здається, немає нічого сучаснішого, ніж єднання близько сотні голосів а-капела в пориві донести до слухача авторський, пісенний та композиційний задум. Моду на хороливу культуру на Слобожанщині уже 40 років підтримує, збагачує, шліфує керівник вищезгаданих колективів відомий диригент **Василь Іванович Ірха**. Цими днями маєстро святкує подвійний ювілей — 60-річчя з дня народження і 40-річчя творчої діяльності.

«ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ...»

Що ж у житті заслуженого працівника культури, заслуженого діяча мистецтв України, професора, завідувача кафедри хорознавства та хороливого диригування, художнього керівника і диригента трьох хорів відіграло роль отієї «бандури», обумовило шлях у велике мистецтво?

Він родом із Поділля. З того краю, де музика, здається, лунає у повітрі, а пісня з молоком матері входить у життя людей, наповнює докільля. Потяг до співу, і не просто пісні, а хороливого її виконання, передався йому, напевно, від діда Тимофія, регента церковного хору. А співуче сімейне оточення викохало в його душі глибоку любов до мелодійного ритму.

Оте його дитяче бачення, розуміння поєднання голосів різної тональності в хорі вкоренилося й пустило глибокі паростки в Одеському музичному училищі. І вже цілком заповонило юнака в Харківському інституті культури (нині академії, де він викладає). До цього «полону» доклав зусиль, хисту і таланту його тамтешній учитель майстер українського хороливого мистецтва Євген Іванович Мириківський. Останній понад тридцять років працював головним хормейстером оперних театрів тодішнього Горького, Харкова.

Закінчивши інститут, Ірха їде на Вінниччину, викладає в Тульчинському культурно-освітньому училищі, а через два роки повертається до Харкова, одержавши запрошення очолити капелу «Дружба» Палацу культури ХТЗ, якою і керує вже понад три десятиліття. Маститі знавці в один голос стверджують, що саме Василь Іванович перетворив цей колектив на один із кращих хорів України, піднісши його виконавську майстерність на принципово новий рівень. Нове життя і звучання отримав з приходом В. І. Ірхи і валківський хор ветеранів війни і праці. Хоч як не важко за будь-якої погоди — і в дощ, і в снігову заметіль — добиратися з Харкова до Валок, проте Василь Іванович поспішає до своїх сивочолих виконавців, знає, що на нього чекають, звикли, як до рідного, збагачуються від нього знаннями, енергією.

Ще б пак, варто лише зазирнути на кілька хвилин на чергову репетицію, аби відчутти атмосферу, методику впливу майстра на своїх вихованців. Наставляє, плекає їхні здібності, наближаючи до вершин виконавської віртуозності. Він увесь — зібраність, натхнення, вони — сама увага.

Стрімкий, владний помах руки і давно знайома мелодія набирає сили.

— Мені потрібен звук, — повчає Василь Іванович, — красиво насичене форте, а не крик, і до басів, — спробуйте своїм тембром, не давіть звук...

Вимогливий наставник націлює і своїх літніх вихованців, і тракторозаводців на те, що спів має бути, перш за все, колективно осмисленим. У своїй вимогливості він, трапляється, не знає меж, бо сам весь у творчому горінні і чекає цього ж від хористів. Як різні в них вокальні обдаровання, так і характери в усіх далекі від єдиного ранжиру. Проте, врешті-решт, кожен знає, що не вийде із репетиційної зали, доки не досягне принципової вимоги керівника хору — артистичної готовності і повної самовіддачі.

— Підтягніться, напружте прес, співайте якомога розкутіше, скидайте звук із губів. Ще раз уявіть те, про що співаєте, — адресує Ірха-учитель своїм юним вокалістам із хору академії культури.

Він неодноразово на лекціях розповідав студентам, що успіх дається, коли спів підкорено ясному і багатому художньому мисленню. І лише тоді, коли твір стає виразним, повноцінно об'ємним, емоційно діючим, можна виходити на сцену.

ЧЕРЕЗ РОКИ І ВІДСТАНІ

Із студентським хором Ірха виступав на багатьох престижних сценах, у тому числі й столичного Палацу культури «Україна», і щоразу підтверджував високість свого мистецького, вихователського престижу. А назвати всі сцени, з яких лунав голос «Дружби», просто неможливо. Хор та Ірха з року в рік набирали таких висот звучання, досягали таких вершин співучого мистецтва, що слава про них линула далеко за межами Харкова. Київ і Москва, Баку і Тбілісі, Волгоград і Полтава, Мінськ і Казань... І скрізь виборювали першість на найпрестижніших фестивалях та конкурсах самодіяльного

мистецтва, одержували золоті медалі, Почесні грамоти. Насолоджувалися майстерністю капели і в багатьох зарубіжних країнах.

З високою виконавською майстерністю хорового диригента В. І. Ірхи харків'яни неодноразово мали можливість познайомитися на таких мистецьких акціях, як «Слобожанські передзвони», «Харків — мистецький». За останні роки він здійснив важливі концертні програми за антологічними монографічними принципами, програми з відродження класичної національної спадщини, в тому числі з симфонічним оркестром філармонії. Педагогічний талант Василя Івановича відзначено в обласному конкурсі в номінації «Вища школа — кращі імена». У міському конкурсі до 350-річчя Харкова Ірха ввійшов до сузір'я кращих працівників культури в книзі «Вами пишається Харків», став лауреатом муніципальної премії імені Бориса Гмирі.

Цікаво, як сприймають таку популярність, а відтак постійну зайнятість, гастролі, навантаження дружина і діти? Кохана половина — Людмила Іванівна — у відповідь сміється. Вона сама довгий час співала в «Дружбі», викладала теоретичні дисципліни в музичній студії Палацу культури ХТЗ. А дочка Іветта чотири роки працювала концертмейстером в очолюваній батьком капелі, а нині демонструє свій талант за кордоном. Словом, гени церковного регента, діда Тимофія продовжують працювати. Судячи з усього, в сотні разів пліднішим став талант онука — Василя Ірхи. Адже його вміння, бачення, творче натхнення знайшло своє продовження не в одному десятку студентів.

І попри солідний вік, ювіляр не призупиняє набраних обертів. Уже дано понад дві тисячі концертів лише з однією капелою «Дружба», в окремій папці зібрано більше ста особистих грамот та нагород. Якість виконання очолюваних ним хорів гідна найвищих балів. Воно й не дивно, адже веде їх людина, яка бачить у мистецтві сенс усього свого життя, справжній митець, Маестро, Учитель з великої літери...

Слобід. край. — 2007. — 3 квіт. — С. 7.

ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНИМИ НАГОРОДАМИ УКРАЇНИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

За значний особистий внесок у розвиток національної культури, вагомі творчі здобутки і високий професіоналізм та з нагоди Всеукраїнського дня працівників культури і аматорів народного мистецтва ПОСТАНОВЛЯЮ:

<...>

ПРИСВОЇТИ ПОЧЕСНІ ЗВАННЯ:
«НАРОДНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

ШАШІ Костянтину Григоровичу — професорові Харківської державної академії культури

<...>

Президент України В. ЮЩЕНКО
м. Київ,
20 березня 2007 року
№226/2007

Уряд. кур'єр. — 2007. — 4 квіт. — С. 2–3.

С. Бычко

ТАМ КОМФОРТ И УЮТ ВАМ СКУЧАТЬ НЕ ДАДУТ

В апреле нынешнего года харьковскому Дому актера исполняется 35 лет. У истоков его создания стояли видные деятели украинского театрального искусства — народные артисты СССР Александр Иванович Сердюк и Николай Федорович Манойло.

<...>

О творческих достижениях, трудностях откровенно говорит в беседе с обозревателем «Времени» директор Дома актера Сергей Бычко.

<...>

— Какая государственная структура осуществляет вашу финансовую поддержку?

— «Наша крыша — небо голубое...». Формально — национальный Союз театральных деятелей Украины... <...>

<...>

<...> Нонсенс, но сегодня негосударственные театры являются как бы обособленной вотчиной, и с государственными труппами их, к сожалению, не может объединить никакой Союз. Невзирая на то, что

многие актеры играют на двух сценах. У нас, в основном, работает молодежь, мало востребованная в академических театрах, что естественным образом привлекает к их творчеству внимание зрителей. Особый интерес вызывает к себе недавно начавший работать студенческий философский клуб. Его создала доцент **Харьковской академии культуры Лидия Стародубцева**. <...>

<...>

Беседовал А. Анничев
Время. — 2007. — 12 апр. — С. 4.

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ КАЛЕНДАР

<...>

65 років від дня народження **Шейка Василя Миколайовича**, українського культуролога, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1942).

<...>

Культура і життя. — 2007. — 25 квіт. — С. 2.

А. Евсюкова, Н. Керри

КИСЛОРОДНОЕ ОТРАВЛЕНИЕ

МОЛОДЕЖНЫЙ ТЕАТР «КОТЕЛОК» ПОСТАВИЛ ПЬЕСУ И. ВОРОПАЕВА «КИСЛОРОД»

Каждый день мы вдыхаем яд отравленного воздуха — те тонны негатива, которые сами же вбрасываем в атмосферу. <...>

В нашем городе, где люди тоже существуют в отравленной атмосфере, есть небольшая группа тех, кто в своем «Котелке» пытается сварить для нас кашу из топора и открыть нам свою Аркадию — такую себе кислородную лабораторию. Попасть туда легко: просто пройдите по Пушкинской, сверните на улицу Красина, досчитайте до 136 — и вы окажетесь перед Домом актера. Там на Малой сцене обосновались люди, дарящие счастье — молодежный театр «Котелок». Актеров здесь немного, но все, включая руководителя **В. Н. Гореславца**, ярые энтузиасты. Они учатся в **институте культуры**: как и все, ходят на пары, готовятся к сессии, сдают экзамены и... дарят нам «Кислород».

Это их последний проект, который для всех проблем современности предлагает вечные решения. Актеры **Владимир Самойленко**, которому, кстати, и принадлежит идея постановки (Александр), **Катерина Некифорова** (Александра) и **Александр Артюхин** (режиссер) хотят дышать, чтобы танцевать от счастья не только на сцене, но и в жизни. Каждый четверг здесь что-то интересное: или спектакль, или творческий вечер, где читается и обсуждается новая пьеса и собираются замечательные люди. Здесь можно пообщаться с актерами и режиссером и проверить свои творческие способности.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 28 апр. — С. 13.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

<...>

9 ТРАВНЯ

<...>

ПОСТАТІ

<...>

65 років тому в Охтирці на Сумщині народився учений-культуролог **Василь Шейко**. 1968 року закінчив **Харківський інститут культури**, де згодом почав викладати. Досліджує історико-культурологічні аспекти цивілізаційної еволюції. Автор праць «Історія української художньої культури», «Вища освіта в країнах Заходу: соціальні та етичні аспекти» та ін. З 1989 року — ректор Харківської державної академії культури.

Підготував В. Меліхов

Слобід. край. — 2007. — 5 трав. — С. 16.

БЕНЕФИС ВЕРЫ ХАРИТОНОВОЙ

На спектаклях театра музыкальной комедии всегда можно разогнать адреналин. Бурно проживаемая жизнь опереточных героев, водеvilльная интрига, комедийные ситуации, зажигательное пение способны перенести зрителей из серости будней в мир праздника.

А бенефисное представление — случай особенный. Надо ли говорить, что на бенефисе примадонны Харьковской оперетты **Веры Харитоновой** был аншлаги?!

Одетта, Галатhea, Розалинда, Саффи, Роз-Мари, Ганна Главари, Марица, Сильва — это далеко не полный перечень ролей, созданных заслуженной артисткой Украины Верой Харитоновой на сцене Харьковского театра музыкальной комедии за 25 лет. <...>

В 2004 году В. Харитонova стала лауреатом премии им. Валентины Чистяковой за лучшую женскую роль. Впрочем, выделить из ее репертуара какую-либо одну роль довольно трудно. Все до одной героини В. Харитоновой полны внешней и внутренней динамики характеров, все они ввергают очарованный ее голосом зал в водоворот кипящих страстей, и легкое, воздушное, прозрачное полотно звуков этого голоса дарует зрителям истинное наслаждение. Недаром в одном из приветствий юбилярше на ее бенефисе прозвучали пушкинские строки: «Я помню чудное мгновенье...».

<...>

Артистка наделяет своих героинь характерами цельными, азартными и веселыми. <...>

На своем бенефисном концерте В. Харитонova пела много и в дуэтах, и в соло. На вечере звучали также «песни сердца» в ее исполнении под выразительный фортепианный аккомпанемент заслуженного деятеля искусств Украины **Александра Склярова**. Исполнение романсов — особая страница творчества артистки, способствовавшая углублению драматического звучания ее сценических образов. Немудрено, что страсть к исполнению «песен сердца» привела ее к сочинительству романсов.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 5 мая. — С. 1, 13.

ВЕЧЕР ПАМЯТИ МАРКА ЭНТИНА

В Доме актера прошел вечер памяти поэта-песенника, режиссера, драматурга, сценариста, работавшего почти во всех жанрах театра, эстрады, цирка, кино и ТВ, **Марка Энтина**, ушедшего от нас год назад. Совсем не рискуя не попасть в тональность вечера, об Энтине говорили как о человеке-«капустнике», человеке-празднике — говорили как о живом. И, конечно же, звучали песни на его слова, положенные на музыку Владимира Птушкина.

Среди крылатых фраз, придуманных Энтиным, есть такая: «Ты — моя любовь, а я — твоя дружба, вот что обидно». Думается, что Марку Аркадьевичу не было бы обидно за ту любовь и ту дружбу, которые остро ощущались залом в выступлениях певцов Олега Дзюбы, Ольги Гусаревой, артиста театра им. А. С. Пушкина Александра Дербаса запомнившейся в его исполнении песенкой «В далекой странной Турции». Звучали песни в сольном и ансамблевом представлении. Песни из спектаклей и песни, сложенные по разным случаям. «Здравствуйте, Клавдия Ивановна!..» — так называлась прозвучавшая песенка, посвященная 90-летию со дня рождения Шульженко.

Перед началом музыкальной программы вечера председатель Харьковского отделения Национального союза театральных деятелей **Игорь Борис** в приподнято-эмоциональной манере рассказал о ярких мгновениях своего знакомства с Марком Энтиным, заметив о присущей ему доброте, которая читалась в его интеллекте, делах, озорных глазах. Разве не добротой пронизаны следующие нехитрые стихотворные строчки?

«Дверь открой без звонка и без стука,

Улыбнись незнакомому в ливень.

До чего же несложная штука —

Человечество сделать счастливым!»

Мешали ли харьковскому Энтину лавры московского поэта-песенника Юрия Энтина? Да нет. Но в своей книге «Поговорим?..», вместившей ироническую прозу, стихи, сценарии разных лет, Марк Аркадьевич вспоминал: «наш ридный украинский ВААП (ассоциация авторских прав) писал: извините, ваш гонорар ошибочно переведен Юрию Сергеевичу, не без юмора к сему добавляя: «Надо же, гроши своего хохла ихнему москалю...».

Однокашник Энтина еще по легендарному университетскому театру 60-х годов, по СИНТу, Гарри Керцер рассказал на вечере, каким он был граждански активным парнем, какие опасные частушки писал, какие ставил «неполиткорректные» спектакли и как их закрывали. Оттуда, из 60-х, романтические строки «песни о звездах», написанной к так и не вышедшему спектаклю по Сент-Экзюпери «Маленький принц»:

«Каждый луч рассвета —
Точно выстрел в звезды.
Утренние волны
Слизывают с гальки
Их остывший след.

Спят ночные птицы,
Сторожа и дети.
А в далеком небе,
Плотно сжав ресницы,
Звезды копят свет...»

Вечер памяти Марка Энтина завершился представлением его мюзикла по Свифту «Огромный малыш Гулливер» на музыку Владимира Птушкина. Студенты университета искусств под руководством режиссера Руслана Никоненко разыграли этот очень динамичный в пластическом отношении мини-спектакль весело и с художественной выдумкой. Запомнились выразительные мелодии Владимира Михайловича. И не выбить из памяти финальные строчки «Гулливера»:

«Мы все на сцене — каждый день и век,
Как будто души вынесли на площадь.
Так будь человеком, человек!
Как это трудно, и чего же проще?»

Харьк. известия. — 2007. — 10 мая. — С. 8.

А. Ключко

ГРУСТНЫЙ ПРАЗДНИК

Ежегодно 18 мая отмечается Международный день музеев. Этот профессиональный праздник хранителей национальных и общемировых ценностей появился по решению генеральной конференции Международного совета музеев в Москве в 1977 году и отмечается с 1978 года.

И хотя харьковчанам есть чем гордиться, встречаясь в канун праздника с музейными работниками, я не раз слышал от них, что состояние музейного дела у нас критическое, что все реже приезжают в наш город за помощью специалисты из других областей и что наш город постепенно теряет славу пионера музейного дела. <...>

Собрания харьковских музеев хорошо известны во всем мире. Многолетние традиции создания, хранения и популяризации ценностей культуры и искусства позволяют говорить о харьковской школе музейщиков. <...>

<...>

Годами накопленный опыт даже позволил открыть при **Харьковской академии культуры** факультет музееведения.

<...>

Веч. Харьков. — 2007. — 17 мая. — С. 2.

ДЛЯ ВАС, АБИТУРИЕНТЫ

Мы продолжаем публикацию о размерах платы за обучение по контракту в высших учебных заведениях Харьковщины.

ХАРЬКОВСКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ АКАДЕМИЯ КУЛЬТУРЫ

Название направления подготовки, специальности	Оплата за весь период обучения (грн.)					
	Дневная форма обучения			Заочная форма обучения		
	бакалавр	специалист	магистр	бакалавр	специалист	магистр
Книговедение, библиотековедение, библиография	14000	3500	3500	7600	1900	1900
Документоведение и информационная деятельность	17600	4400	4400	10000	2500	2500
Культурология	16800	4200	4200	9200	2300	2300
Музейное дело и охрана памятников истории и культуры	14000	3500	3500	7800	1950	1950
Менеджмент социокультурной деятельности	19600	4900	4900	11200	2800	2800
Социальная педагогика	16800	4200	4200	9200	2300	2300
Менеджмент	23200	-	-	12000	-	-
Менеджмент организаций	-	5800	5800	-	3000	3000
Музыкальное искусство	23600	5900	5900	14000	3500	3500
Театральное искусство	23600	5900	5900	13600	3400	3400
Кино-, телеискусство	24800	6200	6200	15600	3900	3900
Хореография	24000	6000	6000	15000	3750	3750

Время. — 2007. — 19 мая. — С. 2.

Е. Седунова

АКТРИСА, КОТОРОЙ ВСЕГДА ЗА ТРИДЦАТЬ

Она порывиста, непредсказуема, сумасбродна и вместе с тем — строга и ответственна в работе. Режиссирует свои роли, спектакли, «капустники», не претендуя на лавры режиссера — просто иначе она не может. Не может видеть, как у актеров-новичков трясутся поджилки и, используя свой сценический опыт, она холит и пестует молодые таланты. Такова уж планида актрисы театра им. Т. Г. Шевченко, заслуженной артистки Украины Елены Качан, у которой скоро юбилей.

<...>

Казалось бы, ничто не предвещало в репертуаре актрисы Ольги в «Трех сестрах» Чехова. Но именно эта роль стала своеобразной доминантой в постановке режиссера **Игоря Бориса**. В финальных словах Ольги Е. Качан — «Якби знати, якби знати...» — камертоном спектакля звучала разлитая в атмосфере этого действия благородная печаль, но чувствовался робкий лучик надежды.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 19 мая. — С. 13.

Г. Ярміш

ВІДСПІВАЛА «СКОВОРОДИНІВСЬКА ВЕСНА»

О діброва! О зелена! О мати моя родна! В тобі жизнь увеселена, в тобі спокій, тишина! — з любов'ю писав великий мислитель Григорій Сковорода про рідну землю. Коли парк у садібі Ковалівських — пам'ятці національного значення — прикрашається яскравою зеленню, барвистим буянням квітів і білопінним цвітінням яблунь, на сквородинівську землю приходять традиційне

літературно-мистецьке свято «Сковородинівська весна». Цього року, коли готуємося відзначити 285 років з дня народження Г. Сковороди та 35 — від створення державного музею, до ОКЗ «Літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди» прибули численні гості із Харкова та сусідніх сіл.

Свято відкрила директор музею Н. Мицай та запросила до слова почесних гостей: С. Карапутіну, завідувача сектора охорони культурної спадщини управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації, голову Золочівської райдержадміністрації І. Роголю, голову Золочівської районної ради І. Горішнього. Вони щиро вітали гостей та з гордістю говорили про благодатну землю Г. Сковороди, що є окрасою всього Слобожанського краю.

Глядачів радували яскраві виступи талановитих студентів **академії** та училища **культури**, колективи Центру народної творчості. <...>

<...>Радували співом два фольклорні ансамблі «Горлиця» — **академії культури** та Одноробівського будинку культури Золочівського району.

<...>

Слобід. край. — 2007. — 22 трав. — С. 1, 6.

И. Москвина

ТАК И ЖИВЕМ...

Студенческое общежитие — это школа жизни. Главное, чтобы эта школа не стала школой выживания.

Интересно, а как живет сегодня студентам академий и университетов в общежитиях Харькова? И каков рейтинг студенческого жилья?

<...>

Третьим в списке оказалось общежитие **академии культуры (ХГАК)**. Приехав на улицу Отакара Яроша, я увидела обыкновенное, с виду опрятное здание. Пройдя внутрь, сразу обратила внимание на комнату на первом этаже. Это оказался общий душ на все общежитие. Хорошо, что хоть женский и мужской отдельно. Блочная система мне сразу показалась сказкой. То, что приходится в буквальном смысле слова драться за газовую печку, иначе окажешься голодным, стало уже классикой. Эта проблема в общежитиях была всегда, но стоит ли ее превращать в многолетнюю традицию? Умыться с утра можно или горячей, или холодной водой. Наверное, сантехникам так показалось правильнее и решили поставить краны без смесителя.

<...>

<...> Говорят, чтобы узнать, какой человек, нужно прийти в его дом. Так о чем же тогда может поведать пусть временный, но все же дом для студентов?

Харьк. известия. — 2007. — 24 мая. — С. 7.

В. Левченко

40 ЛЕТ — ТОЛЬКО НАЧАЛО...

У ХАРЬКОВСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО УЧИЛИЩА КУЛЬТУРЫ — ЮБИЛЕЙ

За четыре десятилетия в его стенах получили образование свыше четырех тысяч высококвалифицированных специалистов, в числе которых — народная артистка Украины Нина Шестакова, заслуженный деятель искусств Украины Юрий Алжнев, заслуженные работники культуры Украины Владимир Чалый, Раиса Угненко, Георгий Житков и многие другие.

— Сколько учебных заведений, аналогичных вашему, в Украине? — спрашиваю директора училища Владимира Левченко.

— Не много. Такое, как у нас, есть только во Львове. В Харьковском училище происходит подготовка специалистов четырех направлений, каждое из которых имеет многопрофильное разветвление. Например, отделение художественного народного творчества самое многосекторное, на нем учатся будущие руководители хоров, оркестров народных, духовых и эстрадных инструментов, режиссеры театрализованных праздников и обрядов. На библиотечном отделении осваивают специальности библиотекаря-библиографа, делопроизводителя, секретаря-референта. На хореографическом — артиста балета, артиста ансамбля народного танца, преподавателя уроков хореографии.

<...>

— Ваши ученики продолжают учебу в профильных высших учебных заведениях?

— Как правило, после распределения на работу (многие учатся по направлению от разных областных и районных управлений культуры) они поступают на заочные факультеты **Академии культуры**. <...>
<...>

Беседовал А. Анничев
Время. — 2007. — 31 мая. — С. 3.

М. Ефанова

МСУ УСТРОИЛ ГРАНДИОЗНЫЙ ПАРАД ТАЛАНТОВ

27 мая в ДК «ФЭД» состоялся финал конкурса «Славянские таланты». Международный Славянский университет собрал одаренных и творческих детей города и области.

ПРАЗДНИК ОКРЫЛЕННОЙ ДУШИ

Проректор МСУ Анна Раковская-Самойлова рассказала корреспонденту «Вечерки», что состязания юных вокалистов и танцоров такого масштаба МСУ проводит впервые. Своим названием конкурс славянских талантов обязан своему создателю — Международному Славянскому университету. <...>

<...> Юные таланты оценивало компетентное жюри. Его возглавил президент МСУ, человек XX столетия, заслуженный деятель науки и техники Украины, доктор технических наук, профессор Христиан Раковский, в состав жюри вошли ректор МСУ, к. т. н., доцент Наталья Раковская, проректор Анна Раковская-Самойлова, художественный руководитель Национальной украинской филармонии, лауреат государственной премии им. Т. Г. Шевченко, народный артист Украины, профессор Владимир Лукашов, народная артистка Украины Валентина Арканова, заслуженный деятель искусств Украины, профессор **Академии культуры Александр Скляр**ов, ведущий преподаватель факультета хореографии МСУ Ия Михайлова. <...>

<...>

Веч. Харьков. — 2007. — 31 мая. — С. 7.

Л. Сердюк

ТАЛАНТАМ НАДО ПОМОГАТЬ, БЕЗДАРНОСТИ ПРОБЬЮТСЯ САМИ

...Прошло праздничное мероприятие Фонда поддержки молодых дарований «Новые имена», который уже дал путевку в жизнь многим харьковским детям и молодежи.

В этом году новые имена представлены не только потенциальными стипендиатами фонда, но и его новыми членами. Это — ректор Харьковского национального университета им. Каразина Виль Бакиров, главный режиссер, директор ХГАДТ им. Пушкина Александр Барсегян, дети первого президента и основателя фонда, декан юридического факультета ХНУ, депутат горсовета Татьяна Кагановская и Андрей Кушнарев, заслуженный деятель искусств Украины, доцент **Харьковской государственной академии культуры Феликс Чемеровский**, депутат городского совета Габриэл Михайлов, председатель молодежной общественной организации «Вместе вперед», депутат горсовета Максим Мусеев, председатель депутатской группы «Молодые регионы» Владимир Скоробогач, депутат горсовета Александр Барышевский, директор фирмы «Т. М. М.»—ООО Александр Полотненко, почетный консул республики Австрия Александр Давтян, председатель наблюдательного совета благотворительного фонда «Харьковский театральный центр», директор фирмы «Макрокап Девелопмент Украина» Дмитрий Кutowой, директор ООО «Вист» Андрей Степичев и Александр Орлов.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 2 июня. — С. 11.

А. Ковальчук

КОРОЛЕВА ХАРЬКОВА — 2007

В Харьковском театре оперы и балета 26 мая состоялся 16-й городской конкурс красоты «Королева Харькова — 2007», организатором которого выступил центр мод «Европа».

Это — единственный в нашем городе конкурс, который является частью общенациональной программы «Мисс Украина».

<...>

Ведущими конкурса были **Роман Набоков** и Елизавета Стародубцева, а основной темой гала-шоу режиссеры сделали времена года: каждый выход конкурсанток был стилизован под соответствующий сезон.

<...>

Безусловно, перед жюри, в работе которого принимал участие почетный президент национального конкурса «Мисс Украина» Сергей Матяш, стояла нелегкая задача определить лучшую из лучших.

<...>

Веч. Харьков. — 2007. — 5 июня. — С. 8.

А. Сергеева

МАЛЕНЬКИЕ ТАЛАНТЫ БУДУТ ПОЛУЧАТЬ БОЛЬШИЕ СТИПЕНДИИ

Первого июня ко Дню защиты детей состоялся традиционный концерт лауреатов Фонда молодых талантов. Среди присутствующих в зале были организаторы, меценаты, педагоги и, конечно, сами юные таланты. Изменилось только одно — не было главного основателя Фонда Евгения Кушнарера. Продолжил его дело и взял на себя обязанности главы Фонда городской голова Михаил Добкин. В эксклюзивном интервью «Вечерке» мэр заявил, что собирается в несколько раз увеличить размер стипендий молодым дарованиям.

Фонд поддержки молодых талантов был основан Евгением Кушнаревым 13 лет назад. Его миссией было — помогать талантливым детям. Ребята, которые получили первые стипендии этого фонда, уже стали известными людьми: это музыканты с мировыми именами, выдающиеся физики, математики и спортсмены.

Заслуженный деятель искусств Украины, режиссер концерта **Феликс Чемеровский** рассказывает, что за время существования Фонда выросло целое поколение талантов.

<...> Очень хорошо, что Михаил Добкин решил возглавить Фонд, подхватил его, не дав умереть. Этот Фонд уникальный в своем роде, единственный на Украине. И в самые тяжелые времена, когда не было в стране денег, Евгений Петрович говорил, что Фонд будет жить. Так и есть.

<...>

Веч. Харьков. — 2007. — 7 июня. — С. 8.

Ю. Хомайко

МУЖЕСТВО ПУБЛИЧНОГО ПОКАЯНИЯ

Премьерой оперы Александра Бородина «Князь Игорь» 7 и 8 июня Харьковский академический театр оперы и балета (ХАТОБ им. Н. В. Лысенко) завершает длившийся целый месяц XI фестиваль «Харків мистецький».

«Князь Игорь» — самый масштабный и дорогостоящий проект ХАТОБа за годы независимой Украины. Правда, опыт постановки крупных оперных полотен в коллективе накоплен немалый. Это и «Борис Годунов» М. Мусоргского, с большим успехом показанный харьковчанами на гастролях во Франции, и «Тарас Бульба» Н. Лысенко — визитная карточка театра, открывающая каждый новый сезон, и «Поэт» — опера Л. Колодуба о великом kobzare, либретто которой написал харьковский драматург З. Сагалов. Но и на этом фоне постановка «Князя Игоря» поражает своим размахом. В массовых сценах занято до двухсот участников, пришлось даже пригласить в дополнение к собственным творческим силам курсантов одного из вузов. <...>

<...>

Заведующий литературной частью ХАТОБа театровед **Александр Чепалов** собрал информацию о пяти предыдущих постановках «Князя Игоря» в Харькове. <...>

<...>

Ставить оперу Г. Селихов пригласил народного артиста Украины, профессора Национальной музыкальной академии имени П. Чайковского, художественного руководителя Национальной филармонии Владимира Лукашева. В 1973–1988 гг. он был главным режиссером ХАТОБа и оставил по себе в Харькове добрую память. В свою очередь В. Лукашев пригласил в сорежиссеры свою бывшую ученицу, окончившую также Московскую консерваторию, Ирину Нестеренко. Ее с ХАТОБом связывает постановка здесь оперы К. Сен-Санса «Самсон и Далила».

<...>

ЗАВТРА ХАРЬКОВСКОЙ СЦЕНЫ

Продолжаются выпускные экзамены в учебных заведениях, готовящих артистов сцены. Все спектакли с участием выпускников заранее афишированы и предназначены для публичных просмотров. К ним приковано внимание и руководителей театров, заинтересованных в пополнении трупп, и широкого зрителя. Ведь от сегодняшних оценок творчества молодых талантов напрямую зависит завтрашний день харьковской сцены — балетной и драматической. А тут еще — пресловутая путаница с реформой высшей школы по западноевропейскому образцу, т. е. с так называемой «болонской системой».

<...>

Удалось посмотреть два очень разных студенческих спектакля. «На дне» Горького сыграли дипломники Харьковского университета искусств (курс народного артиста Украины Владимира Антонова), «Восемь любящих женщин» (остросюжетный спектакль на литературной основе киносценария Франсуа Озона по пьесе Робера Тома) представили студенты четвертого курса **Харьковской государственной академии культуры** (рук. **Ольга Двойченкова**). В первом случае ставились задачи по выявлению главных элементов ремесла, во втором — психологическое обоснование ситуативных сценических моментов спектакля.

Студенты обоих курсов уже наполовину разобраны харьковскими театрами, ведь не секрет, что молодых актеров на драматической сцене много не бывает. Елена Кудрявцева (ХГУИ) уже не первый сезон как «Наталья Гончарова» на сцене театра им. А. С. Пушкина, а группа студентов-четверокурсников ХГАК уже влилась в труппу Театра для детей и юношества. <...>

Сложнее стоит вопрос о профессиональном будущем выпускников-«академиков». Сегодня, заканчивая четвертый год обучения в вузе, все они получают дипломы бакалавров. Дипломы магистров, предполагающие пятый год обучения в тех же стенах, получают избранные. Но зритель не заглядывает в дипломы артистов, а те не становятся мастеровитее от дополнительной учебной нагрузки. Актер рождается в театре. Корифеи украинской сцены зачастую не имели вообще никаких дипломов, а параллельно с напряженной работой на подмостках еще возглавляли кафедры актерского мастерства в статусе профессоров ведущих творческих вузов страны.

В спектакле «Восемь любящих женщин» запомнились как оригинальные исполнители ролей **Юлия Селиванова** (Габи), **Тамара Лебедь** (Катрин), **Инна Мастепанова** (Шанель), **Наталья Гаевская** (Пьеретта). Каков смысл в том, чтобы разделять в недалеком будущем этих подающих сегодня надежды выпускников, согласно чиновничьим циркулярам в угоду Болонской конвенции? Тем более, что ХГАК совсем недавно стала выпускать профессиональных актеров.

А будущее харьковской сцены видится, судя хотя бы по двум спектаклям дипломников, все же оптимистично.

Харьк. известия. — 2007. — 26 июня. — С. 9.

XII МЕЖДУНАРОДНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ «ЗЕМЛЯ. ТЕАТР. ДЕТИ»

Прошло шесть лет как перестало биться сердце Олега Пермякова. Человека, «вымечтавшего» наш театр, придумавшего фестиваль «Земля. Театр. Дети».

В этом году, по традиции, два коллектива получают награду — премию имени Олега Пермякова и статуэтки в форме Золотого ключика.

Да, главным на фестивале является не соревновательный дух, а возможность общения, обмена мнениями и атмосфера. Не зря во время круглого стола от одного из участников прозвучало: «сюда приезжаем учиться искусству добра». Но... Премия имени Олега Пермякова — дань памяти человеку, посвятившему свою жизнь детям.

ПРО ОБЛАКА И УМЕНИЕ РАДОВАТЬСЯ

Харьковская государственная академия культуры привезла спектакль «ПРК, или Те, кого видно в темноте», сделанный в ультрафиолете. Авторы называют его симфонией рук.

Заслуженный деятель искусств Украины **Сергей Гордеев** считает, что главная мысль спектакля состоит в том, что человек, сохранивший в себе способность мечтать, всегда может начать свою жизнь с какого-то полета, с веры в себя. И сохранить веру в то, что жизнь прекрасна, а не наоборот, как это часто бывает.

— Спектакль неожиданный по форме. Он близок приехавшим сюда детям по содержанию. Потому что они все талантливы, понимают идею спектакля. Она им близка. И дети очень здорово на спектакль отозвались.

Артисты (которых в темноте не видно, но в ультрафиолете мы можем видеть их руки) с помощью манипуляций и эксцентрики показывают различные сюжеты. Напоминающие и детские рисунки, и бытовые жанровые картинки, и мультипликационные сюжеты. Пребывая в необычном мире фантазии, мы оказываемся очень талантливыми. Своим спектаклем хотим еще раз напомнить: все люди талантливы!

Старались сделать добрый, светлый, радостный спектакль. Конечно, использовали пластику, приближающуюся к приемам пантомимы.

Зерном спектакля стало стихотворение маленькой девочки, написавшей в газету:

«Разные коллекции бывают,
Я же собираю облака.
И без них себя не представляю,
Ожидаю их из далека.
Их нельзя развесить над тахтою,
Пыль стереть, потом пересчитать.
Облака зовут меня с собою.
И я верю, что могу летать».

Мы всегда боремся за тех людей, которые уже потеряли надежду радоваться жизни. В наше сложное время это большая проблема. Думаю, спектакль должен помочь человеку вернуть уверенность в то, что можно жить интересно, радостно.

Антракт (Евпатория). — 2007. — 2 июля.

Е. Артамонова

МАМА И СЫН ГРЫЗЛИ ГРАНИТ НАУКИ ЗА ОДНОЙ ПАРТОЙ

В семье **Артамоновых** появилось сразу два дипломированных телеоператора.

Когда мне рассказали историю о необычных сокурсниках из **Харьковской академии культуры**, я однозначно решил, что сердобольная родительница специально поступила в вуз, чтобы контролировать и оберегать от студенческих соблазнов свое чадо. Оказалось, что мои предположения были далеки от истины.

<...>

— ...Как же все-таки получилось, что вы вместе поступили в вуз, при этом еще и на один курс — операторское мастерство?

— Это я его привела, — говорит Елена. — Сама долго находилась в поисках хорошего образования: успела в Москве продюсером поработать, овладела искусством визажа и стиля. А потом, когда мне было уже за тридцать, а сын учился в старших классах, решила осуществить свою мечту и поступила в институт культуры на отделение телевизионной режиссуры. Через два года четко поняла, что хочу быть оператором, осваивать фотодело, и сдала документы на этот факультет. Сын к тому времени уже успел закончить ПТУ и думал, где продолжить образование, я ему порекомендовала этот факультет. Так вместе и поступили.

<...>

Беседовал А. Пасюта

Комсом. правда в Украине : харьк. вып. — 2007. — 6–12 июля. — С. 33.

Л. Логвиненко

«СЬОГОДНІ — КУПАЛА, А ЗАВТРА — ІВАНА»

У ХРИСТІЯНСЬКИХ СЕРЦЯХ СЛОБОЖАН ЩЕ ТАК БАГАТО ЯЗИЧНИЦЬКОГО

Дивно, якби свято «Сьогодні — Купала, а завтра — Івана», яке відбулося на Рогозянському водосховищі в Золочівському районі, та обійшлося без містики. Справді, як тут не повірити у вищі сили, коли гідрометеорологи навперебій обіцяли ясну погоду по всій Слобожанщині, а тут саме над Удами, куди зібралися етнографічні колективи з 15 районів Харківщини, ось вже чотири години періщить дощ. Одні вважали, що він для того, аби розігнати учасників язичницького свята, інші сприйняли його як благословення древніх богів.

<...>

З раннього ранку збиралися учасники фольклорних гуртів на мальовничому узбережжі. За словами завідуючої кафедрою українського народного співу та музичного фольклору **Харківської державної академії культури Віри Осадчої**, усі колективи — унікальні. <...>

<...>

— Ми намагаємося на цьому святі не робити ніяких театралізованих фантазій, а відродити те, що у людей закладено в підсвідомості, — говорить Віра Осадча.

— Потрібно лише цю пам'ять пробудити. Головне в обрядовому дійстві — поєднання двох сил: очисних вогню і води. А ще пошанування роду, поваги до предків.

<...>

Щодо магії, то подекуди її дух витає й сьогодні. Старі люди стверджують, що купальської ночі цвіте папороть. Хто побачить її цвіт, той ураз розбагатіє. Віра Осадча каже, що золота вона давно вже не шукає, бо знайшла інші, мистецькі скарби.

— Я дуже рада, що нинішнє дійство — це свято відродження професійного народного співу, — говорить вона.

<...>

Главное. — 2007. — 7 июля. — С. 4.

С. Галаур

НАРОДНЕ МИТЕЦТВО СТАЄ ПРОФЕСІЙНИМ

Фольклорне свято «Сьогодні — Купала, а завтра — Івана», що відбулося на Харківщині, зібрало етнографічні колективи з 15 районів області. За словами завідуючої кафедрою українського народного співу та музичного фольклору **Харківської державної академії культури Віри Осадчої**, усі колективи були унікальними. Такі, скажімо, як «Лозовенчанка» та з села Петровське, що на Балаклійщині, — відомі не лише на Слобожанщині, а й у Європі та Америці. Цікаві гурти з Бабаїв і Руської Лозової Дергачівського району, Старовірівки Нововодолазького району. З чудовими піснями приїхали на фольклорне свято колектив «Журавка» з Мануїлівки Дергачівського району та села Чимужівка, що на Зміївщині.

— Я дуже рада, що нинішнє дійство — це свято відродження професійного народного співу, — каже Віра Осадча. — Не просто просвітницького, як це було на початку 90-х. Зараз ми бачимо професійне ставлення до цього народного мистецтва, що варте найвищих світових оцінок.

<...>

Уряд. кур'єр. — 2007. — 10 лип. — С. 5.

Е. Седунова

ПО ДОРОГЕ К «...РАЮ»

Експозиция, составленная из произведений участников художественного объединения «Буриме», откроется в выставочном зале Академии дизайна и искусств только в сентябре, но уже сегодня подготовка к ней идет полным ходом. Название выставки «Натальевский рай», быть может, воскресит в памяти любителей старины утраченный «рай» усадебной культуры, каким является бывшее имение П. И. Харитоненко Натальевка, расположенное в Краснокутском районе Харьковской области. На пленэре в Натальевке «буримисты» работают более десяти лет подряд.

ВПЕРЕДИ ЕВРОПЫ ВСЕЙ

«Буриме» — неформальное, открытое по своей структуре, очень активное и в чем-то уникальное художественное объединение, существующее почти 20 лет. Художники разных творческих манер, «буримисты» выставлялись не только в Украине и в России, но и на Западе, а их работы «осели» во многих отечественных и зарубежных коллекциях, музейных и частных.

Первая выставка этой группы, состоявшаяся в Доме художников в 1991 году, была воспринята как «глоток свободы» и даже у издавших виды мэтров изоискусства вызвала удивление.

<...>

«Буримистов» огулом называют постмодернистами. Однако это весьма размытое определение. «Буримистов» сравнивают с художниками харьковской группировки двадцатых годов «Голубая лилия». Однако и это сравнение грешит приблизительностью. Скорее к участникам «Буриме» применимы такие искусствоведческие термины, как «гиперреализм», «поставангард», «символизм», «фолкмодерн», «пространственный дизайн», «оп-арт» и другие.

<...>

ВОССОЗДАНИЕ «РАЯ»

Для того, чтобы «прочувствовать» заповедную местность бывшей усадьбы, «буримисты» возвращаются в Натальевку вновь и вновь. (Не так ли, безвыездно за пределы Крыма, писал свои любимые крымские пейзажи Максимилиан Волошин?) И каждое утро, каждый закат, каждый цветок порождает у художников новые чувства, новое ощущение цвета и света, новые изобразительные приемы.

<...>

Что ж, подождем до сентября, и тогда «мозаичная цветопись» О. Лазаренко явится нашему взору на выставке «Натальевский рай». К воссозданию «рая» причастны также «буримисты» Александр Бойчук, **Валентин Грицаненко**, Александр Шеховцов и Александр Лысенко.

Харьк. известия. — 2007. — 21 июля. — С. 13.

М. Вантух

ДО ГЛИБИНИ ДУШІ ТА КИШЕНІ ЛЮБИТИ КУЛЬТУРУ

— вважає Герой України, керівник ансамблю Павла Вірського Мирослав Вантух.

У листопаді в національному палаці «Україна» відбудеться заключний тур конкурсу імені Павла Вірського, який ставить за мету збереження і розвиток української національної хореографічної культури. Серед тих, хто потрапив до столиці після відбіркового туру на грандіозне дійство, — театр танцю «Заповіт»... Харківська область — єдина з поміж інших, де всі, хто брав участь у конкурсі, поїдуть до столиці. Як стверджує голова журі, Герой України, керівник ансамблю Павла Вірського й легендарна в царині танцю людина Мирослав Вантух, такий успіх не випадковий.

— В цілому, хореографічна культура в області живе і розвивається, — вважає він. — І не лише українців, а й інших народів. Безперечно, керівник театру танцю «Заповіт» професор **Борис Миколайович Колногузенко** — один з кращих керівників мистецького колективу, науковець. Його театр має високий рівень виконавства. Хоча харківський колектив вважається студентським, аматорським, але, скажу відверто, він високого професійного рівня. <...>

<...>

Бесіду вів Л. Логвиненко

Главное. — 2007. — 21 июля. — С. 4.

Л. Грамин

ПОЧЕМУ НЕ ЗВУЧИТ «УКРАИНА»?

Когда-то каждая интеллигентная семья стремилась обучить своего ребенка музыке, независимо от того, какую профессию ему прочили.

Высокая музыкальная культура считалась необходимой составной частью полноценной личности. Сейчас же впору задать вопрос: а что, серьезная музыка — и, соответственно, серьезные инструменты, такие как рояль или пианино — уже стали рудиментом прошлого?

Никуда не исчезли музыкальные школы, музыкальное образование остается доступным для наших детей, и это замечательно. Но... как обеспечить ребенка инструментом и как обеспечить инструмент необходимым ему обслуживанием? С этими вопросами мы обратились к мастеру-настройщику **Леониду Грамину**, следящему за состоянием роялей и пианино в **Харьковской государственной академии культуры**.

Уже 37 лет Леонид Владимирович работает мастером-настройщиком. Свою профессию освоил в цехе ремонта музыкальных инструментов харьковского завода «Рембыттехника». <...> Теперь работает в Академии культуры.

<...>

Приобретение инструмента — не просто проблема, а большая проблема. <...>

Хороший же концертный инструмент приобрести и раньше было трудно. Рояли в Украине вообще не выпускались, в Харьков попадали только импортные и распределялись они непосредственно обкомом КПУ. <...>

— Единственный путь замены списанных музыкальных инструментов, — объясняет мастер, — покупка подержанных у населения. Но зачастую и они находятся в плохом состоянии. Академия культуры недавно приобрела таким способом несколько «новых» пианино. Я предварительно ездил

смотреть на них. Два я забраковал сразу. Они требуют капитального ремонта, а у академии нет на него средств. Подобная ситуация во многих учреждениях, клубах, вузах и даже музыкальных школах. Совсем скоро мы будем вынуждены закупать инструменты за границей.

— Ну, вы же свой рояль отреставрировали...

— К сожалению, такая реставрация стоит очень дорого. Никакой спонсор не решит эту проблему. Необходимо возродить производство музыкальных инструментов и цех по их ремонту. Только тогда можно решить и вопросы сохранности инструментов, и проблему подготовки кадров мастеров-настройщиков.

— А как обстоит дело в цитадели культуры, в которой вы работаете?

— Мне досталось очень тяжелое наследство. Работавший до меня мастер плохо следил за инструментами, поэтому большинство из них пришли в плохое состояние и требуют капитального ремонта. Денег же на ремонт не хватает. Мне все-таки удалось отремонтировать два инструмента, но это капля в море — ведь в вузе их более 70. И почти все они свыше десяти лет не видели ремонта. А ведь на их состоянии сказывается множество факторов, таких как перепады температуры и влажности, запыленность и многое другое.

<...>

Беседовал А. Ключко

Время регионов Харьковщины. — 2007. — 28 июля. — С. 8.

Л. Омельченко

ЛЮДМИЛА ОМЕЛЬЧЕНКО: «ПРО НАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ МЕНІ ВІДОМО НЕ З ЧУЖИХ РОЗМОВ»

Відбулася чергова пряма лінія «Слобідського краю». На запитання читачів газети відповідала голова постійної комісії Харківської обласної ради з питань культури, історичної спадщини, духовності та національних меншин **Л. Г. Омельченко**.

<...>

— Людмила Григорівно, дозвольте вам зробити комплімент: ви дуже добре знаєте всі проблеми, пов'язані з галуззю, яку курирує очолювана вами комісія. Скажіть, а хто ви за фахом?

— ...Я маю певний досвід роботи в цій сфері: закінчила **академію культури** за спеціальністю «Народна художня творчість». Працювала у відділі культури Харківської райдержадміністрації, потім у обласному управлінні культури. Крім того, я артистка театру народної музики України «Обереги», заслужена артистка України, як бачите, суміщаю творчу діяльність і депутатську роботу. Ви маєте рацію: я дійсно знаю область, бо свого часу об'їздила її і як працівник управління культури, і як учасник творчих заходів. Тож мені відомі і колективи, і всі проблеми закладів культури не з чужих слів. Так що в цьому плані мені зараз працювати не важко.

— Тоді вам, як кажуть, і карти в руки: працюйте, піднімайте культуру «з колін».

— Спасибі вам на добром слові. Я саме так і налаштована.

Бесіду вела В. Карачун

Слобід. край. — 2007. — 2 серп. — С. 4.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

<...>

18 СЕРПНЯ
ПОСТАТІ

<...>

25 років тому в Харкові помер актор і режисер **Марко Терещенко**. Народився 19 січня 1894 року в Ковалісі на Черкащині. 1914 року закінчив Музично-драматичний інститут імені М. Лисенка в Києві. Працював у театрах Києва, Харкова, Одеси. У 1945–1976 роках викладав у **Харківському інституті культури**. Автор книг «Мистецтво дійства», «Режисер і театр», «Крізь лет часу», «Театральні горизонти».

<...>

Підготував В. Меліхов

Слобід. край. — 2007. — 11 серп. — С. 16.

ПИАРИТЬ ПО-ЧЕРНОМУ

Предвыборная пора. Время распространения агитационных материалов, выступлений политиков на площадях и по телевидению, шквала листовок и обещаний от легиона кристально честных и незапятнанных кандидатов на депутатскую «ксиву». Для перетягивания голосов избирателей хороши любые средства, причем иногда «вброс» информации в общественное сознание носит намеренно искаженный, неправдивый характер. Такой вид пиара уже давно окрестили «черным». Присутствует ли он в нашем городе и насколько реально при помощи «черного» пиара выиграть нынешние парламентские выборы, попытались разобраться в минувшую пятницу в Харьковском пресс-центре политологи Валерий Дудко, Владимир Никитин и **Александр Романюк**.

<...>

Вспоминая предыдущие предвыборные кампании, политолог Александр Романюк отметил, что «черный» пиар прежде всего рассчитан на группу «неопределившихся» избирателей, и эффективность такого пиара зависит от величины данной группы.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 14 авг. — С. 10.

Е. Зеленина

«ПЯТЫЙ ТУР» И ПИАР: В ХОД ПОШЛА ЧЕРНУХА

В то, что внеочередные парламентские выборы 30 сентября пройдут без сучка и задоринки, верится слабо.

На днях в Харьковском пресс-клубе политологи Валерий Дудко, Владимир Никитин и **Александр Романюк** рассказали о способах воздействия на избирателей.

<...>

— Есть устойчивые группы электората и их убежденность является фильтром, отбрасывающим черный пиар, — подчеркивает Александр Романюк. — И есть группа неустойчивых избирателей, и черный пиар рассчитан именно на эту группу неопределившихся избирателей. И эффективность пиара зависит от величины этой группы.

Как вспоминает Александр Романюк, накал предвыборных страстей подобного рода начался еще в 2002 году:

— Я тогда возглавлял аналитический отдел Харьковского штаба блока «Наша Украина». Мы столкнулись с большим количеством черного пиара и создали систему контрпропаганды, анализировали этот материал. Основной способ борьбы с черным пиаром — это разоблачение. Нужно показать, кому это выгодно, кто это сделал.

Александр Романюк работал в группе украинских политконсультантов в Казахстане. Естественно, его интересовало: а почему казахи именно украинцев пригласили?

— Мы приглашали американцев. Но они не понимают, что такое административный ресурс, говорят: а почему вы в суд не подаете? — ответили ему. — За океаном не имеют никакого представления о постсоветских реалиях, о нашей судебной системе. А россияне когда приезжают, то злоупотребляют черным пиаром.

«Так что украинская команда казахам понравилась, потому что мы старались работать на позитиве», — отметил Александр Романюк.

<...>

— Больше черного пиара будет на востоке, — прогнозирует Александр Романюк.

<...>

Время. — 2007. — 14 авг. — С. 1–2.

А. Анничев

«МОИ СОВРЕМЕННОКИ»

— такое название имеет художественно-литературный проект, презентация которого состоится 21 августа в 18.00 в культурно-деловом центре корпорации «Рубаненко и партнеры» по адресу: улица Чигирина, 5.

Слух об оригинальном решении авторского портретного цикла известных личностей мгновенно облетел Харьков. Будучи в добрых отношениях с инициатором данного проекта Владимиром Скипенко, я напросился на встречу с ним и теперь имею завидную возможность первым познакомить читателей с событием, которое, вне всякого сомнения, станет знаковым в культурной жизни Украины. Авторскую концепцию с весьма категоричной лаконичностью определил харьковский поэт Наум Вольпе, а звучит она так: «Всеобщая портретизация конца XX — начала XXI веков, исполненная В. Ск!пом при участии К!р!лла сына его, в преддверии совершеннолетия оного».

<...>

Каждую фотографию Наум Вольпе и Владимир Скипенко наделили сопроводительной рифмой. Портрет известного харьковского телережиссера и педагога **Академии культуры Дмитрия Головачева** подписан так: «Он в творчестве своем непредсказуем, глубок, талантлив, перстоуказуем».

<...>

<...>

Время. — 2007. — 15 авг. — С. 4.

Ш. Палтаджян

ШАЛИКО ПАЛТАДЖЯН: «ЯЗЫК МУЗЫКИ НЕ ТРЕБУЕТ ПЕРЕВОДА»

23 августа выступление молодежного симфонического оркестра «Слобожанский» на площади Независимости наверняка привлечет внимание публики насыщенной арт-программой, посвященной Дню Харькова.

Если вы возьмете на себя труд подсчитать, сколько шагов до дирижерского пульта совершит заслуженный деятель искусств Украины, доцент университета искусств им. И. П. Котляревского Шалико Палтаджян, их окажется ровно 13. Можно гадать без толку, почему именно 13, но факт, что профессия дирижера — из числа недюжинных.

«Слобожанскому» почти 15 лет со дня его основания, и столько же в нем работает Шалико Гарегинович Палтаджян. Оркестр гастролировал в Дании, Испании, Италии, Хорватии, Македонии, Голландии, Германии, Бельгии. <...>

<...>

— Каким был ваш путь к дирижерскому пульта?

— Я поступил в харьковскую консерваторию в 1959 году по классу валторны и там же учился дирижерскому искусству у **Алисы Константиновны Видулиной** и народного артиста Украины Евгения Васильевича Дущенко. Работал в оркестре филармонии как валторнист и дирижировал. С 1975 года провел 24 сезона как главный дирижер оркестра театра музыкальной комедии. Большая половина моей творческой жизни прошла в театре, но параллельно я работал со студенческим оркестром института искусств. <...>

<...>

Беседовала Е. Седунова

Харьк. известия. — 2007. — 16 авг. — С. 9.

А. Ключко

РОСКОШЬ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ОБЩЕНИЯ

Жители любого города создают не только его облик, но и дух. Даже прожив в городе недолго, каждый из нас все равно оставил свой след в неповторимой ауре нашего города. Свой след в культурной и духовной жизни Харькова оставил режиссер, педагог **Валентин Ивченко**. На днях Валентин Юрьевич отмечает 75 лет со дня рождения.

<...>

Желание помочь талантливым людям привело Валентина Ивченко на преподавательскую кафедру. С 1960 года он преподавал в **Харьковском государственном институте культуры** и театральном отделении института искусств.

— Во время репетиций Ивченко избегал делать прямые указания: сделай это или поступи следующим образом, — вспоминает его ученик, писатель-фантаст Олег Ладыженский (Олди). <...>

— Вообще, для Валентина Юрьевича всегда было свойственно чувство вкуса и обостренной современности, — дополнил рассказ о юбиларе бывший студент ХГИК, ныне художественный руководитель Харьковского академического театра музыкальной комедии **Александр Драчев**. —

Студенческий репертуар его учеников — это, как правило, хорошая литература, неоднозначные авторы, новинки драматургии. В свое время это были: «Гнездо глухаря» Розова, «Жажда над ручьем» Ануя, «Под кожей статуи свободы» Евтушенко.

<...>

С нетерпением ждут его ученики и окончания работы над книгой «Введение в режиссуру», в которой автор обобщил свой богатый профессиональный опыт. Эта книга даст возможность молодым режиссерам получить удовольствие от общения не только с любимым преподавателем, но и добрым и интеллигентным человеком Валентином Ивченко. Ведь такое общение сегодня для многих из нас является роскошью.

Веч. Харьков. — 2007. — 21 авг. — С. 10.

Е. Седунова

АДЕПТ ИСКУССТВА ДЕЙСТВИЯ

30 августа 1943 года Марко Терещенко «влился» в более чем 25-тысячный митинг, посвященный освобождению Харькова от оккупантов. Возле памятника Тарасу Шевченко выступали его соратники — Павло Тичина, Микола Бажан и другие. А на третий день после этого всенародного собрания он участвовал как режиссер в проведении грандиозного праздничного концерта.

Четверть века исполнилось со дня смерти режиссера и театрального педагога, заслуженного артиста УССР **Марка Терещенко**. Имевшая честь общаться с ним в свои студенческие годы, до сих пор помню наставление Марка Степановича: «Читайте мои книги, в них все написано...».

Эпоха двадцатых-тридцатых годов в украинском театре отражена на страницах этих книг с объективностью очевидца ярчайших событий на фронте искусства. Окончив в 1914 году музыкально-драматический институт им. Н. Лысенко, М. Терещенко попал в водоворот организации массовых театральных зрелищ. <...>

<...>

Когда украинский театр «переболел» агитками и спектаклями-плакатами, режиссер переключился на создание полновесных драматических спектаклей и много их поставил в Киеве, Харькове, Одессе и других городах. А с 1945 года по 1976-й он преподавал в **Харьковском институте культуры** (сейчас — академия культуры).

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 25 авг. — С. 13.

ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНИМИ НАГОРОДАМИ УКРАЇНИ ПРАЦІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВ, УСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

За значний особистий внесок у соціально-економічний, культурний розвиток Української держави, вагомі трудові досягнення та з нагоди 16-ї річниці незалежності України постановляю:

<...>

В ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

<...>

НАГОРОДИТИ ОРДЕНОМ «ЗА ЗАСЛУГИ» І СТУПЕНЯ

Шейка Василя Миколайовича — ректора **Харківської державної академії культури**.

<...>

*Уряд. кур'єр. — 2007. — 31 серп. — С. 10–14 ; Слобід. край. — 2007. — 28 серп. — С. 2 ;
Культура і життя. — 2007. — 19 верес. — С. 2 ; Освіта України. — 2007. — 25 верес. — С. 1.*

ВЛАДИМИР ГРИШКО МЕНЯЕТ ЛИЦО

Лицо современной оперы меняет народный артист Украины Владимир Гришко (тенор), он же генерал-атаман Украинского казачества, собравший журналистов в День Независимости на пресс-конференцию, предшествовавшую шоу-программе в зале спорткомплекса «Локомотив».

«Лицо новой оперы» — проект известного оперного певца В. Гришко, дважды лауреата международных конкурсов (в Барселоне и Тулузе), дважды обладателя престижных зарубежных наград (испанской премии «Тенор-милор» и награды Пласидо Доминго «Лучший тенор»), трижды орденосца (орден «Святого Равноапостольного Князя Владимира» IV и III степеней и орден «Князя Ярослава Мудрого» V степени). В рамках этого проекта артист презентует свои концерты с участием собственных учеников. Харьков стал седьмым в Украине городом, где маэстро и его питомцы, к которым он относится с отеческой нежностью, пели и классику, и поп с роком и рэпом. <...>

<...>

Выступления «Театра бального танца» под руководством **Алексея Литвинова** (Харьков) «прославили» концертные номера В. Гришко и его воспитанников. <...>

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 30 авг. — С. 9.

Ю. Бордунова

НОСТАЛЬГИЯ ПО НАТАЛЬЕВКЕ

В галерее «АкадемиЯ» открылась выставка «Натальевский рай» творческого объединения «БУРИМЕ».

Объединение «БУРИМЕ» — явление для Украины редкое, если не уникальное. Вот уже более 15 лет его участники время от времени делают совместные проекты. Несколько художников создают общий творческий «продукт». Согласитесь, подход необычный, если учесть вполне понятное стремление любого мастера к самовыражению. А в «БУРИМЕ» — общее полотно и задача выразить определенную концепцию. Впрочем, совместные полотна у «буримистов» масштабные, и места для творчества хватает всем. Конфликта индивидуальностей не возникает, наоборот — на картинах органично сочетаются элементы разных стилей и манер изображения, ведь каждый автор сам по себе — интересный и самодостаточный художник.

Слово «буриме» изначально — это рифмованные стихи, сложенные разными людьми на заданную тему. Своеобразное поэтическое состязание. В объединении «БУРИМЕ» элемент соревновательности тоже присутствует. Художники даже шутят, что их группа не может распасться хотя бы потому, что они до сих пор не выяснили, кто из них лучший. «БУРИМЕ» — объединение свободное, «нерегламентированное», в него входят многие художники, но костяк состоит из пятерых людей. Четверо из них — **Валентин Грицаненко**, Олег Лазаренко, Александр Лысенко и Александр Шеховцов — участвовали в проекте «Натальевский рай». Все они уже давно ездят на пленэры в Натальевку, что в Краснокутском районе, и очарованы ее красотами, ландшафтами и, главное, атмосферой. <...> В Натальевке творили выдающиеся художники и скульпторы.

Сейчас этот природный и архитектурный памятник находится в запустении. Большинство строений разрушено. И эта выставка, по словам ее участников, — стремление запечатлеть то, что сегодня происходит в усадьбе. Поэтому на полотнах художников — тонкая грусть по ушедшему и надежда на возрождение потерянного рая. Кстати, скифских баб, запечатленных на одной из картин и украшавших ворота еще год назад, сегодня уже нет...

Натальевка — наша боль и радость, говорят художники из «БУРИМЕ». У них есть мечта сделать выставку прямо там, в усадьбе, на этих развалинах, на этой ностальгии.

В экспозиции представлены как персональные работы авторов, так и коллективное панно, которое наилучшим образом демонстрирует умение «буримистов» работать сообща.

Харьк. известия. — 2007. — 15 сент. — С. 13.

МЕЖДУ ИОГАННОМ ГУТЕНБЕРГОМ И БИЛЛОМ ГЕЙТСОМ

Библиотека — это кладезь информации, причем информации достоверной и четко структурированной. Люди, которые трудятся в этом учреждении, выполняют почетную миссию нести другим людям радость общения с книгой.

Пошел десятый год с тех пор, как президентским указом был учрежден Всеукраинский день библиотек, в этом году исполняется 80 лет харьковской высшей библиотечной школе. Впрочем, декан факультета библиотековедения и информатики **Харьковской государственной академии культуры**, доктор педагогических наук **Алла Соляник** убеждена, что научные библиография и книговедение зародились у нас еще раньше, ведь столица Слобожанщины — старинный университетский город.

<...>

Библиотечных специалистов в стране без малого 53 тысячи. А лидер подготовки таких специалистов — Харьковская государственная академия культуры, вот уже много лет удерживающая высшую планку в библиотечном образовании, поскольку в вузе есть бакалаврат, магистратура, аспирантура и докторантура, и академия может готовить как профессионалов-практиков, так и научно-педагогические кадры.

С библиотекой и ее хранителями люди встречаются с детства. <...> Литераторы часто изображают библиотекарей фанатами своего дела, ревностно оберегающими тайны мира, которые заключены в книгах. Но сегодняшний специалист уже не похож на старичка-архивариуса, погрязшего в ворохе карточек и бумажной пыли...

— Дело в том, что библиотекарь владеет и распоряжается информацией, которая является ключом к пониманию всех процессов, происходящих в современной жизни, — говорит Алла Анатольевна Соляник. — Сегодня наши выпускники умеют работать с большими массивами информации. В том числе заниматься формированием современных электронных, архивных, музейных, библиотечных фондов. Подготовка специалистов ориентирована также на современную издательскую и книготорговую индустрию и обеспечивается циклом фундаментальных, профессионально ориентированных и специальных дисциплин.

Среди них: книговедение и история книги, организация издательской и книготорговой деятельности в Украине и за рубежом, стандартизация и сертификация издательской продукции, авторское право, издательский менеджмент и маркетинг, правовое обеспечение издательской и книготорговой деятельности, редактирование, системный анализ полиграфических предприятий, компьютерные и информационные технологии в издательской и книготорговой деятельности.

— Значит, профессия собственно библиотекаря постепенно отмирает?

— Она архаично звучит, но на престиж профессии влияет не название, а мизерность оплаты, потому что прожить на зарплату библиотекаря в 500 гривен сегодня невозможно. Тем более, что наши выпускники получают действительно всестороннее образование со знанием блока гуманитарных, экономических, технологических, управленческих дисциплин и классификации наук. Без библиотекаря не обходится сегодня ни одна сфера деятельности, а для науки библиотека — это фундамент.

Мы предлагали в перечень квалификаций высшей школы внести такую, как «менеджер библиотечных и информационных технологий». Можно и детализировать — например, «менеджер медиа-библиотеки» либо «электронной библиотеки», или «технолог информационных ресурсов». По инициативе нашего факультета Кабинет Министров Украины утвердил новую отрасль научных знаний — «социальные коммуникации», куда вместе с нами вошли и «паблик рилейшнз», и журналистика. Пока непривычно звучит, зато это четко передает саму суть профессии.

<...>

— В Украине есть государственная программа информатизации, и закон предусматривает, что библиотеки должны генерировать свои информационные ресурсы. Национальная библиотека имени В. И. Вернадского в Киеве возглавила этот процесс. Ведущие столичные библиотеки на основе кооперации формируют такие ресурсы. В первую очередь ставится задача создать научную электронную библиотеку (полные тексты кандидатских, докторских диссертаций, монографий, научных статей), и уже положено начало украинской научной электронной библиотеке. <...>

<...>

...Наши библиотеки вступают во всеукраинские консорциумы. Я знаю, что у библиотек ведущих харьковских вузов есть доступ в такие электронные научные базы данных. У нас была презентация электронного читального зала, и наша библиотека уже создает несколько профильных баз данных: по

литературе, искусству, педагогике, библиотечному делу со ссылками на профильные ресурсы Интернета. Чтобы студент мог по любому поисковому выражению (автор, тема и т. д.) найти все, что ему необходимо. В том числе и полные списки нужной литературы. Активно формируется база данных публикаций наших преподавателей. Для молодежи это очень важно, потому что многие студенты привыкли уже читать с монитора.

<...>

— Какова участь наших сельских библиотек?

— Нельзя сказать, что они вымирают. На Харьковщине проводятся конкурсы на лучшую сельскую библиотеку, «Лучший библиотекарь села». Хотя, конечно, очень им сложно — о компьютеризации здесь пока рано говорить. Но читатели на селе есть и прекрасные специалисты библиотечного дела тоже, которые стараются в скромных условиях предоставить людям максимум возможностей для культурного развития. Как центры культуры библиотеки живут на селе, им бы только побольше поддержки от районных властей. У нас есть студенты-заочники из сельских библиотек, которые, научившись в академии работать с современными информационными технологиями, говорят: «Мы у себя в селе о компьютерах только слышали, но вот теперь, когда сами увидели их возможности, будем терзать нашего голову». Городские библиотеки гранты выигрывают, а сельской библиотеке приобрести компьютер может помочь только власть или спонсор.

— В связи с тем, что на факультете появились дисциплины, связанные с информатикой, мальчики поступают к вам учиться?

— Ежегодно кроме двадцати девочек к нам поступают четыре-пять мальчиков. Их привлекают компьютерные технологии. Например, веб-дизайн, создание электронных презентаций и администрирование баз данных. Есть ребята с чисто гуманитарными наклонностями — это молодые люди, которые пробуют свои силы в литературном творчестве, пишут стихи. Они себя на нашем факультете тоже находят, поскольку у нас серьезно преподаются украинская и зарубежная литература.

— Откуда поступают запросы на специалистов и были ли необычные требования?

— По всей Украине марка нашего факультета ценится очень высоко. Старейшая в стране Одесская научная библиотека просит прислать наших выпускников. Спрос огромный, все типы библиотек просят молодых специалистов. Стали все чаще появляться запросы от коммерческих структур. Например, к нам обратилась фирма, которая занимается стандартизацией в строительстве: «Дайте нам специалиста, который мог бы освоить специфические виды ведения документации, базы данных, патенты, нормы, поиск специальной информации в Интернете и знал бы иностранные языки. То есть бизнес понимает, что без профессионалов в сфере работы с информацией ему не обойтись.

Кстати, наши выпускники, которые уехали в Германию, очень быстро находят себе применение, работая по специальности. И очень довольны заработками. В Германии библиотекарь может на свою зарплату содержать семью из трех человек и снимать дом. Будем надеяться, что и у нас так когда-нибудь будет.

Беседовала Е. Зеленина

Время. — 2007. — 28 сент. — С. 2.

I. Тесло

ФІЛОСОФ СКАЗАВ: «З ТЕМРЯВИ ДО СВІТЛА»

Один відомий філософ сказав, що «книга вивела людство з темряви до світла». І це справді так. Протягом багатьох століть людство черпає з книг знання, осмислює минуле й розмірковує над майбутнім. Певне, немає в Україні жодної родини, у якої б не було своєї власної, хай і невеличкої, домашньої бібліотеки. А що, коли потрібної книги в цій бібліотеці немає? Звичайно ж, тоді ми йдемо до районної чи сільської книгарні, де величезні фонди, де, крім усього, можна ще й поспілкуватися з такими ж книголюбями, одержати кваліфіковану пораду чи зустрітися з улюбленим автором.

<...>

...**Світлана Адаменко** працює в сільській глибинці — в селі Одноробівка, що на Золочивщині.

— Я не випадково обрала таку потрібну для села професію, — говорить вона. — Більше того, це — спадкове, адже ще моя бабуся Валентина Василівна працювала бібліотекарем в Одноробівській школі. Тож і я пішла цією стежкою, зараз навчаюся на четвертому курсі факультету бібліотекознавства **Харківської академії культури**.

Турбот у дівчини, скажемо відверто, вистачає. Щоб поповнити фонд, вона організувала акцію «Подаруй книгу бібліотеці». Селяни охоче відгукнулися, й зараз у книгарні вже більше 14 тисяч примірників вітчизняної і зарубіжної літератури. А ось тепер інші невідкладні турботи — приміщення

бібліотеки перебуває в аварійному стані. Слава Богу, знайшлося інше, в музичній школі. Тепер книги «помандрують» туди...

— Нічого, це не смертельно, — жартує Світлана Адаменко. — Головне, щоб селяни та їхні діти не розлучалися з книгою. І тоді ми обов'язково станемо найосвіченішою нацією у світі.

Слобід. край. — 2007. — 29 верес. — С. 3.

ВІТАЄМО

Указом Президента України № 715 від 20 серпня 2007 року ректор **Харківської державної академії культури**, доктор історичних наук, заслужений діяч мистецтв України, професор **Василь Миколайович Шейко** нагороджений орденом «За заслуги» I ступеня! Ця висока і почесна нагорода свідчить про особистий вагомий внесок Василя Миколайовича у розвиток української культури та мистецтва! Редакція газети щиро вітає шановного Василя Миколайовича зі знаменною подією і бажає подальших творчих успіхів та досягнень!

Academia. — 2007. — Жовт. — С. 1.

В. Шейко

«КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО ВРЯТУЮТЬ СВІТ»...

— вважає ректор **Харківської державної академії культури Василь Миколайович Шейко**, який охоче відгукнувся на прохання нашої газети відповісти на деякі запитання редакції.

— Шановний Василю Миколайовичу! Ви очолюєте один із найкращих, провідних вищих навчальних закладів України. З Харківською державною академією культури пов'язане усе Ваше творче життя: від студента до старшого викладача, доцента, професора, завідувача кафедри, декана, проректора з навчальної роботи і нарешті — ректора. Отже, Ви є невід'ємною частиною академії, а академія — невід'ємною частинкою Вашої душі. Тож наважусь попросити Вас освідчитись у коханні рідній Alma mater. Що значить для Вас академія, яке місце посідає у вашому житті?

— Якщо говорити коротко, — одне з основних, бо академія для мене — це і юність, і зрілість, і творчі злети, і здобутки, і робота. Взагалі, ми так виховані, що проводимо більшу частину свого життя на роботі, і лівова частина мого життя, безумовно, пов'язана з академією. З 1964 року я поєднаний із цим закладом, з цими стінами, людьми, які ще з тих часів збереглись, а також з тими, хто прийшов сюди пізніше. Академія — це, фактично, значна (якщо не сказати основна!) частина мого життя. Безумовно, я не мрію про те, щоб ще стільки попрацювати, як зараз, але хотілося б попрацювати якомога довше з колективом академії, зі студентами, які приходять до нас через кожні 5 років. Хотілося б зробити хоча б ще з десятків монографій до тих 36 книжок, які вийшли друком на цей час. Тому дякую за запитання, воно цікаве.

— Василю Миколайовичу, нещодавно Ви отримали високу і почесну нагороду. Скажіть, будь ласка, які були Ваші відчуття, коли перша в державі людина — Президент України — нагороджував Вас орденом «За заслуги» I ступеня?

— Я пишався своїм колективом.

— Ми разом із Вами радіємо і пишаємося такою почесною відзнакою. А чи могли б Ви назвати людей і події, які допомогли Вам досягти таких вершин?

— Я думаю, що це знову буде наш колектив, творча команда, з якою я працюю у цій академії. І, безумовно, ті успіхи, яких ми разом досягли, дозволили мені (і академії разом!) отримати таке високе визнання нашої держави, Президента України.

— 31 серпня у стінах нашої академії відбулося свято першокурсника, у якому взяв участь і голова Харківської обласної державної адміністрації Арсен Борисович Аваков. Як Ви гадаєте, присутність губернатора на посвяченні у студенти підняла авторитет, престижність нашої академії у порівнянні з іншими вищими навчальними закладами міста?

— Я б так питання не ставив. Це просто була ще одна акція визнання нашого вищого навчального закладу на владному рівні. Присутність Арсена Борисовича на посвяченні у студенти свідчить про те, що ми досягли рівня, коли губернатору було за честь прийти до нашої академії і освідчитись у коханні до культури і мистецтва. Арсен Борисович є першим керівником області, який завітав до академії на свято першокурсника. Цитата М. Тугана-Барановського («Рівень політики і розвитку суспільства не може бути вищим за рівень культури»), яку навів губернатор, засвідчує, що він розуміє важливість культури і мистецтва у суспільстві. Ф. М. Достоевський говорив, що краса рятує світ. А культура і мистецтво — це ж

і є краса, яка врятує світ, це магнітне духовне поле, навкруги якого формується і економіка, і політика, і, взагалі, усе, що є у державі.

— В академії зберігається тенденція відкриття нових спеціальностей і факультетів. Так, у цьому навчальному році вперше здійснювався набір на факультет менеджменту, що утворився на базі уже існуючого факультету культурології. Декілька слів, Василю Миколайовичу, про цей новий автономний факультет. Чому виникла потреба його взагалі створити?

— По-перше, це не той менеджмент, який є в інших вищих навчальних закладах. Це — спеціалізований менеджмент у галузі духовного життя, культури та мистецтва. Випускники факультету — це, фактично, управлінці, організатори мистецької культурологічної справи на сьогоднішній день. І ми не дублюємо в цьому напрямі жоден інший навчальний заклад.

По-друге, тут важливу роль зіграв кількісний склад того факультету, який був більше ніж на 800 студентів, а у нас норма — 200 чоловік. Цей факультет був некерований, а отже, страждала справа. З точки зору структурної реорганізації це була пряма потреба, не говорячи вже про те, що і життя вимагає саме таких фахівців, бо інший менеджер не може працювати в галузі культури й мистецтва. Людина повинна знати, чим вона керує, чим вона управляє, а без мистецької освіти стати менеджером у галузі культури неможливо. Стосовно відкриття нових спеціальностей. У нас зараз більше 50 спеціальностей і спеціалізацій. Творче поле у нас дуже широке, а відтак треба поглиблювати ту ланку, яку ми уже захопили, і обробляти її з точки зору широти і охопту. Я дуже обережно ставлюся до відкриття нових спеціальностей. Треба зважувати передусім матеріальні, навчальні та кадрові можливості. Це дуже непросто.

— Василю Миколайовичу, які особливості цьогорічної академічної вступної кампанії? Які факультети виявилися справжніми лідерами? За якими спеціальностями був найбільший конкурс?

— Якраз новий факультет менеджменту мав 3–4 чоловіка на місце, а той, що від нього відокремився, факультет культурології, мав на деяких спеціальностях аж до 18–19 чоловік на місце. У цілому, конкурс був досить високий. І це говорить про те, що Харківська державна академія культури дійсно користується великою повагою і знана в Україні. Недаремно за результатами дослідження незалежної експертизи за допомогою кафедри ЮНЕСКО з-поміж 900 вищих навчальних закладів України ми опинилися серед 200 найкращих і зайняли 43 місце по Україні. Це дуже висока оцінка!

— Уже розпочався новий навчальний рік, а разом з ним і нові сподівання, і нові творчі плани. Які ж пріоритетні завдання у діяльності педагогічного колективу і адміністрації академії на 2007–2008 навчальний рік?

— Чергове завдання — це якість навчального процесу і підвищення рівня підготовки наших випускників, щоб вони стали конкурентоспроможнішими на ринку праці. Вони, звичайно, і зараз є конкурентоспроможними, але рівень треба підвищувати, бо постійно іде боротьба за робочі місця, за місце «під сонцем».

Друге завдання — це формування особи та сприятливих умов, у яких особа зможе продовжити своє становлення і збагачення, вдосконалення як професіонал.

— Василю Миколайовичу, переконана, що у дні Вашої студентської молодості доводилося, як іноді і зараз, чути сакраментальне: «Не той тепер студент пішов...». Скажіть, на Вашу думку, нинішня молодь справді «не та»? І, взагалі, яким має бути сучасний студент, студент ХХІ століття, зокрема студент Харківської державної академії культури?

— Цей вислів, що походить від народної мудрості, є справедливий. Не той тепер студент, безумовно, і не може бути тим студентом, який був раніше, адже змінились умови, в яких він мешкає. Зараз в умовах глобалізаційної цивілізації вимоги до людини зовсім інші, ніж були 40 років тому. Треба розуміти, що студент і повинен бути іншим.

Здається, ми недооцінюємо ситуацію. Студенти зараз набагато прагматичніші і ніяк не гірші, ніж були у минулому: якості інші, вимоги інші, цінності інші. Щось ми загубили з минулого корисне (це завжди так буває), щось нове прийшло, але треба використовувати минуле, кращі традиції минулого і думати про новації. Якраз ось ця взаємодія новацій і традицій дає нову якість. І тому треба з порозумінням ставитись до сучасного студента, бо він набагато цивілізованіший і грамотніший. Студент сьогодні може мати увесь світ перед очима, не виходячи з аудиторії все бачити, все чути і все розуміти. Умови для його формування значно кращі і з точки зору демократизму, і з точки зору моралі, і з точки зору особистості. Отже, можливості для серйозного розвитку зараз суттєво збільшились для молоді. І молодь, я думаю, виправдає усі наші надії, адже саме їй належить майбутнє.

Сьогодні нам не штучний інтелект потрібен. Нам потрібна людина перспективна, людина, яка вміє усе життя вчитись, людина, яка постійно повинна працювати над собою. В академії студент повинен не стільки знання здобувати, скільки опанувати механізмом здобуття знань, їх переробкою, їх

використанням, і тоді він матиме перспективу. Це і є вимоги для сучасного студента в умовах шаленої глобалізаційної цивілізації.

— Василю Миколайовичу, 30 вересня — Всеукраїнський день бібліотек. Харківська державна академія культури є одним із провідних навчальних закладів бібліотечного профілю, фундатором бібліотечної освіти в Україні. З нагоди цього свята, що б Ви хотіли побажати бібліотечним працівникам і студентам нашої академії, які обрали своєю долею саме цю професію?

— Для нас це дійсно свято, свято спеціальності, яка в нашій Alma mater є фундаментальною і первородною, починаючи ще з 1925 року. І я хочу ще раз переконати суспільство у тому, що без цієї спеціальності немає ні сьогодення, ні майбутнього, ні можливості вивчати минуле.

Я поздоровляю усіх з цим святом! Бажаю нашим бібліотечним працівникам успіхів і переконаний, що ця фундаментальна спеціальність має шалений попит і шалену перспективу, про що говорить досвід західних країн, зокрема США, де професія бібліотекаря — найбільш шанована і найбільш сплачена.

Бесіду вела І. Куриленко

Academia. — 2007. — Жовт. — С. 2–3.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

«ОСВІТА, КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО В ДОБУ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

— так називається міжнародна наукова конференція, яка проходитиме в стінах **Харківської державної академії культури** з 22 по 23 листопада 2007 року. Основна тематика конференції буде представлена у рамках таких секцій:

- Культурологічні проблеми сучасних цивілізаційних трансформацій;
  - Соціально-культурні, економічні та професійні аспекти формування управлінської культури;
  - Модернізація освіти та перспективи побудови нової парадигми навчання;
  - Історико-теоретичні проблеми сучасного музикознавства;
  - Новітні науково-практичні підходи в музичному виконавстві та музичній педагогіці;
  - Сучасні тенденції розвитку театру, кіно і телебачення;
  - Хореографічне мистецтво в епоху глобалізації: проблеми та перспективи розвитку;
  - Бібліотечний соціальний інститут в умовах інтеграції до світового інформаційного простору;
  - Інформаційно-комунікаційні технології у сфері освіти, культури та мистецтва.
- <...>

Academia. — 2007. — Жовт. — С. 5.

О. Лисенко

А ЯК УСЕ ПОЧИНАЛОСЯ?

...**Харківська державна академія культури**... Мало хто знає, що саме ця велична історична споруда подарувала назву спуску, по якому щоденно проходять тисячі харків'ян, що її історія охоплює майже три століття і що саме тут колись викладав видатний український просвітитель, філософ і письменник кінця XVIII століття Григорій Савович Сковорода. Отже, як усе починалося, який шлях становлення та розвитку пройшла наша академія?

Як сповідує історія, у 1722 році у місті Білгороді єпископ Єпифаній Тихорський створив духовну школу для майбутньої еліти суспільства — політиків, державних і воєнних діячів, священників тощо. За ініціативи головнокомандуючого військами на Україні князя М. Голицина цей навчальний заклад у 1726 році був переведений до Харкова. Саме так і розпочалася історія Харківського духовного колегіуму, який на той час був першим вищим навчальним закладом на Слобожанщині і який створив усі умови для відкриття в нашому місті в 1805 році Університету. Серед навчальних дисциплін, які викладалися в колегіумі, були богослов'я, філософія, піітика, риторика, церковнослов'янська, давньогрецька, латинська, сучасна російська, німецька та французька мови, історія, географія, математика, фізика тощо.

У 1729 році при духовній семінарії була організована початкова школа для дітей-сиріт (переважно священнослужителів), так звана бурса, місце розташування якої спочатку називали Семінарською горою, площею, вулицею, Бурсацькою площею, провулком, а згодом Бурсацьким спуском, де в будинку під № 4 через 200 років і розпочала своє життя Академія культури... Офіційною датою створення Харківської державної академії культури вважається 10 вересня 1929 року, коли Раднарком України на своєму засіданні прийняв рішення про реорганізацію факультету політосвіти Харківського інституту народної освіти в окремий Інститут політосвіти. З 1939 р. він називався Харківський

державний бібліотечний інститут, в 1964 р. був реорганізований у Харківський державний інститут культури і лише у 1998 році став Харківською державною академією культури.

З плином часу наш вищий навчальний заклад еволюціонував та розвивався. Створювалися нові факультети: документознавства та інформаційної діяльності, бібліотекознавства та інформатики, культурології, народного музичного мистецтва, хореографічний, театральний та кіно-, телемистецтва, довузівської і післявузівської підготовки, по роботі з іноземними громадянами. Прикметно, що тенденція відкриття нових спеціальностей і факультетів в академії збереглась і до сьогодні. Сучасне життя вимагає нових фахівців, тож цього навчального року вперше здійснювався набір студентів на новоутворений факультет менеджменту.

Ми, студенти і викладачі, пишаємося своєю Alma mater, її особливою духовною атмосферою, в якій сторіччя залишили свій слід.

Academia. — 2007. — Жовт. — С. 8.

Т. Шикаленко

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ БІБЛІОТЕК

В останній день теплого прозоро-блакитного вересня щирі шанувальники книги — читачі та бібліотекарі — святково відзначали Всеукраїнський день бібліотек. У кожній бібліотеці, як і у людини, є своя доля, своя лінія життя. Про те, яка ж доля судилася нашій академічній бібліотеці, ми, студенти другого курсу факультету бібліотекознавства та інформатики, дізналися, спілкуючись з її директором, **Тетяною Олександрівною Шикаленко**.

— Тетяно Олександрівно! Скажіть, будь ласка, коли була заснована бібліотека ХДАК і як вона формувалася?

— Наша бібліотека пройшла великий і тяжкий шлях розвитку, її історія починається з 1947 року. Сьогодні бібліотека — це один із центрів культурно-просвітницької роботи академії, інформаційна база науково-дослідницької роботи викладачів і студентів із багатогалузевим фондом наукової і навчальної літератури. До того ж ми маємо унікальний за змістом фонд культурологічного, мистецького спрямування, який щороку зростає.

— Які книжкові видання становлять найбільшу цінність нашої бібліотеки?

— Бібліотека пишається перш за все колекцією рідкісних книг із мистецтва. Особливу цінність становлять унікальні видання XVII століття. Якщо студенти матимуть бажання, то ми можемо провести для них екскурсію.

— Сучасний інтенсивний розвиток інформатизації суспільства визначив нові пріоритети в діяльності бібліотек. Як же впроваджуються нові інформаційні технології в нашій бібліотеці?

— З березня 2007 року бібліотека ХДАК поступово переходить на автоматизовану схему бібліотечного обслуговування. Діючий на сьогодні електронний читальний зал дозволяє читачам користуватися усіма можливостями електронної бібліотеки, що заснована як на власних ресурсах, так і на доступі до якісної світової наукової інформації. На сьогодні ми маємо значний обсяг електронних інформаційних ресурсів: бібліографічні бази даних, інформацію на компакт-дисках, деякі повнотекстові документи. Бібліотека має унікальну базу даних періодичних видань з різних галузей знань: філософії, релігії, культурології, економіки, з усіх видів мистецтв. До того ж у нас є значна кількість мультимедійних видань. Це передусім компакт-диски, які містять електронні енциклопедії і довідники, колекції творів живопису митців різних епох, інформацію про музеї світу, туристичні маршрути, сучасні інтерактивні підручники з вивчення іноземних мов тощо.

— Які пріоритетні напрями діяльності бібліотеки на новий навчальний рік?

— Пріоритетними напрямками діяльності бібліотеки є подальше впровадження інноваційних технологій у практичну діяльність, покращення інтернет-послуг, формування інформаційної культури студентів академії. До речі, цього року ми маємо придбати нове бібліотечне програмне забезпечення УФД «Бібліотека», що має вихід до мережі Інтернет і системних зв'язків з вузівськими електронними бібліотеками. Взагалі ж, розвиток бібліотечно-інформаційного сервісу, безперечно, підвищить рівень знань наших студентів, а відтак вплине і на якість навчально-виховного процесу.

— Тетяно Олександрівно, а чи налагоджені ділові стосунки нашої академічної бібліотеки з провідними бібліотеками України?

— Ми підтримуємо ділові стосунки з київськими бібліотеками, зокрема з Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського та Національною парламентською бібліотекою України. Плідно співпрацюємо також з Харківською державною науковою бібліотекою імені В. Г. Короленка та бібліотекою Харківського державного інституту мистецтв імені І. П. Котляревського.

— Тетяно Олександрівно, як довго Ви очолюєте бібліотеку Харківської державної академії культури, служите вірою і правдою бібліотечній справі?

— Очолюю бібліотеку один рік, до цього дев'ять років працювала бібліографом. Я є справжньому щасливою людиною, адже не просто працюю у сфері культури, а творю її щоденно. Без цієї професії вже не можу уявити свого життя.

Бесіду вели А. Себедашев, Ю. Давиденко
Academia. — 2007. — Жовт. — С. 9.

М. Васкевич

НАШІ ГОСТІ

Справжнім подарунком для студентів, викладачів та співробітників **Харківської державної академії культури**, які останніми вересневими днями святкували Всеукраїнський день бібліотек, став приїзд до *Alma mater* Святослава Вакарчука.

Зустріч із лідером найпопулярнішого гурту України — «Океану Ельзи» — відбулася в актовій залі академії.

...Численна кількість шанувальників пісенної творчості В'ячеслава деякий час перебувала в очікуванні..., звичайно ж, в очікуванні його давніх і нових хітів. Утім з появою співака у залі, що супроводжувалася бурхливими оплесками, усі присутні поринули не у чарівний світ пісень і музичних акордів, а у романтичну, затишну і теплу атмосферу безпосереднього спілкування. Свій «нетрадиційний» виступ Святослав Вакарчук розпочав перш за все з привітання, адресованого усім бібліотечним працівникам щодо їх професійного свята. «Бібліотекарі, — зазначив вельмишановний гість, — це люди із високим рівнем знань, справжні інтелектуали, носії певного світогляду. Вони допомагають усім нам побудувати щасливу і незалежну державу, адже люди, які не мають освіти, — це залежні люди, а відтак країна, яка складається із неосвічених людей, є також залежною країною». <...>

<...>

Academia. — 2007. — Жовт. — С. 10.

В. Камышникова

ДИРИЖЕРСКИЕ ТРОПЫ АЛИСЫ ВИДУЛИНОЙ

В каждой судьбе есть свои, подчас неуловимые, краски и оттенки. Они выстраивают в единый ряд жизнь в радостях и печалях, тревогах и надеждах. Так и у **Алисы Видулиной** — дирижера, педагога и наставника многих известных музыкантов Украины и ближнего зарубежья.

Среди них — дирижер Национальной оперы, народный артист Украины, профессор А. Власенко, лауреат Государственной премии, заслуженный деятель искусств Украины, главный дирижер Харьковского академического театра оперы и балета им. Н. Лысенко В. Куценко, главный дирижер Московского цирка на Цветном бульваре В. Иоффе, заслуженный деятель искусств Украины, художественный руководитель и дирижер Харьковского театра музыкальной комедии, дирижер симфонического оркестра «Слобожанский», доцент Харьковского университета искусств Ш. Палтаджян, народный артист Украины, профессор Харьковского университета искусств, композитор В. Золотухин и многие другие.

Это о ней маэстро Н. Рахлин говорил: «Алиса Видулина проявила себя зрелым и вдумчивым музыкантом с хорошей дирижерской техникой и хорошим музыкальным вкусом».

ОБЫКНОВЕННАЯ ДЕТСКАЯ ИГРУШКА

Она родилась в Харькове в год, когда вся страна готовилась к празднованию десятилетия Октября.

— Кем ты хочешь стать? — однажды спросила Алису мама.

— Музыкантом, — уверенно ответила девочка.

И она им стала! Мир музыки для нее открылся случайно.

— Мне было шесть лет, — вспоминает Алиса Константиновна. — Как-то мы с мамой пошли покупать мне туфли. Я увидела в витрине магазина детскую гармошку, к которой буквально прикипела, и уговорила маму купить ее вместо обуви. Она исполнила мой каприз. Я днями не выпускала гармошку из рук. Мама поняла, что девочку необходимо учить музыке, и отвела ее во Дворец пионеров. Там Алиса по 4–5 часов познавала азы фортепиано, пела в хоре, занималась в шумовом оркестре. За четыре года она освоила программу музыкальной школы. Но война перечеркнула все радужные планы. Только не смогла истребить любовь к музыке. Наоборот, в то

страшное время она поддерживала ее. Сразу после освобождения Харькова — 24 августа 1943 г. Алиса стала работать в оркестре народных инструментов, известном в городе еще с 1928 г., освоив оркестровую гармонику и концертино.

РЯДОМ С МАСТЕРАМИ

Одновременно с работой в оркестре Алиса легко поступила в музучилище, которое окончила за два года вместо четырех. В 1950 г. — в Харьковскую консерваторию, после которой она получает диплом дирижера оркестра народных инструментов. Но ее уже не покидает мечта о профессии дирижера-симфониста, и в 1951 г. Алиса поступает в Киевскую консерваторию на факультет оперно-симфонического дирижирования — сразу на третий курс в класс профессора А. Климова, ректора вуза.

Победив в конкурсе, где ее соперниками были шестеро мужчин — претендентов на должность дирижера, в октябре того же года она была принята в оркестр народных инструментов Украинского комитета радиодиффузии.

Каждый понедельник в прямой эфир выходила музыкальная передача, в которой звучал оркестр под управлением Алисы Видулиной.

В. Комаренко, К. Дорошенко, А. Климов — имена, для каждого музыканта представляющие целый культурный пласт нашей эпохи. Они были ее учителями, советчиками, друзьями. Особенно тепло вспоминает Алиса Константиновна своего наставника — выдающегося украинского дирижера Н. Рахлина, у которого она работала ассистентом в Государственном симфоническом оркестре Украины. Сюда Видулина получила назначение сразу же после окончания консерватории в 1954 г.

Безупречный профессионализм позволял Государственному симфоническому оркестру работать с лучшими мастерами искусства, такими как Л. Стоковский и Ю. Орманди из США, итальянец В. Ферреро, венгр Я. Ференчик и др. Их мастерство впитывала в себя Видулина. Именно в Киеве началась ее совместная работа с И. Паторжинским, М. Литвиненко-Вольгемут, Б. Гмырей, М. Гришко, Ю. Кипоренко-Доманским.

«Дирижирование — профессия второй половины жизни» — это мнение известного дирижера О. Клемперера подтверждалось многовековой практикой. Долгое время образ симфонического дирижера и у музыкантов, и у публики ассоциировался только с опытом и жизненной мудростью. Существовал и еще один стереотип: дирижирование — занятие сугубо мужское. Первым исключением была В. Дударова. Алиса Видулина стала вторым — единственная женщина-дирижер в Украине.

А ХАРЬКОВ И НЕ ПОДОЗРЕВАЛ...

В 1957 г. Алиса Видулина возвращается в Харьков. Там она становится старшим преподавателем Харьковской консерватории. А как же концертная деятельность? Всего два концерта с харьковским оркестром: симфония Ж. Бизе, «Тассо» Ф. Листа, «Мазепа» Ф. Листа. Да и брошенная как бы невзначай фраза художественного руководителя филармонии П. Гайдамаки «немає потреби» ранила Видулину в самое сердце. Но, как однажды сказал В. Одоевский, «истинное призвание остановить трудно; оно прорвется сквозь препятствия».

В 1960 г. Видулина приходит вторым дирижером в Харьковскую оперетту, и театр сразу же перевернул ее жизнь. После сложных и крупномасштабных симфонических произведений — вдруг несравненный И. Штраус, вдумчивый Ж. Оффенбах, романтический И. Дунаевский. «Сильва», «Белая акация», «Севастопольский вальс», «Летучая мышь», «Цирк зажигает огни», «На рассвете», «Сорочинская ярмарка» — более 30 спектаклей поставила Алиса Константиновна за эти годы. «15 лет счастья» — так определяет она их для себя.

На репетициях актеры забывали, что Видулина — дирижер, а не режиссер. Как скульптор, лепила она человеческие портреты, отсекая ненужное, добавляя новые грани, отыскивая новые черты.

Видулина — тонкий музыкант и прекрасный партнер для солистов. Она становится страстной поклонницей оперетты. Ее увлекает здесь и непредсказуемость ситуаций, и хитроумное сплетение жанров, и живой, витальный дух. Она не просто дирижирует партитуры спектаклей, но фантазирует, играет своей «волшебной» палочкой с оркестром. И не только музыканты, но и зрители неизменно попадали в сети ее легкой, как воздух, изящной и зажигательной игры.

Не было ни одной газеты, которая не писала бы о феномене Видулиной. Именно с ней во время гастролей выступали любимые всей страной актеры: Т. Шмыга, Г. Васильев, Л. Водяной, Г. Отс, примадонна венгерской оперетты М. Тибольди. И все они каждый раз дарили ей свои портреты с дарственными надписями «Даме-маэстро!».

Некоторые спектакли Алиса Константиновна поставила с ведущими режиссерами этого жанра — В. Канделаки и Л. Ивашутичем. А постановка комической оперы Оффенбаха «Перикола» совместно с В. Канделаки стала событием в культурной жизни страны.

В 1974 г. Видулина начинает преподавать в **Харьковском государственном институте культуры** (ныне Академия культуры).

Педагогическая деятельность всецело захватила ее. По твердому настоянию Алисы Константиновны в институте была открыта кафедра оркестрового дирижирования и впервые внесен в учебный план госэкзамен по дирижированию. Тогда этот опыт позаимствовали многие вузы. В 15 променад-концертах, которые более десяти лет ежегодно проходят на главной сцене Харькова — в ХАТОБе, Алиса Константиновна — неизменная участница. Она дирижирует симфонические поэмы: «Прелюды» Ф. Листа, «Ромео и Джульетта» П. Чайковского; увертюры к операм: «Эврианта» и «Оберон» К. М. Вебера, «Сорока-воровка» Дж. Россини; увертюры к опереттам: «Летучая мышь» И. Штрауса, «Сильва» И. Кальмана; увертюру И. Дунаевского к художественному фильму «Дети капитана Гранта»; польки И. Штрауса: «Гром и молния» и «Трик-трак», «Персидский марш», «Торжественный марш» П. Чайковского.

В этом году Алисе Константиновне исполнилось 80 лет. 17 марта в Харьковском государственном театре музыкальной комедии состоялась ее бенефис. В этот праздничный вечер оркестр, хор и балет показали зрителям непревзойденную «Сильву». Выбор этого спектакля был не случаен: именно Алиса Константиновна с режиссером И. Радомыским, художником С. Иоффе и балетмейстером М. Довейко составили его постановочную группу в далеком 1961-м, а в 2007-м за дирижерским пультом, как и в 1961-м, стояла Алиса Видулина.

В настоящее время она доцент кафедры инструментов духового и эстрадного оркестров Академии культуры. То, чем занимается А. Видулина, не укладывается в привычные схемы. Все споры о том, кто она все-таки — дирижер-постановщик, педагог по классу дирижирования или просто дирижер — тщетны. И то, и другое, и третье.

А. Видулина избрала свой, не всегда легкий путь. Пожелаем же ей еще много счастливых моментов!

Газета 2000. — 2007. — 5–11 окт. — С. 7.

А. Прихожаева

СЕЗОН НАДЕЖД И СВЕРШЕНИЙ

Свой 48-й театральный сезон Харьковский театр для детей и юношества открыл знаменитой комедией Михаила Старицкого «За двумя зайцами». Этот спектакль был создан к 350-летию Харькова.
<...>

В этом сезоне зрители смогут увидеть много интересных спектаклей. «Тайну Снежной королевы» Андерсена воплотил студент **Харьковской государственной академии культуры Андрей Лебедь**. <...> Художественный руководитель постановки Юрий Старченко и режиссер-постановщик Андрей Лебедь постепенно открывают зрителям тайну Снежной королевы. Она в исполнении Виктории Белой поражает безупречным душевным спокойствием. Тишину она явно предпочитает жизни шумной и слишком активной, что делает ее образ весьма загадочным.

<...>

Харьк. известия. — 2007. — 9 окт. — С. 9.

Ю. Старченко

ЗА ДВА КРОКИ ДО ЮВІЛЕЮ

Минулого тижня відкрив свій 48-й сезон славетною комедією Михайла Старицького «За двома зайцями» Харківський театр для дітей та юнацтва. Режисер-постановник спектаклю, він же й головний режисер театру, заслужений діяч мистецтв України Ю. Б. Старченко сьогодні гість нашої газети.

<...>

— У вересні театр брав участь у Відкритому фестивалі театрів для дітей «ТЮГ — 2007»...

— Ми возили виставу «Тасмниця Снігової королеви» за казкою Ганса Христіана Андерсена. І серед восьми колективів України були одними з кращих. Наш художник-постановник Аркадій Чадов був нагороджений дипломом фестивалю за кращу сценографію, а актриса Вікторія Біла відзначена за виконання ролі Снігової королеви.

Робота ця справді цікава, про що свідчить незатухаючий інтерес до неї наших маленьких глядачів. І гідно в ній, окрім названих майстрів, проявили себе режисер-постановник вистави, студент **Харківської державної академії культури Андрій Лебідь**, композитор Микола Сараєв, хореограф Світлана Момот.

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2007. — 9 жовт. — С. 6.

АКТОРА ВИХОВУЮТЬ І РОБЛЯТЬ РОЛІ!

На спектаклі за участі **Олександра Васильєва** глядач ходить давно — з того часу, коли відомий актор повернувся з Молдови до рідного Харкова. Ходить віддано, знаючи, що кожного разу отримає неабияке задоволення від його гри, бо вміє цей дивовижний актор радувати глибоким розумінням ролі свого персонажа, щирим прожиттям у ній чужої, як власної, долі.

Народний артист України Олександр Васильєв — нині провідний актор Харківського державного академічного російського драматичного театру імені О. С. Пушкіна. Сьогодні він гість нашої газети.

— Хотілося б знати, звідки корені Олександра Васильєва?

— Я — корінний харків'янин з Шатилівки, жив на вулиці Леніна. Моє дитинство, підліткову пору та ранню юність щедро й різноманітно наповнювали заняття на стадіоні «Динамо» та в обласному Палаці піонерів і школярів. Чим тільки не займався: спортивною гімнастикою, сучасним п'ятиборством, багатьма ігровими видами спорту. Мене захоплювало не стільки суперництво, скільки перемога над самим собою. Я був, як і всі мої однолітки, навіть бився, але до першої крові.

Потяг до театру, акторської гри, очевидно, передався з батьківськими генами. Він у молодості жив у Полтавській області, працював на одному з колишніх цукрозаводів Терещенка, і там була розвинена художня самодіяльність. Учителю астрономії нашої 132-ї школи Григорій Пталомей розповідав, як він хлопчиком бігав дивитися на батька в ролі Возного в «Наталці Полтавці». Взагалі-то, про батька я міг би говорити довго і з захопленням. На початку війни йому доручили евакуювати з Держпрому архів радгоспів Харківщини (а він тоді був головним бухгалтером тресту радгоспів області). В районі Міллерового потрапили в окупацію, але він зберіг цей архів. А після визволення Харкова в січні 1944-го батько був призначений на ту ж посаду, завдяки збереженню архівів.

Мама — Васильєва Антоніна Володимирівна — в основному займалася нашим вихованням (у мене є ще три старших сестри). Вона ніколи не розлучалася з книгою, читанням захопила й мене. А коли були застілля в нашій сім'ї, дід грав на гітарі, на балалайці, співали пісні, романси. І в певний момент просили маму почитати — вона декламувала якісь приголомшливі вірші. З таким почуттям читала, що всі слухали зі слезами на очах. Чудова дикція. Однією з рис її характеру був артистизм. Мама обожнювала театр, літературу. І тому мій потяг до театру був природним. Я грав у театр, у дворі ми влаштовували концерти, сценки, співали, читали вірші, показували етюди, якісь мініатюри. В школі я брав участь у драматичних виставах. Ну, а знайомство з Петром Львовичем Слонімом і Валентиною Микитівною Осипянц стали вирішальними у виборі майбутньої професії.

— «Театр юних» обласного Палацу піонерів і школярів, яким керували ці унікальні фахівці, відкрив дорогу в мистецтво багатьом...

— Там займався і Віктор Утенін, і Борис Варакін. До речі, саме там я познайомився з **Ангеліною Філіпповою** — і відтоді ми разом пліч-о-пліч ідемо по життю. Вона стала моєю дружиною, матір'ю наших чудових доньок: Каті, яка нині активно бореться за звання ударника капіталістичної праці, і Даші, котра стала актрисою нашого театру. Але це вже я забіг наперед. А тоді, в 1966 році, ми з нею стали студентами Харківського інституту (зараз — університет) мистецтв імені І. П. Котляревського. На акторському відділенні театрального факультету в нас були чудові педагоги: Яків Григорович Озимов, Валентина Михайлівна Сухарева і Олександр Тимофійович Подорожній. Нині ж ми з Ангеліною вже й самі викладаємо, ведемо акторський курс у **Харківській державній академії культури**. І у своїй методиці викладання дотримуємося того, чому і як нас навчали педагоги. Відомий російський режисер Анатолій Васильєв якось сказав у своїй статті: школа повинна навчати традиції. Потім уже молодий актор чи режисер береться до пошуків, експериментів, а ми повинні навчати слухати, думати, говорити, дихати природно. Як у житті.

— Після закінчення інституту ви стали працювати...

— ...У Дніпропетровському театрі юного глядача. Ті шість років з дуже цікавим режисером (на жаль, його вже немає серед живих) Григорієм Йосиповичем Кононенком справді незабутні. А коли вирости з ТЮГу, нас запросили в Кишинів до російського драматичного театру імені А. П. Чехова. Там мали щастя грати на сцені цілих 14 років. Я хотів би згадати дещо із зіграного: актора ж виховують і роблять ролі. У Дніпропетровську моїми героями були Володька в спектаклі «До свідання, мальчики», лейтенант Плужников у «В списках не значился» Б. Васильєва, Адам у «Божественній комедії», Вовк у виставі «Зайка-зайка». Взагалі-то, тьогівський актор — це синтетичний актор. Це школа перевтілень, пошуків характерів, з танцями, піснями. Ці ролі зробили мене більш гнучким і рухливим зовнішньо і внутрішньо, ніж це б могло бути в «дорослому» театрі. З раннього дитинства любив побешкетувати.

Якось Є. Леонов сказав, що вища іпостась актора — це актор-клоун. На мій погляд, такими клоунами-бешкетниками були значні майстри сцени Смоктуновський, Євстигнєєв, Борисов, Аліса Фрейдліх...

У Кишиневі зіграв масу цікавих ролей від Бумбараша до Григорія Меліхова. Там став заслуженим артистом Молдавської РСР у 35 років. А через рік почесне звання отримала і моя Ліна. Ми об'їздили багато міст Радянського Союзу, часто до нас підходили працівники місцевих театрів, просили залишитися то в Ризі, то в Омську, то в Білорусі, то в Україні. Але я завжди знав, що обов'язково повернемося в наш улюблений Харків — найкраще місто у світі. Харків'яни відрізняються своїм приголомшливим інтелектуальним і духовним потенціалом порівняно з іншою публікою. І якість тиші в залі свідчить про розум і духовність людей. І така тиша, як у Харківському театральному залі, — явище справді унікальне.

— І, очевидно, це не може не додавати сил, насаги, бажання знов і знов захоплювати своєю небуденною грою численних глядачів. Мрія ж здійснилася, ви в Харкові.

— Увісімнадцяте виходимо з Ліною на сцену кращого в Україні театру. А от для нашої доньки Дарини — це лише другий сезон. Минулий сезон був пам'ятним не тільки її дебютом у ролі Юленьки в «Доходному місці» за п'єсою Островського, насамперед, значною подією і для міста, і для театру стала постановка цього знаменитого твору. Режисер-постановник спектаклю народний артист України Олександр Сергійович Барсеґян із першої репетиції дуже точно і прозоро визначив суть, зерно цієї п'єси, визначив її жанр як «п'єси життя», нашого життя. І тим самим загострив сучасне звучання твору, якому виповнилося 150 років. Я граю Вишневецького, високопоставленого чиновника, хабарника і казнокрада, сибарита, який дбав лише про своє задоволення в житті. Характер, тип упізнавальний і сучасний сьогодні. А фрази «Знаєш, друже, в житті помітно розповсюджуються розкоші, а ваші спартанські ідеали не живуть разом із розкошами» та «Служи, як служать усі пристойні люди» — дуже актуальні нині.

Торік помітною була й постановка п'єси одеського драматурга Олександра Марданя «Черга». Порушуються в ній проблеми моральності в сучасному суспільстві. В цих двох постановках мені вдалося сказати правду, свою правду, що я думаю про життя, про людей, про події, які відбуваються сьогодні.

Взагалі, сцена для мене — це ковток свободи. Начебто, прикрившись образом, я маю і можливість, і втіху висловити все, що думаю.

*Слобід. край. — 2007. — 11 жовт. — С. 12.
Бесіду вів В. Романовський*

М. Розин

АКТЕР, КОРОЛЬ И... МОИСЕЙ

Всякое общение с ним напоминает динамичный и непредсказуемый спектакль. В этом представлении он — главный герой хотя бы потому, что речь его скорее монологична и есть о чем сказать в защиту главного дела его жизни — преподавания сценического движения. Если заменить одно слово в названии популярного спектакля театра им. А. С. Пушкина «Актёр, король и Соломон», то получится его своеобразный словесный экспресс-портрет. Портрет знатока в своем редкостном ремесле (или, образно говоря, короля), артиста в душе (или актера). Портрет, основной «штрих» в завершении которого вносит имя Моисея, посвященного, как известно по Библии, «во всю мудрость египетскую». Профессор кафедры мастерства актера **академии культуры**, заслуженный деятель искусств Бурятии **Моисей Розин**, перешагнув порог своего 75-летия, листает яркие страницы прожитого.

— Моисей Яковлевич, мне почему-то кажется, что вы еще в раннем детстве воспылали страстью к сцене. Если это действительно так, то было ли к тому какое-то подспорье?

— Впервые я вышел на сцену в школьном театре, мне было десять лет, шел 1942 год. Еще не понимая, что такое театр, я всеми силами стремился к подмосткам. Дебютировал, если это можно назвать дебютом, в роли немецкого офицера. В течение месяца меня называли Гитлером, пока я кого-то не побил. Моя мать работала в тыловом госпитале, отец, художник-декоратор, ушел на фронт в первый день войны, а вернулся только в конце 1946 года. Мои подростковые годы прошли в Харькове. Здесь, в Доме пионеров, я проходил свои первые театральные университеты, вместе с Люсей Гурченко участвовал в кружке затейников, отплясывал под руководством ее мамы и папы-баяниста. В Доме ученых постигал азы актерского мастерства, выступал в спектаклях Народного театра. Потом попал в студию при театре им. А. С. Пушкина. К сцене меня тянуло магнитом.

Припоминаю свое выступление на областном конкурсе чтецов, где я занял первое место и как победитель должен был читать свою программу в Киеве. Поездка в столицу не состоялась, потому что чиновник из управления культуры увидел «минус» в том, что Чехова и Маяковского я читал на русском. Я был раздосадован таким нелепым обстоятельством и сходу предложил этому чинуше прочесть Шевченко на русском — в оригинале. Чиновник воспринял мое благое намерение как злостную выходку...

Я люблю украинский язык, владею им, но зачем читать Чехова в переводе, зная русский?! И это ведь была не первая стычка в моей биографии на «национальной почве». Мне очень хотелось учиться в театральном институте на актерском, но на консультации для абитуриентов мой жар остудили: оказалось, что для национальной сцены у меня слишком мелкие черты лица... А у Вицина какие были черты лица?!

— И вы приуныли на «национальной почве»?

— Я поступил в Харьковский педагогический институт на факультет физвоспитания и окончил его с отличием. А в 1962 году, твердо зная, что без театра мне не жить, приехал в Ленинград учиться у крупнейшего в СССР специалиста по сцендвижению Ивана Эдмундовича Коха в ассистентуре (на правах аспирантуры) при Институте театра, музыки и кинематографии.

— В Ленинграде вы словно родились заново...

— Да, я обучался на стационаре, посещал репетиции спектаклей в ленинградских театрах, бывал на съемках в павильонах «Ленфильма», «варился» в театральной среде. Сколько было интересных творческих встреч!.. Кстати, параллельно с учебой по специальности я осваивал актерское ремесло в мастерской замечательных педагогов Татьяны Григорьевны Сойниковой и Сергея Васильевича Гиппиуса. Однажды И. Э. Кох сказал мне, что Т. Г. Сойникова заметила во мне талант драматического актера. Окрыленный этой аттестацией, я просил своего учителя о возможности совмещать официально ассистентуру и приобретение актерского диплома, на что получил жесткий отказ. Хотя, как показывает практика, и актерские, и режиссерские навыки входят самым естественным образом в работу педагога по пластике. Но сказанное И. Э. Кохом не подлежало пересмотру, он пользовался непререкаемым авторитетом, закладывал фундамент в изучении пластических дисциплин на основе объективных законов природы, выстраивал научно обоснованную методику преподавания сцендвижения.

Личность И. Э. Коха по сей день освещает мой путь. Потомственный интеллигент, энциклопедически образованный, он говорил, что без высоких человеческих качеств не может быть профессионала, ибо в противном случае педагог не сможет передать студенту своих знаний в полном объеме.

Я бывал в доме Ивана Эдмундовича. В обстановке его квартиры не было ничего, что вызывало бы притязание на роскошь — только самое необходимое. Помню, что в старинную печатную машинку в его кабинете всегда был заложен лист — Иван Эдмундович постоянно работал по теме своих исследований. Иногда он садился за рояль и играл произведения своего любимого композитора Рахманинова.

— Вероятно, в узком кругу Коха вы встречались со знаменитостями. Что их отличало в «домашнем» общении?

— То, что сегодня, к сожалению, редко встречается в людях. Они умели до конца выслушивать человека, уважали мысли своего собеседника, были искренними и располагали к откровенному разговору. К Коху часто заезжал на огонек известный режиссер Николай Павлович Акимов. Несколько раз я заставал у него артистку оперетты Гликерию Васильевну Богданову-Чеснокову, которая всякий свой приход обыгрывала милыми интеллигентными шутками, при этом в каждом ее взгляде сквозила доброта. Иван Эдмундович и люди его близкого окружения были выше дрызг. <...>

В Ленинграде я впервые воочию убедился в том, что по-настоящему творческие люди никогда не размениваются на мелочи. Подобные примеры я встречал на репетициях в театре драмы им. А. С. Пушкина, бывшей Александринке. Юрий Владимирович Толубеев, народный артист Советского Союза, по сути своего поведения часто спорил с режиссерами, отстаивая свое видение образа, но по форме это походило на дружескую беседу, в ходе которой актер, внимательно выслушав пожелания постановщика, в мягкой интеллигентной манере предлагал что-то свое.

Наблюдения за актерами в процессе работы давали мне богатейшую пищу для размышлений о внутренней концентрации артистов перед выходом на сцену или на съемочную площадку. <...>

— Сценическое движение как предмет появилось в учебных планах театральных вузов в прошлом веке, в предвоенные годы. Но так ли он необходим, если, наблюдая, к примеру, за игрой того же Смоктуновского, зритель невольно отмечает, что у этого большого артиста все идет из души?

— Сеченов говорил, что конечным результатом мысли является движение. Владение элементами сценической пластики заключается в том, что актер способен на сцене передать

состояние своего героя с помощью опорно-двигательной системы рефлекторно. В мою задачу входит научить актера точному и экономичному исполнению физических действий, что приводит к художественной выразительности в студенческой аудитории или в спектакле. По картинам великих мастеров кисти можно научиться выразительности действия. Ведь на таких полотнах, как «Не ждали», «Сватовство майора», «Боярыня Морозова», «Переход Суворова через Альпы» каждый герой направленностью своего движения, жестом, мимикой выражает свое отношение к происходящему событию. Подобное умение требует тщательного изучения. Я занимаюсь со своими подопечными не дрессурой, а тренингом — осознанием того, ради чего мы выполняем то или иное действие. Хотя в практической работе на театральной сцене мне приходилось сталкиваться с формальным отношением режиссеров к постановке, к примеру, массового боя. Приятным исключением из этого правила явилась моя работа по подготовке спектаклей «Ричард III» Шекспира и «Макбет» Ионеско на сцене шевченковцев в постановке режиссера А. Я. Литко. В согласии с режиссерским замыслом этих спектаклей я разрабатывал пластические партитуры по смыслу, по темпо-ритму, вымеряя на сцене каждый шаг. Особенно большая и интересная работа была проделана в процессе репетиций «Ричарда III», потребовавшая от актеров владения шестью (!) видами оружия.

— Мне известно, что вы прекрасно владеете шпагой, мечом, дагой, кинжалом, алебардой, способны совершать головокружительные трюки. Но многим вашим младшим коллегам никогда не достигнуть такого мастерства в боевых искусствах. Какой главный принцип вы исповедуете в искусстве обучения сценическому фехтованию?

— Я не требую стократно повторять те или иные сложные движения. Стремлюсь обучать не с помощью показа, а посредством рассказа. Объясняю актерам, что нужно постоянно поддерживать себя в хорошей физической форме, что лучше уйти из профессии на два часа раньше, чем на пять минут позже.

— Какие чувства вас посещают, когда вы видите на сцене первоклассного актера?

— Я плачу. Дома.

— Дома?

— В зале часто сдерживаю себя, чтобы не плакать, а дома или по дороге домой слеза сама катится. Может это покажется вам сентиментальным, но если была бы такая возможность, я бы сегодня сыграл на сцене роль шекспировского Лира. Меня давно в философском аспекте интересует тема любви. Эту тему я по-своему исследовал, когда писал пьесу по мотивам сказки Гоцци «Любовь к трем апельсинам». Писал эту пьесу для себя, не надеясь увидеть ее героев в огнях рампы. Ведь что такое жизнь человеческая, если нет в ней все оправдывающей и все освещающей любви?..

Беседовала Е. Седунова

Харьк. известия. — 2007. — 23 окт. — С. 9.

Л. Густенько

ВШАНУВАННЯ ВЕТЕРАНІВ ОСВІТИ

Цього року навчально-науковий комплекс безперервної освіти Народна українська академія вдесяте гостинно зустрів у своїх стінах ветеранів освіти Харківщини. У супроводі вчителів Спеціалізованої економіко-правової школи НУА освітяни оглянули виставку осінніх букетів, яку підготували школярі СЕПШ і студенти ХГУ «НУА», фотоекспозицію та ретровиставку музею історії академії. А на шляху до актових залів в коридорах їх зустрічали оплесками учні.

Програма святкового вечора була наповнена щирими словами вдячності ветеранам педагогічної ниви. Концертні номери підготували творчі колективи студентів і школярів, а також художні колективи Національної юридичної академії ім. Ярослава Мудрого, Національного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди та **Харківської державної академії культури.**

<...>

Освіта України. — 2007. — 26 жовт. — С. 3.

УКРАЇНСЬКА КНИЖКА ЯК ОБ'ЄКТ ФАЛЬСИФІКАЦІЙ,

АБО ЩО СТОЇТЬ ЗА ТАК ЗВАНОЮ ПОЛЕМІКОЮ НОВІТНІХ ОПОНЕНТІВ УКРАЇНСЬКОГО
ВІДРОДЖЕННЯ В ГУМАНІТАРНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

<...>

Оприлюднення О. Мацюком невідомих досі важливих архівних матеріалів стало поштовхом до активізації наукових пошуків українських учених щодо витоків українського друкованого слова. Але це виявилось можливим лише з розвалом Радянської імперії.

1994 року у видавництві «Либідь», у популярній на той час міжвидавничій серії «Пам'ятки історичної думки України», публікується фундаментальне дослідження Івана Огієнка «Історія українського друкарства». Ця книжка після виходу в світ 1925 року у Львові була фактично арештована радянською владою і відправлена в найпотемніші спецфонди саме за те, що її автор — авторитетний у світі учений — аргументовано зруйнував усталені досі наукові стереотипи щодо вторинності, підпорядкованості українського друкарства російському. Після такої тривалої в часі заборони нарешті Огієнкова праця, з рекомендаційним грифом Міністерства освіти, стала використовуватися в українських університетах на відповідних факультетах як навчальний посібник.

Незабаром українська книгознавча наука поповнилася цілою низкою наукових статей і окремих книжкових видань, в основу яких було взято розробку досі забороненої проблематики в конкретичі віднайдених останнім часом архівних документів.

Здавалося б, відбувався цілком нормальний процес, коли в умовах відсутності цензури і всевидючого партійного контролю українські вчені нарешті отримали можливість вивчати питання.

Однак, схоже, опонентів українського відродження такий стан справ не влаштовує.

Першу спробу викрити занадто «ревний патріотизм» окремих українських дослідників давньої української книжки зробив... асистент кафедри технології друкованих видань та паковань Української академії друкарства, яка міститься у Львові, кандидат технічних наук О. Мельников. У № 4 місячника «Вісник Книжкової палати» за 2006 рік публікується його стаття «Чи було книгодрукування в Україні до Івана Федорова?»

Привертає до себе увагу той факт, що ця стаття слово в слово названа так, як майже сорок років тому вона зазвучала зі сторінок «Архівів України» у виконанні іншого львівського автора. Принципова різниця лише у змістових акцентах публікацій. Якщо колишній директор Львівського історичного архіву, на жаль, покійний уже Орест Мацюк, людина вельми авторитетна серед архівістів і вчених-істориків, на підставі аналізу власноруч віднайдених документів давав ствердну відповідь на поставлене в заголовку статті запитання, то асистент кафедри друкованих видань та паковань Олександр Мельников поставив за мету все перевернути з ніг на голову і, звичайно ж, вигукнути категоричне «ні». Не переповідаємо нелогічних і непереконливих місць цієї «наукової» праці, оскільки це надзвичайно професійно, розважливо й водночас гостро зробив харківський учений — професор, завідувач кафедри бібліографознавства та інформаційно-бібліографічної діяльності **Харківської державної академії культури Микола Низовий**. Першокласний фахівець у своїй галузі знань, автор десятків опублікованих в Україні і за кордоном поважних наукових праць з тих чи інших проблем книжки взагалі і української зокрема, викладач із майже сорокарічним стажем нормативних курсів для харківських студентів «Книгознавство», «Історія книги», професор із Слобожанщини не залишився байдужим, ознайомившись зі змістом публікації О. Мельникова. Він підготував для друку свою статтю «Чи було книгодрукування в Україні до Івана Федорова?», свідомо зробивши уточнюючий підзаголовок: «Хто ставить це запитання і як на нього відповідають».

Слід віддати належне редакції «Вісника Книжкової палати», яка незабаром опублікувала статтю професора М. Низового (№ 9 за 2006 рік) як відповідь тим, хто продовжує вишукувати політику в публікаціях українських учених, у яких не лише піддається сумніву, а й аргументовано спростовується затверджена в Москві теза про те, що «ніякого українського книгодрукування до виникнення російського не було, немає й бути не могло».

Очевидно, не сподівався професор М. Низовий, що його стаття викликає бурю гніву і протесту з вуст С. Сокурова-Величка. Саме цей досі невідомий у гуманітарній науці автор вирішив виступити ревним оборонцем не лише Івана Федорова, а й усіх прихильників теорії «спільної колиски трьох братніх народів», несправедливо ображених тими українськими ученими, хто «заповзято не сприймає нашого Першодрукаря».

<...>

«ОБРАЗИ ФІЛОСОФІЇ» В МУЗЕЇ СКОВОРОДИ

«В самом открытии неустыжества Харьковскаго, во время непрестанных осенних дождей, прогоняя скуку, написал я сію книжицу в монастырѣ Сѣннскомъ», — так писав Григорій Сковорода 227 років тому в передмові до блискучого богословського трактату «Жена Лотова». А за якихось 10 кілометрів від того місця, де знаходився Сіннянський монастир, в ОКЗ «Літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди», що в селі Сковородинівка, під час таких же безперервних осінніх дощів, тільки вже у 2007 році, проходили XV Харківські міжнародні Сковородинівські читання.

Тема читань була досить широкою: «Г. С. Сковорода і образи філософії». <...>

У президії читань — багаторічний їхній організатор, професор кафедри філософії ХНУ імені В. Н. Каразіна, голова харківського міського товариства «Філософська освіта» О. М. Кривуля, декан філософського факультету цього ж навчального закладу І. В. Карпенко, директор ОКЗ «Літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди» Н. І. Мицай.

Відкрив філософські дебати доктор філософських наук **Г. Д. Панков** із **Харківської державної академії культури**. Його дослідження стосується поняття Бога у творчості Григорія Сковороди. Вже перша доповідь викликала жваву дискусію. Більшість слухачів не погоджувалася з гіпотезою доповідача, що категорія Бога в Сковороди не включала в себе функцію творця.

<...>

Слобід. край. — 2007. — 30 жовт. — С. 8.

М. Розін

ЗАЧАРОВАНИЙ ТЕАТРОМ

Учора до зали академічного театру ляльок імені В. Афанасьєва на ювілейний вечір, приурочений 75-річчю від дня народження і 55-річчю педагогічної творчої діяльності заслуженого діяча мистецтв Бурятії, професора кафедри майстерності актора факультету театрального, кіно- і телемистецтва **Харківської державної академії культури**, театрального педагога **Мойсея Яковича Розіна**, прийшли його численні учні з багатьох міст України, близького та далекого зарубіжжя, представники театрально-мистецького бомонду слобожанської столиці, друзі й колеги, офіційні особи. Адже цього вечора вшановували людину знану й неабияку у своєму рідкісному ремеслі, засновника харківської школи пластичного виховання.

А напередодні урочистостей кореспонденту «Слобідського краю» вдалося поговорити з ювіляром — людиною жвавою, енергійною, з молодечою завзятістю і творчим неспокоєм в очах.

— Поділіться, будь ласка, секретом, як вам вдається, незважаючи на зрілі роки, тримати себе в такій дивовижній формі?

— Бажання бути молодим! А допомагають мені в цьому щоранкові 40-хвилинні пробіжки або ходьба, а ще — обов'язкові, по одному разу на тиждень, басейн і сауна. Як бачите, нічого особливого. І, знаєте, я люблю життя, завжди хочу бути якомога потрібнішим людям і все, чого досяг, усі знання та навички, які набув за ці зими і літа, прагну передати своїм учням. Отож розкисати мені негоже, а постійно спілкуючись з ними, і сам молодієш. І не такий характер у мене, щоб почивати на лаврах. Діяльна ж робота вимагає активних дій, які мені завжди до душі.

— Життя розпорядилося так, що вам — безмежно закоханому в п'єси Шекспіра й Островського — довелося замість театрального вступати до педагогічного інституту на факультет фізвиховання, який, до речі, закінчили з відзнакою. Та ви не зрадили своїй мрії — доклали чимало зусиль і стали потрібні театру, нехай педагогом, спеціалістом зі сценічного руху. Звідки у вас оця зачарованість театром?

— З дитинства. Десятирічним хлопчиком у шкільному драматичному гуртку я вперше відчув незрівнянну магію акторської гри. Було це в Узбекистані в місті Андіжан, куди ми з мамою (вона працювала лікарем у тиловому госпіталі) були евакуйовані під час війни. Театральні університети продовжилися і в Харкові, куди ми повернулися наступного року після його визволення, — в Палаці піонерів, де я з Людмилою Гурченко займався у гуртку витівників, потім у Будинку учителя. Грав і в Народному театрі при Будинку офіцерів, навчався в студії театру імені О. С. Пушкіна, якою керував його тодішній головний режисер Олександр Броніславович Скибневський. Були манливі мрії, але, як кажуть, не судилося. Психологічних травм вистачало, інший би здався, а я без театру не міг.

— Очевидно, чергову надію вам дала очна асисентура на правах аспірантури кафедри сценічного руху Ленінградського державного інституту театру, музики і кінематографії під керівництвом заслуженого діяча мистецтв Росії І. Е. Коха?

— Три роки навчання в Івана Едмундовича стали справді незабутніми. Адже він був одним із найвизначніших спеціалістів у тодішньому Радянському Союзі — фундатором ленінградської школи пластичного виховання. (До речі, через певний час я детально студіював і московську школу Аркадія Борисовича Немировського, за що йому теж глибоко вдячний). У Ленінграді мені пощастило паралельно з навчанням за спеціальністю освоювати акторське ремесло в майстерні Тетяни Григорівни Сойникової та Сергія Васильовича Гіппіуса. Незважаючи на чудовий відгук театральних педагогів про мої акторські здібності, мій учитель подальшого ходу моїм прагненням не дав — не хотів, щоб я розмінювався ще на щось інше, хоча й акторські, і режисерські навички, як свідчить практика, природні в роботі педагога з пластики. Отже, акторського диплома я так і не отримав, піти наперекір І. Е. Коху не міг.

— Здобуті знання ви синтезували і творчо перероблювали під час практичної педагогічної і театральної діяльності в професійних театрах, працюючи з 1966 року режисером з пластики, постановником фехтувальних сцен у виставах, а також створюючи власні постановки, до речі, вже будучи членом Спілки театральних діячів...

— Десять років я провів на Далекому Сході, з успіхом працював у Владивостоці в педагогічному інституті мистецтв. На факультеті театального мистецтва заснував кафедру сценічного руху, фізвиховання та спорту. До речі, це була єдина така кафедра на весь тодішній СРСР з підготовки пластичної виразності майбутніх акторів, режисерів та вокалістів. Багато їздив у творчі відрядження, працював за фахом в Уссурійську і Петропавловську-Камчатському, Южносахалінську і Хабаровську. В Іркутську зустрічався з незабутнім О. Вампіловим (працювали над постановкою його «Старшого сина»). У 1975 році був удостоєний звання «Заслужений діяч мистецтв Бурятії» за підготовку акторів і режисерів для національного театру імені Хоца Намсараєва в Улан-Уде... Треба сказати, що географія місць, де я брав участь у постановці вистав як режисер з пластики, режисер-постановник і постановник фехтувальних та пластичних сцен, досить широка. Треба згадати, окрім російських названих міст, Полтаву і Суми, Одесу й Кіровоград, Дніпропетровськ і Сімферополь, Луганськ і Севастополь, болгарську Софію і наш рідний Харків.

— У рідному місті з 1977-го по 1999 рік працювали в інституті (нині університет) мистецтв імені І. П. Котляревського, стали доцентом, а згодом й професором. У сфері сценічної педагогіки завоювали стійкий авторитет майстра, який досконало володіє професією, має енциклопедичні знання у сфері виховання пластичної культури в майбутніх акторів, режисерів, вокалістів та хореографів...

— Ви знаєте, я пишаюся своїми учнями, їх у мене багато, цікавих і талановитих, і працюють вони і в театрах, і в навчальних закладах культури та мистецтв як у нашій країні, так і Росії, Білорусі, Молдові, Грузії, Німеччині, США, Ірані, Маврикії, Іраку, Ізраїлі, Лівані, Монголії, Китаї та Японії. В одному лише Харкові сьогодні трудяться понад 70 акторів і режисерів. Стежу за їхнім професійним ростом, щиро радію їхнім успіхам.

Вважаю своїм досягненням, що за ці роки, й у тому числі за час роботи в інституті мистецтв, і нині в академії культури, мені вдалося на базі обґрунтованої методики об'єднати такі спеціальні навчальні дисципліни, як ритміка, основи сценічного руху, сценічне фехтування і спецкурс фізичної культури в єдину систему навчання пластичної культури, незалежно від конкретного виду сценічного мистецтва, що підкреслює її універсальність.

— У 2002 році були удостоєні Міністерством освіти і науки знаком «Відмінник освіти України». І, якщо не помиляюся, вас разів сім чи вісім подавали на звання «Заслужений діяч мистецтв України», але справа так і не зрушила з місця. Можливо, серед ваших вихованців немає людей відомих, іменитих?

— Ображаєте! Таких достатньо і в Росії, і в Україні. Пишаюся, що якимось при зустрічі народний артист Росії Олександр Михайлов (ви його повинні пам'ятати за фільмом «Любов і голуби») сказав мені, що пам'ятає мене і Віолетту Володимирівну Тополагу як фахівців, які вірили в нього і не дали вигнати з вузу. Можу назвати й киянина Олега Савківа, росіян Валерія Прийомихова і Льва Ткачова, Тетяну Тітову та Ганну Оцупок з театру імені О. С. Пушкіна, болгарського актора й режисера, а нині ректора творчого вузу в Софії Христо Рукова...

— Цікаво, а хто підтримує М. Я. Розіна в повсякденні, крім колег та студентів?

— Є немало людей з великою щирою душею. Вони більше, ніж друзі, бо це справді рідні люди. Серед них хірург Сергій Владиславович Шутов, лікар-імунолог Павло Павлович Сорочан, вокалістка, яка тривалий час виступала в театрі музичної комедії, Лілія Михайлівна Кайкова.

Ну і, звісно, мої сини: Ілля (він — педіатр), Владислав (актор і театральний педагог) та Іван (актор, музикант, поет, організатор групи «Гуаш»). Вони — моя опора.

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2007. — 30 жовт. — С. 12.

ЧЕЛОВЕК УНИКАЛЬНОГО ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ДАРА

29 октября профессор Академии культуры, заслуженный деятель искусств Бурятии **Моисей Розин** отпраздновал сразу две юбилейные даты — 75 лет от роду и 55 лет педагогической деятельности в двух творческих вузах Харькова.

Чествование юбиляра состоялось на сцене Академического театра кукол, уютный зал которого едва вместил всех желающих попасть на творческий вечер Моисея Яковлевича. С поздравлениями и подарками приехали его бывшие ученики из десяти городов Украины и стран ближнего зарубежья. Огромное количество телеграмм из США, Израиля, Канады едва успевал зачитывать ведущий юбилейного торжества актер Анатолий Подорожко.

Началось представление с показа остроумного киноролика, в котором уроки сценического движения голосом Моисея Яковлевича «вел» великий французский комик Луи де Фюнес. Затем сцену заняли молодые мастера, принявшие из рук учителя эстафету и преподающие сегодня эту сложную дисциплину в Харьковском университете искусств.

Когда ведущий озвучивал телеграммы, поступившие от соответствующих кафедр ЛГИТМИКа и ГИТИСа, где в свое время учился и стажировался начинающий мастер, то Моисей Яковлевич встал, низко склонив голову при упоминании имен давно ушедших из жизни педагогов, представителей двух противоборствующих эстетических направлений по преподаванию актерской пластики — Ивана Коха (Ленинград) и Аркадия Немировского (Москва). В своей методике преподавания основ сценической пластики актера Моисей Розин опирается на то лучшее, что в свое время разработали две ведущие театральные школы Советского Союза.

Зрители не сразу узнали в веселом рыжем клоуне, выделявавшем на сцене почти акробатические номера, семидесятипятилетнего юбиляра. Зал буквально «задохнулся» от аплодисментов, когда из-под маски и огромного парика перед ними появился Моисей Яковлевич.

Родился Розин в славном городе Одессе в 1932 году. Отроческие годы его опалены огнем Великой Отечественной войны. Отец — художник, был с первых дней мобилизован на фронт, а мама стала врачом одного из военных госпиталей. В 1944-м Яков Розин в срочном порядке перевез семью из Андижана в Харьков, где они получили квартиру на бывшей площади им. Тевелева (ныне Конституции). После театральной студии при Харьковском русском драматическом театре Моисей Яковлевич получает высшее образование в педагогическом институте и приглашается в ассистентуру кафедры сценического движения Ленинградского института театра, музыки и кинематографии. Стажируется в Московском институте театрального искусства, а практику проходит в высших театральных училищах им. Щепкина, им. Щукина и школе-студии МХАТа. Как лучший ученик направляется на курсы повышения профессиональной квалификации в столичном театре Болгарин. После чего Иван Кох приглашает его в Ленинград на должность своего ассистента. Однако Министерство культуры СССР направляет Моисея Розина во Владивостокский театральный институт преподавать сценическое движение на курсе студентов из Бурятии. С выпускниками он направляется на работу в Улан-Удэ и принимает участие в создании национального театра этой республики. Неизвестно, как бы сложилась дальнейшая судьба заслуженного деятеля искусств Бурятской ССР, если бы по семейным обстоятельствам он не вернулся в Харьков.

Творческий вклад Моисея Яковлевича в профессиональное воспитание деятелей современного театрального искусства в области сценической пластики актера переоценить трудно. За пятьдесят лет он подготовил для театров не одно поколение молодых специалистов, поставил множество разножанровых пластических композиций на сценах не только харьковских, но и многих других театров Украины и России.

На чествование человека уникального педагогического дара собралась вся театральная элита Харькова, чтобы выразить признательность, благодарность и уважение личности, чья творческая жизнь проходит в постоянном поиске новых профессиональных истин.

Время. — 2007. — 1 ноября. — С. 4.

В. Гальперін

ВТРИНАДЦЯТЕ НА «ЗОЛОТІЙ ОСЕНІ»

Читачі «Слобідського краю» у своїх листах до редакції звернулися з проханням розповісти про регіональний конкурс виконавців естрадної пісні «Золота осінь — 2007», що відбувся в середині жовтня. Ці запитання ми переадресували директору обласного центру народної творчості В. І. Гальперіну, який найповніше знає про хід проведеної роботи.

<...>

— ...Будь ласка, хотілося б почути ваші думки про цьогорічний конкурс...

— ...Саме змагання та гала-концерт переможців відбулися 13–14 жовтня на базі Палацу культури «Хімік» м. Первомайський. Виконавці репрезентували на конкурс дві різнохарактерні пісні (одна з них — українською мовою), і, як я вже говорив, одна з них мала бути ретро-хітом ХХ сторіччя, а друга — на вибір виконавця у формі «живого кліпу». У змаганні естрадних виконавців цього разу взяли участь 27 солістів та три дуети із 14 районів та трьох міст Харківської області, а також із Лебедина, що на Сумщині. Треба сказати (і на цьому акцентували члени нашого авторитетного журі, яке очолювала завідуюча кафедрою естрадного співу **Харківської державної академії культури**, доцент, заслужена артистка України **Людмила Володимирівна Кудрич**), що в цьому році виконавський рівень учасників був значно вищим, ніж у попередньому.

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2007. — 1 листок. — С. 9.

Л. Стародубцева, С. Гринев

КАК ПОЛУЧАТЬ УДОВОЛЬСТВИЕ ВТРОЕМ, ИСПОЛЬЗУЯ ГОРЯЧИЙ ЧАЙ

<...>

В миру их зовут **Лидия Владимировна Стародубцева** и Сергей Анатольевич Гринев. Она — архитектор, культуролог, доктор философских наук, профессор, преподаватель **Академии культуры** и Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина. Он — продюсер. Оба ведут программу «Чайная церемония».

— У меня задача — как можно более умные вопросы задавать, — говорит «удивительная Лидия». — Я всех удивляю несоответствием между внешним простецким обликом с высоким уровнем теоретизирования и абстрагирования. Сергей — переводчик с философского языка на общедоступный. «Потому что виртуозы, — говорит он, — увлекаясь и уходя на высоты, звучат на такой частоте, что она неуловима. И я пытаюсь это переводить в частоты общего диапазона».

У НАС ФИЛОСОФЫ СЧИТАЮТСЯ ДАРМОЕДАМИ И ТУНЕЯДЦАМИ

<...>

— <...> Мы решили показать, насколько интересны такого рода беседы. Кроме того, есть желание показать своего рода галерею лиц, достойных людей, которые могли бы воссоединить пунктир, разорванный за 70 лет советской власти между традицией философствования, размышления университетской элиты дореволюционного времени и сегодняшней.

На эту программу авторы собираются приглашать наиболее известных в Харькове интеллектуалов: философов, искусствоведов, литературоведов, поэтов и художников, а также представителей фундаментальных наук.

<...>

«ЧАЙНАЯ ЦЕРЕМОНИЯ» СРЕДИ ЭСТЕТСТВУЮЩИХ «СНОБОВ» С ЭЛИТАРНЫМИ
«РАЦИОНАМИ»

Думаю, что философы попали в точку, предложив свой проект руководству телеканала Р1. До этого в рамках Дома актера около года существовал «живой» проект, созданный Лидией Стародубцевой, который собирал полный зал. Аудитория с замиранием слушала дискуссию двух оппонентов, знакомилась с выставками, слушала концерты, смотрела сцены из спектаклей. Все это сопровождалось выпуском собственного «толстенького журнальчика».

— Да, это носило несколько камерный характер, — говорит продюсер Сергей, — но мы начали засматриваться на медиа. И выбрали канал Р1 как самый симпатичный, который может нас понять.

<...>

ИЩЕМ БРАТЬЕВ ПО РАЗУМУ

— Всякий раз во время разговора втроем мы получаем личное удовольствие. Как послевкусие от хорошего вина, — не скрывают своих чувств авторы программы. — И уходим после эфира удовлетворенные, с очень хорошим чувством.

Сергей и Лидия считают, что таких передач, как «Чайная церемония», со временем станет больше. Они будут рассчитаны на разную аудиторию, например на студенческо-аспирантскую — с динамичными сюжетами и бурными дискуссиями. Появятся и «спокойные передачи для людей пожилого возраста».

В планах харьковських телефілософів — створення некого клубу, філософсько-культурологічного кафе, где «за чашечкой кофе, на диванчике, под приятную музыку с арт-композициями, перформансами и театральными постановками ежевечерне собирались бы люди, — мечтают Лидия и Сергей. — И эти беседы стали бы частью образа жизни думающих людей. Мы хотим найти свою аудиторию, свой круг людей. Мы ищем близких по разуму».

Беседувала Л. Ильич

Веч. Харьков. — 2007. — 1 нояб. — С. 9.

Т. Ластівка

МУДРІСТЬ З «РАНКУ»

Де найбільше книжок? «У книжковому магазині, у бібліотеці, у видавництві», — почуємо у відповідь. Ми ж скажемо, що не менше книжок і в бібліотеці при харківському «Ранку», який належить до п'ятірки лідерів книговидавничої справи. Тамара Василівна Ластівка, завідувача інформаційним центром, знає про видавництво майже все. По-перше, тому, що працює тут чи не з перших днів, а по-друге, вже давно збирає матеріали для створення своєрідного музею історії рідного підприємства.

— Видавництво «Ранок» створено в 1997 році. Той рік багато в чому був визначальним. Віктор Володимирович Круглов із дружиною, фактично щойно закінчивши інститут, опинилися на роздоріжжі: яку нішу зайняти в цьому суспільстві? Хотілося успіху, визнання, але найголовніше — прагнули приносити користь людям і радість дітям. Віктор Володимирович на той час працював з навчальною літературою, знав попит і розумів, що не всі ніші заповнені. Тож і виникла ідея відкрити власну фірму.

— А коли й як виникла така символічна назва — «Ранок»?

— Дуже довго не могли визначитися щодо цього. Відомо ж: яке ім'я дасте ви яхті, так вона і плаватиме. Варіантів було три, тож було вирішено провести своєрідне «соціологічне опитування» на вулицях міста: яке ім'я краще? Але остаточне рішення було за Наталею Кругловою: в Харкові з'явився «Ранок». І жіноча інтуїція не підвела: таке ім'я викликає довіру й позитив, та й перспективи відкриваються чималі. Адже з ранку починається день, та й у народі завжди говорять: ранок мудріший за вечір. А саме книжки дарують нам мудрість.

<...>

— Ми знаходимося в приміщенні інформаційного центру, де розміщено бібліотеку видавництва. Це невідоме явище на теренах України. Тож розкажіть детальніше про неї.

— Жодне видавництво не має власної бібліотеки. А от ми її створили. І, що найголовніше, вона відкрита для відвідувачів. Це справді унікальне явище. Я спеціально телефонувала в інші видавництва, щоб дізнатися, де ще існує така бібліотека. «Генеза», «Освіта» (наші найбільші й найшанованіші українські видавництва) такого не мають. У них є певний книжковий фонд, в основному довідковий, який знаходиться при редакціях. Але бібліотеки з усіма необхідними функціями — обслуговування, комплектування, з електронною пошуковою базою — немає. Віктор Володимирович Круглов говорить: «Для того щоб створити дуже хорошу книгу, слід потримати в руках багато надзвичайно хороших книг і зробити ще краще». Тож наша бібліотека створена насамперед на допомогу авторам, редакторам, іншим працівникам видавництва.

— Центр існує від самої появи видавництва?

— Ні, його створили трохи пізніше, у 2001 році. Сьогодні фонд налічує понад 25 тисяч книжок. А ще в нас є те, чого точно немає ні в кого, — фонд іноземної літератури. Ми збираємо дитячі книжки з різних країн світу. Чим це цікаво? Інформаційний центр є базою практики **Харківської академії культури**. І майбутнім редакторам, книгознавцям і бібліотекарям можна взяти в руки унікальні книги, каталоги, порівняти, як роблять це в інших країнах, можливо, навчитися чомусь. Веземо каталоги й рекламні проспекти багатьох європейських держав, наприклад США, Франції, Німеччини, Англії, Польщі, Італії тощо.

Навчально-методичну літературу, що видається для учителів та учнів, збираємо з усієї України, Росії, Білорусі. Передплачуємо всю педагогічну пресу. Тож фонд збільшується мало не щодня.

<...>

Бесіду вела О. Рибка

Слобід. край. — 2007. — 1 листок. — С. 6.

НЕ ХЛІБОМ ЄДИНИМ...

Дергачівщина — передмістя Харкова — нерідко сприймається як ще один спальний район слобожанського мегаполіса. Але, не відкидаючи очевидне, зазначимо, що край цей цікавий і самотній, багатий на талановитих людей, славних як працею, так і вподобаннями творчими. А про них, звісно, знає найкраще В. С. Гузенко, начальник відділу культури і туризму Дергачівської райдержадміністрації. <...>

<...> 11-й сезон іде районний конкурс-фестиваль дитячої та юнацької творчості «Музи і діти». Цей щорічний марафон починає свою роботу в жовтні — тоді проходять відбірні тури на місцях: це школи і клуби, де відбираються талановиті діти від чотирьох (є й молодші) до вісімнадцяти років. За трьома відповідними категоріями: наймолодша, середня і старша. Жанри: вокал, хореографія, оригінальний жанр, гумор і конферанс (три останніх ввели торік). Чотири відбірних тури проходять щомісячно (листопад, грудень, січень, лютий). На початку березня ми проводимо два півфінали (в суботу і неділю), бо учасників багато. В кінці березня або на початку квітня фінал, на якому визначаються три переможці з кожної категорії і жанру. Журі цього конкурсу-фестивалу досить солідне і професійне: заслужений артист України Андрій Тимошенко, доцент **Харківської державної академії культури**, кандидат мистецтвознавства **Володимир Откидич**, голова журі — заслужений діяч мистецтв України, головний диригент Харківського театру музичної комедії Ярослав Сорочук, генеральний продюсер Харківської філармонії Валерій Болконський... Вони оцінюють виконавців на всіх відбірних турах (працюють безкоштовно), відзначають і величезну нашу роботу, яку ми ведемо в цьому напрямку, і значний потяг дітей до цього конкурсу, а їх за рік проходить від семисот до дев'ятисот. <...>

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2007. — 8 листоп. — С. 6.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

19 ЛИСТОПАДА

<...>

ПОСТАТІ

90 років тому в Харкові народилася диригент **Євгенія Конопльова**. 1945-го закінчила Харківську консерваторію, де навчалася у Зіновія Заграничного. У 1945–1952 роках працювала диригентом Харківської хорової капели, у 1952–1985-х — головним хормейстером Харківського театру опери і балету, викладала в Харківському інституті мистецтв.

<...>

Підготував В. Меліхов

Слобід. край. — 2007. — 17 листоп. — С. 16.

М. Злотников

«ИСТОРИЯ 1-ГО ОРЕНБУРГСКОГО КАЗАЧЬЕГО ПОЛКА»

Более 30 лет стоял в Харькове 1-й Оренбургский казачий полк — с 1882 по 1914 год. За это время оренбургские казаки, носители яркой культуры южноуральского приграничья, сумели привнести в жизнь нашего города особый колорит. К сожалению, казачьи хроники не нашли отражения в историографии — как в дореволюционных, так и в современных работах. И вот спустя 125 лет со дня прибытия казачьего полка в Харьков появилось издание, призванное заполнить это «белое пятно».

<...>

Книга «История 1-го Оренбургского казачьего полка» объединила трех авторов-исследователей — из Харькова, Оренбурга и Москвы. Харьковского историка и журналиста Артема Левченко читателям «Вечернего Харькова» едва ли нужно представлять.

Москвич Андрей Ганин, кандидат исторических наук — один из ведущих историков России и, без сомнения, лучший специалист по истории Оренбургского казачьего войска. <...>

Хорошо известен в Оренбурге и за его пределами Владимир Семенов — кандидат исторических наук, доцент, заместитель заведующего кафедрой истории Отечества Оренбургского государственного

педуниверситета. А научным рецензентом книги стал еще один харьковчанин — доктор исторических наук, профессор **Харьковской государственной академии культуры Сергей Потрашков.**

<...>

Веч. Харьков. — 2007. — 20 нояб. — С. 9.

А. Житницкий

АЛЕКСЕЙ ЖИТНИЦКИЙ: «ИСТОРИЯ ХАРЬКОВСКОГО ЦИРКА ДОСТОЙНА ОТОБРАЖЕНИЯ В НОВОМ МУЗЕЕ»

Гость «прямой телефонной линии» — директор Харьковского государственного цирка **Алексей Житницкий.**

Алексей Житницкий посвятил цирку почти четверть века. Он может рассказывать о нем часами — а он очень интересный рассказчик. И хотя административная работа и банальные бытовые вопросы, которые он решает как руководитель, занимают много рабочего и личного времени, Алексей Анатольевич старается относиться к решению этих проблем творчески, с юмором и иронией, которые присущи всем цирковым людям.

<...>

ЛИЧНОЕ ДЕЛО

Житницкий Алексей Анатольевич — директор Харьковского государственного цирка с января 2001 года, заслуженный деятель искусств Украины, действительный член Академии циркового искусства России.

Родился 20 декабря 1959 г. в г. Харькове. Окончил харьковскую СШ № 17 в Киевском районе. С 1977 по 1981 гг. обучался в **Харьковском государственном институте культуры** (специальность — режиссер). С 1981 по 1983 гг. — служба в рядах Вооруженных сил СССР. С 1983 по 1995 гг. — режиссер-постановщик, главный режиссер Харьковского филиала Всесоюзной дирекции по подготовке цирковых программ, аттракционов и номеров (с 1992 г. — Украинская дирекция по подготовке цирковых аттракционов и номеров). С 1995 г. — главный режиссер, а с 2001 г. — директор Харьковского госцирка. <...> Отец Алексея Житницкого — **Анатолий Зиновьевич Житницкий** — профессор **Академии культуры**, известный педагог, искусствовед, драматург, поэт, единственный в Украине кандидат искусствоведения по теме цирка. <...>

<...>

Подготовила Л. Ильич

Веч. Харьков. — 2007. — 20 нояб. — С. 7.

С. Гордеев

ЗАГАДКИ УНІКАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ

Сьогодні в **Академії культури** розпочнеться міжнародна наукова конференція «Освіта, культура та мистецтво в епоху цивілізаційної глобалізації», а в рамках цього заходу відбудеться презентація каталогу «З книжкової колекції Леся Курбаса». Щоправда, гострих проблем у розвитку сучасної культури вистачає й без цивілізаційної глобалізації, проте є безперечно цікавою нова сторінка про Курбаса — поета драматичної сцени ХХ ст., актора, режисера, педагога, який міг би без крихти сумніву говорити за Владіміром Набоковим: «Мистецтво то є божественна гра».

Завідувач кафедри режисури **ХДАК**, професор **Сергій Гордєєв**, а разом із ним доценти того ж вузу, досвідчені фахівці у галузі бібліографії та інформатики **Віктор Сєдих** та **Ігор Фоменко** доклали чимало зусиль, щоб вмістити у каталозі «З книжкової колекції Леся Курбаса» бібліографічні дані про 627 (!) примірників з власної бібліотеки майстра. Ці книги зберігаються сьогодні в музеях і в особистих книжкових колекціях у різних містах України та Росії. Для С. Гордєєва той шлях виявився довжиною у десять років. Але подібна робота не мала б успіху, якби не... «Маргарита».

Актриса «Березолу» і дружина Леся Курбаса, Валентина Чистякова дбайливо ставилася до збереження доброї пам'яті про свого майстра. Не є таємницею, що вона за своїми акторськими якостями більш відповідає титулу поетеси української сцени, ніж уславлена цим званням усно і друком Наталя Ужвій. Завдяки піклуванню Чистякової добру частину бібліотеки Курбаса було врятовано від розорення. ...Докладніше про «пригоди» цієї унікальної книжкової колекції розповідає Сергій Гордєєв.

<...>

— За вашими підрахунками, на початку шістдесятих років чотириста з чимось примірників із бібліотеки Курбаса «осіли» у Тернопільському краєзнавчому музеї за бажанням Чистякової. Проте з її слів, переповідає у середині сімдесятих завідувачкою музею театру ім. Т. Г. Шевченка Ю. Г. Фоміною, до Тернополя, за попередньою домовленістю з адміністрацією тамтешнього краєзнавчого музею, було відправлено 700 примірників. В чому секрет такої великої розбіжності?

— Мабуть, число 700, за музейними правилами, є показником фондових одиниць збереження. Бо крім книг Чистякова передавала численні альбоми з фотографіями фрагментів з вистав «Березолію». На жаль, під час перебування у краєзнавчому музеї Тернополя мені не пощастило замовити ці альбоми, бодай для побіжного перегляду.

— Щось загадкове...

— Можна припустити: книги, що не відповідали музейним стандартам за їхнім зовнішнім виглядом, могли потрапити до палітурної майстерні і не повернутися звідти через безладність або якусь помилку. Адже ім'я Леся Курбаса, відоме сьогодні усім і кожному в Україні, у той час, коли наукове вивчення спадщини митця знаходилося під негласною забороною у нашій країні, не мало такого магічного ореолу.

Пригадую, одного разу, на порозі гостинного дому Чистякової помітив, що Надія Антонівна разом зі сміттям вимітає обкладинки якихось книжок. Виявилось, що то були палітурки саме Курбасових книг! Не можу вам передати тієї радості, з якою я підхопив тремтячими руками оті подерті листи паперу...

<...>

ІНСТИНКТ ПЕРЕТВОРЕННЯ

Так сталося, що рівно п'ятдесят книг із бібліотеки майстра були мною прискіпливо переглянуті. На берегах своїх книг Лесь Курбас залишав іноді лаконічні помітки або підкреслював олівцем той чи інший вислів автора. На свій розсуд пропоную читачу окремі підкреслені художнім керівником «Березолію» речення. Адже те, що привертало увагу майстра, може стати в пригоді й пересічним театралам. Цитати представлені мовою оригіналу та в авторській орфографії.

— «По-прежнему все учат роли, а не пьесы...»

(А. Агатов. Искусство и актеры. 1907)

— «Так называемый сценический реализм есть самое крупное недоразумение в истории искусства»

(М. Шагинян. Искусство сцены. 1919)

— «Його значіння (Дж. Джойса. — Прим. ред.) в тому, що він показав настання моментів, коли протокол стає величезною сатирою» «Це таке реальне, що межує з фантастичним...»

(А. Лейтес. Силуети Заходу. Б/р)

— «Тот, кого природа отметила печатью актера, достигает превосходства в своем искусстве лишь после того, как приобретен долголетний опыт, когда жар страстей остыл, голова спокойна и душа ясна»

(Дидро. Собр. соч. в 10 т, Т. V. Б/г.)

— «...скудный сюжет передается преимущественно пантомимой и акробатикой»

(К. Гагеман. Игры народов. 1924)

Бесіду вела О. Седунова

Харьк. известия. — 2007. — 22 нояб. — С. 8.

НОВИНИ

13 грудня в актовій залі нашої Alma mater відбувся довгоочікуваний конкурс «МІС АКАДЕМІЯ — 2007».

Усміхнені обличчя, емоційно-напружений стан, внутрішні хвилювання за конкурсанток — така атмосфера панувала в переповненій академічній залі. Глядачі були в очікуванні чогось особливого, грандіозного й неперевершеного! З першими музичними акордами всі присутні поринули в зачарований світ краси, грації та артистичності. Право називатися найпривабливішою і найелегантнішою виборювали сім чарівних претенденток нашого студентства. Кожна з конкурсанток представляла свої вокальні та хореографічні дані, ерудованість та жіночність, граціозність та кмітливість. Взагалі, всі учасниці показали добру підготовленість, проявили надзвичайну майстерність, а відтак перед компетентним журі стояло нелегке питання: кому ж віддати перевагу? Утім конкурс є конкурс, і перемогу виборила **Валентина Дєєва**, студентка факультету менеджменту. Своїм умінням гідно триматися на сцені, артистичністю, елегантністю та чарівністю Валентина

завоювала серця справжніх цінителів краси й отримала титул «МІС АКАДЕМІЯ — 2007». Як виявилось, підтримати конкурсантку прийшло багато друзів, своїми гучними оплесками вони весь час підбадьорювали Валентину із зали. Що там говорити, перемога для дівчини виявилася приємною і несподіваною! На її очах блищали сльози щастя...

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 1.

НАШІ ВІТАННЯ!

29 листопада в Театрі ляльок пройшов ювілейний вечір професора нашої академії **Моісея Яковича Розіна**, присвячений його 75-річчю від дня народження та 55-річчю творчої діяльності.

З подвійним ювілеєм неперевершеного театрального педагога, майстра сценічних рухів, відомого не лише в Україні, а й за кордоном, привітали колеги й декілька поколінь його учнів, серед яких було чимало й тих, хто прийняв від свого викладача естафету нелегкої професії педагога та працює сьогодні у вищих навчальних закладах міста й країни. У супроводі оплесків усі гості виходили на театральну сцену, щоб поділитися своїми спогадами, цікавими й незабутніми моментами співпраці з Моїсеєм Яковичем. Редакція газети також щиро сердно вітає шановного ювіляра й бажає подальших творчих успіхів, невтомності у всьому, щастя, здоров'я і гарного настрою щодня!

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 1.

А. Рижанова

СТРАТЕГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ХАРКІВСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ

Ректоратом Харківської державної академії культури розроблена стратегія рекламної діяльності нашого вищого навчального закладу з метою ефективного розвитку навчальної, науково-дослідної та виховної діяльності, а також формування його позитивного іміджу в суспільстві. Ефективна реклама на сьогодні є найважливішою складовою формування вдалої вступної академічної кампанії, ціленаправленого впливу на майбутній професійний вибір молоді. <...>

НАПРЯМИ ТА ЗМІСТ РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

I. СТВОРЕННЯ РЕКЛАМНОГО ПРОДУКТУ

1.1. На паперових носіях:

1.1.1. Створення буклету про академію;

1.1.2. Створення рекламних матеріалів про факультети та спеціальності, зокрема: бібліотечна, документознавча, музеєзнавча, соціально-педагогічна;

1.1.3. Використання імені серверу ХДАК в усіх видах рекламної продукції.

1.2. На електронних носіях:

1.2.1. Постійне оновлення даних про підрозділи, спеціалізації академії, новин щодо подій на web-сайті та науково-освітніх заходів ХДАК;

1.2.2. Створення рекламного ролика для web-сайту ХДАК;

1.2.3. Створення web-сайту бібліотеки ХДАК та факультетів.

1.3. На відеоносіях:

1.3.1. Створення мальованого рекламного ролика про академію (30 сек.);

1.3.2. Створення рекламних роликів факультетів менеджменту (соціальна педагогіка), культурології (музеєзнавці), ФБІ, ДІД;

1.3.3. Використання імені серверу в усіх видах рекламної продукції;

1.4. Підготовка текстів для усного рекламування: академії, факультетів, спеціальностей.

II. ПРОСУВАННЯ РЕКЛАМНОГО ПРОДУКТУ

2.1. На паперових носіях:

2.1.1. Розповсюдження рекламного продукту на паперових носіях під час участі творчих колективів ХДАК (хореографічних, музичних, театральних) в конкурсах, фестивалях, концертах; викладачів під час проведення майстер-класів, участі в журі міських, обласних, національних та міжнародних конкурсів;

2.1.2. Розповсюдження буклетної реклами студентами стаціонару під час практики (особливо виїзної) та студентами-заочниками в міжсесійний період;

2.1.3. Розсилка факультетами рекламного продукту до відповідних училищ, обласних, районних відділів освіти, культури тощо;

2.1.4. Рекламування академії, факультетів, спеціальностей у періодичних виданнях.

2.2. На електронних носіях:

2.2.1. Реєстрування серверу на пошукових машинах; розміщення безкоштовних посилань у web-каталоги; реєстрація на тематичних web-серверах; розміщення посилань на інших серверах; використання списків розсилання;

2.2.2. Участь у чатах, форумах, телеконференціях освітньо-наукового напрямку з боку викладацького складу академії;

2.2.3. Підтримка контактів із зацікавленою молоддю через електронну пошту web-сайту ХДАК.

2.3. На телебаченні:

2.3.1. Організація та впровадження телевізійного ток-шоу з проблем культури, мистецтва, освіти глобалізаційної доби;

2.3.2. Показ відео-роликів про академію, факультети, спеціальності на міському, обласному, міжрегіональному телебаченні;

2.3.3. Показ кращих дипломних робіт режисерів, операторів, телерепортерів в ефірі регіонального телебачення;

2.3.4. Розробка угоди з приватними та державними телекомпаніями щодо відображення в титрах інформації про те, що телепродукція створена за участю студентів ХДАК;

2.3.5. Телепоказ проведення науково-практичної конференції з питань підготовки фахівців для сучасного телебачення;

2.3.6. Відображення визначних подій академії, факультетів, спеціальностей на телебаченні.

2.4. На радіо:

2.4.1. Виступи деканів, завідувачів кафедр щодо реклами факультетів, спеціальностей;

2.4.2. Відображення визначних подій академії, факультетів, спеціальностей;

2.4.3. Організація виступів кращих студентів.

2.5. Безпосередня реклама співробітників та студентів:

2.5.1. Вїзди факультетів, кафедр у райони Харківської області, інші області Сходу України;

2.5.2. Особисті контакти деканів, завкафедр, провідних фахівців кафедр із представниками училищ культури, мистецьких ліцеїв, із начальниками міських, районних відділів освіти, з творчими колективами тощо;

2.5.3. Концертні виступи, театральні-тематичні читання, фольклорні свята, спектаклі тощо, які демонструють високу якість студентів та випускників, а також рівень науково-педагогічних кадрів ХДАК;

2.5.4. Проведення «Днів відкритих дверей»;

2.5.5. Зустрічі викладачів із випускниками шкіл, ліцеїв, коледжів, училищ, а також із членами самодіяльних аматорських колективів тощо.

ІІІ. ПРОПОЗИЦІЇ ФАКУЛЬТЕТУ ПО РОБОТІ З ІНОЗЕМНИМИ ГРОМАДЯНАМИ ЩОДО РЕКЛАМНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Підготовка рекламного буклету англійською мовою;

3.2. Підготовка рекламного буклету китайською мовою;

3.3. Підготовка рекламного буклету арабською мовою;

3.4. Створення навчального відеокурсу з російської мови для іноземних громадян підготовчих факультетів;

3.5. Створення рекламного відеофільму арабською, китайською, англійською мовами;

3.6. Розміщення рекламної інформації англійською мовою щодо освітніх можливостей ХДАК в Higher education in Ukraine, «Україна запрошує на навчання»;

3.7. Розміщення рекламної інформації арабською, англійською мовами на web-сайті академії;

3.8. Участь у міжнародних форумах, виставках, ярмарках;

3.9. Проведення профорієнтаційної роботи серед слухачів підготовчих факультетів ВНЗ м. Харкова.

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 2–3.

Л. Філіпова

ТРИБУНА ДЕКАНА

Є в нашій академії факультети, які можуть назвати себе ровесниками Alma mater. А є й такі, як факультет документознавства та інформаційної діяльності, який нещодавно відзначив своє 10-річчя — вік молодості та сподівань. Факультетом на сьогодні керує професор, доктор педагогічних наук **Людмила Яківна Філіпова**. Тож будемо знайомі!

— Людмила Яковлевна, розкажіть, як Ви стали деканом?

— Совершенно неожиданно для себя. После защиты докторской диссертации в 1999 году приказом ректора меня назначили на должность декана нового факультета документоведения и информационной деятельности в том же 1999 г. Причем этот факт я даже не успела осознать как следует, т. к. через 2 месяца после назначения я уезжала в США на 4 месяца на научную стажировку, которую заработала собственным трудом, участвуя в открытом конкурсе, который был объявлен американской программой RSEP ACTR/ACCELS для ученых и преподавателей гуманитарной сферы Украины.

Так что «по-настоящему» я стала деканом уже после возвращения, с 2000 года, и с тех пор стараюсь соответствовать занимаемой должности.

— Если бы вы не стали деканом, какую профессию выбрали бы?

— Декан — это не профессия, а должность. Настоящая моя нынешняя профессия — преподаватель вуза, профессор кафедры информационно-документных систем. (I am teacher). И, честно скажу вам, я вовсе не мечтала с детства о преподавательской работе.

Даже не знаю, что бы я выбрала, если бы вернуться назад, в свои юные годы. В школе я была первой ученицей по русской литературе, мои сочинения красовались на школьных стендах, а учительница пророчила мне филфак университета. Сестра убеждала меня выбрать математическую лингвистику в университете им. Каразина (тогда в Харькове был один классический университет, и учиться в нем было очень престижно). А я с подругой вдруг решила сдавать документы на библиотечный факультет Института культуры, поступила на библиотечный факультет, отделение технических библиотек (где, к слову сказать, изучали 2 языка: английский и немецкий), успешно закончила, отказалась от направления в аспирантуру и стала работать по распределению — в Харьковском инженерно-экономическом институте. Проработала там семь лет: библиографом, заведовала справочно-библиографическим отделом, потом мне было поручено создать и возглавить новое подразделение в вузе — сектор научно-технической информации. Мне было интересно заниматься научно-информационной работой, у меня все получалось, за это от руководства вуза я неоднократно получала благодарности и премии; но так сложилось, что мне пришлось оттуда уйти, и так я снова оказалась в родном институте, где работаю уже 27 лет.

Какую я бы выбрала профессию? Не знаю точно, но если учитывать мой устойчивый интерес, еще с детства, к литературе и иностранным языкам, а позже к компьютерам и к научной работе, то я, скорее всего, выбрала бы какую-то профессию в области гуманитарных отраслей знания.

— Так Вы заканчивали наш вуз?

— Да, я уже сказала об этом, отвечая на второй вопрос. Но хочу отметить, что на этом мое обучение не закончилось. Сразу после окончания института я поступила на вечерние 3-годичные курсы иностранных языков (английский язык), закончила их за 2 года и получила свидетельство. А позже я обучалась в аспирантуре (на заочной форме) в Московском государственном институте культуры (в те времена в Украине не было аспирантуры с правом защиты по нашей специальности) — и защитила кандидатскую диссертацию; еще позднее закончила докторантуру нашего вуза и защитила докторскую диссертацию. (Добавлю для девочек-студенток: на собственном опыте убедилась и вам советую — стараться совмещать и учебу, и личную жизнь, и детей. У меня в период обучения в аспирантуре была одна дочь, а в докторантуре — 2 дочки).

И еще не могу не сказать подробнее о стажировке в США, т. к. это тоже своего рода обучение, точнее — повышение квалификации, за что я получила сертификат. Проходила она в г. Чикаго в Иллинойском университете, в компьютерной службе университетской научной библиотеки, кроме того, согласно программе, я участвовала в конференциях и симпозиумах в Нью-Йорке, Вашингтоне, небольших городах штата Иллинойс (Урбана-Шампейн, Маттесон, Спрингфилд); штата Огайо — Коламбус (OCLC). Там я добросовестно изучала зарубежный опыт работы не столько библиотечно-информационных центров, сколько университетских факультетов (высших школ) в области информационных наук с целью применения их по приезду домой, в родной вуз. Благодаря этой стажировке, написала несколько статей, включила новые для нас темы в научную проблематику своих аспирантов, инициировала введение в наш учебный план новой перспективной учебной дисциплины «Компьютерная этика» и соответственно подготовила и издала учебное пособие на базе американского учебника с одноименным названием автора Деборы Джонсон. Очень много впечатлений и полезного опыта для научной и учебной работы.

— Какой Вы были в детстве, в юности?

— В детстве я была тихоней, так говорила моя мама. А в юности я была молчуньей, тоже тихоней, но типа «в тихом болоте черти водятся» — это тоже мамино определение. Мне трудно судить о себе со стороны, но как мне кажется, в младом детстве я была обычной девочкой, послушной, любила играть в куклы, играть с подружками в подвижные игры, правда начала читать с 5 лет и всю жизнь любила это занятие. В школе училась отлично, была обязательной и

усидчивой, и моя старшая сестра, как противоположность мне, называла за это меня «зубрилкой». А в юности я была разная: и тихая, и очень активная одновременно. Хотя и училась всегда хорошо — мне нравилось узнавать все новое; любила поэзию (С. Есенина, Роберта Бернса) и сама пробовала писать стихи; рисовать (портреты, в основном). И еще я любила много чего: и танцевать (немного занималась бальными танцами), и петь (в школьном вокальном ансамбле), и заниматься спортом (волейболом, выступала даже во втором составе сборной команды института). И, кроме того, я не пропускала студенческих вечеринок с танцами (очень неплохо танцевала шейк, твист, даже рок-н-ролл — а вы, наверное, и не знаете, как танцуют эти заводные танцы 70–80-х годов).

— Ваш кумир?

— У меня никогда не было кумиров в прямом смысле этого слова. Хотя могу сказать, что мне нравились всегда сильные, умные, добрые и неунывающие люди, поэтому если в разные периоды жизни я наблюдала таких, особенно среди публичных людей (политиков, актеров и пр. по телепередачам), то мне всегда хотелось быть на них похожей.

— Ваши любимые блюда?

— Затрудняюсь ответить однозначно на поставленный вопрос, наверное потому, что я не гурман. Это может быть рыба или грибы — вкусно приготовленные; люблю все овощи и фрукты, а вот к мясу я равнодушна.

— Верите в любовь с первого взгляда?

— Конечно же верю, я всегда была влюбчивой.

— Как Вы относитесь к магическим наукам?

— К магическим наукам отношусь с большей долей недоверия, нежели с верой в них. Вероятно, это результат воспитания и образования моего поколения, как «продукта» советского строя, выросшего на принципах атеизма и коммунистической идеологии. Но с другой стороны, не могу не признаться, что бывают в жизни моменты, когда верится в судьбу, в неизбежность некоторых судьбоносных событий, и тогда кажется, что надо быть фаталистом, и действительно что-то есть в предсказаниях астрологии и прочих магических наук...

— Что Вы можете пожелать студентам?

— Студентам своим могу пожелать — не терять времени даром в студенческие годы, пока еще относительно беззаботные. Стремиться успевать делать все: и «грызть гранит науки» — познавать каждый день новое для себя, и хорошо, весело отдыхать, и обязательно (!) заниматься спортом, и любить, и вообще быть оптимистом и верить в удачу!

Be happy, dear students!

Бесіду вів Л. Хорошун

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 4–5.

Д. Проскура

«STUDENTS AWARDS — 2007»

19 листопада в актовій залі академії проходив щорічний гала-концерт «Students awards — 2007», метою якого було визначити найулюбленішого викладача шляхом голосування студентів. У відборі брало участь понад двісті викладачів Alma mater. Утім на заключну церемонію було відібрано лише 12 членів вельмишановного педагогічного колективу, які й отримали «тотема щиросердного студентського визнання»: **Асєєв Ю. Г., Романенко Г. О., Мартем'янова Н. С., Партола Я. В., Цигановська Н. В., Мітіна Л. С., Житницький А. З., Проценко О. Ф., Брусенцев В. О., Дерев'янок І. В., Кудрич Л. В., Жданько А. М.**

Як студентка нашої академії я можу з упевненістю стверджувати, що «Students awards» — це гра для 1526 студентів денної форми навчання, які активно беруть участь у голосуванні за свого улюбленого викладача; це гра, яка до останнього моменту зберігає інтригу. До того ж «Students awards» — це серйозний проект для тих, хто його вигадав і втілює у життя ще в 2004 році. Так, усі члени студентського комітету організації дозволя, тобто «кодівці», мали чудову можливість реалізувати свої творчі здібності в менеджменті, дизайні, сценарній справі, кінорежисурі... Проект «Students awards» став для них не лише причиною постійного перебування в академії з 9.00 до 20.00, а й невід'ємною частиною студентського життя, своєрідним киснем для існування організму під назвою «КОД».

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 5.

«ОСВІТА, КУЛЬТУРА ТА МИСТЕЦТВО В ДОБУ ЦИВІЛІЗАЦІЙНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»

— так називалася міжнародна наукова конференція, яка проходила в стінах **Харківської державної академії культури** впродовж 22–23 листопада. У роботі конференції взяли участь понад 120 досвідчених і молодих учених із Белгорода, Москви, Слов'янська, Алчевська, Луганська, Києва, Сімферополя, Кам'янець-Подільського та Харкова. Щодо нашого рідного міста, то воно було представлене на конференції такими вищими навчальними закладами, як Державна академія культури, Державний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, Національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Національний автомобільно-дорожній університет, Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого та Гуманітарно-педагогічний інститут.

Пленарне засідання конференції, яке проходило в актовій залі головного корпусу академії, відкрив ректор нашої *Alma mater*, професор **Василь Миколайович Шейко**. Привітавши всіх учасників конференції і побажавши їм плідної творчої співпраці, Василь Миколайович також висвітлив свою точку зору щодо означеної наукової проблеми. Так, детермінантою наукової конференції, безперечно, є культура як феномен, що визначає рівень розвитку інформаційного суспільства, а також можливості людини, її конкурентоспроможність у складному й суперечливому світі. В останні десятиліття відбувається нечуваний розрив між освітою, культурою, мистецтвом, традиціями, людьми, що й призводить до глобальної кризи культурних цінностей. Сьогодні людина може мати гарну освіту, бути блискучим професіоналом, але при цьому вона не обов'язково є інтелігентною, вишуканою і культурною особистістю. Така ситуація, звичайно, викликає занепокоєння, а відтак одне з основних завдань, яке стоїть перед людством — зберегти всі позитивні можливості кожної національної культури, й української зокрема, в добу цивілізаційної глобалізації.

З цікавими пленарними науковими доповідями, що були присвячені освіті, культурі та мистецтву в добу цивілізаційної глобалізації, виступили й інші викладачі нашої академії: доктор філософських наук, професор **Л. В. Стародубцева** («Культурологія як компаративістика»); кандидат мистецтвознавства, доцент **Ю. І. Лошков** («Професійне музичне мистецтво: термінологічний аналіз») та заслужений діяч мистецтв України, доцент, декан факультету театрального та кіно-, телемистецтва **І. О. Борис** («Театр, держава, особистість»).

По закінченню пленарного засідання учасники конференції мали змогу виступити на засіданнях спеціалізованих секцій, що були присвячені таким питанням: культурологічні проблеми сучасних цивілізаційних трансформацій; модернізація освіти та перспективи побудови нової парадигми навчання; сучасне музикознавство: історико-теоретичні проблеми, виконавство та музична педагогіка; сучасні тенденції розвитку театру, кіно і телебачення; бібліотечний соціологічний інститут в умовах інтеграції до світового інформаційного простору; інформаційно-комунікаційні технології у сфері освіти, культури та мистецтва. Треба зазначити, що кожна секція мала своїх вдячних слухачів. Цікаві доповіді на найрізноманітніші актуальні теми викликали гарячі суперечки, дискусії, жваві обговорення, а відтак робота багатьох секцій тривала допізна.

Наступного ж дня, 23 листопада, члени оргкомітету та всі голови секційних засідань звітували на заключному пленарному засіданні про підсумки проведення міжнародної наукової конференції. Було зосереджено увагу на досить високому фаховому рівні доповідей, а також високій активності учасників засідань секцій при їх обговоренні. Найкращі наукові виступи були відзначені дипломами. Деякі ж ґрунтовні доповіді, які також заслуговують на увагу, були рекомендовані до друку в міжакадемічному віснику, що затверджений ВАК України.

До того ж позитивний резонанс у проведенні міжнародної наукової конференції мав заключний святковий концерт, режисерсько-постановчою групою якого були студенти 3 курсу заочного відділення факультету ТКМТ. Чудово виконані танцювальні та пісенні номери, підготовлені учасниками творчих колективів та викладачами нашої академії, вдало доповнили урочисту частину заходу.

У цілому ж, конференція пройшла успішно, залишивши лише теплі почуття в пам'яті учасників! А відтак хочеться висловити щире подяку всім її організаторам. Сподіваємося, що приємних вражень в учасників конференції вистачить надовго і наступного року вони знову зберуться в дружньому науковому колі в стінах нашої академії!

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 6.

ДЕНЬ ВЕЛИКОЇ СКОРБОТИ

27 листопада в малій залі нашої академії пройшла міжвузівська студентська науково-практична конференція «Голодомор 1932–1933 років в Україні: злочин проти нації», яку було присвячено скорботній річниці — 75-тим роковинам трагедії українського народу. Основна мета проведення цього заходу, на чому неодноразово наголошували його організатори, — відкрити й по-новому прочитати одну з найтрагічніших сторінок нашого минулого, що тривалий час свідомо замовчувалась. У роботі конференції взяли участь не лише студенти **Академії культури**, а й студенти Університету імені В. Н. Каразіна. Треба зазначити, що всі доповідачі продемонстрували ґрунтовні знання й розуміння означеної національної проблеми. <...>

<...>

<...> Пам'ять мільйонів безвинних жертв голодомору зобов'язала й студентсько-педагогічний колектив нашої академії відновити історичну й моральну справедливість та відзначити цю трагічну дату як День великої скорботи. Науковці залишилися під великим враженням від доповідей. Трагічна скорботна дата викликала біль у серцях і душах усіх присутніх.

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 7.

О. Кутенко

«З УСІХ СТАРШИН НАЙСТАРША ПРАВДА...»

Уже стало доброю традицією проводити в стінах **Харківської державної академії культури** літературно-мистецькі вечори, присвячені творчості видатних українських письменників. Цього року напередодні Дня української писемності та мови, який згідно з указом Президента відзначається 9 листопада, всі шанувальники поетичного слова Лесі Українки змогли поринути в дивовижний внутрішній світ письменниці, доторкнутися до глибинних витоків її літературної творчості. Значущість цього заходу є надзвичайно великою: він згуртував колектив однодумців, які прагнуть виховувати в собі почуття патріотизму, любові до рідної землі, народу, української пісні, слова... Серед присутніх були не лише студенти й викладачі нашої академії, а й поет та лауреат державної премії імені Т. Г. Шевченка Степан Євстахійович Сапеляк, а також секретар Харківської обласної спілки краєзнавців, лауреат премії імені Д. Багалія Ганна Петрівна Столярова.

Треба зазначити, що літературно-мистецький вечір «З усіх старшин найстарша правда...», організатором якого був заслужений діяч мистецтв України, декан факультету театрального та кіно-, телемистецтва **Ігор Олександрович Борис**, пройшов дуже цікаво й змістовно. Усі присутні продемонстрували високу культуру й любов до українського слова: було заслухано декілька наукових доповідей за творчістю Лесі Українки, звучала чудова музика, пісні на вірші поетеси... Не можна не згадати і цікаві мініатюри-імпровізації, які розігрували студенти III курсу факультету ТКТМ. Молодим акторам удалося правдоподібно відтворити художній світ таких «вічних творів» письменниці, як «Одержима», «Оргія», «Камінний господар» та «Лісова пісня». Вони продемонстрували високий рівень акторської техніки та цікавість режисерської задумки. Отже, вечір перетворився на справжнє свято, яке залишилося в серці кожного!

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 7.

Є. Шинкаренко

СТУДЕНТ–ДРАМАТУРГ–РЕЖИСЕР

Бути в курсі культурного життя своєї країни — необхідність, а рідного міста — просто обов'язок. Студенти нашої академії мають таку саму думку. Так, з 26 листопада по 4 грудня всі палкі прихильники сучасного театрального мистецтва мали змогу завітати до Харківського будинку актора, де проходив п'ятий щорічний фестиваль недержавних театрів, сучасної режисури, драматургії та критики «Курбалесія — 2007». Серед відвідувачів та навіть учасників цього святкового дійства був і **Євген Шинкаренко**, студент 4 курсу факультету театрального та кіно-, телемистецтва *Alma mater*. Женья — надзвичайно цікава творча особистість, любить життя в усіх його проявах, має чимало захоплень, у нього за плечима вже є спеціальність «режисер естради», зараз він опановує фах «режисера драматичного театру». Це, як виявилось, допомагає йому створювати ще й драматургічні твори. Режисер і одночасно драматург — це для Євгена не професія, а спосіб життя. Саме із цим студентом нашої академії редакція газети й вирішила поспілкуватися.

— Євгене, що відіграло важливу роль у виборі Вашої майбутньої професії режисера драматичного театру? Це професія, яку обрали за покликанням душі, чи якось спонтанно все вийшло?

— Професію обрав спонтанно, навіть сам не знаю, чому і як. Потрібно, мабуть, було так. Але до академії вступив уже свідомо, адже до цього я закінчив Сумське вище училище мистецтв і культури імені Д. Бортнянського.

— Євгене, Ви є не лише майбутнім режисером, а й драматургом, який уже активно заявив про себе на літературній ниві. У Вашому творчому доробку є така п'єса, як «Віолончель». Це перший твір, з яким Ви увійшли в сучасну українську літературу як драматург?

— «Віолончель» дійсно є моєю першою п'єсою, котра йде на сцені професійного театру. До того ж — це перший драматичний твір, який я взагалі написав. «Віолончель» — це лірична казка про звичайні людські стосунки й про те, як чужу працю продають за великі гроші, не віддаючи натомість нічого.

— А як взагалі розпочиналося творче життя Євгена Шинкаренка? Що послужило стимулом майбутньому режисеру взятися за перо?

— Стимулом узятися за перо, а саме за дешеву ручку з пастою синього кольору, послугувала відсутність яскравих подій у моєму житті й дурнувата депресія.

— Євгене, Ваша п'єса «Віолончель» на сьогодні вже має сценічне втілення. Прем'єра вистави відбулася ще в 2006 році на малій сцені академічного драматичного театру імені Т. Г. Шевченка. Як себе рекламували для такого театру? Як розпочалася співпраця саме з цим театром і чи є якісь спільні нові творчі проекти?

— На це питання одного разу дуже точно відповів Степан Володимирович Пасічник, головний режисер театру: «Випадково мені сунули в руки «Віолончель», випадково я її прочитав, випадково дав почитати молодим акторам, випадково вони відмовилися від відпустки й почали працювати над новою виставою». Все точно так і було. Так само випадково «Віолончель» уже більше року успішно йде на малій сцені театру. Щодо нових творчих проектів, можу сказати тільки те, що драматург у жодному разі не повинен втручатися в створення вистави. Він може лише щось підказати, якщо спитають. Написав п'єсу — молодець, честь тобі й хвала, віддавай матеріал режисеру, отримуй гонорар і чекай результату. Кажу так, бо сам є режисером. Якщо візьмуть іще якусь мою п'єсу для постановки — буду дуже вдячний.

— Що змінилося для Вас особисто після прем'єри вистави «Віолончель»? Чи змінилося ставлення оточуючих?

— Стосунки з оточуючими зовсім не змінилися. Я ж звичайна людина й люблю, коли до мене звертаються на ім'я, а не «О, драматург!» або «О, режисер!».

— Я знаю, що Ви були учасником фестивалю «Курбалесія — 2007», що днями проходив у Харкові. Декілька слів про цей проект і яку саме роль виконували на цьому фестивалі Ви: роль глядача, драматурга, режисера...

— Назва фестивалю «Курбалесія» походить від прізвища відомого актора та режисера-новатора минулого століття Леся Курбаса, який працював у Харкові і створив мистецьке об'єднання «Березіль», нині — Харківський український драматичний театр імені Т. Шевченка. Автором ідеї п'ятого фестивалю недержавних театрів виступив художній керівник театру «Котелок» **Володимир Гориславцев**.

До участі у фестивалі були запрошені, окрім харківських, актори, драматурги, режисери й навіть філософи з Москви, Полтави, Сум, Дніпропетровська, Донецька та Макіївки.

«Віват, Курбалесія!!!», таким лозунгом починався й закінчувався фестиваль. Я особисто повністю його підтримую. Не зважаючи на всі недоліки, від фестивалю залишилися тільки позитивні емоції. Напружена робота над творами з ранку до пізньої ночі, знайомства з новими творчими людьми, перегляд сучасних експериментальних вистав, дискусії... Я навіть не можу передати словами враження від «Курбалесії»! Щодо прізвища Шинкаренко, то воно проходило в номінаціях «режисер», «драматург» і навіть «актор».

Бесіду вела І. Куриленко

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 9.

ПРО «ЗАПОВІТ» ЗНАЄ УВЕСЬ СВІТ!

Упродовж останніх 15 років театр народного танцю «Заповіт» Харківської державної академії культури є безперечним лідером не лише серед хореографічних колективів Харківщини, а й України в цілому та навіть багатьох країн Європи. У цьому, звичайно, велика заслуга керівника колективу,

народного артиста України, професора, академіка, декана факультету хореографічного мистецтва **Бориса Миколайовича Колногузенка**.

У листопаді 2007 року перед творчим колективом постало нове завдання — отримати почесні призові місця, по-перше, на VII Міжнародному конкурсі професійних виконавців народного танцю «Лідер року», що проходив у Москві, і, по-друге, на II Всеукраїнському фестивалі-конкурсі народної хореографії імені Павла Вірського. Треба зазначити, що з цим завданням наш хореографічний колектив упорався на всі сто відсотків. Так, на Московському фестивалі в номінації «сольний жіночий танець» одним із лідерів серед десяти конкурсантів виявилася **Марія Холодна**, студентка 5 курсу спеціалізації «народна хореографія». Її ліризм, висока творча майстерність, уміння розкрити задум творця хореографічної композиції (Бориса Миколайовича Колногузенка) допомогли стати лауреатом 2-ої премії.

Честь Академії культури на міжнародному конкурсі в Москві захищали також інші солісти «Заповіту» — **Олена Лісовська** (студентка 4 курсу зі спеціалізації «народна хореографія») та **Володимир Василенко** (артист балету ХАТОБу, випускник нашої академії), які змагалися за перемогу в номінації «дуетний танець». Емоційний танок Прикарпаття, безперечно, припав до душі журі, а відтак молоді танцюристи стали володарями 3-ої премії і звання лауреатів престижного фахового конкурсу.

Утім справжній триумф випав на долю театру «Заповіт» після участі у Всеукраїнському конкурсі танців імені Павла Вірського, що проходив останніми осінніми днями в Києві. У різних номінаціях за перемогу змагалося близько 740 танцювальних колективів з усіх областей України. Що ж до молодого харківського студентського колективу, то він зайняв найвищу балетмейстерську позицію: солісти ансамблю «Заповіт» Олена Лісовська та Володимир Василенко посіли перше місце серед професійних виконавців у номінації «малі танцювальні форми», а відтак вони були нагороджені пам'ятною золотою медаллю фестивалю.

P. S. Студентське життя творчої особистості не можливе без участі в подібних всеукраїнських та міжнародних конкурсах, фестивалях, адже саме вони допомагають кожному студенту розкрити свої здібності, проявити свої таланти!

Редакція газети щиро вітає творчий колектив театру народного танцю «Заповіт» із високими й почесними нагородами та бажає подальших творчих успіхів і значних досягнень!

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 10.

Д. Олень

ВИСТАВА ЖИВЕ, ПОКИ ЇЇ ГРАЮТЬ!

ПРЕМ'ЄРА ДИПЛОМНОЇ ВИСТАВИ!..

Загальновідомо, що глядачі очікують від неї чогось особливого, грандіозного, неперевершеного... А молоді актори? Для них — це один із найважливіших і найвідповідальніших моментів у студентсько-театральному житті! Емоційно-напружений стан, внутрішні хвилювання й одночасно святковий настрій — усе це відчули на собі студенти 4 курсу факультету театрального та кіно-, телемистецтва, перш ніж вийти на сцену й зустрітися віч-на-віч із глядачем, якому була запропонована класична постановка безсмертної п'єси І. Карпенка-Карого «Безталанна». Прикметно, що перше сценічне втілення драматичного твору відбулося ще за життя автора в 1885 році. І як приємно усвідомлювати, що сучасне молоде покоління продовжує відроджувати класичне мистецтво, адже вистава живе, поки її грають!

Отже, прем'єра вистави на сучасній сцені відбулася 17 жовтня в Будинку актора (вул. Красіна, 3).

Треба зазначити, що прем'єра мала неабиякий успіх, і це не дивно, бо коли талановиті люди вкладають у свою роботу душу, поганого результату й бути не може. Безперечно, вистава запам'ятається глядачам надовго, бо чудова гра молодих акторів, студентів нашої академії, під керівництвом режисерів, заслуженого артиста України **Павла Захаровича Кучина** та **Валентини Федорівни Лушнікової*** змусила кожного повірити в реальність поданих подій та проїнятися життям усіх героїв п'єси. Режисура, сценографія й акторська гра були високого професійного рівня! Глядачі аплодували стоячи, а присутні на прем'єрі тележурналісти й фотографи увечері того ж дня змогли відтворити на харківських телеканалах масу вражень від вистави.

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 10.

* Кучина В. Ф. (прим. уклад.).

А. Попов, Ю. Сухоруков

НАШІ ВРАЖЕННЯ ПРО ПОДОРОЖ ДО ПОЛТАВИ, ГОГОЛЕВА Й ДИКАНЬКИ

Щорічно факультет культурології рідної Alma mater організовує туристичні поїздки по мальовничих куточках України. Студенти й співробітники академії мають чудову можливість ознайомитися з неповторним розмаїттям українських краєвидів та з дивовижними національними культурними пам'ятками. Ось і в середині листопада всі бажаючі змогли побувати на екскурсії, маршрут якої пролягав живописною місцевістю Полтава–Гоголеве–Диканька. Усі екскурсанти відкрили для себе багато цікавинок і отримали незабутні враження...

<...>

Бурсац. узвіз. — 2007. — Груд. — С. 11.

А. Бурковский

«КИЕВСКИЙ ВАЛЬС» СТАНЦЕВАЛИ ТЫСЯЧИ ПАР СО ВСЕГО МИРА

В выходные дни в Украине состоялся VI открытый международный фестиваль бального танца «Киевский вальс — 2007». В нынешнем году, кроме традиционного турнира, в рамках мероприятия прошли также соревнования на кубок Бориса Калиниченко.

— Тем самым мы решили напомнить, кому обязаны расцветом танцевального спорта в Украине, — говорит организатор фестиваля Олег Шумаев.

— Именно Борис Калиниченко, к сожалению, рано ушедший из жизни, стоял у истоков создания украинской школы бального танца, воспитал плеяду первых чемпионов. Я тоже его ученик. В память об учителе десять лет назад мы учредили Кубок его имени и основали танцевальный клуб «Данс-центр», который сегодня является одним из лучших клубов Украины.

В город Бровары, что под Киевом, съехались танцоры со всего мира. Два дня в концерт-холле ТРЦ «Терминал» участники международного фестиваля демонстрировали свое мастерство. В рамках турнира прошли также первые классификационные чемпионаты и кубки мира по всем категориям. В составе международной судейской команды были Тонна Ньюхаген (Норвегия), Роман Арчая (Грузия), Марианна Мамиян (Армения), Надежда Бантюк (Молдова) и арбитры, хорошо известные по судейству в телепроекте «Танцы со звездами», Станислав Попов (Россия), **Алексей Литвинов** и Вадим Елизаров (Украина).

<...>

Рабочая газета. — 2007. — 6 дек. — С. 4.

Е. Славянов

ЧТО ЧИТАЛ КУРБАС?

Ответ на вопрос, вынесенный в заголовок, можно найти в каталоге «З книжкової колекції Леся Курбаса», презентация которого состоялась в Харьковской государственной академии культуры.

Таким образом, в год 120-летия со дня рождения выдающегося деятеля украинского театра осуществилась идея заведующего кафедрой режиссуры академии, профессора **С. И. Гордеева**, давно занимающегося изучением жизни и творчества Леся Курбаса. По утверждению ученого, знание круга чтения Курбаса поможет исследователям глубже проникнуть в творческую лабораторию мастера, понять, как формировалось его мировоззрение, складывались эстетические принципы.

Книги сопровождали Курбаса всю жизнь. Еще мальчиком Лесь получил в подарок от дяди-юриста целый шкаф художественной и справочной литературы. Потом он сам, несмотря на стесненность в средствах, не мог удержаться от приобретения новых книг, будучи студентом Венского и Львовского университетов. И хотя Лесь Степанович не считал себя библиофилом, а уж тем более библиоманом, о его отношении к книгам в пору театральной деятельности красноречиво свидетельствует факт из воспоминаний одного актера, приведенный в статье С. Гордеева, предвещающей каталог: «Помню случай: в метель Курбас приходит на репетицию без шапки. Довольный усмехается: в руках несколько редких книг. Выменял у старика-букиниста. Тот заломил невероятную цену, пришлось отдать шапку».

В Харькове, куда курбасовский театр «Березиль» переехал из Киева в 1926 году, библиотека его главного режиссера считалась одной из лучших. Об этом, в частности, вспоминал писатель Юрий Смолич, отмечая, что там всегда можно было найти нужный себе экземпляр. Разумеется, драматургия, книги по истории и теории театра составляли значительную ее часть. Причем интересы владельца не ограничивались украинским, русским, западноевропейским театром. Там были книги по театру Китая, Японии, Индии. Культура Востока вообще привлекала внимание Курбаса. В каталоге мы встречаем такие названия, как «Пути достижения индийских йогов», «Индонезия и ее место на пробуждающемся Востоке», «Персидский театр, откуда он взялся и как развивался». Находим также пять книг индийского писателя, нобелевского лауреата Рабиндраната Тагора, грамматику турецкого языка, 36-страничную брошюру некой Т. Н. Бороздиной «Древнеегипетский танец», записки Миклухо-Маклая о его пребывании среди дикарей Новой Гвинеи.

Что же касается украинской литературы, то, кроме классики (Т. Шевченко, И. Франко, И. Нечуй-Левицкий, Панас Мирный, Леся Украинка), в библиотеке Курбаса находилось место и для произведений его современников. Он следил за литературным процессом, читал Г. Хоткевича, Г. Косынку, Л. Первомайского, М. Рыльского, П. Тычину, Ю. Яновского и тех, чьи имена, возможно, ни о чем не скажут сегодня в меру образованному человеку, но режиссеру необходимо было знакомиться даже с «проходной» литературой, чтобы всегда быть в курсе, не пропустить ничего стоящего.

Внимание к современной литературе украинскими авторами не ограничивалось. В каталоге значатся произведения И. Эренбурга, В. Шкловского, Я. Райниса, Д. Голсуорси, К. Гамсуна, Р. Роллана, других советских и зарубежных писателей. Много поэзии, сочинений по философии, психологии, этнографии.

На полках его библиотеки нашлось место переведенной с английского на украинский книжке А. Уайта «Розвій астрономічних поглядів» и переведенному с немецкого на русский пособию Г. Шмидта «Кинолаборатория. Кинопленка и ее обработка». Его внимание привлекли также «Цікава метеорологія», «Новое в рефлексологии и физиологии нервной системы», зачем-то понадобился учебник киргизского языка.

Кстати, о языках. В каталог помимо изданий на украинском и русском вошли 12 названий книг на польском, по одному на немецком и белорусском языках. Но С. Гордеев утверждает, что в библиотеке Курбаса были книги и на английском, французском, греческом, латыни, еврейском, церковно-славянском. Просто найти их (или хотя бы точные сведения о них) пока не удалось.

Каталог содержит сведения о 627 книгах, которые сейчас находятся в Тернопольском краеведческом музее, Государственном музее театрального, музыкального и киноискусства (Киев), музее Харьковского академического драматического театра им. Т. Г. Шевченко, в личных собраниях (в частности, самого С. Гордеева). Это далеко не вся библиотека, собранная Курбасом к моменту его ареста в конце 1933 года. Ее не удалось полностью сохранить в годы войны, потом что-то раздарил вдова — Валентина Чистякова. С. Гордеев уверен, что 627 названий — не предел, и продолжает поиск. Но и тому, что уже удалось сделать, дали высокую оценку присутствовавшие на презентации специалисты-библиографы из Харьковской научной библиотеки им. В. Г. Короленко и Музыкально-драматической библиотеки им. К. С. Станиславского.

Конечно, тем, кто профессионально занимается исследованием жизни и творчества великого режиссера-реформатора театра, важно знать, где именно находятся экземпляры, с которыми он работал. Многие из них содержат курбасовские пометки, подчеркивания (об этом есть указание в каталоге). Ну а кому-то из режиссеров, артистов, театроведов достаточно просто почитать то, что читал Курбас, чтобы обогатить свой интеллектуальный багаж. Сейчас ведь (увы!) даже интеллигенция стала читать меньше. Вдруг кто-нибудь из сегодняшних студентов академии культуры или университета искусств откроет каталог (в компьютерной сети академии, кстати, есть его электронная версия) — и увидит, например, что там обозначены семь книг Н. Н. Евреинова. Может, студент и не слышал о таком русском режиссере, историке, теоретике театра, эмигрировавшем во Францию. Но, доверяя авторитету Курбаса, он постарается разыскать эти книги в той же библиотеке им. Короленко и убедится, насколько они оказались ему полезны.

С учетом такой перспективы каталог является не только историко-библиографическим изданием, но и практическим руководством, своего рода лоцманом в книжном мире.

Нова демократія. — 2007. — 7 груд.

ХАРКІВСЬКІ ТАНЦЮРИСТИ ЗАХИСТИЛИ ЧЕСТЬ УКРАЇНИ

Два лауреатських звання привезли з Москви танцюристи студентського театру народного танцю «Заповіт». А змагалися вони не лише з професіоналами, відомими на весь світ, а й з непоступливим журі, яке, зрозуміло, симпатизувало своїм.

— Міжнародний конкурс народного танцю, що проходив у Москві, — єдиний у світі, де змагаються солісти лише державних театрів і ансамблів з виконання малих форм народного танцю: чоловіче та жіноче соло, дует, — говорить керівник «Заповіту», професор танцю **Борис Колногузенко**.

Власне, харків'яни потрапили до Москви несподівано. Нашу країну цього року повинні були представляти солісти Національного ансамблю імені Павла Вірського. Проте цей всесвітньо відомий колектив готується до власного 70-річчя, отже, замість нього до Москви поїхали харків'яни.

— Несподівано, але не випадково — наш колектив перемагав у більшості професійних конкурсів за кордоном, і тому, за рекомендацією керівника ансамблю імені Павла Вірського Героя України Мирослава Вантуха, Москва запросила нас.

Хоча на конкурсі змагалися представники 12 країн, але журі складалося лише з московських фахівців на чолі з Лідією Устиною. Власне, цю ремарку я зробив не випадково. Адже саме цей факт, напевне, мав значення, коли перше місце віддали представникові Великого театру. Так, поганих танцюристів там не тримають, однак виконав він гопак з балету «Тарас Бульба», а головною умовою конкурсу було те, що кожен конкурсант показує танець своєї країни. Чому порушено головну вимогу, це не змогли пояснити члени журі. Словом, Володимир Василенко, який вважався фаворитом змагань, показавши танці українського козацтва, до призерів не потрапив.

У змаганні серед жінок перемогла теж москвичка — представниця хореографічної групи хору імені П'ятницького, красива дівчина з посмішкою на обличчі. Але визначними хореографічними знахідками вона не подивувала. Проте з'ясувалося, що ця красуня — вихованка голови журі Лідії Устиної. Друге місце і лауреатство дісталися нашій **Марії Холодній**, яка представила напрочуд пластичні жіночі картини.

Лауреатом конкурсу завдяки завойованому третьому місцю став і наш дует у складі **Володимира Василенка** та **Олени Лісовської**. Він виконував яскраві стрімкі танці Прикарпаття та Закарпаття. Отож Україну харків'яни показали з усіх регіонів.

На моє запитання, чи не відбила охоту необ'єктивність журі брати участь у таких конкурсах, постановник танців Борис Колногузенко відповів:

— Друге і третє місця на конкурсі, де змагаються лише найсильніші виконавці країн, вибороти дуже почесно. Навіть молодими силами ми заявили про рівень нашого народносценічного танцю, піднявши наш мистецький прапор дуже високо.

Слобід. край. — 2007. — 8 груд. — С. 3.

О. Бойко

«А НАМ БИ ТРЕБА ВИМОВИТЬ СЛОВА...»

Саме рядками з вірша В'ячеслава Романовського, знаного харківського поета, лауреата премій імені Олександра Олеся та Володимира Мисика, слід починати оповідь про зустріч журналістів «Слобідського краю» зі студентами **Харківської академії культури**. Насамперед тому, що саме поезія пана В'ячеслава, який очолював «делегацію», напевно, найбільше і запам'яталася молоді.

До того ж саме слово було чинним персонажем цієї зустрічі. Адже сучасна українська молодь у Харкові вкрай потребує слова власне українського. І не тільки з нагоди свята чи з виробничої необхідності, а повсякденного, звичного. І кому ж, як не журналістам чи не єдиної на сьогодні країномовної періодичної газети, доносити його.

Ідея такої зустрічі виникла не раптово. Журналіст «Слобідського краю» Юрій Горажій уже давно говорив про можливість створення студії юних журналістів, де молодь відразу на практиці зможе спробувати свої сили, відчути не романтику журналістського фаху, а його нелегкі, хоч і досить цікаві, будні. І саме в академії культури перейнялися цією ідеєю. Адміністрація допомогла в підготовці й проведенні творчого діалогу між студентством і досвідченими журналістами.

У читальний зал, де відбувався захід, набилося повно народу. До діалогу запросила **Алла Олександрівна Рижанова**, проректор інституту, а вже журналісти, отримавши слово, спрагло

користувалися цією можливістю. Зазвичай їм належить функція уважного слухача, а тут була аудиторія, зацікавлена в розповідях. Інформаційну частину почав Іван Сергійович Бабенко, лауреат муніципальної премії з журналістики. А продовжив розмову В'ячеслав Романовський, поет насамперед. Як потім зізналася одна зі студенток **Альона Демченко**, «його романтичні вірші стали прикрасою вечора. Маю надію, що надовго збережу приємні спогади про цю зустріч».

І не тільки приємні спогади. Деякі студенти всерйоз зацікавилися можливістю спробувати себе в журналістиці. І почали з того, що переглянули газету. А юні поетки **Юлії Малишкіна** та **Литвин** і **Марина Воскєвич** відразу придумали кілька цікавих тем для розмов і не тільки. Але це вже інша історія. Маємо надію, з продовженням.

Слобід. край. — 2007. — 11 груд. — С. 8.

Л. Логвиненко

УКРАЇНСЬКІ ТВЕРДИНИ

Виставка під такою назвою проходить у галереї АВЕК.

Коли художник Олександр Шеховцов говорить про поїздку на Поділля як про «подарунок долі», то одразу ж думаєш про те, що ця капризна жінка справді щедро ставиться до представників мистецького об'єднання «Слобожанське Буриме». Адже вони — завжди у мандрах: Святогір'я, Крим, Наталіївка... Тепер от край, занесений у реєстр ЮНЕСКО, де чи не найбільше у Європі замків, більшість з яких ніхто й ніколи не зміг підкорити: Кам'янець-Подільський, Хотин, Меджибіж, Уд्रीнці.

У кожного з чотирьох художників свій почерк і стиль. О. Шеховцов — символічний, містичний, загадковий, як вангогівська ніч. Він — у пошуках тіней забутих предків, які у часи «руїни» переселилися з Поділля на Слобожанщину. О. Лазаренко — прекрасний портретист, представник мозаїчного живопису. Його подільські портрети — це нашарування кольору, часу, візантійського іконопису, козацьких шабел і татарських стріл, серед яких виступають постаті Сагайдачного й Хмельницького. Барви декадансу — вохристий, жовтий та вогненно-рудий — **В. Грицаненка** нагадують слова Кандинського: «Ці фарби — безумне марнотратство літа, кинуте в осінь». Незбагненна таємниця у гарячих кольорах кам'янистих доріг і пагорбів з пожухлою травою. У О. Лисенка поєдналися майже рерихівська радість з українським фолк-авангардом двадцятих.

Лише за один багряний місяць осені кожен художник створив близько 2 десятків полотен. Це узагальнюючий портрет Поділля.

Утім, четверо «буримістів» за подільськими враженнями планують разом написати одне велике узагальнююче полотно. Чи є такі приклади у світі?

Главное. — 2007. — 15 дек. — С. 8.

Л. Логвиненко

«КРАСО УКРАЇНИ, ПОДОЛЛЯ...»

Місяць краю гір, замків і храмів Поділля присвятили представники мистецького об'єднання «Буриме». Врешті-решт художні враження харків'ян вилилися у виставку «Українські твердини», що відкрилася в мистецькій галереї «АВЕК».

Зініціював цю акцію прокурор Харківської області Василь Синчук, для якого Поділля — мала батьківщина. Власне, це також край тих, хто 300 років тому почав заселяти Слобожанщину, коли Богдан Хмельницький зазнав поразки під Берестечком.

Художник Олександр Шеховцов говорить про поїздку на Поділля як про «подарунок долі». Адже «Буриме» завжди в мандрах: Святогір'я, Крим, масток Харитоненків у Наталіївці... Тепер от край, занесений у реєстр ЮНЕСКО, де чи не найбільше у Європі замків, більшість з яких ніхто й ніколи не зміг підкорити: Кам'янець-Подільський, Хотин, Меджибіж, Уд्रीнці...

У кожного з художників свій почерк і стиль, хоча всі вони дизайнери і бачать світ крізь призму проектності. О. Шеховцов — символічний, містичний, загадковий, як вангогівська ніч. Він — у пошуках тіней забутих предків, які в часи руїни переселилися з Поділля на Слобожанщину. О. Лазаренко — прекрасний портретист, представник мозаїчного живопису. Барви **В. Грицаненка** (вохристі, жовті та вогненно-руді) нагадують мистецтвознавцю О. Денисенку слова Кандинського: «Ці барви — безумне марнотратство літа, кинуті в осінь».

А ось у О. Лисенка поєдналися майже рерихівська радість з українським фолк-авангардом двадцятих. «Дорога до храму» — це серія робіт Алекса Поступного.

Лише за один багряний місяць осені кожен художник створив близько двох десятків полотен. Це узагальнюючий портрет Поділля.

«Буримісти» за подільськими враженнями збираються створити велике узагальнююче полотно. Чи є такі приклади у світі — невідомо.

Слобід. край. — 2007. — 15 груд. — С. 3.

Б. Колногузенко

З НАСТРОЄМ НА ТВОРЧІ ПЕРЕМОГИ

Театр танцю «Заповіт» було створено в 1990 році на базі відділення народної хореографії **Харківської державної академії культури**. Він — один із кращих хореографічних колективів України, переможець найпрестижніших національних і міжнародних конкурсів танцю. Його засновник, художній керівник, автор концертних програм і вистав народний артист України, професор, академік **Б. М. Колногузенко**. Нещодавно цей прославлений колектив додав до своєї скарбнички нові творчі здобутки. Про них і бесіда нашого кореспондента з Б. М. Колногузенком.

— Борисе Миколайовичу, в середині листопада солісти «Заповіту» — з хореографічними композиціями, створеними вами, представляли танцювальне мистецтво України на Міжнародному конкурсі професійних виконавців народного танцю в Москві...

— Незважаючи на непросту ситуацію змагань у російській столиці і, зокрема, упереджене суддівство, все ж приємно відзначити, що молоді харківські артисти продемонстрували високий виконавський та балетмейстерський рівень міжнародного класу. І, як уже повідомлялося, **Марія Холодна**, яка змагалася в номінації «Сольний жіночий танець», стала другою, а **Олена Лісовська** та **Володимир Василенко** — третіми в суперництві дуетів. І це ж, зазначте, серед найкращих професіоналів!

— Крім цього, театр народного танцю «Заповіт» був задіяний і в II Всеукраїнському конкурсі народної хореографії імені П. П. Вірського...

— Так. У Києві з 23 по 27 листопада цього року відбувся третій фінальний тур конкурсу, який стартував минулої осені. З сіл і міст України були відібрані кращі танцювальні ансамблі, які й узяли участь у першому турі, а це 740 колективів з усіх областей. Нинішньою весною та влітку вони змагалися на регіональному рівні. А по тому ансамблі й виконавці, які показали кращі результати в другому турі, виборювали нагороди у фіналі конкурсу. До речі, до заключного туру пробилосся 118 колективів!

Мистецтво народного танцю Харківщини, крім нас, гідно представляли народний ансамбль танцю «Буревісник» Орджонікідзевського райвиконкому (художній керівник І. Животченко), ансамбль пісні і танцю «Закаблуки» училища культури (художній керівник О. Ковалевська), зразковий ансамбль танцю «Джерельце» Палацу культури Червонозаводського району (художній керівник заслужений діяч мистецтв України І. Кошавець) та ансамбль народного танцю «Вірменія» Харківської громадської організації «Вірменське національне товариство» (художній керівник А. Гуліян). У номінації «Професійні виконавці малих танцювальних форм» — солісти театру «Заповіт» Марія Холодна, Олена Лісовська та Володимир Василенко.

Щодо нашого театру «Заповіт», то його чекав справжній тріумф. Він став єдиним володарем двох золотих нагород (ансамблі, малі форми). Варто нагадати читачам газети, що таких же двох відзнак харківський студентський колектив був удостоєний і у 2004 році на I Всеукраїнському конкурсі народної хореографії імені П. П. Вірського.

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2007. — 18 груд. — С. 12.

А. Анничев

«И ЭТИХ РАДУГ СВЕТЛОЕ СИЯНЬЕ КАРТИНЫ, СЛОВНО ЭХО, ПОВТОРЯЮТ...»

На прошлой неделе в галерее «АВЭК» развернулась выставка картин творческого содружества «Буриме», объединившего известных харьковских художников — **Валентина Грицаненко**, Олега Лазаренко, Александра Лысенко и Александра Шеховцова.

Имена четырех художников хорошо известны за пределами Украины. Они часто выставляются в престижных галереях России, Франции, США. Их произведения хранятся во многих государственных и частных коллекциях.

Как признают сами художники: «Нынешняя творческая акция — самая значительная по масштабности подхода и осмысливанию феномена Правобережных твердынь — крепостей, давно по достоинству оцененных в Европе и в мире».

Потрясающее впечатление получаешь, останавливаясь перед полотнами Валентина Грицаненко. Обозреваешь их словно с высоты птичьего полета. Удивительный дар художника заставляет нас воспринимать его пейзажи с самого непривычного ракурса. Мы словно находимся над солнечным освещением, проникая на облюбованный художником участок земли с полным осознанием того, что за нашей спиной обитает кромешная тьма. Сочные, как кожура апельсина, соцветия не сразу складываются в пологие склоны, причудливую вязь дорог и тропинок. Остатки крепостных башен проступают на фоне гор, как символы былого величия. Они не пали от рук неприятеля, а обветшали от времени, столетиями вращаясь в землю невидимыми, но крепкими символическими корнями — «Башти генуезької фортеці Чембола в Балаклаві».

<...>

Время. — 2007. — 20 дек. — С. 4.

Є. Плаксін

НІ, ПРОСТО ДІД МОРОЗ. АЛЕ СПРАВЖНІЙ!

Його знають, його впізнають уже впродовж багатьох десятиліть і в академічному українському драматичному театрі імені Т. Г. Шевченка, де він служить актором сорок другий рік, і найбільше — на новорічних святкуваннях біля головної ялинки міста. Адже він — Дід Мороз з неабияким стажем, володар титулу справжній Дід Мороз, якого досі ще ніхто і ніде не удостоювався. Отож нинішня наша зустріч із харківською знаменитістю Євгеном Фроловичем Плаксіним.

— Сьогодні ви головний і до того ж найвідоміший у Харкові Дід Мороз. А коли, цікаво, вперше приміряли на себе його примітну уніформу?

— Узагалі-то, це було так давно. Пригадую, шили її для мене мама з тіткою цілу ніч із простої тканини, вати й ще чогось. І вона була такою гарною і нарядною... До речі, у 2008-му виповнюється 55 років, як я вийшов уперше до ялинки в костюмі Діда Мороза. І хоча мав на той час лише вісім літ, добре знав, чого від казкового дідуся чекає малеча.

<...>

— Чи змінюється з роками Дід Мороз?

— У головному — ні, маю на увазі те, що він несе в собі, за що його люблять. Може змінюватися, поліпшуватися одяг, грим, тексти, які виголошуються моїм персонажем. Але це ж не найважливіше. У мене вже виробилася звичка заздалегідь купувати на ринку горішки, цукерки, печиво, якісь дрібні іграшки і зберігати до часу все це в торбинці. Бо коли чую дитячий плач чи бачу обділеного малюка, відразу кваплюся до нього з гостинчиками. І знаєте, як добре на душі, коли бачиш сяючі вдячні очі хлопчика або дівчинки. Мій Дід Мороз тільки такий. Можливо, хтось шукатиме в ньому риси Святого Миколая чи заморського Санта-Клауса — та ж він наш Дід Мороз, до якого всі ми звикли змалечку.

— Незмінною вашою супутницею вважається Снігуронька...

— За минулі роки стільки чудових обдарованих харків'янок приміряли на себе її обов'язки, що й не перелічити. Але, гадаю, не менше тисячі. Звісно, найкращих, найвідоміших було наполовину менше. У 2000 році хтось запропонував присвоювати кожній Снігуроньці головної ялинки міста (це та, що на майдані Свободи) персональний номер. Приміром, 502-га — це Вікторія, актриса театру російської драми імені О. С. Пушкіна. А от честь бути 508-ю надано **Ларисі Щербак**, другокурсниці **академії культури**, — учениці народного артиста України **Олександра Васильєва**.

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2007. — 29 груд. — С. 6.

2008

О. Маршала

ЮБИЛЕЙ БИБЛИОТЕКИ

2007 год был для нас особенным. 70 лет назад, в далеком 1937 году, в Харькове появилась харьковская областная библиотека для детей. 29 ноября 2007 года она официально отпраздновала свой юбилей. В рамках праздничных мероприятий состоялась научно-практическая конференция «Харьковская областная библиотека для детей: стратегия изменений и преобразований».

На празднике присутствовали представители управления культуры и туризма облгосадминистрации, Киевского районного совета, областного профсоюзного комитета профсоюза работников культуры, Харьковского национального университета им. В. Каразина, **Харьковской государственной академии культуры**, Харьковского национального педагогического университета им. Г. С. Сковороды, харьковских издательств, коллеги из библиотек Харькова и области, а также из Российской Федерации — Курска и Белгорода.

Участники конференции имели возможность обменяться опытом. Были интересные доклады о роли детских библиотек в обеспечении досуговых потребностей детей, месте библиотечной науки в общеобразовательном процессе, об автоматизации информационно-библиографических процессов, об использовании информационных ресурсов при обслуживании читателей и многие другие.

<...>

Харьк. известия. — 2008. — 10 янв. — С. 2.

А. Васильева

ПОЭТ И МУЗА

9 января исполнилось 85 лет со дня рождения Бориса Алексеевича Чичибабина.

Судьба их сводила несколько раз, как будто подсказывала: вот твоя половинка. Однако поняли они это не сразу. Но потом всю жизнь благодарили небеса за то, что их судьбы соединились.

<...>

«Я ЛЮБИЛА ПОЭЗИЮ, А ОН ЕЙ ПРИНАДЛЕЖАЛ»

<...>

Лиля Семеновна вспоминает: «Мы жили с Борисом не так, как писатели живут. Он уходил на работу в свое ХТТУ, и бывали дни, когда он вечером радостно сообщал: «Лилечка, я стихотворение написал». Садился и записывал его своим убористым почерком: одну строфу синим цветом, другую — красным, в шахматном порядке. Ему нравилась сама эстетика письма. Он вообще предпочитал гармонию во всем. И очень любил классическую русскую поэзию. Мне было с ним легко, потому что я любила поэзию, а он ей принадлежал. <...>

«КАЖДЫЙ ИЗ ПОЭТОВ МЕЧТАЕТ О ТАКОЙ ВДОВЕ»

Весь 1994 год для Бориса Алексеевича был весьма насыщен поездками, встречами, выступлениями. И хотя в последнее время он неважно себя чувствовал, никто не ожидал столь быстрого его ухода.

«Когда не стало Бориса Алексеевича, — вспоминает Лиля Семеновна, — это стало потрясением для многих. Тогда издательство «Каравелла» совместно с издательством «Фолио» готовило к печати книгу «Борис Чичибабин. В стихах и прозе». И как-то во время обсуждения очередного вопроса, которых в ходе издания книги возникало множество, мы с Григорием Дубовисом пришли к мысли, что надо бы создать фонд памяти Чичибабина. Благодаря Григорию Александровичу к реализации этой идеи привлекли Бориса Новикова, который стал первым директором фонда, и Веру Близнюк — бессменного его бухгалтера. Евгению Кушнареву, бывшему в то время мэром города, предложили стать председателем фонда, и тот согласился. Официально Международный фонд памяти Бориса Алексеевича Чичибабина был зарегистрирован 10 января 1996 года. Евгений Петрович пообещал переименовать улицу VIII съезда Советов в улицу Чичибабина, что было сделано. Уже в 1995 году **Марк Богославский** у себя в **Институте культуры** провел первый поэтический фестиваль имени Чичибабина и Чичибабинские чтения. А после создания фонда эти чтения и фестиваль стали регулярными, «обросли» харьковскими поэтами... Когда мэром Харькова и председателем фонда стал

Михаил Пилипчук, поэтический фестиваль и Чичибабинские чтения внесли в план культурных мероприятий города. <...>

В Чичибабин-центре, который в 2001 году был открыт при Центре культуры Киевского района, проводятся литературные вечера, презентации книг, встречи, посвященные памяти выдающихся общественных и культурных деятелей. И все это — под эгидой Международного фонда памяти Б. А. Чичибабина, вдохновителем и бессменным заместителем председателя которого все эти годы является Лиля Карась-Чичибабина.

<...>

Время. — 2008. — 12 янв. — С. 3.

А. Анничев

ПАМЯТНИКУ ЛЕСЮ КУРБАСУ БЫТЬ. НО КАКИМ, ГДЕ И КОГДА?

Почти год известный харьковский скульптор Семен Якубович находится в полном неведении о судьбе проекта памятника Лесю Курбасу.

6 марта 2003 года бывший председатель правления Харьковского межобластного отделения национального Союза театральных деятелей, заслуженный деятель искусств Украины **Игорь Борис** обратился к бывшему начальнику управления культуры Харьковской облгосадминистрации Любви Морозко с просьбой дать возможность скульптору Семену Якубовичу принять участие в проектировании памятника выдающемуся украинскому режиссеру Лесю Курбасу. <...>

<...>

Автор многострадального бюста Григорию Федоровичу Основьяненко, создатель надгробия на могиле Валентины Чистяковой и Ванды Яновской, мемориальных досок Лесю Курбасу, Дмитрию Багалею, Николаю Хвывелеву и многим другим выдающимся деятелям украинской культуры, засучив рукава, приступил к работе над созданием нескольких вариантов эскизов к будущему памятнику Лесю Курбаса. В творческом сотрудничестве с архитектором Павлом Чечельницким им удалось в короткие сроки (открыть памятник мечтали в феврале 2007 года, к 120-летию со дня рождения великого реформатора украинского театра) завершить все подготовительные, архитектурно-скульптурные работы. <...>

Бывшие при власти функционеры в сроки не уложились, а вновь приступившие к обязанностям, видимо, еще плохо осознавали значительность исторического момента. Поэтому не решился вопрос ни с памятником, ни даже с местом его установки.

<...>

Время. — 2008. — 22 янв. — С. 4.

Н. Чернова

НЕХАЙ НІХТО НЕ ПОЛОВИНИТЬ ТВОЇХ, УКРАЇНО, ЗЕМЕЛЬ

<...>

...День злуки, свято соборності українського народу широко відзначила Валківщина. <...>

<...>

З ГОРДІСТЮ ЗА ДЕРЖАВУ

Цього дня в рамках свята у Валках працювала виставка художника, директора місцевої художньої школи Олексія Ковальова (в сесійній залі райради). У Будинку культури «Іскра» виставили свої роботи вишивальниці. Була організована тематична книжкова виставка з фондів Центральної районної бібліотеки. А на сцені Будинку відбувся великий урочистий концерт «У святому ореолі неньки України». Пролунала пісня на слова редактора валківської газети В. Романенко, виступали дитячий вокально-танцювальний ансамбль «Родзинка» та ансамбль РБК «Калина» (керівник Н. Тібор). <...> А чоловіча хорова народна капела імені Масельського під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України, професора, академіка **Василя Ірхи** підготувала кілька творів, зокрема й прем'єру пісні на вірші Олекси Марченка. <...>

<...>

Слобід. край. — 2008. — 24 січ. — С. 4.

ТАТЬЯНА В ПИРОГАХ

В Харькове выберут самую достойную студентку по имени Татьяна.

Выборы. В пятницу 24 вуза Харькова представят своих Татьян, которые сразятся за звание лучшей в студенческий праздник — Татьянин день. Это будет первый межвузовский конкурс «Итак, она звалась Татьяной». Первыми стали выбирать лучшую в своем кругу студенты Народной украинской академии, а в этом году они пригласили поучаствовать тезок из ХАИ, Медуниверситета, **Академии культуры**, Зооветакадемии и прочих вузов.

<...>

Примечательно, что судить девушек будут их тезки. В жюри — одни Татьяны: Татьяна Веркина, ректор консерватории и председатель жюри, Татьяна Гавриш, глава благотворительного фонда «Надежда», Татьяна Рыщенко, замначальника областного управления образования, и другие.

<...>

15 минут. — 2008. — 25 янв. — С. 5.

О. Тетеруковский

ПРАЗДНИК ЗАКОНЧИЛСЯ — ДЖАЗ ПРОДОЛЖАЕТСЯ!

19 января в Харьковском театре им. Шевченко прошел джазовый фестиваль «Jazz fest».

Концерт открыло выступление **биг-бэнда Харьковской академии культуры** под руководством дирижера **Юрия Овоча**. Солировала молодая талантливая джаз-дива Мария Маруф.

Фестивальный формат был на 100 % выдержан, о чем свидетельствовала временная протяженность действия (около шести часов), а также количество и разнонаправленность стилей участников мероприятия — харьковчан «Magnifika Group», «Smart Sound», «Acoustic Quartet», «Ч.А.Й.К.А.», трио Сергея Овсянникова (Киев), NOVOX (Франция), «Shopping hour» (Украина, Сербия, Иран). Радует, что выступала преимущественно молодежь: это значит, что джаз в Украине будет жить.

Фестиваль имел экологическую направленность, о чем зрителю сообщил конференсье и один из организаторов фестиваля Ефим Чубахин... <...>

<...>

Время регионов Харьковщины. — 2008. — 26 янв. — С. 15.

А. Прихожаева

ПРАЗДНИК С ПРЕМЬЕРОЙ

Снова в Харьковском театре для детей и юношества — праздник. Сегодня здесь будут чествовать главного режиссера, заслуженного деятеля искусств Украины Юрия Старченко. Юрию Борисовичу исполнилось 60 лет, 40 из которых он отдал творческой деятельности и более 10 — родному театру.

Родом **Юрий Старченко** из Луганска. Сразу после школы поступил в **Харьковский государственный институт культуры**. Свою профессиональную деятельность начинал педагогом клубных и театральных дисциплин Харьковского культурно-просветительного училища. Потом окончил Харьковский государственный институт искусств имени И. П. Котляревского.

Некоторое время Юрий Борисович работал режиссером-постановщиком Хмельницкого государственного украинского музыкально-драматического театра имени Г. И. Петровского. В начале восьмидесятых проходил стажировку в Московском театре имени Ленинского комсомола. Потом работал главным режиссером, директором, художественным руководителем Харьковского театра музыкальной комедии. С середины восьмидесятых — доцент кафедры режиссуры Харьковской государственной академии культуры. В девяностые годы — доцент кафедры мастерства актера Харьковского государственного института искусств имени И. П. Котляревского. С 1996 года — главный режиссер Харьковского театра для детей и юношества.

Многие постановки Юрия Старченко были осуществлены на украинской сцене впервые. Эти спектакли идут годами, выдерживают сотни представлений. <...>

Режиссер постоянно стремится к созданию многогранных, ярких спектаклей. Вот и для своего юбилейного вечера выбрал такую вещь, сложную и многозначную. Сегодня зрителей ждет спектакль по пьесе Евгения Шварца «Дракон».

Сама пьеса в творчестве замечательного драматурга занимает особое место. Эта философская сказка-притча о добре и зле, о благородстве и предательстве, о деспотизме и свободе имела непростую судьбу. Дважды ее постановку запрещали, ведь в ней идет речь о стремлении освободиться от тотальной лжи и обмана.

<...>

Харьк. известия. — 2008. — 29 янв. — С. 9.

И. Куличенко

ОБРАЗЕЦ ВО ВСЕМ

Харьков — город, известный всему миру. Промышленные гиганты, университеты, уникальные архитектурные сооружения и... образцовый духовой оркестр Центрального дома науки и техники Южной железной дороги сегодня являются его визитными карточками.

Через год оркестр отпразднует юбилей творческой деятельности. Почти 30 лет назад, в 1979 году, он был создан на базе Дворца культуры Основьянского узла Южной железной дороги **Николаем Дудниковым**, преподавателем кафедры духовых инструментов **Харьковского института культуры**, а в 1983 году его руководителем и главным дирижером стал Иван Юркевич.

<...>

Харьк. известия. — 2008. — 31 янв. — С. 9.

Т. Тумасян

АРТ-РЕКОРДИ

За результатами всеукраїнського арт-рейтингу найкращі художники, галерея, виставкові проекти, арт-видання — у Харкові.

На щастя, в нашій країні проводять не лише рейтинги найвпливовіших чи найбагатших людей. Щорічно Асоціація арт-галерей України оголошує результати рейтингу мистецького.

<...>

<...> ...Найпомітнішим стало святкування десятої річниці харківської «муніципалки». Ця галерея отримала перші місця і в номінації «Каталог, буклет» (за видання «Гармонія пластики» та «Ідеальний пейзаж»), і за найкращий мистецький сайт. Тож не дивно, що разом із київським Центром сучасного мистецтва «Совіарт» наша міська художня галерея зайняла першу позицію в арт-рейтингу України.

«Харьковские известия» поспілкувалися з директором галереї Тетяною Тумасян.

<...>

— ...Дивовижно, як для українського простору, що у назві вашої галереї є слово «муніципальна»...

— Ми стараємося бути сучасним центром мистецтва. Можна працювати за старими схемами і мати вигляд провінційного радянського музею. Ми ж намагаємося на належному рівні підтримувати і «фізичну» частину галереї (а востаннє капітальний ремонт робили 11 років тому), і змістовну: виставки, проекти — постійний рух. Паралельно із кіноклубом у літмузеї у нас з'явився свій — аналітичний, із обов'язковим обговоренням. Все це влаштовують студенти-філософи Харківського університету імені Каразіна на чолі з **Лідією Стародубцевою**. Тобто, попри те, що для нас на першому місці — виставки, ми підтримуємо і синтетичне мистецтво: кіно, літературу, театр...

<...>

Бесіду вела Т. Терещенкова

Харьк. известия. — 2008. — 2 февр. — С. 9.

В. Романовський

...І СОРОК ТВОРЧИХ ЛІТ

Минулого тижня громадськість міста відзначила ювілей головного режисера Харківського театру для дітей та юнацтва, заслуженого діяча мистецтв України **Юрія Старченка**. Шістдесят життєвих літ митця вмістили сорок років насиченої творчої діяльності, з-поміж яких і яскраве десятиліття роботи в театрі для дітей та юнацтва.

Того пам'ятного вечора на адресу ювіляра звідусюди прилетіли десятки вітальних телеграм, а зі сцени його щиро здоровили знані люди нашої Слобожанщини, зокрема, Ніна Супруненко, Вадим

Мулерман, Любов Чуб, представники державної академії культури, університету мистецтв імені І. П. Котляревського та училища культури. <...>

<...> ...Свою творчу діяльність він розпочав педагогом клубного відділення та відділення театральних дисциплін Харківського культурно-освітнього училища. Згодом набуті у вузі знання та творчі задуми зміг утілювати як режисер-постановник Хмельницького державного українського музично-драматичного театру імені Г. І. Петровського.

<...>

Подальше його творче життя було пов'язане з Харківським театром музичної комедії, де він працював і директором, і режисером, і художнім керівником. Художні амбіції творчої людини, на жаль, не завжди відповідають наявним можливостям. Не секрет, що театр музкомедії — перший в Україні, улюблений своїми шанувальниками, яких немало на Харківщині, — вже не одне десятиліття не може отримати гідного приміщення, змушений з року в рік розв'язувати зовсім не творчі проблеми.

Ні, ні, Старченко не розчарувався в обраній професії, але був змушений на певний час стати педагогом. Із середини вісімдесятих він доцент кафедри режисури **Харківської державної академії культури**, а в дев'яності роки — доцент кафедри майстерності актора в Харківському державному інституті мистецтв імені І. П. Котляревського. Ця робота захопила його можливостями передавати набуті знання, погляди на режисерську та акторську професії своїм учням, сприяти становленню творчої особистості. Але й мрії про театр, про постановку вистав увесь цей час постійно жили в ньому, будоражили, не давали спокою. Так що перехід у 1996 році головним режисером до театру для дітей та юнацтва був очікуваним і жаданим як для нього самого, так і для тих, хто вірив у творчу зірку Юрія Старченка.

<...>

Слобід. край. — 2008. — 5 лют. — С. 9.

З. Алферова

УКРАИНСКОЕ КИНО ВОШЛО В РЫНОК, НО РЫНОК ЕЩЕ В КИНО НЕ ПРИШЕЛ

6 февраля Союзу кинематографистов Украины исполняется 50 лет. Созданный в 1958-м, Союз получил в 2000 году статус «национальный». В структуре Национального Союза кинематографистов Украины существуют два отделения и пятнадцать областных организаций. Количественный состав Союза — 1261 человек, в число которых входят 47 народных и 41 заслуженный артист, 90 заслуженных деятелей искусств, лауреаты национальных и государственных премий в области киноискусства...

Характеризуя деятельность НСКУ как общественной организации, следует подчеркнуть, что именно Союз стал инициатором многих гражданских программ и акций, связанных с борьбой по утверждению государственной независимости Украины. По его инициативе созданы: «Гильдия киноактеров Украины», творческо-производственное предприятие «Просветительское кино Украины», киностудии «Контакт», «Киевские фрески». Союз выступает соучредителем в организации кинофестивалей «Пролог», «Хрустальные родники», «Ветер путешествий». Далее следует отметить его широкомасштабную работу по проведению международных фестивалей — документального кино «Контакт», кинофестивалей «Молодость» и «Крок», в которых принимают участие авторы кинолент из семидесяти государств. В Харькове областную общественную организацию Национального Союза кинематографистов Украины возглавляет доцент **Академии культуры Зоя Ивановна Алферова**.

<...>

— Какое место в нашем обществе занимает НСКУ сегодня?

— На сегодняшний день Союз кинематографистов, как и многие общественные организации, занимает весьма специфическое место. <...> Создана организация, отслеживающая и защищающая авторские права кинематографистов. Проводится вполне определенная культурная политика в отношении специфических форм кинематографа, а именно развитие детского и документального кино, то есть тех видов кинопроизводства, которыми менее всего занимается государство. <...>

<...>

— Как обстоят дела в Харькове?

— Пока введена квота на количественный состав — на два года «заморожен» прием новых членов. С чем это связано? С внутренними проблемами, которые обозначились при коренном

преобразовании Союза. В Харькове на сегодняшний день живут всего лишь пятнадцать членов НСКУ. <...>

— Кто входит в состав координирующего органа?

— Правления, как такового, у нас нет. Пока что бразды координатора сосредоточены только в моих руках.

<...>

Беседовал А. Анничев

Время. — 2008. — 6 февр. — С. 3.

Т. Вінникова

ЦАРИЦЯ РОСІЙСЬКОГО РОМАНСУ

«Зустрічайте! Виконавиця російського романсу, заслужена артистка України **Віра Харитонова**. Біля роялю — заслужений діяч мистецтв України **Олександр Скляр**».

Приблизно такими словами ведуча програми Лілія Собко відкрила черговий концерт артистки академічного театру музичної комедії Віри Федорівни Харитонової. Зазвучав магічний голос співачки, і здавалося, що зал завмер у захопленні, а потім опам'ятався від зливи оплесків. Зовсім недавно ця граціозна й надзвичайно гарна жінка відзначила 25-літній ювілей своєї творчої діяльності, от вже десять років вона виконує пісні й романси в завжди переповненому залі Харківської обласної філармонії. Віра Харитонова також доцент **Харківської державної академії культури**. Її учні — лауреати й дипломанти національних і міжнародних конкурсів. В 2004 році вона була нагороджена премією міськвиконкому імені Валентини Чистякової за кращу акторську роботу року — втілення образу Едіт Флавор у виставі «Вальс кохання» І. Штрауса. Харківська обласна адміністрація нагородила Віру Харитонову грамотою «За вагомий внесок у розвиток українського мистецтва».

Співачка пообіцяла, що навесні подасть нову програму. Отож будемо чекати на весну.

Харьк. известия. — 2008. — 7 февр. — С. 9.

В. Романовський

«ПРИЇЗДИТЬ, БУДЬ ЛАСКА, ЩЕ!»

У другій половині січня 2008 року у Франції відбулися Дні української культури. Головною подією для французького глядача стали виступи театру народного танцю «Заповіт» **Харківської державної академії культури**.

Наш уславлений колектив, який створив і очолює народний артист України, академік **Б. М. Колногузенко**, вже вп'яте демонстрував своє блискуче мистецтво на сценах французьких міст. Цього разу харків'янам аплодували мешканці Парижа, Лілля, Секлена, Тресена. В концертній програмі, створеній Б. М. Колногузенком, активну участь узяла балетмейстер «Заповіту» **К. В. Островська**, у ній відобразились національні хореографічні особливості слобідського краю та інших регіонів України.

Виступи проходили на підмостках старовинних театрів, навчальних закладів, у будинках для людей похилого віку та школах, які цікавляться східнослов'янським мистецтвом. Глядачі відрізнялися за віком та соціальною приналежністю, але сприйняття українських танців та композицій завжди сприймалося із захопленням і щирою вдячністю, яка проявлялася в тривалих бурхливих аплодисментах. Та найпалкіше вшанували наших артистів на сцені концертної зали міста Тресен.

Мер цього міста вийшов зустріти українців на головну площу, бо познайомився із Борисом Колногузенком ще 20 років тому, коли від Парижа до Дюнкерна з успіхом проходили концерти харківського народного ансамблю танцю «Жайворонок», яким тоді керував нинішній метр української народної хореографії. Сподівання мера і численних глядачів Тресена «заповітчани» цілком виправдали. Вже перша композиція «Вітає «Заповіт» викликала схвальну реакцію залу. Кожен наступний номер супроводжувався і оплесками, і гучними вигуками «Браво». Більшість французів уперше для себе відкривали танцювальне мистецтво України, самотніх талановитих її виконавців. Та найнезабутнішим для присутніх став фінал концерту, коли був показаний «Святковий гопак», який запам'ятався яскравими образами, віртуозною технікою цього старовинного і вічно молодого народного танцю. Публіка просто шаленіла від захоплення, викликаючи на сцену артистів ще і ще. А коли, насамкінець, ведуча оголосила ім'я хореографа та керівника «Заповіту» і Б. М. Колногузенко піднявся на сцену, то глядачі підхопилися зі своїх місць і, стоячи, шквалом нестихаючих бурхливих аплодисментів вітали маестро, дякуючи за свято, за насолоду, яку вони отримали того вечора. По тому

було ще одне виконання «на біс» «Святкового гопака», зворушливе проведення артистів до автобуса, приязні слова, щирі потиски рук.

За десять гастрольних днів на французькій землі театр народного танцю зробив 16 концертних виступів, кілька лекцій-концертів для студентів та викладачів лілльських університетів, присвячених українській народній хореографії та творчості «Заповіту». І от настала хвилина розставання.

В Ліллі їх проводжали десятки жителів, представники творчих організацій, що опікувалися зв'язками Франції та України, а відомий лілльський видавець Жан-П'єр вручив кожному «заповітчанину» на добру згадку відеозаписи їхніх концертів у місті-побратимі Харкова.

Весь цей час у Франції була чудова, по-весняному тепла погода, квітли нарциси і первоцвіти, та з собою на батьківщину учасники Днів української культури везли ще й тепло та приязнь своїх нових друзів, які настійливо прохали їх приїздити до них ще і ще...

Слобід. край. — 2008. — 12 лют. — С. 8.

В. Меліхов

ТОЙ, ХТО ПІДНЯВ ХАРКІВ У ВИСОЧІНЬ

<...>

Ставши на початку XIX сторіччя власником губернаторського палацу, університет таким чином узяв на себе відповідальність за благоустрій не тільки свого кварталу, а й усієї центральної вулиці, яка згодом отримала назву Університетська. Посади міського архітектора тоді ще не було, і заклад мав розраховувати тільки на своїх фахівців.

За таких обставин і запросив засновник Харківського університету Василь Каразін двадцятип'ятирічного випускника Петербурзького гірничого корпусу Євгена Васильєва. <...>

Є. Васильєва чекало в Харкові чимало роботи. <...> ...З плином часу почалася діяльність зі створення окремого університетського містечка — споруд учбових корпусів, церкви, актового залу, бібліотеки, гуртожитку та житлового будинку для викладачів, підрозділу університету — Педагогічного інституту.

Університетський архітектор проектував та будував споруди і для інших учбових закладів міста — йому належить проект будинку поштового училища на Бурсацькому узвозі (після реконструкції нині там міститься **академія культури**), приміщення гімназії на Старо-Московській вулиці.

<...>

Слобід. край. — 2008. — 12 лют. — С. 12.

Р. Тарасов

ЗА ТЕСТИРОВАНИЕМ — БУДУЩЕЕ

В высших учебных заведениях Харькова предполагают, что в этом году количество студентов на заочной форме обучения уменьшится. Причина — отмена в вузах вступительных экзаменов и введение системы независимого внешнего тестирования. Его, наряду со школьниками, теперь будут проходить и люди зрелого возраста.

Первый проректор **академии культуры Николай Канистратенко** говорит: «Відомо, що значна частина абітурієнтів заочної форми навчання — це абітурієнти, які закінчили вищі навчальні заклади в минулі роки».

В городских школах, лицеях и гимназиях за подготовку к тестированию взялись давно. Практически во всех учреждениях в начале учебного года провели родительские собрания. Разъяснили принципы внешнего тестирования педагоги и ученикам. Всего по городу зарегистрироваться осталось лишь двум процентам выпускников 2008 года, это около 220 человек.

В отличие от школьников, взрослые люди, особенно не из Харьковского региона, меньше информированы о независимом внешнем тестировании, говорит Н. Канистратенко. Многие могут и не знать, что последний день подачи заявок — 20 февраля. И, скорее всего, часть из них отложит свое поступление в вузы до следующего года.

Проходной балл для высших учебных заведений — 124 из 200 возможных. Такие условия установило Министерство образования. Обязательные предметы — украинский язык и литература.

О внедрении системы тестирования выводы делать рано. Ситуацию можно будет оценивать лишь в сентябре. Однако отказаться от этой системы нельзя, считает Николай Канистратенко. Эти реформы первый проректор называет глобализацией. При этом он считает, что главным условием внедрения всего нового должно быть сохранение положительных наработок украинской высшей школы.

Харьк. известия. — 2008. — 21 февр. — С. 2.

«ЧУДЕСА В РЕШЕТЕ» — УДИВИТЕЛЬНОЕ РЯДОМ

...Театр «Чудеса в решете» объездил многие страны.

В Эстонии и Венгрии, Болгарии, Чехии и Латвии ребята громко заявили о себе как об одном из лучших любительских театральных коллективов. 27 февраля театру исполнится 14 лет. Эту дату актеры отметят премьерой спектакля «Эксперимент».

Театр «Чудеса в решете» образовался совершенно спонтанно. В конце 1993 года студентка-первокурсница **Харьковской государственной академии культуры Наташа Устинова** откликнулась на просьбу завуча помочь подготовить новогодний праздник.

«Выступление было настолько удачным, что уже в феврале 1994 года ребята приступили к новым репетициям. <...>

<...>

Наталья Устинова любит всех своих воспитанников. Но одновременно с этим она достаточно требовательный и принципиальный руководитель. <...>

Режиссер театра не ставит перед собой заоблачных целей, но во всем старается достичь совершенства. Труппа, в которую входит пятнадцать ребят, в этом полностью ее поддерживает. «Для нас очень важно быть лучшими», — заявляют юные актеры в один голос.

<...>

Время регионов Харьковщины. — 2008. — 23 февр. — С. 16.

ПРИХІД ВЕСНИ

6 березня в переповненій актовій залі **Харківської державної академії культури** панувала неповторна святкова атмосфера: гарний весняний настрій, чарівні усмішки, квіти, яскраве розважальне шоу і, звичайно ж, вітання зі святом весни, краси, любові та надії, адресовані саме жіночій аудиторії. До сердечних привітань приєднався й ректор нашої Alma mater **Василь Миколайович Шейко**, який побажав усім жінкам, зокрема шановним колегам, матерям, сестрам, дружинам, коханим і, нарешті, чарівним студенткам Академії культури, щоб чоловіча увага і турбота про них, що так притаманна Міжнародному святу 8 Березня, не обмежувалася лише цим окремим днем, а супроводжувала їх завжди. Від імені всіх чоловіків нашого навчального закладу Василь Миколайович висловив жінкам щиро вдячність і глибоку повагу за їх мудрість, ніжність, любов і побажав міцного здоров'я, нев'янучої краси, творчих успіхів і натхнення.

Отже, по-жіночому чарівним подихом ніжності й любові свято 8 Березня принесло в Харківську державну академію культури на своїх крилах радості та щастя довгоочікувану весну, овіяну теплом сонячних променів. Погодьтеся, весна, як і жінка, пробуджує найвищі почуття, наповнює будні веселковим саявом... Весна — це час, коли кожному студенту хочеться співати, читати вірші, блукати сонячними вулицями й зізнаватися в коханні... Зачекайте, а як же навчальний процес, прагнення збільшити свій багаж знань, відвідування лекцій і практичних занять, написання курсових і дипломних робіт?! Не забули?! Тож побажаємо один одному, шановні друзі, щоб у студентських очах щодня горів запал, натхнення й бажання досягнути неосяжне та підкорити найвищі вершини царства Науки!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 1.

ВІТАЄМО!

14 лютого, у День святого Валентина, дружній колектив **Харківської державної академії культури** відзначав 60-річний ювілей **Сергія Івановича Гордєєва**, заслуженого діяча мистецтв України, професора, завідувача кафедри режисури, нашого з вами колеги і викладача. ...Сергій Іванович належить до когорти творчих і непересічних особистостей, справжніх професіоналів у сфері сценічної майстерності. Він є режисером переважної більшості вистав та концертів, що організуються в стінах нашої Alma mater. Згадаймо хоча б один із його останніх авторських проєктів — «МІС АКАДЕМІЯ — 2007», що й досі відлунує в серцях глядачів, як феєричне, неперевершене і незабутнє свято. Редакційна колегія газети сердечно вітає шановного ювіляра і бажає всіляких гараздів, натхнення у всіх справах, доброго здоров'я та нескінченної творчої енергії!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 1.

ФРАНЦУЗЬКУ ГРОМАДСЬКІСТЬ ВІТАЄ «ЗАПОВІТ»!

Студентський театр народного танцю «Заповіт» регулярно робить творчі виїзди не лише в різні регіони України, а й за кордон, даруючи глядачам неповторні хвилини спілкування з високим мистецтвом. Нещодавно солісти театру блиснули своєю хореографічною майстерністю у Франції.

З проханням же розповісти про цю незабутню подорож і поділитися своїми враженнями з читачами нашої газети редакційна колегія звернулася до художнього керівника танцювального колективу, народного артиста України, лауреата міжнародних конкурсів, професора, декана факультету хореографічного мистецтва **Харківської державної академії культури Бориса Миколайовича Колногузенка**.

— Борисе Миколайовичу, хто був ініціатором, організатором поїздки вашого театру до Франції і яка була основна мета цих гастролей?

— Ініціатором цих гастролей була передусім відома французька громадська організація під такою чудною назвою, як «Изба и дача». Згодом підключилися міністерські структури, посольство... Поїздку було здійснено також за підтримки Харківської міської ради в рамках побратимських зв'язків із французьким містом Ліллем, заснованих ще 30 років тому. Людина ж, яка спромоглася вирішити всі творчі, організаційні та матеріальні питання, — сидить перед вами.

Треба також зазначити, що це була не конкурсна поїздка, а почесне гастрольне турне в рамках Днів української культури у Франції. І уявіть собі, весь акцент (від Парижу і майже до самого Ла-Маншу) фокусувався переважно на нашому творчому колективі! До того ж для студентів Лілльського університету ми проводили майстер-класи народної української хореографії: розповідали про хореографічне мистецтво взагалі, про творчий шлях театру танцю «Заповіт», а в контексті творчого кредо нашої Академії мова йшла також про народну музику, було продемонстровано звучання деяких українських народних музичних інструментів, зокрема баяна. В епіцентрі ж останньої лекції був наш головний концертмейстер **М. О. Шейко**.

— Скажіть, будь ласка, а як була побудована концертна програма театру «Заповіт», які хореографічні композиції були представлені глядачам?

— Творчий спектр у нас був доволі широкий. Концертна програма відображала танцювальне мистецтво різних регіонів України — від Слобожанщини до Закарпаття. Розпочинали ми свої виступи традиційно з композиції «Вітає «Заповіт», яка віддзеркалює танцювальні традиції рідної Слобожанщини, а також враховує відповідні національні костюми.

Наші концерти проходили на різних сценічних майданчиках французьких міст: як у красивих старовинних театрах, так і в спортивних та актових залах. До того ж глядачі були різних вікових категорій — від маленьких діточок до людей похилого віку.

— Борисе Миколайовичу, як же приймала французька громадськість наш харківський колектив, які, взагалі, були відгуки про рівень виступів, творчої майстерності?

— Глядач був різний, але реакція — одна: ніхто не хотів іти з наших концертів, усі були в захопленні, скандували, звідусіль лунали бурхливі оплески, а також вигуки «браво!» та «біс!». Після концертів я чув чимало відгуків на нашу адресу. Ніхто не вірив, що виступав непрофесійний колектив. До того ж глядачів дивувало, що всі хореографічні композиції були створені однією людиною. Нас неодноразово запрошували знову до себе в гості.

Було також приємно усвідомлювати, що саме завдяки творчим зусиллям театру «Заповіт» закордонна публіка змогла краще дізнатися про красу і велич нашої країни, про нашу національну культуру, про менталітет і традиції українського народу.

— Борисе Миколайовичу, як відомо, після гастролей колектив студентського театру завжди повертається додому з чисельними призами, дипломами...

— Перепрошую, але дипломантами ми ніколи не були! 1992 року солісти театру «Заповіт» уперше виступили на міжнародному конкурсі танців у російському місті Красноярську, де посіли почесні призові місця й отримали гран-прі, головну премію за балетмейстерську роботу... Це був повний тріумф! Хотілося б наголосити, що відтоді колектив щороку бере участь у потужних професійних конкурсах, і ще не було жодного виступу, коли б він не став володарем першої чи другої премії. Отже, ми або найкращі, або серед найкращих!

— І це, звичайно ж, Ваша заслуга, Борисе Миколайовичу! Розкрийте, будь ласка, секрети своєї педагогічної майстерності: як Ви надихаєте студентів на чисельні тріумфальні виступи й перемоги?

— Тут секрету як такого і немає. Те, що заслуга, в першу чергу, моя, — це безперечно. Але для того, щоб був успіх, потрібно мати щось від Бога і від батьків, зокрема нахил до тієї справи, якою ти займаєшся, в даному випадку — мистецтва хореографії. Якщо ж у людині є певні природні здібності, то далі вона повинна багато працювати.

Коли я, наприклад, розпочинав свій творчий шлях, мені було дуже важко, бо робив усе самотужки. Утім завдяки здібностям і працездатності мені з самого початку все вдавалося. Треба зазначити, що я створюю власні хореографічні композиції, але для того, щоб вони були гідно репрезентовані, звичайно, потрібен помічник. Так, на сьогодні я активно співпрацюю зі своєю вихованкою, лауреатом міжнародних конкурсів, старшим викладачем **Каринією Володимирівною Островською**. Окрім того, артисти театру «Заповіт» — це студенти кафедри народної хореографії, де працюють талановиті викладачі, які також вносять свою педагогічну лепту у виховання гідних професіоналів.

— Борисе Миколайовичу, а що потрібно для того, щоб стати великим майстром хореографії?

— Потрібно любити хореографічне мистецтво, бути уважним до зауважень і порад своїх викладачів і, звичайно, не лінуватися, а працювати, працювати і працювати.

— Як бачу, у Вашому кабінеті, що одночасно є ще й музеєм театру «Заповіт», зібрано чимало сувенірів, нагород із різних міжнародних конкурсів, фестивалів, а також гастролей. Скажіть, будь ласка, чи привезли Ви якісь пім'ятні подарунки з Франції?

— Це переважно подарунки приватного характеру. Треба зазначити, що до Франції було делеговано півскладу творчого колективу — 17 артистів, і всі мешкали по різних родинах. Тож, за традицією, у нас відбувався двосторонній обмін національними сувенірами. А ось, наприклад, видавець міста Лілля Жан П'єр подарував кожному артистові театру «Заповіт» відеодиск із записом наших концертних програм, а також символічного кольору футлярчик: хлопцям — блакитний, дівчатам — рожевий, а мені — жовтий. І це, як виявилось, не випадково, адже жовтий колір символізує собою життя і сонце. Із Сонцем же у французів асоціюється передусім образ короля Людовіка XIV, на період правління якого припадає розквіт мистецтва в державі. За словами ж Жана П'єра, «у колективі «Заповіт» є своє Сонце — місьє Борис».

Що ж до подарунків, які поповнять скарбницю надбань нашого музею, то це — чудова старовинна картина XIX століття «Moulin Rouge» («Мулен Руж»), а також оригінальна кольорова тарілка, на якій зображені всі символи Франції.

— Борисе Миколайовичу, а які творчі плани театру «Заповіт» на найближче майбутнє?

— Плани великі, але їх реалізація не завжди залежить від мене або моїх вихованців. Так, наприклад, у нас є запрошення знову побувати влітку на гастролях в Іспанії, але одночасно є певні проблеми фінансового характеру: потрібно мати свій автобус. Академія, на жаль, не має можливості його нам надати. Тож треба шукати спонсорів.

Нещодавно мені запропонували бути головним балетмейстером великого творчого проекту, що відбуватиметься в рамках святкування 9 травня на центральній площі нашого міста. Так, наприклад, в одній хореографічній композиції я планую задіяти до 140–150 артистів і більше. У концертній програмі братимуть участь усі танцювальні колективи Харкова, і, звичайно ж, в епіцентрі святкових подій буде театр народного танцю «Заповіт».

Що ж стосується всеукраїнських і міжнародних конкурсів, то, думаю, цього сезону їх уже було достатньо: по-перше, конкурс «Лідер року», що проходив у Москві, де наші студенти стали лауреатами II та III премій; а по-друге, потужний фестиваль імені Павла Вірського, в якому за перемогу змагалося близько 740 колективів із усіх областей України і саме ми вибороли перше місце. Готуючись же до цих престижних конкурсів, наша творча команда працювала по суботах і неділях, тож зараз, мабуть, час трохи і відпочити. До того ж є ще й навчальний процес, до якого ми також ставимося з великою відповідальністю.

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 1–3.

Л. Колесник

МЕНЕДЖЕР — ЦЕ СПЕЦІАЛІСТ НОВОЇ ХВИЛІ XXI СТОЛІТТЯ

У **Харківській державній академії культури** зберігається тенденція відкриття нових спеціальностей і факультетів. Так, цього начального року вперше здійснювався набір на факультет менеджменту, що утворився на базі вже існуючого факультету культурології. Чому виникла потреба його створити і чи відбулись якісь зміни в переліку і формі вступних іспитів при такому розподілі факультетів? З цими та іншими запитаннями редакційна колегія газети звернулася до **Людмили Іванівни Колесник**, заступника декана факультету менеджменту.

— Людмило Іванівно! Декілька слів про новоутворений автономний факультет менеджменту. Як, взагалі, для вас пройшла цьогорічна вступна кампанія?

— Розподіл факультетів відбувся згідно з новим класифікатором спеціальностей: менеджер і менеджер в соціокультурній сфері. Що ж до вступної кампанії, то вона не зазнала суттєвих змін. На I курс ми набрали відповідну кількість як бюджетних місць (25 чоловік), так і контрактних (12 чоловік). Навчання цих студентів здійснюватиметься за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр», «спеціаліст» та «магістр».

— Скажіть, будь ласка, а фахівців із яких спеціальностей готує факультет менеджменту?

— Вузької спеціалізації для цих фахівців не визначено. У нашому класифікаторі вони номінуються як «менеджери-економісти соціокультурної сфери».

— У чому, на Вашу думку, полягає відмінність факультету менеджменту від аналогічних факультетів інших вищих навчальних закладів міста?

— Головною особливістю нашого факультету є орієнтація на випуск спеціалістів, які зможуть працювати в галузі культури та мистецтва. Наша підготовка надає можливість студентам працевлаштуватися на посаді керівників та співробітників будь-якого закладу соціокультурної сфери: театри, гастрольно-концертні установи, продюсерські центри, бібліотеки, музеї... Отже, випускники факультету — це передусім організатори культурологічної діяльності на сьогодні.

— Яким навчальним дисциплінам надається особлива увага на факультеті при підготовці майбутніх менеджерів культурологічного спрямування?

— Для підготовки спеціалістів менеджерів існує певний Державний стандарт вищої освіти, а це — 70 % навчального плану. До того ж підготовка фахівців із менеджменту соціально-культурної сфери базується на вивченні професійно-орієнтованих дисциплін, зокрема таких, як кадровий менеджмент, інвестиційний менеджмент, бухгалтерський облік (фінанси і кредит) тощо з урахуванням специфіки установ нашого профілю.

— Загальновідомо, що менеджер — це спеціаліст нової хвилі XXI століття. Що Ви можете сказати про затребуваність випускників факультету менеджменту Харківської державної академії культури на сучасному ринку праці, про їх подальшу долю по закінченні академії?

— У нас ще, як у новоутвореного факультету, звичайно, розподілу не було. Але для цього є велике творче поле. Взагалі, у менеджерів-економістів соціокультурної сфери немає проблем із працевлаштуванням, хіба що виникають деякі труднощі з розподілом у державні установи. Як правило, наші випускники розподіляються на посади, пов'язані з управлінською та організаційною діяльністю в соціокультурній сфері.

— Людмило Іванівно, факультет менеджменту, окрім менеджерів соціокультурної діяльності, готує ще й інших фахівців — соціальних педагогів. Хто ж такий соціальний педагог, яку функцію він виконує в суспільстві та які особливості підготовки даних спеціалістів в Академії культури?

— Передусім треба зазначити, що підготовка фахівців із напрямку «Соціальна педагогіка» була започаткована саме нашою академією ще 1991 року. Згодом така спеціальність з'явилась і в інших провідних вищих навчальних закладах України, але її бачення залишилося в тому контексті, який запропонували свого часу ми. Соціальний педагог — це людина, яка орієнтована на роботу в соціальній сфері як методист, як організатор, а відтак вона повинна мати ґрунтовні знання з педагогіки, психології, управлінської діяльності. Прикметно, що випускники з цього напрямку підготовки не є педагогами в класичному розумінні даної професії. Вони можуть займатися освітньо-виховною та організаційно-практичною діяльністю в таких закладах соціокультурної сфери, як інтернатах, виправних закладах, обласних соціальних службах, центрах зайнятості тощо. До того ж у нашому навчальному закладі майбутні фахівці соціальної педагогіки отримують гарну базову підготовку за різними напрямками психологічної діяльності, а відтак вони можуть працювати і практикуючими психологами.

Треба зазначити, що під час навчання наші студенти проходять різні види практик, у них багато і психологічних, і педагогічних тренінгів, вони здобувають знання з циклу дисциплін, пов'язаних із культмасовою роботою, роботою, що пов'язана з різними категоріями населення.

Студенти нашої академії отримують ще й таку кваліфікацію, як «Соціально-педагогічна робота з дітьми та підлітками». Загальновідомо, що на сьогодні в Україні є чимало дитячих комітетів, позашкільних професійно-технічних закладів освіти, соціальних притулків для неповнолітніх... Подібні державні структури велику увагу приділяють питанню, пов'язаному з психологічною підготовкою, з педагогічною реабілітацією дітей, які страждають від насилля в сім'ї, в суспільстві. У даній же ситуації задача соціального педагога — вирішити означені проблеми соціалізації та виховання, допомогти людині самореалізуватися, повернутися в суспільство повноцінним працівником. Взагалі ж, соціальний педагог — це перспективна професія; сьогочасне українське суспільство потребує такого роду фахівців.

Бесіду вела І. Куриленко

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 4.

ЗНАВЦІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Українська мова, як відомо, має статус державної і є мовою спілкування українського народу, української нації. Приємно, що це усвідомлює й нове покоління, якому не байдуже, в якій державі воно буде жити. Можна з упевненістю сказати, що формуванню національно свідомої молоді останні 8 років сприяє такий державний національний проект, як Міжнародний конкурс знавців української мови імені Петра Яцика. Треба зазначити, що студенти **Харківської державної академії культури** завжди беруть активну участь у цьому мовному марафоні. Так, 2007/2008 навчального року перший (вузівський) етап конкурсу проходив 9 листопада, в День української писемності. Переможцями стали студенти II та III курсів факультету культурології: **Анна Стрільцова**, **Марія Мартирисян** та **Марія Шако**. Саме ці студентки впоралися з виконанням усіх конкурсних завдань і показали високий рівень грамотного письма, а отже, були делеговані захищати честь нашої академії на другому обласному турі конкурсу, що проходив у грудні 2008 року на базі Харківського інституту бізнесу та менеджменту. <...>

<...>

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 5.

ПРО ДЕНЬ СВЯТОГО ВАЛЕНТИНА В ПРЯМОМУ ЕФІРІ

14 лютого — День святого Валентина, День усіх закоханих. <...>

<...>

Так, тема кохання вічна і не знає меж! Ось і в нашій академії уже стало доброю традицією проводити на День святого Валентина різноманітні розважальні програми, а цього року студенти факультету театрального та кіно-, телемистецтва навіть організували й провели власне телевізійне ток-шоу, присвячене цьому святу. Серед активних учасників заходу, що проходив 14 лютого в прямому ефірі на телеканалі «Фора», була й першокурсниця **Анна Сердюк**... <...>

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 6.

О. Куценко

ВИ ПИТАЄТЕ: «ХТО ТАКИЙ ВАСИЛЬ КАПНІСТ?!»

Вичерпну відповідь на це запитання ви змогли б отримати, завітавши 6 березня о 16.30 до читальної зали нашої **академії**, де відбулася незабутня творча зустріч із харків'янкою Радиславою Олегівною Капніст, що належить до старовинного дворянського роду Капністів. Вона — праправнучка Василя Капніста, відомого поета, драматурга, перекладача, літературознавця, активного громадсько-політичного діяча, який здійснив вагомий внесок у розвиток української національної культури кінця 18 — початку 19 століть. <...>

<...>

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 7.

О. Куценко

ДО 194-Ї РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО КОБЗАРЯ

<...>

Заповіт великого Кобзаря здійснився! <...> Уже стало доброю традицією навесні проводити Шевченківські дні і в **Харківській державній академії культури**. Цього року завдяки зусиллям **Ігоря Олександровича Бориса**, заслуженого діяча мистецтв України, декана факультету театрального та кіно-, телемистецтва відбувся незабутній літературно-мистецький вечір до 194-ї річниці від дня народження генія українського народу.

Так, 11 березня у затишній читальній залі нашої академії зібралося чимало шанувальників творчості митця, на яких чекало чимало сюрпризів, зокрема феєрверк музичних подарунків від студентів 4 і 5 курсів спеціалізацій «народний спів» та «народні музичні інструменти». Чарівний спів та гра на бандурі створили романтичну атмосферу, властиву епосу Тараса Шевченка.

Чудова ж декламація віршів Кобзаря та відмінна акторська гра студентів 3 курсу спеціалізації «Актори драматичного театру», осмислене переживання кожної ролі не залишили байдужими глядачів... <...>

Серед учасників літературного вечора були й студенти 1 курсу факультету бібліотекознавства та інформаційної діяльності — **Сергій Васильєв** та **Катерина Присмицька**, які звернули увагу всіх присутніх до ще малодосліджених біографічних сторінок великого Кобзаря, однією з яких є його особиста драма. <...>

<...>

Творча зустріч запам'яталася також цікавою і, головне, корисною для студентської аудиторії доповіддю завідувачки довідково-бібліографічного відділу нашої академічної бібліотеки **Світлани Василівни Євсєнко**, яка познайомила нас із новою науковою літературою щодо творчості Тараса Шевченка.

У цілому ж, театралізований літературний вечір допоміг нам усвідомити, що талант генія — невмирущий. Велика цікавість усіх присутніх до проведеного заходу ще раз доводить, що і на сьогодні магічне слово Тараса Шевченка возвеличує, облагороджує і формує людські душі. Тож бережімо пам'ять про великого поета і будьмо гідними нести його славу в прийдешнє!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 8.

СТУДЕНТ-НАУКОВЕЦЬ — МАЙБУТНЄ ХДАК

Із переходом на Болонську систему навчання стратегічним завданням **Харківської державної академії культури** стало тісне поєднання навчального процесу з науковими дослідженнями. Загальновідомо, що студенти, які займаються науковою роботою, є кращими спеціалістами. Саме серед них педагогічний колектив академії й обирає своїх майбутніх колег. Отже, студент-науковець підвищує свій рейтинг, в якому наукова діяльність займає вагоме місце та дає можливість вступити до магістратури, а в подальшому — продовжити навчання в аспірантурі, отримати наукове звання. Проявити свої творчі здібності можуть усі бажаючі. Для цього треба бути активним, брати участь у студентських конференціях, у конференціях молодих учених, які організуються як у стінах рідної *Alma mater*, так і в інших вищих навчальних закладах України. А щоб наблизити студентство нашої академії до наукового життя, редакція газети й інформує про час і місце проведення як міжвузівських, так і міжнародних конференцій, запланованих на найближчий час.

«Харків у контексті світової музичної культури: події та люди» — так називається Міжнародна наукова конференція, яка проходитиме в стінах Харківської державної академії культури з 3 по 4 квітня 2008 року. Основна тематика конференції буде представлена в рамках таких секцій:

- історія музичної культури Харкова;
- соціокультурна й семантична специфіка Харківського регіону;
- сучасна музична культура Харкова: проблеми та перспективи;
- творчі портрети музичних діячів Харкова: уславлені й забуті імена;
- роль ХДАК у музичному житті Харкова ХХ–ХХІ ст.;
- Харків у світовому музичному просторі.

24–25 квітня 2008 року в нашій академії відбудеться також Всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених «Культура й інформаційне суспільство ХХІ століття», на якій планується обговорення питань за такими напрямками:

- культурологія й етнокulturологія в сучасному інформаційному просторі;
- актуальні питання культурно-економічного розвитку України;
- теоретичні та практичні проблеми менеджменту соціокультурної діяльності;
- музейна справа й охорона пам'яток історії та культури в контексті сучасних інформаційних технологій;
- навчально-виховна місія культури;
- соціально-педагогічні технології;
- історія світової літератури та мовознавства;
- соціально-політичні виміри сучасного суспільства;
- хорова культура: традиції та сучасність;
- музичне мистецтво: теорія, історія, педагогічна практика;
- проблеми народної і сучасної хореографії;
- проблеми розвитку театру, кіно та телебачення в інформаційному суспільстві;
- книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство;
- нові інформаційні технології в галузі культури, мистецтва та освіти.

<...>

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 9.

СТУДЕНТСЬКИЙ ТЕАТР

6-Й ТЕАТРАЛЬНИЙ СЕЗОН

4.04 (пт), 30.05 (пт) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 18.00	Е. Ростан РОМАНТИКИ (драма) Курсова робота студента 4 курсу групи 1-ДТ Є. Шинкаренка Режисерська майстерня Л. Садовського
5.04 (сб), 11.04(пт) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 16.00(сб), о 18.00 (пт)	СМІХ ТА Й ГОДІ! (інсценівки за оповіданнями А. Чехова) Курсова робота студентів 2 курсу групи 1-М Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України С. Гордєєва
12.04 (сб) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 16.00	МИ — ПЕРШОКУРСНИКИ (музичні шаржі) Курсова робота студентів 1 курсу групи 1-ТА Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України Ю. Старченка
18.04 (пт) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 18.00	С. Мрожек ГРАФСЬКА ПЛОМБА ЧИ ДИВНИЙ ЗБІГ ОБСТАВИН (кримінальний роман) Курсова робота студентів 4 курсу групи 1-ДТ Г. Амірова та Є. Шинкаренка Режисерська майстерня Л. Садовського
18.04 (пт) Актова зала ХДАК, Бурсацький узвіз, 4 Початок о 18.00	І. Карпенко-Карий БЕЗТАЛАННА (драма) Курсова робота студентів 4 курсу групи 1-ТА Акторська майстерня заслуженого артиста України П. Кучина та В. Кучиної
19.04 (сб), 10.05 (сб) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 16.00	О. Олесь ОСІННЄ КОХАННЯ (драма) Курсова робота студентів 3 курсу групи 1-ТА Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України І. Бориса
25.04 (пт) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 18.00	ПРК, ИЛИ ТЕ, КОГО ВИДНО В ТЕМНОТЕ (естрадна вистава) Курсова робота студентів 4 курсу групи 1-М Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України С. Гордєєва
16.05 (пт) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 18.00	ПО СОВІСТІ (за п'єсою Г. Запольської «Мораль пані Дульської»; трагікомедія) Курсова робота студентів 3 курсу групи 1-ТА. Режисер В. Мізяк Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України І. Бориса
16.05 (пт) Актова зала ХДАК, Бурсацький узвіз, 4 Початок о 18.00	О. Довженко ЗАЧАРОВАНА ДЕСНА (фрагменти з кіноповісті) Курсова робота студентів 4 курсу групи 1-М Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України С. Гордєєва
17.05 (сб) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 16.00	Ж. Мольєр МНИМЫЙ БОЛЬНОЙ (драма) Курсова робота студента 4 курсу групи 1-ДТ Г. Амірова Режисерська майстерня Л. Садовського
23.05 (пт) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 18.00	Шено БУДЬТЕ ЗДОРОВІ! (комедія-фарс) Акторська майстерня заслуженого артиста України П. Кучина та В. Кучиної
23.05 (пт) Актова зала ХДАК, Бурсацький узвіз, 4 Початок о 18.00	КАРНАВАЛ DE LA KORSO, АБО ВИТІВКИ ШАРЛАТАНА (інсценівка за мотивами капріччо Е. Гофмана «Принцеса Брамбілле») Курсова робота студентів 2 курсу групи 1-М Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України С. Гордєєва
31.05 (сб) Студентський театр ХДАК, Полтавський шлях, 5 Початок о 16.00	Д. Дідро МОНАХИНЯ (драма) Курсова робота студентки 3 курсу групи 1-ТА О. Падалки Режисерська майстерня заслуженого діяча мистецтв України І. Бориса

Бурсац. узвіз. — 2008. — Берез. — С. 10.

ЖДЕМ ОРГАН В НАШУ ФИЛАРМОНИЮ. С ФИРМОЙ-ПРОИЗВОДИТЕЛЕМ УЖЕ ОПРЕДЕЛИЛИСЬ

Экспертный совет Благотворительного фонда «Ренессанс» выбрал фирму-производителя органа, который будет установлен в органном зале Харьковской областной государственной филармонии.

Среди экспертов, участвовавших в выборе фирмы-производителя, такие имена, как народная артистка Украины, ректор Харьковского университета искусств им. Котляревского, профессор Татьяна Веркина; ректор **Харьковской академии культуры Василий Шейко**; главный органист Санкт-Петербургской капеллы Олег Киняев; виолончелист, лауреат международных конкурсов Денис Северин; органист, лауреат международных конкурсов, художественный руководитель Дома органной и камерной музыки Харьковской филармонии Станислав Калинин; главный органист киевского Дома органной и камерной музыки Анатолий Кашуба; органист, солист ансамбля «Мадригал» Московской филармонии Николай Григоров; директор — главный дирижер Харьковской филармонии, заслуженный деятель искусств Украины Юрий Янко.

По их мнению, лучшей по качеству и наиболее оптимальной признана всемирно известная органостроительная фирма «Gerhard Grenzing» (Испания, Барселона).

Как указано в заключении экспертного совета, в независимых рейтингах фирм-производителей органов «Gerhard Grenzing» занимает первое место, ее инструменты соответствуют всем требованиям, выдвигаемым к новому харьковскому органу.

Единственное условие испанской фирмы — достаточный размер помещения под орган (не менее 10 м на 5 м).

Время. — 2008. — 13 марта. — С. 4.

Л. Колчанова

СЛОВО ОБ УЧИТЕЛЕ

17 марта в харьковском Доме актера состоялся праздничный вечер, посвященный 90-летию заслуженного артиста России **Всеволода Цветкова**, много лет преподававшего актерское мастерство в Харьковском институте искусств.

В связи с большой загруженностью Всеволода Ивановича подготовкой к юбилею и следуя его пожеланию, чтобы о нем рассказал кто-то из учеников, корреспондент «Времени» обратился за помощью к актрисе Харьковского академического русского драматического театра Людмиле Колчановой, которая с удовольствием согласилась рассказать о своем педагоге.

— Какие профессиональные качества: актерские, режиссерские или педагогические доминировали в этой незаурядной личности?

— Мне трудно выделить что-либо, так как талант Всеволода Ивановича в равной степени распределяется по всем трем направлениям. Надо сказать, его жизнь теснейшим образом связана со всеми историческими и творческими процессами, протекавшими в жизни нашего общества. Профессиональное становление проходило во второй половине 1940-х годов в Харьковском русском драматическом театре, где он шлифовал свое мастерство, учась у народных артистов Александра Крамова, Николая Петрова, Василия Аристов — выдающихся театральных деятелей того времени. Позже, уже в зрелый период его творчества, он ярко заявил о себе как режиссер и педагог.

— Где он учился режиссерскому мастерству?

— В 1965 году в Москве окончил режиссерскую лабораторию народного артиста СССР Михаила Кедрова, ученика К. С. Станиславского, а через несколько лет повышал квалификацию в Ленинграде на курсах у Георгия Товстоногова.

— Театральную студию Всеволод Цветков закончил до или после войны?

— Он получил диплом за два дня до начала Великой Отечественной. С первых дней войны его призывают на службу в Киевский фронтовой театр Красноармейского военного округа.

— Интересно, в каких спектаклях ему приходилось играть?

— Во всех известных тогда пьесах о войне, таких как: «Начало битвы», «Ключи от Берлина», «Суворов», «Фронт», «Вдали от Родины». Но, как рассказывает Всеволод Иванович, особым успехом у солдат пользовались спектакли о мирной жизни и классические музыкальные комедии. Фронтовой театр был частым гостем на передовой и в военных госпиталях. В 1942 году, во время прорыва фашистов на Сталинградском фронте, группа актеров попала под обстрел и не смогла выйти к своим. Так Всеволод Цветков стал бойцом действующей армии, участвовавшей в обороне Сталинграда, и получил первую

награду — орден Красной Звезды. Взял важного немецкого «языка» и доставил его на командный пункт. За храбрость, стойкость и мужество, проявленные в боях с немецко-фашистскими захватчиками, Цветков был награжден двадцатью медалями и орденом «За мужество».

— В 1943 году он был серьезно ранен...

— Настолько серьезно, что был комиссован. Однако он возвращается в труппу фронтового театра, который вскоре направляется в Читу. Здесь молодому актеру сопутствует удача. За два года он сыграл главные роли в спектаклях по пьесам Ростана, Островского, Шекспира, Лермонтова, Ибсена.

— Мы обошли стороной важный биографический момент — учебу на режиссерском факультете Харьковского театрального института.

— Он окончил его в 1954 году и получил распределение в Воронежский драматический театр им. А. Кольцова, в котором работал, в основном, как актер. Через три года он увольняется, так как получает приглашение занять должность старшего режиссера на областной студии телевидения в Харькове.

— Очевидцы рассказывают, что его телевизионный цикл «Гордость и слава русской литературы» пользовался большой популярностью.

— Всеволод Иванович прекрасно знает и любит литературу. Практически ни одно занятие по актерскому мастерству на нашем курсе не обходилось без ясной и точной цитаты. Он восхищался XIX веком, подарившим человечеству титанов-мыслителей. За время работы на студии он стал автором |более тридцати искусствоведческих передач.

Только творческая работа на телевидении невозможна. Каждодневная хроника, выпуски новостей невольно создавали стереотипность мышления. Чувствуя это, Цветков прерывает телевизионную карьеру и в 1961 году становится кинорежиссером Ялтинской киностудии. Первый фильм «Дрессировщики» по рассказу Юрия Сотника снимает и как режиссер-постановщик, и как директор. После удачного дебюта Всеволода Цветкова приглашают на московскую студию им. М. Горького для работы над новым фильмом — кинокомедией «Трудные дети», где в главной роли снялась великая русская актриса Татьяна Пельтцер. Однако театральная сцена оставалась смыслом его жизни. Получив заманчивое предложение возглавить один из старейших театров России — Ярославский драматический, Всеволод Цветков возвращается в свою творческую стихию. Его первой режиссерской работой на сцене театра стала трагикомедия Вильяма Шекспира «Мера за меру». Завершил он работу в этом коллективе спектаклем «Васса Железнова» Максима Горького. За поддержание и развитие творческих традиций и за выдающиеся достижения в режиссуре Всеволод Иванович удостоивается почетного звания «Заслуженный артист РСФСР».

— Когда начинается его педагогическая карьера?

— В Ярославском театральном училище, а с 1972-го он становится педагогом Харьковского института искусств. Многие из воспитанников его первого режиссерского выпуска сегодня стали художественными руководителями театров Украины и России. В 1978 году состоялся первый выпуск актеров драматического театра и кино.

— Это был ваш курс?

— Волею судьбы я оказалась студенткой этого курса, и мне повезло на протяжении четырех лет учиться у замечательного мастера. С первых дней он не только учил нас практическим навыкам актерского мастерства, но и подковывал теоретически. Следует заметить, что параллельно с преподавательской деятельностью Цветков занимался научной работой по созданию уникальных трудов — «Схемы режиссерского анализа и постановочного плана спектакля» и «Главного источника творчества». В 1992 году вышло в свет учебное пособие «Путь к спектаклю».

— На этом он не остановился. В последние годы было опубликовано несколько теоретических работ, переосмысливающих многие табуированные ориентиры как в режиссуре, так и в исполнительском искусстве.

— Обращает на себя внимание разнообразие творческих путей, открываемых Цветковым. Силу и слабость режиссерских концепций он выявляет точно, порою афористически ясно. Его труды существенно расширяют рамки профессионального самосовершенствования в области театрального искусства.

А еще до недавнего времени он читал лекции. Надо признать, **Харьковская академия культуры** имела в лице Всеволода Цветкова уникальное соединение — педагога-теоретика и педагога-практика. Он поражал студентов обширными знаниями по истории театра, кино, телевидения, изобразительного искусства, музыки.

Беседовал А. Анничев

Время. — 2008. — 18 марта. — С. 4.

ЗЕМЛЯЧКА З ВУЛИЦІ ВОЛОДИМИРСЬКОЇ

Ми на порозі хоч і не ювілейної, але все ж близької і важливої для всіх нас, слобожан, дати. 24 березня, чудової весняної пори, як завжди, вшануємо день народження нашої славнозвісної землячки, видатної естрадної виконавиці ХХ століття Клавдії Шульженко. Ще за життя ця жінка стала легендою, і їй судилося велике творче довголіття.

<...>

З нагоди пам'ятної дати в Харківському будинку культури «Металіст» відбудеться великий концерт, підготовлений спільно з музеєм видатної співачки. Тим, хто прийде цього вечора вшанувати пам'ять незабутньої землячки, покажуть цікавий відеофільм про життєвий і творчий шлях артистки. Люб'язну згоду виступити в концерті дали народна артистка України Ніна Шестакова, лауреат міжнародного конкурсу імені Клавдії Шульженко **Світлана Кудрич**. З читанням власних поезій виступить, як завжди на подібних дійствах, поет Віктор Курінний. Вестиме ж концерт, можна не сумніватися, неодмінно блискуче і з вигадкою, лауреат Всеросійського конкурсу артистів естради Олександр Григор'єв.

Слобід. край. — 2008. — 20 берез. — С. 12.

В. Шевченко

В КРАЮ ЦІМ ПІСНЯ В КОЖНІМ ДОМІ

Напередодні професійного свята наш кореспондент зустрівся з одним із лідерів у розвитку культури на Харківщині — начальником відділу культури і туризму Валківської районної держадміністрації Валентиною Шевченко.

<...>

— ...Як сьогодні задовольняються культурно-освітні потреби валківчан?

— До послуг жителів району 51 заклад культури, а це — 22 клубних заклади, 27 бібліотек, краєзнавчий музей та Валківська дитяча школа мистецтв. <...> Якщо говорити про колективи художньої самодіяльності, то їх у нас 84. Серед найвідоміших і чотири, які носять почесне звання Народний. Це самодіяльна народна чоловіча хорова капела ветеранів Великої Вітчизняної війни та праці імені О. С. Масельського Валківського районного народного дому «Іскра», якою дев'ятнадцятий рік поспіль керує заслужений діяч мистецтв України, професор **Харківської державної академії культури Василь Ірха**; самодіяльний народний хор української пісні «Дзвінкоголосі слобожани» Олександрівської та Благодатнівської сільських громад під керівництвом Андрія Тібора. <...>

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008. — 22 берез. — С. 8.

В. Тополевский

МАЭСТРО ТОПОЛЕВСКИЙ: В ПОСТОЯННОМ ДВИЖЕНИИ И ТВОРЧЕСКОМ ПОИСКЕ

Жители нашего края старшего возраста хорошо помнят статного, импозантного земляка **Виктора Тополевского**, как будто специально родившегося для сцены — столь органически и мастерски он декламировал поэтические строки, играл драматические роли, выступал в качестве конферансье на городских и районных мероприятиях. О своих истоках, этапах жизненного пути и творческих достижениях В. Ю. Тополевский поведал нашему корреспонденту в публикуемом ниже интервью.

— Перво-наперво, Виктор Юрьевич, хотелось бы узнать, как рано раскрылся ваш артистический талант и какую роль в его становлении сыграл наш родной край?

— В Чугуев моя семья переехала, когда мне было пять лет, и поэтому все дальнейшие осмысленные поступки в детстве и юности, да и вся жизнь неразрывно связаны с этим городом. Я с огромной благодарностью вспоминаю счастливые годы учебы вначале в третьей, а затем в первой школе, своих замечательных учителей, одноклассников, товарищей. Видимо, окружающие люди и живописная природа благоприятствуют развитию творческих способностей чугуевцев, среди которых во все времена появляются самобытные таланты. Неудивительно, что гений великого живописца И. Е. Репина раскрылся

именно здесь. Я очень любил литературу, имел определенные способности к декламации, а потому часто выступал на любительской сцене. Впоследствии с удовольствием участвовал в школьных театральных постановках, играл роли в самодеятельных спектаклях на подмостках районного Дома культуры.

— Как дальше сложилась ваша судьба и безоблачным ли выдался дальнейший путь к творчеству?

— Здесь нет однозначного ответа. С одной стороны, после окончания школы я успешно поступил в одно из харьковских военных училищ, но, видимо, судьба преопределила мне другой выбор. Только что стал курсантом, как получил три персональных приглашения из различных театральных учебных заведений поступать на актерский факультет. Оказывается, меня заприметили специалисты еще на чугуевской сцене, и я, не колеблясь, променял армейскую карьеру на сценическую. Несмотря на огромный конкурс (30 человек на место!), я был зачислен в студию при Киевском академическом театре им. Франко, на сцене которого, пусть даже статистом в массовых сценах, пристально наблюдал и учился профессионализму у замечательных корифеев национального искусства — Натальи Ужвий, Нонны Коппержинской, Константина Степанкова, Анатолия Скибенко и других. В дипломном спектакле довелось сыграть роль Голохвастова в популярной комедии «За двумя зайцами», после чего режиссер Ю. И. Тавровский, с которым я познакомился еще в Чугуеве, пригласил меня на работу в Закарпатский музыкально-драматический театр. В Ужгороде я был чрезвычайно востребован — в сезон дебютировал в 18 спектаклях, преимущественно в главных ролях, и в течение нескольких лет подобной изнурительной лицедейской деятельности очень устал. Причем не столько физически, сколько морально, почувствовал, что в амплу актера практически достиг пика своей вершины и стимулов для совершенства не просматривается. Случился тот самый творческий кризис, когда мне пришлось всерьез переосмыслить дальнейшее существование. Вот вам и ответ о «безоблачности» моей карьеры. В принципе, уверен, что каждая творческая личность периодически сталкивается с гамлетовским сакраментальным «быть или не быть?», а неудовлетворенность, постоянный поиск и стремление к познанию только помогает художнику ярче раскрыться, обогатиться новыми красками и гранями...

— И какой же выход нашелся из возникшего кризиса?

— Как нельзя кстати подвернулась срочная армейская служба, и я на два с половиной года угодил в сказочно чудесную Сибирь, по необъятным просторам которой колесил за баранкой грузовика. Перемена декораций явно пошла на пользу и, возвратившись домой, я уже твердо решил, что пора менять амплу и становиться режиссером, самостоятельно воплощать переполнявшие меня творческие замыслы. Тогдашний глава Чугуевского района В. И. Лапшин при встрече тактично намекнул, что хорошо бы помочь в развитии культуры на малой родине, и я согласился на должность художественного руководителя Эсхаровского дома культуры. В поселке энергетиков при активной помощи директора местного ДК Вильяма Громницкого мне удалось создать самодеятельный театральный коллектив, самой громкой премьерой которого стала постановка пьесы белорусского драматурга Андрея Макаенка «Трибунал». Однако, в силу сложившихся тогда обстоятельств, мне пришлось перейти на работу в качестве инструктора культурно-массовой работы в танковую дивизию, дислоцированную в Чугуеве. Вспоминаю тот период с теплотой и сожалением одновременно — чугуевцы помнят, как в середине семидесятых активизировалась деятельность гарнизонного клуба офицеров по ул. Кожедуба, какая уютная танцплощадка была построена рядом. Сейчас больно видеть то место, изуродованное хаотичным скопищем гаражей, хоть радуется, что в теперешнем культурном центре «Имидж» работают действительно творческие специалисты, стремящиеся привнести в повседневные будни чугуевцев высокие духовные ценности. Стоит отметить, что в это время я заочно учился на режиссерском отделении **Харьковского института культуры** и в определенный момент понял, что для профессионального роста мне необходимо более широкое поле деятельности. С тех пор начался мой уже харьковский период творчества, продолжающийся более тридцати лет...

— Вы удовлетворены сделанным и какие перспективы намечаете в будущем?

— После плодотворного практического периода моей работы во Дворце строителей я, с некоторым перерывом, более двадцати лет занимаюсь преподавательской деятельностью теперь уже в академии культуры. В качестве кандидата педагогических наук, доцента кафедры актерского мастерства получаю удовлетворение от взаимосотрудничества со студентами. Вместе с тем должен признать горькую истину, что у нынешнего поколения молодежи интеллектуальный уровень, кругозор гораздо ниже, чем у предыдущих. Еще мне не нравится вынужденная в условиях коммерциализации так называемая кредитно-модульная система обучения, предусматривающая массовый поток студентов, пресловутый вал. В творческих вузах так быть не должно, потому что талант — это штучный товар, оттачивать который необходимо индивидуально. Но, несмотря на сложности, работать с молодежью интересно и лестно пожинать плоды трудов праведных. Среди моих многочисленных питомцев не только профессиональные артисты, режиссеры, телеведущие, но и преуспевающие бизнесмены, представители других профессий. У всех из них судьба складывается по-разному, но радуется, что подавляющее

большинство ребят находит достойное место в жизни, самореализуется. Для наставника нет ничего счастливее, чем встречать благополучных, уверенных в своих силах учеников. Это — главный стимул в работе и он помогает преодолеть прочие многочисленные недостатки нашей трудной и ответственной профессии.

— Теперь понятно, почему вы так хорошо выглядите, находитесь в отличной физической форме. Видимо, очаровательные студентки-актрисы играют в этом положительном факте не последнюю роль?..

— Безусловно (смеется). Но коль уж речь зашла о моем возрасте, то скрывать не стану, что разменял седьмой десяток лет. Чувствую себя действительно хорошо и убежден, что причина этого крайне проста — я целеустремленный и очень занятой человек. Мой рабочий день с 7 до 20 распisan буквально по минутам, и трудиться приходится на полную катушку. Помимо преподавательской деятельности, еще занимаюсь бизнесом, связанным с переработкой черных и цветных металлов, общественной работой в международной полицейской ассоциации. Кроме того, приходится много читать, знакомиться с театральными новинками, общаться с коллегами и т. п., чтобы идти в ногу со временем, быть интересным студентам. Спортом не увлекаюсь (некогда), не курю, алкоголем не злоупотребляю. Последние четыре года соблюдаю великий пост. Правда, в выходные отключаю все телефоны и предаюсь пассивному блаженству в семейном кругу — таков мой личный рецепт бодрости и работоспособности. Кстати, на мой юбилей студенты скрытой камерой сняли оригинальный фильм, который называется «Тополевский — в движении». Это не только самый дорогой подарок, но и очень точно подмеченная суть моего характера, если хотите, жизненное кредо.

— В завершение диалога хочется возвратиться к Чугуеву. Что вас по-прежнему связывает с родным городом и как часто вы сюда возвращаетесь?

— В Осиновке живет моя 91-летняя мама, к которой я стремлюсь приехать при первой же возможности. Многие годы с отчим краем меня также связывал бизнес. Кроме того, в Каменной Яруге я собственноручно на берегу пруда построил по своим чертежам дачу, вырастил сад. Сейчас это мое самое заветное место для отдыха, раздумий, встреч с друзьями. Естественно, что в нашем городе у меня много верных друзей, с которыми я знаком долгие годы. По мере возможности оказываю спонсорскую помощь творческим людям, а в последний раз, накануне Дня защитника Отечества, организовал концертное выступление студентов академии культуры в отдельной механизированной армейской бригаде, дислоцирующейся в Башкировке, а также в городском культурном центре «Имидж». Так что связи с родным Чугуевом не прерываю и впредь буду всегда с вами, дорогие земляки.

Беседовал А. Ткач

Красная звезда (Чугуев). — 2008. — 22 марта. — С. 7.

І. Борис, О. Чугуй

ТЕАТР — ЦЕ ХРАМ, ІЗ КАФЕДРИ ЯКОГО ГОВОРЯТЬ ПРО НАЙВАЖЛИВІШЕ!

Сьогодні мало не кожна людина знайома з театральним мистецтвом. Без нього важко нам уявити сучасне життя. Напередодні свята кореспондент «Слобідського краю» зустрівся з людьми, для котрих театр став життям: з **Ігорем Борисом**, заслуженим діячем мистецтв України, деканом факультету театального, кіно- та телемистецтва, завідуючим кафедрою майстерності актора **Харківської державної академії культури**, колишнім головним режисером низки театрів України, та Олексієм Чугуєм, доцентом Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, драматургом, автором багатьох п'єс.

— Міжнародний день театру... Як давно цей день став святом?

Ігор Борис: За різними історичними джерелами, його вік сягає від 5 до 10 тисяч років. Одні вважають, що він виник у єгипетському світі фараонів, інші вказують на Давню Грецію. Я ж схилиюся до думки, що театр виник тоді, коли з'явилася мисляча, думаюча людина. Перші зародки театру беруть витоки з племінного життя. Адже вже тоді якимось оформлялися ритуальні видовища, обряди, приміром, поклоніння штучно створеному ідолу бога. Себто були ті, хто керував діями (режисери), хто їх виконував (актори) і хто спостерігав (глядачі). Так що театр — дуже давній вид мистецтва. А визначили та узаконили його спеціальний день лише на початку 60-х років минулого сторіччя. 27 березня 1961 року в Парижі зібралися представники понад 20 країн світу, в тому числі і з тодішнього Радянського Союзу, і, зважаючи на величезний інтерес у світі до цього виду мистецтва, започаткували Міжнародний день театру та Міжнародний інститут театру. До речі, першим президентом МІТу став знаменитий французький актор і режисер Жан Луї Барро. В Києві також було створено МІТ, але вже в

90-ті роки, коли Україна стала незалежною державою. Для нас це свято знаменне й тим, що воно співпадає з датою створення знаного у світі курбасівського театру «Березіль» 31 березня 1922 року.

Олексій Чугуй: Для мене цей день, передусім, нагода для роздумів про те, без чого театр не може нормально розвиватися, виконувати основну свою функцію — сприяти естетичному вихованню суспільства, особливо молоді, про стан драматургії. На жаль, він далекий від бажаного. Саме цим обумовлюються мої спроби в написанні п'єс. Постановку чотирьох з них «Сибірська дума», «Замах на Чорта», «Велике пророцтво» і «Зрадлива доля» здійснив просвітянський театр «Прозріння», останньою — «Кривава прем'єра», присвяченою трагічній долі Леся Курбаса, зацікавився шановний Ігор Борис, за що я йому щиро вдячний.

— Ігоре Олександровичу, і як же ви збиралися використати твір Олексія Прокоповича, адже нині ви не режисер, а педагог?

— У вузі діє експериментальна майстерня театральних досліджень «ЕКМАТЕДОС», створена на базі кафедри майстерності актора з 2003 року. У ній мій пошук, моя методика. Свою авторську програму відпрацьовував роками, десятиліттями. Зауважу, що мої студенти добре знають усі театральні школи світу. Час від часу «ЕКМАТЕДОС» ставить навчальні вистави. Отож, ознайомившись із п'єсою Олексія Прокоповича, я зрозумів, що вона має стати основою майбутньої нашої вистави. Драматург у своєму творі узяв лише один чи не найтрагічніший момент життя Леся Курбаса — мотив причини його відходу від «Березоля», зради колективом театру свого керівника, свого вчителя, що сталося 5 жовтня 1933 року. Адже тоді тільки Мар'яненко, Балабан і Черкашин стали на його захист. Інші промовчали. У п'єсі звучав ще один важливий мотив — збереження величезної сили духу самого митця і його учнів. Звісно, порушені питання й можливість зустрітися студентам вузу, які навчаються режисурі та майстерності актора, з долею визначного митця, взяти участь нехай у театральному прожитті тих трагічних днів, не могли не зацікавити нас. Ми не збиралися бути суддями, боронь Боже, але прагнули дослідити: чому сталася зрада людини, яка створила колектив, що став одним із найвідоміших, виховала учнів — знаних акторів? Мені здається, що головною причиною був страх людського інстинкту виживання. Після цієї зради український театр фактично був на 70 років відкинутий від сучасного намагання опанувати новими методами роботи професійних акторів і режисерів. <...>

— А постановка п'єси «Кривава прем'єра» відбулася?

Ігор Борис: Авжеж. І здійснили її ми торік до ювілею Леся Курбаса. Нагадаю, що народився видатний театральний митець 25 лютого 1887 року. Вистава «Біла і чорна троянда» за мотивами п'єси «Кривава прем'єра» Олексія Чугуя пройшла з аншлагом в учбовому театрі ХДАКУ. Потім ми ще кілька разів представляли її нашим глядачам. Чому така назва? Біле і чорне — це символи життя і смерті, дня і ночі. На боротьбі, яка існує на цих зрізах, у всіх її різноманітних проявах й акцентує наша вистава. У ній задіяні студенти вже теперішніх третього й четвертого акторських курсів та третьокурсники-режисери драматичних театрів. Я свідомо не називаю їхні імена та прізвища з педагогічно-етичних мотивацій. Але скажу, що всі ці двадцять із гаком юнаків і дівчат — справжні молодці, і їхній талант обов'язково проявиться під час майбутньої роботи по закінченні вузу в театрах України та за її межами.

Олексій Чугуй: Я цілком задоволений постановкою. Та інакше і бути не могло. Ігор Олександрович — відомий режисер з тонким відчуттям текстового матеріалу. Не секрет, що шлях від драматичного твору до вистави доволі непростий. Доводиться щось змінювати, додавати чи переінакшувати. Та основа моєї драматургії залишилася незмінною. <...>

— «ЕКМАТЕДОС» своє слово сказав. Чи не здається вам, що ця вистава гідна більшого — показу на професійній театральній сцені?

<...>

Ігор Борис: На жаль, духовний рівень молоді сьогодні занижений планкою інформаційного поля, піару, бездуховності. І такі вистави викликають тільки в деяких, а не в більшості, бажання співчувати, співпереживати. <...> Ця ж річ вимагає осмислення, думки. Це не означає, що виставу «Біла і чорна троянда» не слід показувати загалу. Та ця постановка створювалася, насамперед, для студентів, для акторів і режисерів, митців, для гуманітаріїв, інтелігенції, усіх тих, хто цікавиться театром. Вона своєрідний місток між пізнанням трагічних подій 1933-го й аналогом якихось можливих подій, які можуть (борони Боже від цього) виникати в системі сучасного театального процесу. Я вважаю, що через курбасівський біль, через відчуття його оголеного нерва має пройти кожен студент театального факультету, якщо він мріє стати митцем.

— Даруйте, Ігоре Олександровичу, щодо студентів театального питань немає. Та чи зрозуміє це пересічний глядач?

Ігор Борис: Звичайно. Якщо він розуміє оголений не нерв, а зад ЕЛ-Кравчука в «Гамлеті» режисера-постановника Жолдака і платить за це по 300 гривень, то, напевно, зрозуміє і це.

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008. — 27 берез. — С. 5.

ДЕНИС ДУДКО: КОЛИ Я ГРАЮ ДЖАЗ, ЖІНКИ МЕНІ НЕ ПОТРІБНІ

Басист «Океану Ельзи» розповів «УМ» про свою «першу професію» джазмена, про нюанси нового альбому «Океанів», ставлення до жінок і дружбу зі Святославом Вакарчуком.

<...>

ДОВІДКА «УМ»

Денис Дудко народився 1975 року у Харкові. Закінчив музичну школу за класом віолончелі, після цього — за класом контрабаса. Навчався у Харківській консерваторії (клас контрабаса і бас-гітари). Викладав на джазовому відділенні консерваторії, у музичному училищі і **Харківській академії культури**. У 2001 році переїхав до Києва. До «Океану Ельзи» грав у джазовій групі «Схід–Side». В дитинстві цілком реально міг стати футболістом, але музика перемогла, а спорт лишився телевізійним захопленням.

Україна молода. — 2008. — 29 берез. — С. 10.

Л. Олтаржевська

«ТРИ СЕСТРИ» З БАГДАДА

У Києві відкрився I Міжнародний фестиваль театральних шкіл «Натхнення».

<...> Ініціатором цього бієнале, яке відтепер відбуватиметься що два роки, став сам КНУТКіТ, ідею підтримали Національна комісія України у справах ЮНЕСКО, а також близько 20 театральних шкіл з Мексики, Іраку, Литви, Словаччини, Польщі, Вірменії, Грузії, Білорусі, Росії, України.

<...>

До речі, Україну на цьому фестивалі представляють також **Харківська державна академія культури** та Харківський університет ім. Котляревського, театральне відділення Львівського університету, Дитяча академія мистецтв і Академія танцю. <...>

<...>

Україна молода. — 2008. — 17 квіт. — С. 13.

И. Борис

АНТРАКТ. СКОЛЬКО ПРОДЛИТСЯ?

...У кого ни спросишь о театральной жизни в городе, в ответ получишь одни улыбочки-ухмылочки, сарказм и грустные вздохи. Неспециалисты, но искренние любители театра и, значит, потенциальные зрители просто отмахиваются: «Да неинтересно! В одних местах все старое и затхлое, словно нафталином пропахшее. В других — «псевдоавангард» без единой мысли и намека на сколько-нибудь приемлемую эстетику». Специалисты — кто мягко, кто менее мягко, но более аргументированно — замечают: «...В третьем месте есть кому играть, некому руководить; в четвертом — хорошая труппа, да жить и работать ей негде; в пятом — все достигнутое и выращенное подрастеряли, а новое достойное еще не воспитали, перебиваются теперь тем, что есть; в шестом — запутались в главных режиссерах и первых актерах театра...» <...>

А что же СТД, спросите? В смысле Союз театральных деятелей Украины, его харьковское отделение? Ну, о нем и вовсе по-разному судят. Говорят: «СТД потерял всякий авторитет, превратив Дом актера в коммерческую площадку... <...> В прошлом году его, правда, попытались реанимировать, да попытка получилась неудачной»; «...и вообще, кто из «культурного» руководства государства вспоминает сейчас об СТД, особенно его харьковском отделении?»

Не скажите! Вот вам недавний пример: в первом номере за нынешний год журнал «Украинский театр» посвятил немало добрых слов нашим театральным «митцям». Так, оказывается, и есть, и можем, и умеем — поставить, сыграть, да еще поехать и показать себя! Стало быть, спросить о сложившемся положении вещей в этом городе тоже есть у кого и с кого!..

Мы решили обратиться к заслуженному деятелю искусств Украины, декану факультета театрального, кино- и телеискусства, заведующему кафедрой мастерства актера **Харьковской государственной академии культуры Игорю Борису**.

— Игорь Александрович, как, минуя харьковские СМИ, вы попали на страницы такого известного в Украине издания?

— Дело в том, что Академия искусств Украины проводила свою очередную акцию. Она была названа «Искусство молодых» и посвящена проблемам актерской школы. Не случайно это мероприятие

проходило в Коломыйском музыкально-драматическом театре имени Ивана Озаркевича, поскольку тут работает самая молодая в государстве труппа, средний возраст актеров которой до тридцати лет. И именно на сцене этого театра молодые исполнители, не ожидая роли годами, с первых же шагов в ежедневном кропотливом труде пытаются доказать свое право на звание будущего Мастера.

Сейчас, когда образование, наука, искусство, как, собственно, и понятие «духовность», становятся ненужными обществу (что их объединяет), все больше приобретая так называемый прикладной смысл, необычайно важно сберечь профессиональные критерии, школу подготовки специалистов, не утратить гуманитарную культуру хотя бы самих носителей культуры — представителей творческих профессий. Вот на эту тему и дискутировали участники научно-творческой конференции, основой для которой послужил показ спектаклей на сцене Коломыйского театра. Там выступали театральные коллективы из Коломыи, Киева, Львова, Винницы и мы, из Харькова.

— Кто это «мы», простите?

— Мы — это экспериментальная мастерская театральных исследований **Харьковской государственной академии культуры** на базе режиссерско-актерского курса, которым руковожу. Спектакль «Осенняя любовь» по новелле Александра Олеся мы и представили колумийчанам и гостям города. Олесь — достаточно известный советский новеллист 20–30-х годов. В своеобразной такой инсценизации одного из его произведений я использую новые технику и технологию работы актера.

— Новые? И в чем же их новизна? Или, вернее будет сказать, суть?

— Суть состоит в эмоционально-энергетической импровизации. Понимаете, вот конкретно в «Осенней любви» есть нечто эфемерное и осязаемое одновременно: природа, определенное время года, таинство, волшебство, этнос, фольклор, чувственная сфера...

— Но разве не это же воспето едва ли не в каждом втором произведении искусства? Ведь недаром дело природы, по Александру Сергеевичу Пушкину, «красою вечною сиять». Правда, в последнее время, пожалуй, человек все чаще и чаще думает, что главная его функция — побольше от нее брать.

— Пусть! Пусть берет! Но и этого ему мало: он старается все даже не поломать, а переделать! Мы же с молодыми актерами пытаемся не показать, но исследовать сложившуюся ситуацию, представить ее, так сказать, в другом измерении.

Я задействовал в спектакле восемь артистов: трое из них играют двух Женщин и одного Мужчину, остальные изображают духов природы — Леса, Огня, Дерева, Камня, Воды. Все эти живые существа связаны одной, тоже живой, цепочкой — осенней природой. Понимаете, такие ли персонажи, нет ли, этот ли спектакль, другой ли — мои работы всегда будут посвящены поиску и осмыслению постоянного процесса растворения человека в природе как высшей стадии мироздания. Только он, а не бытовые, социальные, политические проблемы, которым посвящены 90 % современной драматургии, правит миром.

— Да-а... Все это хорошо, но почему же ничего подобного не видят харьковчане?!

— На это я пока могу ответить только одно: мне очень, очень хотелось бы, чтобы в Харькове состоялся-таки второй Международный театральный фестиваль «Березиль», ибо Харьков, безусловно, театральный город, он может и должен раз в четыре года становиться международной театральной столицей, но... Проблема здесь такая же, как в обществе, как в большинстве предлагаемых драматургических произведений, — постоянная потеря духовности, растворение ее в реалиях бытия, невозможность и нежелание многих дотянуться до высокого.

— Но ведь не всегда в театральном Харькове царствовало такое обилие «не» и «недо». И, вообще, разве сия проблема только этого города?

— Я понимаю, о чем вы, и скажу: да, не всегда. Поэтому 15 лет назад мне и удалось организовать первый «Березиль». Но дело в том, что рыночные отношения, по сути бизнес-отношения, ставят в очень сложное положение как государственные театры, так и негосударственные, и театры-студии. <...> Сложность и проблема, мне кажется, в потере критериев, сложившихся, а вернее, девальвировавшихся в условиях жестких рыночных отношений — в потере эстетических, моральных и художественных ценностей, которые должны нести театральные спектакли. <...> Театры любых форм, как государственные, так и негосударственные, как любительские, так и театры-студии, в переходный, по определению историков, период от одной экономической системы к другой обязаны сохранить достойный критерий, эстетический уровень не официантов по обслуживанию зрителя, а его проводников к высокому, освещая в спектаклях не проблемы рыночных же отношений и сиюминутные интересы деловых людей в бизнесе, а общечеловеческие, где показан или предложен путь к пониманию того, к чему же человек должен стремиться и для чего он вообще создан: для открытий и творчества в этом мире природы и людей.

<...>

Беседовала Т. Невская

События. — 2008. — 17–23 апр. — С. 35.

ИЗ ВСЕХ БОГОВ САМЫЙ БОЖЕСТВЕННЫЙ — БОГ МУЗЫКИ

Вчера в Харькове открылся X юбилейный фестиваль «Сергей Рахманинов и украинская культура». Девиз фестиваля — слова Игоря Северянина: «Из всех богов наиболее жайший бог музыки».

Впервые в Украине один солист, один оркестр и один дирижер исполнят все четыре концерта для фортепиано с оркестром и «Рапсодию на тему Паганини» С. Рахманинова. Это — лауреат XII Международного конкурса пианистов имени П. И. Чайковского Алексей Набиулин и академический оркестр Харьковской областной филармонии под управлением заслуженного деятеля искусств Украины, лауреата международного конкурса Юрия Янко.

Впервые в Украину приезжают выдающаяся русская певица, народная артистка СССР Галина Вишневская и солисты «Центра оперного пения Галины Вишневской». <...>

<...>

Продолжится цикл концертов духовной музыки «Хоровой Олимп», участниками которого на этот раз станут хор **Харьковской государственной академии культуры** под управлением заслуженного деятеля искусств Украины, академика **Василия Ирхи** и хор мальчиков Харьковской средней специальной музыкальной школы-интерната под управлением Алексея Кошмана.

<...>

Время. — 2008. — 19 апр. — С. 4.

200 ЛУЧШИХ ВУЗОВ УКРАИНЫ В 2007 ГОДУ

Рейтинг	Название вуза	Регион	Оценка качества научно-педагогического потенциала	Оценка качества обучения	Оценка международного признания	Оценка интегрального показателя деятельности вуза
1	Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт»	г. Киев	41,369826	16,116604	17,750417	75,236847
<...>						
86	Харьковская государственная академия культуры	Харьк. обл.	0,915892	4,6696382	3,3979095	8,9834396
<...>						
200	Академия пожарной безопасности им. Героев Чернобыля МЧС Украины	Черкас. обл.	0,9561271	2,1652954	0	3,1214225

Зеркало недели. — 2008. — 26 апр. — С. 19.

Л. Морська

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ ПАРНАС

На День випусника у конференц-залі ЦНБ була влаштована поетична зустріч, на яку завітали десятки харківських молодих і вже шанованих літераторів. Координатор зустрічі — Світлана Глібицька, також випусниця філологічного.

А. З. Житницький, випусник філологічного факультету 1959 р., професор кафедри мистецтвознавства **Харківської академії культури**, поет, пародист, драматург:

— Приємно, що традиції філфаку продовжуються молодим поколінням. Про себе розказувати не буду, краще прочитаю свіженькі пародії, які ще не надруковані. Коли я навчався на філологічному, ходила легенда про книгу «Парнас дибом», авторами якої були три харківських філологи, у двох з яких

я навчався. Це були професори О. В. Фінкель та О. Г. Розенберг. Третій автор — дитяча письменниця, перекладачка Е. С. Паперна. Три сюжети книги знайомі багатьом: «Жив був у бабусі сіренький козлик», «У попа була собака — він її любив», стара студентська пісенька «Пішов купатися Віверлей». Саме традиції своїх учителів я вирішив продовжити у новій книзі «Козліада», в якій я використав сюжет «про сіренького козлика».

Поряд на восьмому поверсі ЦНБ представлена виставка літературних робіт поетів, які зібралися. Вісім книг Анатолія Житницького та по одній збірці поезій таких харківських літераторів: «Поza грою» К. Мизгін (випускник історичного 2005 р.), «Божа вишня» М. Красиков (випускник філологічного 1982 р.), «Падає камінь з душі» А. Тимченко та «Відображення» Л. Ткаченко, випускниця філологічного факультету 2007 р., «Золоте пасхальне яєчко» О. Голуб-Пушкар (випускниця філологічного 1980 р.). На святі також побував відомий перекладач Олександр Решетов, який поділився спогадами про своє навчання на філологічному факультеті.

Харк. університет. — 2008. — 20 трав.

А. Філіппова

АНГЕЛІНА ФІЛІПОВА: «ОСОБИСТІТЬ АКТОРА ПРОСВІЧУЄТЬСЯ, НАСАМПЕРЕД, У ЙОГО РОЛЯХ»

Як це непросто, акторським словом, жестом чи рухом, подеколи красномовною мовчанкою гіпноотично заволодіти увагою глядача, мати неабиякий вплив на нього. Передавати йому — відтепер щирому однодумцеві — любов чи ненависть, радість чи печаль, сумнів чи тривогу. Такі натхненні миті справді незабутні. Звісно, далеко не кожному лицедію вдається бути повелителем вщерть заповненого залу. Актрисі Харківського державного академічного російського драматичного театру імені О. С. Пушкіна **Ангеліні Філіпповій** таку неповторну насолоду вдавалося відчувати багато разів. Вона — багаторічний визнаний майстер сцени, заслужена артистка Молдови, лауреат муніципальної премії в галузі театрального мистецтва імені Валентини Чистякової. А ще вона — успішний педагог, доцент **Харківської державної академії культури**.

З нею напередодні життєвого і творчого ювілеїв і зустрівся кореспондент газети «Слобідський край».

— Пані Ліно, якщо не секрет, чим же спокусила Мельпомена, що ви вирішили раз і назавжди стати її служницею? Модою, славою чи, можливо, даруйте за підступне слово, заробітком?

— Боже, коли це було... Бо акторською діяльністю стала займатися з дитячих літ. І, звісно, ні мода, ні гроші, ні ще там щось не були визначальними у моєму виборі — я про це й гадки не мала. Та вже тоді дуже подобалося виходити в кінці концерту чи вистави на уклін до глядачів і по їхніх обличчях бачити результат того, що ми зробили. І знаєте, з того часу кращих за аплодисменти та за квіти нагород не знаю — вони для мене найдорожчі. Це мене завжди хвилювало і продовжує хвилювати. Коли хоч раз виходив на сцену, дихав цим повітрям — то вже ніколи не забудеш цих миттєвостей, ніколи вже не зможеш відмовитися від цього. А перед виставою я, як правило, сідаю біля дзеркала у своїй гримерній і відсторонююсь від усього: власних життєвих проблем, якихось гараздів чи негараздів, повністю пірнаючи у той світ, де маю незабаром грати. Особисте, навіть щось досить важливе, відразу стає другорядним, бо актор починає жити лише життям свого героя, і ніщо не має права стояти на заваді. Цікаво відзначити, що цей ірреальний фантастичний світ, який створюється насамперед у своїй душі, й до якого прагне актор, як це не дивно, допомагає по тому переборювати якісь складнощі вже звичайного — не театрального — людського життя.

— Тобто професія для вас — більше ніж професія...

— Не хотілося б говорити високими словами про те, що це ще й можливість нести добре, вічне, хоча це справді так. Для мене важливо, що в наш непростий, подеколи навіть лихий час, коли доводиться сумніватися в тому, чи треба бути доброю людиною, чи є на світі справедливість, чи потрібні сьогодні благородство, честь і просто чесність, недвозначну відповідь на це дає театр. Бо ж коли виходиш на сцену і створюєш своїм прожиттям на ній добрих, чесних, справедливих людей — і сам уже не можеш бути іншим. Іноді це щасливі персонажі, іноді не дуже, але вони сподіваються на краще життя, вони вірять у добро і доброту, і, головне, не опускають руки. Така, приміром, моя героїня Тетяна у виставі «Стара діва» Наталі Птушкіної. Знаєте, ця роль допомагає і мені, і, що важливо, багатьом глядачкам ставати упевненішими, вірити в завтрашній день, не зважаючи на сірі безпросвітні будні. Як і моя немолода героїня, самотня, всіма забута, в якій на опікуванні хвора мати й ніяких перспектив ні в роботі, ні в особистому житті, повірила в те, що майбутнє обов'язково буде прекрасним, повірила в несподіване кохання, знайшла власне щастя. Ця вистава чимось схожа на казку

про Попелюшку. Вона несе в собі стільки позитивних емоцій глядачеві! І все це я відчуваю і під час вистави, і по її завершенні з реакції залу, з облич утішених людей. І щаслива, що можу приносити їм цю радість, щаслива своєю професією, яка дає мені таку чудову можливість.

— У вас було чимало пропозицій грати і в столичних містах, і в цікавих трупах. Ви ж весь час прагнули повернутися до Харкова. Чому?

— Бо Харків — моя батьківщина! Я тут народилася, навчалася в селищі Артема в 112-й середній школі. Моя мама все життя трудилася тут на заводі імені Малишева, там працював і мій батько, який дуже рано пішов з життя. В цьому місті я знайшла кохання й улюблену професію...

— Очевидно, це сталося на театральному факультеті інституту мистецтв імені І. П. Котляревського?

— Ні, навчання в інституті було трохи пізніше, спочатку був «Театр юних» обласного Палацу піонерів і школярів, який вели чудові педагоги і справжні подвижники Валентина Микитівна Осипянц і Петро Львович Слонім. Це легендарні, дивовижні у своїй любові до дітей та справи люди. До речі, саме Валентина Микитівна привела мене на Харківське державне телебачення, де я впродовж кількох років була диктором дитячих передач. З того часу в мене постійна дружба з ТБ, в якому б місті не доводилося працювати, прагну щось робити і на телебаченні. А в палацівському гуртку я познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком. «Театр юних» підказав нам майбутній фах, і ми разом вступили до інституту мистецтв.

Хотіла ще сказати, що з дитячих літ регулярно і з великим задоволенням відвідувала вистави харківських театрів, добре знала їх репертуар, акторів і навіть історію створення кожного з колективів. І, знаєте, в якому б місті мені не доводилося працювати, завжди говорила добрі слова про харківські трупи, пишалася ними. Гордилася і своїми вузівськими педагогами, бо вони теж залишили свій помітний слід у біографії академічного російського театру імені О. С. Пушкіна.

— Ваша краща роль?

— Гадаю, вона попереду. Якщо ж говорити про ті, які стали значимими для глядачів і для мене, то таких, повірте, достатньо. Приклади? Ну, хоча б роль Єви з «Божественної комедії» І. Штока, яку я грала в Дніпропетровському театрі юного глядача, Аксинія з «Тихого Дону» М. Шолохова і Марина з моновистави «Володимир, або Перерваний політ» М. Владі в Кишинівському російському театрі імені А. П. Чехова (до речі, ця постановка записана на Харківському ТБ і знаходиться в його «золотому» фонді). А ще — Кет («Цілуй мене, Кет» Портера), Паола («Дама без камелій» Реттігана), Варвара («Осінні скрипки» М. Сургучова), Джин («Смішні гроші» Р. Куні) і цей список, на щастя, можна продовжувати — в рідному Харківському академічному російському театрі імені О. С. Пушкіна...

— А найневдаліша?

— На це запитання не так просто відповісти. Але, знаєте, була така роль — доньки у французькій комедії «Нічний переполох», яку поставили в Кишинівському театрі багато років тому. Здається, тоді, як я не старалася, ніяк не могла проникнутися духом своєї героїні, зрозуміти її — настільки був чужим, нецікавим для мене той образ. Тяжко він мені дався. Бо весь час ніби відчувала якийсь спротив усього свого ества. Звісно, актор повинен закохатися у свою роль, зжитися з нею. Це його професійний обов'язок. Я виходила, грала. Але, пам'ятаю, що було щоразу якось незатишно мені в цій виставі. А от публіка, на мій подив, приймала цю роль пречудово. Парадокс? Не знаю. Але так було...

— Кумири... Чи є вони в актриси Ангеліни Філіппової?

— Знаєте, я своїм студентам часто говорю, що і в житті, і в творчості треба мати якісь орієнтири, ставити для себе недосяжні зразки. І до них прагнути. І не просто прагнути наслідувати. А вчитися, розшифровувати: чому вони такі, як цього досягали. На мене свого часу мали величезний вплив такі неабиякі особистості, як Софі Лорен (вона мене вразила своєю повнокровністю, яскравістю, які проявляла в усьому: ході, погляді, словах), Тетяна Дороніна, Ольга Яковлева, Аліса Фрейндліх... Я захоплювалася цими актрисами, навчалася в них, прагнула розгадати секрети їхньої творчості, брала це до свого акторського багажу.

Кумирами для мене були й мої вчителі, вузівські наставники: Яків Григорович Азімов, Валентина Михайлівна Сухарева, Олександр Тимофійович Подорожний. <...> Знаєте, я вже 38 років на сцені, мені довелося працювати з багатьма режисерами (більше двадцяти). І чимало з них залишило помітний слід у моїй творчості. Хочу, насамперед, сказати про Григорія Йосиповича Кононенка — сміливого, талановитого, безкомпромісного митця. Він половину нашого випускного курсу запросив до Дніпропетровського ТЮГу, що створив й очолював після того, як його змусили залишити Харківський театр імені Т. Г. Шевченка за постановку гострих (дехто навіть називав їх антирадянськими) вистав. Я й досі пам'ятаю їх: «Розірваний карбованець», «Візьміть шпагу». Ми були щасливі, що він погодився взяти до репертуару театру юного глядача нашу дипломну виставу «Кьондженські сварки» Карло Гольдоні. Цікаво з ним працювалося... Безперечно, треба згадати й Іллю Васильовича Годорова —

головного режисера Кишинівського театру імені А. П. Чехова. Його постановкою «Женитьбы» М. Гоголя, де я грала Агаф'ю, щиро захоплювався сам Лев Додін — а це незаперечний авторитет у театральному світі. І, звичайно, теплі мої слова про нашого О. С. Барсеяна. 18 років праці в Харківському державному академічному російському драматичному театрі імені О. С. Пушкіна — а це для мене цікаві ролі, улюблені вистави, вдячність і симпатія глядачів, — повірте, були б неможливими без Олександра Сергійовича.

— За майже чотири десятиліття творчої праці маєте якісь секрети...

— Але вони не таємниця за сімомами печатками, принаймні для моїх студентів — другокурсників кафедри майстерності актора ХДАКу. Це те, що я відзначила для себе за час роботи в театрах. Актору, на мій погляд, треба дуже бережливо ставитися до своєї душі, не засмічувати, не заплямовувати її ні за яких умов. Уважний глядач усе помічає, йому зовсім не байдуже, з якою душею виходить актор на кін. Особистість актора просвічується в його ролях. І це надзвичайно важливо.

— Де ви черпаєте сили для свого натхнення?

— У моєму житті величезне значення мають друзі. Ті, з якими я навчалася ще в школі, і з якими продовжую тісно спілкуватися. І, звісно, з однокурсниками, а це, насамперед, — Світлана Ковтун й Анатолій Кубанцев, вони актори нашого театру. <...> У нашій бібліотеці чимало книг з дарчими підписами харківських письменників, які і я, і чоловік, і доньки із задоволенням читають. З-поміж моїх чудових товаришів є ще й педагоги-науковці... Мої друзі підтримують мене і в гараздах, і негараздах. Глибока вдячність їм за це. Щиро пишаюся ними. Вони дають мені і нові сили, і натхнення у творчій роботі.

Р. С. А насамкінець хотів би вже від себе додати, що свій ювілей провідна актриса театру імені О. С. Пушкіна відзначить день у день на рідній сцені в одній із чудових вистав «Доходне місце» О. Островського в ролі Кукушкіної.

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край.— 2008.— 29 трав.— С. 6.

О. Седунова

НА ШЛЯХУ ДО «ТАЄМНИЧОГО ЗІТКНЕННЯ»

4 та 5 травня на малій сцені «Березіль» Академічного драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка — прем'єра вистави «Та, що слухає кроки». А 16 червня новинку сезону побачать у Єкатеринбурзі на фестивалі сучасної драматургії «Коляда-Plays», де зберуться театральні колективи майже з усіх регіонів РФ, а також з Нідерландів, Фінляндії, Великої Британії тощо. Режиссер «...кроків» Олександр Ковшун одержав запрошення на міжнародний форум під егідою Міністерства культури Росії та Федеральної агенції по культурі та кінематографії РФ від самого Ніколая Коляди, за мотивами п'єси якого й здійснено постановку.

Дійсно знакове прізвище у актора-шевченківця **Олександра Ковшуна**: ніби ковшем черпає він радощі та складнощі мистецького буття, перебуваючи водночас у двох протилежних іпостасях, студента режфаку Університету мистецтв ім. Котляревського та педагога з акторської майстерності в **Академії культури**. Враховуючи солідний стаж актора — п'ять років на кону Академічного драмтеатру ім. О. С. Пушкіна та близько двадцяти років на підмостках шевченківців, — про нього можна напевно сказати, що всі жанри він перепробував вдосталь. Був Освальдом і П'єром Ерве («Король Лір», «Експромт»), бароном Тузенбахом і лакеєм Яшею («Три сестри», «Вишневий сад»), міністром і навіть чортом («Мікадо», «Украдене щастя»). Проте очікувана прем'єра є лише другою його режисерською роботою у стінах альма-матер.

<...>

Харьк. известия.— 2008.— 3 июня.— С. 9.

В. Лукашов

ІКАР З БЕРЕГІВ БОРИСФЕНА

«Хореографічний театр Західної Європи ХХ століття» — монографія **О. Чепалова**, випущена **Харківською державною академією культури**, на мою думку, стане гарною підмогою для всіх, хто цікавиться історією та сьогоденним станом сучасної хореографії Заходу. Вперше у вітчизняному мистецтвознавстві досліджується створення в Європі виразного танцю та нової пластики, аналізуються

суттєві проблеми творчості таких видатних балетмейстерів ХХ століття, як С. Лифар, Р. Петі, М. Бежар, П. Бауш, М. Ек, І. Кіліан, Дж. Ноймайєр, У. Форсайт.

Мистецькі кордони сьогодні повністю відкриті і багато молодих танцівників виїжджає працювати за кордон, а зарубіжні митці виступають на наших сценах. В Києві регулярно проводиться фестиваль та конкурс імені патріарха нового європейського танцю, українця Сержа Лифаря. Книга О. Чепалова може допомогти теоретикам та практикам танцю у виявленні достеменності та первинності тих чи інших рис сучасної хореографії, встановити мистецький пріоритет, а відтак вартісну шкалу танцювальних новацій.

Знаючи автора з початку його творчої та дослідницької діяльності (першою великою працею О. Чепалова була книга про режисера та балетмейстера, киянина австрійського походження М. Фореггера), бачу і в новій книзі високий професіоналізм, помножений на велику працездатність. Глибоку наукову обґрунтованість доповнює чудове вміння висловити власні враження. О. Чепалов переконливий не тільки в описовій частині дослідження, а й у висновках, які його приводять до осягнення проблем таких складних явищ сучасного мистецтва, як, наприклад, «театр танцю» Німеччини або постмодерні композиції шведських та французьких хореографів.

У вступі до книги автор пише, що намагався у міру сил та можливостей заповнити деякі лакуни осягнення хореографічної спадщини Західної Європи ХХ ст. Справді, жодного узагальнюючого дослідження з теорії та історії європейського танцю ХХ ст. російською і українською мовами не існує. Зрозуміло, що така праця може бути виконана тільки зусиллями великого колективу фахівців. Будемо сподіватися, що в нашій країні, яка дала світові багато непересічних творчих індивідуальностей, подібні дослідження поширюватимуться та примножуватимуться.

<...>

Культура і життя. — 2008. — 4 черв. — С. 6.

В. Романовський

ІЗ ПОГЛЯДОМ У ЗАВТРАШНІЙ ДЕНЬ

У примітній старовинній будівлі першої столиці на Бурсацькому узвозі, 4 у викладачів, вузівських працівників і студентів — свято. 10 років тому постановою Кабінету Міністрів України № 818 **Харківський державний інститут культури** отримав статус академії.

Урочистості з цієї нагоди відкрила прес-конференція ректора вузу — доктора історичних наук, професора, заслуженого діяча мистецтв України, кавалера орденів «За заслуги» I, II та III ступенів, члена-кореспондента Академії мистецтв України, голови експертної ради з культурології та мистецтвознавства ВАК України **В. М. Шейка**.

— За ці 10 років наша академія культури, — сказав Василь Миколайович, — докорінно змінила своє обличчя.

І справді, крок за кроком вуз набував нових якісних змін. Пригадаємо за хронологією хоча б деякі з них.

Рік 1998-й. Створено спеціалізовану вчену раду з правом проведення захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора (кандидата) наук зі спеціальностей: «Книгознавство», «Бібліотекознавство», «Бібліографознавство». Відкрився факультет документознавства та інформаційної діяльності.

Рік 1999-й. Академія нагороджена Почесною грамотою Кабінету Міністрів України; створено кафедру мистецтвознавства, літературознавства та мовознавства.

Рік 2000-й. Створено факультет музичного мистецтва, редакційно-видавничий відділ, кафедру телебачення; на факультеті документознавства та інформаційної діяльності створено кафедру документно-інформаційних систем; став діяти учбовий театр.

Рік 2001-й. Засновано кафедри естрадного співу, бальної, сучасної хореографії.

Рік 2002-й. Академія мистецтв України на підставі свого статуту обрала В. М. Шейка членом-кореспондентом Академії мистецтв України.

Рік 2003-й. Створені факультети: театрального та кіно-, телемистецтва, хореографічного мистецтва; перемога «**Заповіту**» у Всеукраїнському конкурсі народного танцю імені П. Вірського.

Рік 2004-й. Відбувся творчий звіт майстрів академії в Національному палаці «Україна». Академія нагороджена Почесною грамотою Верховної Ради України і Золотою медаллю Академії мистецтв України.

Рік 2005-й. Студентський театр «**Академія**» отримав гран-прі та диплом лауреата за внесок у розвиток театрального мистецтва XI Міжнародного фестивалю «Земля. Театр. Діти» в Криму за спектакль «Зачарована Десна»; створено кафедру телерепортерської майстерності. 16 вересня академія підписала Велику Хартію університетів, приєднавшись до світової університетської спільноти.

Рік 2006-й. В академії відкрито музей хореографії театру народного танцю «Заповіт»; з ініціативи В. М. Шейка та співробітників ХДАК затверджено дві нові галузі науки в Україні: культурологія та соціальні комунікації.

Рік 2007-й. Засновані нові факультети культурології і менеджменту; створені спеціалізовані вчені ради з правом проведення захисту дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора (кандидата) наук за науковими напрямками «культурологія», «соціальні комунікації».

Рік 2008-й. Міжнародна наукова конференція «Харків у контексті світової музичної культури: події та люди»; проведено III Всеукраїнський музичний конкурс «Слобожанський вернісаж — 2008»; у спеціалізованій ученій раді пройшло 4 захисти дисертацій на здобуття вченого ступеня доктора та 1 захист — кандидата наук із числа співробітників академії.

Академія сьогодні — це 9 факультетів, 28 кафедр, майже 50 докторів наук, професорів, народних і заслужених артистів, діячів мистецтв та культури...

З розповідей і відповідей на запитання представники мас-медіа дізналися й про вузівські плани. А це, зокрема, створення перспективних кафедр і навіть факультетів — приміром, йшла мова про вже окремих факультетів кіно-, телемистецтва. Всерйоз зацікавив ректора і популярний у Європі напрям візуального мистецтва. «Ми пішли далі, — сказав В. М. Шейко, — і вже стали готувати наукову школу під цей напрям». Відрадно, що у вузі, який свого часу був ще й знаний як бібліотечний, докладатимуть чимало зусиль, щоб і бібліотекознавство набуло в академії свого нового розвитку...

Цього дня в державній академії культури можна було зустріти знаних учених і педагогів, колишніх випускників і навіть майбутніх абітурієнтів.

— Платон навчав своїх учнів біля розкішного зеленого дерева, — зауважив вашому кореспондентові декан факультету театрального та кіно-, телемистецтва, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедрою майстерності актора **Ігор Борис**. — Це було дерево мудрості. Діалоги Платона започаткували академічне навчання. Наш вуз у цьому статусі успішно веде його упродовж 10 років і став базовим у двох напрямках: культура і мистецтво. Факультету, який я маю честь очолювати, вже 5 років — і це теж хоч і не великий, але ювілей для нас, з чим і хочеться щиро привітати всіх причетних до нього...

Ювілею ж академії був присвячений і святковий концерт, у якому взяли участь студенти, викладачі та випускники вузу. Глядачі щиро й щедро нагороджували аплодисментами кожен виступ його учасників. Запам'яталися веснянки та народні пісні фольклорного гурту «**Фарби**» (керівник **Галина Бреславець**), хореографічні композиції експериментального студентського театру естрадного танцю «**Естет**» (керівник **Леонід Марков**), натхненна гра на бандурі **Яни Кунченко** і на флейті **Олександра Гнінного**, вокал народного артиста України **Костянтина Шаші**, заслуженої артистки України **Віри Харитонові**, а також солістів **Юлії Карчової**, **Світлани Кудрич**, **Олександра Філатова**, дуету в складі **Валентини Луговенко** та **Артема Верещака**. Апофеозом концерту став виступ **академічного хору** (керівник та диригент — професор **Василь Ірха**) з виконанням українських народних пісень.

Свято академії не скінчилося, бо його понесли у своїх серцях усі, хто побував на ювілейних урочистостях академії, яка, до речі, відзначить 80-річчя заснування вузу в наступному році.

Слобід. край. — 2008. — 12 черв. — С. 12.

Ю. Бордунова

СКОЛЬКО СТОИТ ГРАНИТ НАУКИ

УЧЕБА ПО КОНТРАКТУ: ЧТО ПОЧЕМ

Многие абитуриенты, а также их родители, полагают: чем платит взятки и волноваться, поступишь или нет, проще сразу заплатить легально за обучение по контракту и решить вопрос с поступлением. Прежде всего, хорошо бы определиться, хватит ли у вас на это денег. Естественно, инфляция не обошла стороной и сферу высшего образования. Практически во всех вузах, куда я дозвонилась, мне сообщили, что контракт подорожал. Среднее повышение по Харькову — 15–20 %.

<...>

Харьковская государственная академия культуры подняла цены на 10–12 %, но только для первого курса. Впрочем, объяснил проректор по учебной работе [**Канистратенко Н. Н.**], четыре года студент платит одну и ту же сумму, как бы ни росли цены на все остальное. Такое правило прописано в Законе «Об образовании». Для абитуриентов же цены выросли на все специальности. Стоимость зависит не только от популярности профессии, но и от того, насколько «затратно» обучить студента тому или иному делу. Например, искусствоведческие факультеты подразумевают больше индивидуальных

занятий, поэтому они дороже. Впрочем, самая дорогая профессия — кино- и телеискусство: 6500 грн. дневная форма, 4100 грн. — заочная. Дешевле всего выучиться на библиотекаря: 3750 и 2050 соответственно.

<...>

Харьк. известия. — 2008. — 14 июня. — С. 9.

В. Романовський

ВЕСЬ СВІТ — ТЕАТР, А ЛЮДИ В НІМ — АКТОРИ...

Цю знамениту шекспірівську фразу другокурсники **Харківської державної академії культури** винесли в назву свого основного екзамену з акторської майстерності. І проходив він у формі уривків із трьох трагедій: «Гамлета» й «Короля Ліра» В. Шекспіра, «Федри» Ж. Расіна та двох комедій: «Амфітріона» Ж.-Б. Мольєра і «Кьоджинських перепалок» К. Гольдоні. Подивитись на студентів, про яких уже півроку говорять на факультеті як про неабиякий набір, котрому багато чого вдається, багато що по плечу, прийшли не лише студенти, викладачі, а й гості, серед яких було й чимало абітурієнтів, батьків та друзів майбутніх акторів. Так що вузівський актовий зал був цього вечора заповнений ущерть.

Їх чотирнадцятеро. Семеро юнаків і стільки ж дівчат. З ними, як розповідали мені їхні викладачі: народний артист України, доцент **О. П. Васильєв** та заслужена артистка Молдови, доцент **А. В. Філіппова**, і цікаво, і клопітно. Бо і хистом, і бажанням здобути улюблений фах не обділений ніхто. До того ж їхній курс — колектив дружний, цілеспрямований, працьовитий. У таких мимо вуха ніщо не пролітає: поради, вказівки, напучення педагогів обов'язкові до виконання. Хоч і різні вони — зі своїми вподобаннями, амбіціями, нахилами. От, приміром, **Альона Булигіна**, крім залюбленості в акторську працю (до речі, під час іспиту на театральному кону вразила глядачів своєю грою в ролі Лучетти в згаданій комедії К. Гольдоні), приємно здивувала колег і викладачів своїми дизайнерськими здібностями, проявила себе і як художник-плакатист. Афіша до нинішнього екзамену й оригінальна програмка — справа її рук. Що говорити: талант він у всьому талант...

У них усе попереду. Та головним для кожного є довгождане і омріяне сценічне життя, до якого вони наближаються крок за кроком, не шкодуючи ні сил, ні часу, ні постійного навчання, що триває з ранку до пізнього вечора. Бо вибір зробили за велінням душі. І нині щасливі ним.

— Це був запланований етап навчання, — розповіла мені після творчого екзамену Ангеліна Василівна Філіппова. — Студенти повинні виконати певний обсяг роботи. При цьому кожний наступний етап для них робимо складнішим за попередній. Минулий семестр у нас називався «Людина і час. Українська драматургія від Т. Шевченка до О. Корнійчука». Вивчалися всі етапи розвитку вітчизняної драматургії. Це була надзвичайно цікава робота. Ми займалися не тільки вихованням актора, що є головним, а й паралельно говорили про Україну, що відбувалося і відбувається в ній. Знайомилися з драматургами, творами та часом. І відпрацьовували певні навички: створення образу, оволодіння різними стилями. Український театр — це ще й спів, танець. І все теж було відпрацьовано. Звісно, в цьому плані ми тісно співпрацювали з викладачами вокалу, сценічної мови, танцю, сценічного руху.

Нинішній семестр присвячений світовій драматургії. Йшло створення найскладніших драматичних образів, що їх дало людство. Вивчалися непрості ситуації, проблеми, які не розв'язані і до сьогоднішнього дня. А ще займалися оволодінням віршованої форми, монологом. І всі ці завдання потому ставили ми перед студентами. З цих позицій і був сформований репертуар тих творів, які для другокурсників і стали іспитом.

— Уся ця драматургія замішана на колосальній енергоємності, — включається до розмови й Олександр Павлович Васильєв, — емоційній, інтелектуальній. Тут не просто почуття людьми керують, а великі пристрасті роздирають їх. Й уміння накопичувати цю духовну енергоємність є дуже важливим для молодого артиста. Важливо вказати йому туди хід до цієї моці, до цього космосу, до цієї безкінечності. Та ще важливіше, щоб студент сам спрямував туди свій крок. Щоб він спробував осмислити ці ситуації (часом екстремальні), ці характери — вічні: Гамлет, Федра й інші, комедійні образи. Ось такі завдання були в нас — їхніх викладачів.

А що студенти? Які в них думки щодо своєї підготовчої роботи і її вінця — екзамену з акторської майстерності? Їм слово.

Андрій Согоконь (староста групи, зіграв у «Гамлеті» роль Гільденстерна і в «Амфітріоні» — Ніч):

— Ми йшли на викладацький клич, прагнули піймати для себе цей орієнтир. Для нас важливо було зрозуміти, чого від нас хочуть, зрозуміти образи, які ми мали грати. Викладачі нас спрямовували, вели. І нам, звісно, хотілося взяти якомога більше, щоб потому наша робота була більш досконалою і зрозумілою. Так що від душі хочеться подякувати нашим наставникам за все-все...

Юлія Доценко (заголовна роль Федри в однойменній трагедії Ж. Расіна):

— Це була серйозна робота. Глибоке знайомство з міфологією. Інший світ. Але враження захоплює, сильні емоції. Завдяки цій ролі відкрились нові знання, розуміння цього образу, а через нього (що досить важливо) і себе, і своїх можливостей. У мене невеликий життєвий досвід, але й він допомагав мені в роботі над моєю героїнею.

Руслан Логачов (ролі Гамлета в однойменній трагедії і Глостера в драмі «Король Лір»):

— Працювати було і складно, і цікаво. Зіграти Гамлета — відповідальність велика. Адже я бачив (щоправда, з телеекрана), як це блискуче робив Інокентій Смоктуновський, як грав Володимир Висоцький. Щось я перейняв у них, щось відкинув, щось додав від себе, бо це вже був і мій герой. Копіювати нескладно, хотілося створити свій образ — такий, яким я його розумів, бачив у своїй уяві. Щось у ньому було надзвичайно близьким мені. Бо ж я і сам людина загалом не дуже рішуча, яка постійно сумнівається. Що вийшло, судити не мені — викладачам. А щирі і щедрі аплодисменти глядачів, які звучали того вечора, були для мене, як і для моїх колег, неабиякою підтримкою. Спасибі!

Олена Попова (Алкмена в «Амфітріоні» й учасниця хору у «Федрі»):

— Про таку роль можна тільки мріяти. Мотив її цілком сучасний, і працювати над образом коханої дружини Амфітріона було дуже цікаво. Любов — почуття, у якого немає берегів. Алкмена кохала чоловіка віддано і щиро. І не її вина, що в його подоби до неї прийшов Юпітер. Усі ці почуття, глибокі й хвилюючі, які переповнювали мою героїню, я прагнула передати й глядачеві. Хоча насолода і легкість, які я відчула, виконуючи цю роль, усе ж, скажу відверто, далися мені не так вже й легко. А ще в роботі над нею я неабияк збагатила себе у своєму творчому розвитку, у пластиці, в емоціях...

Звісно, кожен уривок з п'яти п'єс, зіграних другокурсниками, заслуговує на окрему розмову. Кожен по своєму насичений динамікою небайдужої гри, сплеском емоцій, щирим старанням акторів-початківців. Хіба що лиш до «Кьоджинських перепалок» Карло Гольдоні було якесь особливе ставлення в студентів і в їхніх педагогів. Авжеж, що це не могло не зацікавити — чому саме така увага до цього твору?

— Та тому, — дає вичерпну відповідь А. В. Філіппова, — що в далекому 1970 році, коли ми випускалися з театрального факультету тоді ще інституту мистецтв імені І. П. Котляревського, саме ця комедія була нашою дипломною роботою. Зіграли її настільки блискуче, настільки переконливо, що і її, і добрих півкурсу випускників, задіяних у цій постановці, взяли до Дніпропетровського ТЮГу. У 2009-му нашому улюбленому педагогові тих літ Якову Григоровичу Азімову мало б виповнитися 100 років. Отож ми, його вихованці, вирішили вже з нашими нинішніми вихованцями поставити саме цю виставу і присвятити її незабутньому наставнику театральної молоді.

В уривку «Кьоджинських перепалок», показаному на недавньому екзамені, **Інна Панасюк**, **Альона Булигіна**, **Ірина Шгонда**, **Лариса Щербак**, **Альона Мансурова**, а також **Дмитро Леончик** та **Ярослав Серєда** створили на театральній сцені чудовий творчий ансамбль. Тут вони справді, говорячи молодіжним сленгом, «відривалися» на всю катушку, органічно вжилися в ситуацію, що в результаті й отримало жваве схвалення аудиторії. Підопічні О. П. Васильєва та А. В. Філіппової зробили все можливе й неможливе, щоб кожна роль їхніх героїв була поміченою, чимось виділялась і, врешті-решт, запам'яталася глядачеві. І це, як показав творчий іспит, їм повністю вдалося. Відрадно, що роботу над виставою, над образами персонажів буде продовжено, і тепер уже в повному форматі всі ми (нехай у камерній обстановці) зможемо познайомитися з повнішим, а думається, й глибшим баченням цієї потішної комедії в інтерпретації молодих акторів.

І насамкінець додамо, що готували другокурсників до очікуваного успіху, крім вищеназваних керівників курсу, ще й викладачі: заслужений діяч мистецтв Бурятії, професор **М. Я. Розін** (сценічний рух), **Н. М. Литвиненко** (сценічна мова), народний артист України, професор **К. Г. Шаша**, заслужений артист України **В. Є. Червонюк** та **В. В. Воскобойникова** (вокал) і **К. В. Бортник** (танець). За що їм особлива студентська вдячність...

Слобід. край. — 2008. — 24 черв. — С. 7.

В. Косенкова

ХУДОЖНИКИ ДОВОЛЬНІ

<...>

С 5 по 8 июня официальная делегация Харькова во главе с мэром Михаилом Добкиным посетила город-побратим Брно (Чехия) по случаю празднованию Дня Брно и подписания договора о сотрудничестве. Творческая часть программы пребывания состояла из выступления танцевального ансамбля «Заповіт» и выставки харьковских художников.

Харьк. известия. — 2008. — 28 июня. — С. 13.

БУДНИ ХАРЬКОВСКОЙ АРХЕОЛОГИИ

Стартовал новый археологический полевой сезон. В очередной раз пришло время удивиться безграничной увлеченности и самоотверженности наших археологов, способных в тяжелейших условиях совершать все новые и новые открытия.

Ведь люди, занимающиеся археологией, вкладывают в развитие науки не только свои труд, знания, энергию, средства, но и здоровье (легко ли под палящим солнцем орудовать лопатой в поисках остатков прошлого?).

О достижениях и проблемах харьковской археологии мы беседуем с Валерием Скирдой, директором Музея археологии и этнографии Слободской Украины...

<...>

— С концом учебного года начинается археологическая практика студентов, а вместе с ней — открывается новый полевой сезон. В чем его особенности?

— Нынешний полевой сезон мало чем отличается от предшествующих. Все экспедиции заранее запланированы, перед их проведением велась длительная и достаточно тщательная подготовка. В этот раз под эгидой Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина состоится шесть археологических экспедиций. <...>

<...> Кроме того, работают археологические экспедиции Харьковского национального педагогического университета, **Харьковской государственной академии культуры** и Харьковского исторического музея.

<...>

— Какое будущее вы видите для харьковской археологической школы?

— В настоящее время харьковская археологическая школа существует и развивается несмотря ни на какие трудности. <...> Среди разрабатываемых харьковскими археологами направлений можно выделить два приоритетных: скифскую проблематику и салтовскую культуру. Исследуются и палеолит, бронзовый век, казацкий период, черняховская культура. Археологическая наука в основном представлена региональными исследованиями, хотя наши археологи работают и в Крыму. Раскопки тесно пересекаются с научными интересами ученых. <...> Одним словом, для продолжения работы у нас есть все — преемственность, развитые направления археологических исследований, научный интерес и любовь к своей деятельности.

Беседовала М. Григорьева

Время. — 2008. — 23 июля. — С. 4.

И. Можейко

ЗОЛОТО МЕТАЛЛОВКИ

В эпицентре теле- и фотокамер оказались находки археологов возле села Металловка неподалеку от Харькова.

Раскопки археологического памятника времен Хазарского каганата возле Металловки (она же — Метайловка, она же — Нитайловка, она же в XIX веке — Нитайлово) преподносят сюрпризы каждый год, но этот полевой сезон, с точки зрения массового сознания, превзошел все ожидания. <...>

...Находка золотого солида — византийской монеты времен императора Константина V Иконоборца — это действительно значимое событие: их всего-то на территории Подонья и Придонецья найдено штук 10, из них две с половиной на этом самом месте. <...>

А КОСТИ ЧЬИ?

Бранные останки древних болгар — а именно они жили здесь, на левом берегу Северского Донца, в VIII–X веках нашей эры, в песке сохраняются, к общему удовольствию студентов **Харьковской академии культуры** (именно их силами и проводятся раскопки), отвратительно. В лучшем случае — черепная крышка, да и то фрагментами. Тем удивительнее был найденный в одной из могил череп с сохранившимися волосами. <...> О том, что это погребение было мужским, свидетельствует инвентарь: здесь же нашли кистень и боевой топорик, причем последний не положен, а воткнут в могилу. Начальник экспедиции, заведующий отделом археологии Харьковского исторического музея Виктор Аксенов считает, что это — элемент погребального обряда: возможно, таким образом дух покойного как бы отсекали от тела и места погребения, чтобы он не тревожил живых. <...>

БЛЕСК МОНЕТ...

Собственно, блестела только одна монета — тот самый золотой солид, на который так бурно реагируют окружающие. А вот вторая — более темная, более потертая и более древняя — серебряный дирхем династии Сасанидов, правивших в Иране до арабского нашествия — выглядит неказисто, гораздо менее теле- и фотогенична, а потому остается, как правило, «за кадром», хотя она куда более редкая. О том, что может скрываться за этими двумя находками, мы беседуем с доктором исторических наук, руководителем археологической практики ХГАК **Александром Тортикой**: «Сегодня мы можем только предполагать — с известной долей вероятности, конечно, что золотой солид был получен человеком, похороненным здесь, в Металловке, в качестве платы за участие в арабо-хазарских войнах. Такое вполне могло произойти, поскольку хазары были союзниками Византии в борьбе с арабами в Закавказье. Выпуск монеты, по предварительным данным, датируется 775–780 годами нашей эры — временем, когда правил Константин Пятый. <...> О том, как сюда попала монета, у Александра Тортики есть своя версия: «Хазары конкурировали с арабами за право контролировать Закавказье вплоть до начала VIII века. Однако в результате войны 737 года, когда арабы вторглись на территорию Хазарского каганата, хазары вынуждены были уйти оттуда; началось переселение с Кавказа на северо-западные земли каганата — в Подонье и Придонечье, причем вместе с хазарами шли народы, входившие в состав Хазарского каганата — аланы (предки современных осетин) и протоболгары. Одна такая военизированная группа пришла на территорию современной Металловки, по предположению российских ученых, из Кисловодской котловины — там как раз в это время наблюдается исчезновение больших групп людей. Перейти сюда со всем имуществом и семьями они могли в принципе за полгода. Кто-то из воинской верхушки этой группы и принес сюда в качестве личного украшения этот золотой солид — в нем проделана дырочка для ремешка, и его носили, по всей видимости, на шее». Что касается серебряной монеты, то она, хоть и стоила в древности в 24 раза меньше, чем солид, для нашей территории является уникальной. <...>

<...>

Харьк. известия. — 2008. — 24 июля. — С. 8–9.

А. Анничев

ПАВЕЛ ТРЕТЬЯК: КУЛЬТ КУЛЬТУРЫ

27 июля отметит свой юбилей директор центра культуры Киевского района Павел Тарасович Третьяк — талантливый артист, рано оставивший сцену и всецело посвятивший себя административно-творческой работе на поприще организационной деятельности.

<...>

На три десятилетия руководства Павлом Тарасовичем Центром культуры Киевского района выпало много сложнейших периодов, связанных с сохранением одного из немногих оазисов культуры в Харькове. На протяжении долгого времени он помогал выживать пострадавшему от пожара Русскому драматическому театру, деля с ним как кров, так и все финансовые проблемы. В самые трудные времена творческая жизнь самодеятельных коллективов не замирала в Доме культуры ни на минуту. Там находили и находят уют поэтический театр Зары Довжанской, еврейский театр **Феликса Чемеровского**, детский ансамбль современного танца. <...>

Время. — 2008. — 25 июля. — С. 4.

А. Литвинов

ТАНЦУЕТ ВСЯ УКРАИНА!

О новом телевизионном шоу рассказывает **Алексей Литвинов**.

Не успели остыть жадной победы пылающие страсти телевизионного конкурса «Танцы со звездами» на телеканале «1+1», как уже на «СТБ» приступили к созданию нового шоу «Танцуют все!».

Непосредственное участие в отборе 20 конкурсантов из нескольких тысяч желающих принимает заслуженный работник культуры Украины Алексей Игоревич Литвинов — президент национального Совета бального танца, заведующий кафедрой бальной хореографии **Харьковской государственной академии культуры**, основатель и художественный руководитель первого в Украине танцевального театра-студии «Горизонт».

Соглашаясь на эксклюзивное интервью для читателей газеты «Время», господин Литвинов предупредил нашего корреспондента, что не будет раскрывать козырных карт готовящегося конкурса «Танцуют все!», так как не только входит в состав организаторов, а и является членом профессионального жюри данного телешоу.

САМБИСТ С МОСКАЛЕВКИ

<...>

— Мама, Лидия Васильевна, воспитывала меня одна... <...> Детство ничем особенным не отличалось от моих сверстников: дом — улица — школа. Мама не пожелала, чтобы я учился в одной из близлежащих школ, а потому определила меня в школу № 6 с английским уклоном, которая и ныне считается в Харькове престижным учебным заведением. Рано увлекшись легкой атлетикой, я к пятнадцати годам уже считался олимпийской надеждой Украины по прыжкам в высоту, но тяжелая травма помешала моей удачно складывающейся спортивной карьере. Расставание с легкой атлетикой переживал трудно, а оттого постоянно присутствовал на тренировках самбистов, проходивших в спортивном обществе «Динамо». Однажды увидел, как на стадионе проводился конкурс бального танца — мне показалось их занятие таким смешным и никчемным, что, ерничая, потом с юмором показывал и рассказывал про «танцуристов» в школе. Смеялся весь класс, кроме одной девочки Наташи, которая пообещала мне дать списать контрольную по физике, если я соглашусь стать ее партнером в студии бального танца при областном Дворце пионеров и школьников. <...> Судьба сыграла со мной злую шутку, не давая выбора, и я вынужден был согласиться, так как рассчитывать, кроме двойки по физике, на другую отметку не мог. После двух занятий бальными танцами ко мне подошла руководитель студии Любовь Ивановна Ленивенко со словами: «Молодой человек, слышите, как сотрясаются стекла в танцклассе? Это смеются ваши товарищи. Вы совершенно не приспособлены к данному виду творческой деятельности, займитесь чем-нибудь другим». Произнося ставшие для меня роковыми слова, она вряд ли понимала, какой переворот совершает в моей судьбе. Фраза ранила самолюбие, заставив доказать этой даме, что тот, кому она делает замечание, очень скоро обведет гордым взглядом победителя смеющихся соперников. Скажу без ложной скромности, — так и случилось.

— Очень скоро вы стали любимым учеником Любви Ивановны, взяли первое место на всесоюзном конкурсе бального танца. Какие танцы вы разучивали в советское время?

— Конечно же, танцы, соответствующие названному вами периоду времени. Советский танец — главное условие для участников конкурса. Их было множество, похожих один на другой. Возможности танцевальных фигур, как правило, не выходили за рамки той или иной музыки тоже советского автора. Если я танцую только западноевропейские или латиноамериканские танцы, то принимать участие в творческом состязании не имею права.

— Танец, как и поэзия, прекрасен только тогда, когда на строгой академической почве прорастает авторская индивидуальность. На мой взгляд, только одного технического мастерства недостаточно, чтобы выразить в пластике красноречивую гамму человеческих чувств.

— В данном случае влияние на формирование танцевальной культуры может оказать только личность, способная не просто научить сложным движениям, а заставить восхититься своими уникальными актерскими данными. В моем случае таким человеком стал танцовщик из Запорожья, прекрасный педагог Виктор Корженевич. Он был единственным, кто смог показать мне истинный образец сложного зарубежного танца, раскрыть его секреты. Скажу прямо: после короткого общения с ним я стал серьезно заниматься парным бальным танцем. Моим основным учителем был и остается Станислав Попов из России, выдающийся мастер нашего времени, вице-президент Всемирного совета танца, один из судей проекта «Танцы со звездами» в России.

«ГОРИЗОНТ» МАСТЕРСТВА

— Где шлифовалось ваше профессиональное мастерство?

— В Доме культуры ХТЗ, где существовал лучший в Харькове ансамбль бального танца. В то время их можно было пересчитать по пальцам. Через четыре года ощутил потребность в организации своего, оригинального ансамбля. В 1979 году в Доме культуры «Металлист» родился танцевальный клуб «Горизонт». Подчеркиваю, не ансамбль, студия или коллектив, а именно первый в Украине танцевальный клуб.

<...>

— Стать членом клуба бального танца — удовольствие не из дешевых...

— Теперь — да, а тогда для этого не требовалось больших материальных затрат. Дворец культуры «Металлист» принадлежал флагману советской индустрии — заводу им. Малышева, где нас очень ценили, а потому щедро выделяли деньги на дорогие ткани, модельеров и индивидуальный пошив оригинальных костюмов и обуви. Мы неоднократно представляли свое мастерство за рубежом. Побывали на фестивалях и смотрах-конкурсах не только в странах социалистического лагеря, а и в

Германии, Франции, Италии, Дании. Нас всячески поддерживали как областные, городские власти, так и общественные организации Харькова. Существенную помощь всегда оказывал горком комсомола. Очень скоро «Горизонт» получил статус «народный».

— Вы заканчивали какое-либо учебное заведение или смогли, минуя все и всяк, без проблем стать заведующим кафедрой бальной хореографии ХГАК?

— После школы я поступил в ту академию, где сейчас преподаю, но называлась она тогда Харьковским библиотечным институтом. Учился я на факультете информатики технических библиотек, где среди студентов был единственным представителем мужского пола. Успешно забыл о том времени, и вспоминаю только, когда приходится заполнять соответствующие анкеты. Главным для меня всегда были и остаются бальные танцы.

<...>

БЕЗ ХАРЬКОВА, НО С ХАРЬКОВЧАНИНОМ

— Как вы попали в состав жюри телешоу «Танцы со звездами»?

— Кто еще, как не я, сорок лет отдавший практической и теоретической работе в этой области? Было бы странным обойтись без меня. Когда только родился замысел проекта «Танцы со звездами», мою персону даже не обсуждали. В данном случае необходимо было только мое согласие. Мастерство воспитанных мною учеников известно всему миру. Участие и победы на самом престижном фестивале бального танца в Блэкпуле — есть не что иное, как высочайшая аккредитация мастерства харьковской школы бального танца.

<...>

— Кто вошел в состав «великих инквизиторов», так безжалостно сокращавших количество участников?

— Небезызвестный по «Танцам со звездами» Влад Яма, художественный руководитель киевского балета «My Way» Александр Бобик и ваш покорный слуга Алексей Литвинов. <...>

<...>

Беседовал А. Анничев

Время. — 2008. — 9 авг. — С. 4.

Ю. Алжнев

«ЩОБ ХОРОШЕ ТА НА ВСЕ!..»

Під такою назвою цього святкового дня в «музичній хаті», що знаходиться в харківському саду імені Т. Г. Шевченка, відбудеться концерт знаного в державі міського театру народної музики України «Обереги». Його фундатором і художнім керівником є заслужений діяч мистецтв України, лауреат Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка та муніципальної премії імені Іллі Слатіна, композитор Юрій Алжнев. Пропонуємо читачам «Слобідського краю» бесіду з ним нашого кореспондента.

<...>

— Загальновідомо, що «Обереги» мають неабияких виконавців...

— У нас справді працюють хороші солісти. Це заслужений артист України **Микола Колодочка** (бас), лауреат республіканського конкурсу **Василь Марчак** (тенор), лауреат міжнародних фестивалів Володимир Якобишин (баритон). <...> У кожного з названих артистів, окрім спільних програм, є і сольні. У М. Колодочки — «Стоїть явір над водою...», у В. Марчака — «Заворожи мені, волхве...», у В. Якобишина — «У кожному живе село...». Кожна з них — справжній творчий здобуток артистів, ці сольні програми здобули визнання у глядачів, мають свого слухача, мають схвальний розголос у пресі. <...>

Які теми є провідними для нашого театру? Нами підготовлено 12 програм, де звучать і козацькі, і ліричні, і побутові, і чумацькі пісні. Є у нас і фольклорний жіночий гурт, яким опікується заслужений діяч мистецтв України, кандидат мистецтвознавства **Віра Осадча**. Словом, «Обереги» можуть задовольнити будь-які смаки шанувальників народної музики і пісні.

<...>

— А що в планах театру?

Підготувати серію концертів, приурочивши їх неабиякій даті — 360-річчю славної перемоги українських козаків під Жовтими Водами. Подарувати землякам сольні концерти наших кращих солістів Миколи Колодочки, Василя Марчака та Володимира Якобишина. Є ще ціла низка приємних сюрпризів, які поки що не хотілося б розкривати. <...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008. — 23 серп. — С. 6.

ПОСВЯЧЕННЯ В СТУДЕНТИ. ВРАЖЕННЯ ВІД ПЕРЕЖИТОГО

ПРОЛОГ (ДОТРИМУЮСЯ ФОРМАЛЬНОСТЕЙ)

30 серпня **Харківська державна академія культури** вкотре відчинила свої двері перед новими студентами-першокурсниками.

ВРАЖЕННЯ (НАЙЯСКРАВІШЕ)

Я прийшов посвячуватись десь за півгодини до початку церемонії. Погода в цей день, треба зазначити, була вкрай несвяткова: холодно, вітер, дощ... Але, мабуть, справді творчим людям тільки скажи: «Свято», — і вже ніщо їм не завадить відгуляти по повній програмі. Вони додумалися зіткнути парасольки так, що вийшов довгий чи то дім, чи то сороконіжка на весь Бурсацький узвіз. А деякі оригінали в такт музиці підкидали свої парасольки вгору, обдаючи всіх оточуючих холодним душем. Бадьорить, нічого не скажеш!

Насправді ж в Академії все унікальне, та здивувати тут можуть не тільки люди, а й стіни. Перший культурний шок, пов'язаний із ХДАК, я пережив ще десь за півтора місяця до посвячення в студенти. Тоді я вперше зайшов до головного корпусу, і там не було турнікетів! Заходь, хто хоче, навіть документів ніхто не питає. Я взагалі не знав, що таке в наш час можливо. Турнікетів немає, а замість вічно невдоволеного вахтера у формі — літня жінка, яка залюбки підказала, що потрібний мені кабінет знаходиться на другому поверсі. Коли ж піднявся сходами, зі мною стався шок уже топографічний: я побачив вихід на двір, вихід на двір на другому поверсі!

Отож стояла наша сороконіжка та чекала запрошення у двір. Дощ ми вже подолали. Замовкла музика? То ми й самі заспіваємо. Раптова тиша? То миттєво проривається крик. Це хтось кричить назву свого факультету. Стоїмо, чекаємо. А я згадую, як ми стояли тут перед фаховим іспитом: хтось нервово палив, ходив узад-уперед, п'ятеро чи шестеро обійнялися та кричали на всю околицю: «Опа-опа-опа-па!»... Виглядало все це, як колективна істерика. А тепер ми — за п'ять хвилин студенти. До того ж у буквальному сенсі.

ЕПІЛОГ (ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ)

Сьогодні пройшло вже три тижні від початку навчання — три дуже довгих, дуже насичених тижні. Кажуть, ми не цінуємо того, що маємо, і я вже відчуваю це на собі. Відчуття захвату поволі розчиняється в щоденних справах, клопотах та біганині. Але я щасливий від того, що мені вдалося потрапити саме до Харківської державної академії культури і сподіваюся, що це відчуття залишиться зі мною, щоб там не було!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 1.

І. Куриленко

VIVAT, ACADEMIA!

10 червня... Сьогодні до головного корпусу **Харківської державної академії культури** з особливим нетерпінням поспішають не лише її працівники та вихованці, а й чимало гостей, серед яких — випускники минулих років, фотографи, репортери, кореспонденти... Настрій у всіх — піднесений, святковий, оскільки в такий же ясний і сонячний літній день 10 років тому наш навчальний заклад отримав статус Академії. Звідусіль лунають вітання з нагоди ювілею. Одночасно хтось ділиться своїми враженнями про досягнення й перемоги студентсько-викладацького колективу, а хтось уже будує нові творчі плани на наступне 10-річчя. Що і говорити, усіх присутніх переповнює відчуття радості, гордості, величчя... Відчуваючи і свою приналежність до цієї ювілейної дати, я разом з колегами та гостями прямую до актової зали, де за декілька хвилин має розпочатися прес-конференція доктора історичних наук, професора, заслуженого діяча мистецтв України, кавалера орденів «За заслуги» I, II та III ступенів, члена-кореспондента Академії мистецтв України і нарешті ректора нашої alma mater **Василя Миколайовича Шейка**.

...Хвилини очікування... І ось уже увімкнуто численні мікрофони, диктофони та відеокамери... Очі всіх присутніх прикуті до Василя Миколайовича, який і розпочинає урочистості з нагоди ювілею. «Я радий з того, — говорить він, — що сьогодні Харківська державна академія культури святкує своє 10-річчя як Академія. Взагалі як вищий навчальний заклад ми з'явилися з джерельних витоків 1929 року. Безумовно, за цей час (зокрема за останні 10 років) Академія докорінно змінила своє обличчя: змогла створити нові умови для розвитку колективу, для підготовки фахівців вищої якості, про що говорить оцінка ЮНЕСКО на сторінках «Дзеркала тижня». Так, за першим рейтинговим топ-явищем з поміж 900 вищих навчальних закладів України ми опинилися серед 200 найкращих і зайняли 43 місце. Треба

зазначити, що велике значення незалежна експертиза надавала науці і міжнародним зв'язкам. Щоправда, на той час докторів наук у нас було значно менше, ніж сьогодні. Так, лише за цей рік відбулося 4 захисти докторських дисертацій і планується здійснити ще 3. Отже, 7 захистів за один рік для такого невеликого колективу, як ми (179 штатних одиниць), — це, справді, ювілейна відзнака».

Продовжуючи подавати загальну екскурсну характеристику діяльності Академії культури за останнє 10-річчя, Василь Миколайович звертає увагу всіх присутніх на те, що за цей час було відкрито 2 галузі науки — культурологія і соціальні комунікації, було створено декілька нових факультетів, нових спеціальностей, було створено умови для розвитку аспірантури і докторантури за 6 спеціальностями, попит же на фахівців, яких готує наш навчальний заклад, значно поширився у світі, а конкурсні умови суттєво збільшилися. Так, наприклад, за минулий рік на відповідних спеціальностях на одне місце претендувало від 1,5–2 до 14–20 чоловік. Водночас ректор наголошує на тому, що Харківська державна академія культури користується великою повагою і знана не лише в Україні, а і за її межами. Про міжнародне ж визнання нашої *alma mater* говорить хоча б той факт, що ми особисто були запрошені до Італії, де мали честь підписати Болонську декларацію. Прикметно, що в цьому почесному процесі брали участь лише 5 вищих навчальних закладів Харкова, серед яких була і Академія культури. Це теж є певним визнанням на європейському небосхилі.

...Прес-конференція триває. На черзі... традиційний організаційний аспект даного заходу — запитання і відповіді. У залі — креативне похвалення... «Що є найбільшим досягненням Академії за останні роки?» — лунає з перших рядів. Відповідаючи на це запитання, Василь Миколайович цілком слушно зазначає, що «найбільше досягнення полягає в тому, що ми змогли зберегти творчий колектив, — те натхнення і той творчий запал, який завжди існував. Саме це було запорукою того, що ми зберегли основний потенціал, людський ресурс, який віддзеркалює на сьогодні можливості нашої Академії в підготовці фахівців вищої кваліфікації. Тож не дивно, що за останні роки було отримано і золоту медаль Академії мистецтв України, і декілька почесних грамот від Кабінету Міністрів і Верховної Ради України, і півтора десятка почесних звань. Усе це говорить про визнання (на рівні держави!) внеску нашого творчого колективу в святую справу розбудови національної культури».

Дещо обережним є Василь Миколайович, подаючи відповідь на наступне запитання журналістів: «Які плани Академії на майбутнє?» За словами ректора, «не так уже і легко планувати розвиток вищого навчального закладу в умовах, коли немає стабільності в жодній галузі розвитку суспільства». Утім серед завдань, які стануть пріоритетними в діяльності Академії на найближчі роки, виділяються такі: створення окремого факультету кіно-, телемистецтва, відкриття нових кафедр і навіть нового наукового напрямку — візуального мистецтва. Так, постійно відповідаючи на попит суспільства і передбачаючи на десяток років уперед, що саме буде невдовзі користуватися популярністю у світі, наша Академія планує з часом втілити в науково-навчальний план і вищезазначений світовий напрям. З цією метою і готується зараз наукова школа, творча лабораторія, захищаються кандидатські та докторські дисертації з поставленої проблеми...

Відповідаючи на питання: «Скільки студентів на сьогодні навчається в Академії на бюджеті і контракті?», ректор наводить такі статистичні дані: стаціонарна форма навчання — 1342 студенти, з них 600 — комерційна основа; заочна форма навчання — близько 2000, із них 700 — за контрактом. Прикметно, що чимало студентів, які навчаються за контрактом, протягом навчання можуть перевестися на держбюджет, якщо звільняються такі місця. До того ж у даному організаційному процесі велику роль відіграє студентське самоврядування: саме студент (а не керівництво факультету!) вирішує, хто з групи заслуговує на те, щоб бути рекомендованим на держбюджет.

На чергове питання журналістів про те, чи функціонує сьогодні в Академії як мистецькому вищому навчальному закладі бібліотечна тематика, ректор відповідає наступним чином: «Історично так склалося, що спочатку ми були єдиним всеукраїнським вищим навчальним закладом, який готував кадри для партійної радянської еліти. Згодом стали Бібліотечним інститутом, а з 1964 року реорганізувалися в Інститут культури. Отже, з плином часу наш навчальний заклад еволюціонував, розвивався, декілька разів змінював свою назву, але бібліотечна освіта (особисто для мене) була, є і буде фундаментом розвитку суспільства. І тому я все зробив для того, що б не ліквідувати, а підтримати бібліотечний факультет в Академії. Приємно, що сьогодні ми відчуваємо потребу в бібліотечних працівниках, адже книжку ніколи не замінить комп'ютер, як і людину не замінить штучний інтелект».

«На скільки змінилося сьогоднішнє студентство в порівнянні з минулими роками?» — з запальними вогниками в очах цікавляться допитливі журналісти. На що у відповідь Василь Миколайович цілком слушно зауважує, що можливості для серйозного розвитку молоді зараз набагато збільшились. Швидка хода глобалізації та інформаційних умов розвитку суспільства на сьогодні призводить до того, що професор, який має і наукову школу, і блискуче творче надбання, не може надолужити те, що студент робить за допомогою Internet протягом місяця. Професор же, зважаючи на свій вік, не завжди може опанувати провідні сучасні технології, а отже, він стає для студента лише одним із засобів отримання

навичок, знань та умінь. Так, сучасний студент є набагато грамотніший і краще поінформований, ніж 20 років тому, тож саме йому і належить наше майбутнє.

...Прес-конференція добігає кінця. Але на цьому урочистості з нагоди ювілею не завершуються. Яке ж свято без запального феєричного концерту?... Велика актовна зала нашої академії уже розквітає усмішками і святковим убранням. Під звуки урочистої музики на сцені з'являється **академічний хор** (художній керівник — заслужений діяч мистецтв України, професор **В. Ірха**), звучить старовинний студентський гімн «Gaudeamus igitur». У залі — абсолютна тиша, всі присутні встали, а хор продовжує виводити «Vivat, Academia! Vivat, Professores!» Таке відчуття, начебто чудове багатоголосся хору підносить тебе над буденністю в неосяжну блакить неба, відчувається якась тасмична і загадкова атмосфера.

Кожний наступний номер святкового дійства продовжує викликати бурхливі емоції і численні вигуки «браво!» в залі. Так, неабиякі симпатії глядачів викликає романс «Сміються й плачуть соловії» на слова Олександра Олеся, що звучить у виконанні **Юлії Карчової**, молодого викладача кафедри народного співу та фольклору. Яка сила емоцій, який сплеск почуттів лине зі сцени!.. І всі присутні на декілька хвилин поринають у чаруючий світ українського пейзажу, сповненого гармонії, спокою, а також у світ чаруючої української пісні, сповненої душевності та емоційності.

А наш студентсько-педагогічний колектив усе продовжує і продовжує дарувати глядачам свої концертні номери. Тільки й чути оголошення ведучих: наступний танець, пісня, музична композиція... Зал аплодує кожному учаснику, відчувається тепла і дружня атмосфера.

Тим часом з усього сказаного і побаченого як активний співучасник сьогоднішнього святкового дійства можу зробити певні висновки: запас творчих сил в Академії культури — неабиякий, і з роками він не згасає, а навпаки, набирає нових імпульсів. Тож хай і надалі процвітає наша alma mater! Многая їй лета!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 2–3.

Т. Большакова

СЛОВО ФАКУЛЬТЕТУ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Факультет музичного мистецтва — це місце для закоханих... закоханих у музику. Тут навчаються лише ті студенти і працюють лише ті викладачі, які справді люблять і розуміють музичне мистецтво. А підтвердженням цьому є їх високий рівень виконавської майстерності, численні перемоги на престижних міжнародних та всеукраїнських музичних конкурсах, фестивалях. З метою побільше дізнатися про творче життя факультету музичного мистецтва ми і звернулися до його декана **Тетяни Вячеславівни Большакової**.

— Тетяно Вячеславівно! 3–4 квітня на базі вашого факультету була організована Міжнародна наукова конференція «Харків у контексті світової музичної культури: події та люди». Розкажіть, будь ласка, як пройшла конференція, хто в ній брав участь, які проблеми обговорювались, якими, взагалі, враженнями можете поділитися?

— Конференція була дуже цікавою, у ній брали участь представники з різних регіонів України — з Сум, Донецька, Маріуполя, Львова і, звичайно ж, Харкова. У програмі конференції були заявлені також імена учасників із Росії, Німеччини, Швеції, але, на жаль, вони не змогли приїхати. Щодо нашого рідного міста, то воно було представлено на конференції такими навчальними закладами, як **Державна академія культури**, Національний педагогічний університет імені Г.Сковороди та Гуманітарно-педагогічний інститут. Серед основних тематичних напрямків конференції були: «Харків у світовому музичному просторі»; «Творчі портрети музичних діячів Харкова: уславлені і забуті імена»; «Сучасна музична культура Харкова: проблеми та перспективи»; «Специфіка викладання музичної культури у вищих навчальних закладах, училищах, дитячих музичних школах». На жаль, на пленарному засіданні та засіданнях спеціалізованих секцій було не дуже багато відвідувачів. Проте, як цілком слушно зауважив на відкритті конференції **Василь Миколайович Шейко**, наука — не для масових зібрань, а для обраних.

У цілому ж, конференція пройшла успішно, залишивши по собі чимало приємних вражень в учасників. До того ж урочиста частина заходу була доповнена незабутнім святковим концертом, в якому взяли участь заслужена артистка України **Віра Федорівна Харитонова** та заслужений діяч мистецтв України, професор **Олександр Давидович Склярів**. До речі, під час даної концертної програми була здійснена перша апробація салонного роялю «Ямаха», який наша академія нещодавно придбала.

— Щороку факультет музичного мистецтва є ініціатором проведення широкомасштабних заходів: звітних концертів, конкурсів, фестивалів. Які ж саме творчі зустрічі відбувалися останнім часом?

— Нещодавно з музичного конкурсу, що проходив у Дніпропетровську, повернулася **Юлія Карцова**, викладач кафедри народного співу. Так, у номінації «сольний спів» вона стала абсолютною переможницею і була удостоєна Гран-прі, а її вихованці — студенти нашого факультету — посіли третє місце в номінації «вокальний ансамбль».

До того ж протягом цього навчального року колектив кафедри духових та естрадних інструментів **біг-банд** (художній керівник **А. В. Гладких**, диригенти **Ю. І. Ковач**, **О. Є. Дорожко**, **В. В. Чепеленко**) двічі ставав лауреатом I ступеня Міжнародних джазових фестивалів: «Запорізький джем — 2007» та «Черкаські джазові дні — 2007».

— А чи практикуються на факультеті гастрольні турне, виїзні концерти за межі України?

— Так, звичайно. Були виїзди до Німеччини (конкурс народних інструментів), Польщі (кафедра народного співу)... Але, як правило, академія такі виїзні гастрольні турне не фінансує. Прикметно, що ми самі раз на два роки організуємо Всеукраїнський конкурс «Слобожанський вернісаж», що проходить під егідою Міністерства культури і туризму України. У конкурсі традиційно заявлені всі номінації, за якими готуємо ми своїх студентів: струнно-смічкові інструменти (скрипка, альт, віолончель, контрабас); духові інструменти (валторна, труба, тромбон, туба); духові дерев'яні інструменти (флейта, гобой, кларнет, фагот, саксофон); народні інструменти (баян, акордеон); народні струнні інструменти (бандура, домра, балалайка, гітара); народний спів; естрадний спів. Треба зазначити, що цього року в рамках кожної номінації, окрім солістів, передбачена також можливість участі ансамблів, яких налічується близько десяти. Що ж до географії цьогорічного конкурсу, то вона вельми широка — від Львова до Чернівців, Донбасу і Криму. Приємно, що лауреати двох попередніх конкурсів (2004 і 2006 рр.) нині гідно презентують сучасне музичне мистецтво в усіх куточках України та за її межами. Адже мета нашого конкурсу якраз і полягає в підвищенні рівня виконавської майстерності студентів і у виявленні нових яскравих талантів. Маємо надію, що деякі конкурсанти, які на сьогодні навчаються в училищі культури або музичному училищі, невдовзі стануть нашими студентами!

<...>

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 4.

В. Щепакін

«СЛОБОЖАНСЬКИЙ ВЕРНІСАЖ — 2008»

— так називається III Всеукраїнський конкурс молодих виконавців, що проходив з 4 по 6 травня в стінах **Харківської державної академії культури**. З кожним роком, починаючи з 2004-го, кількість учасників конкурсу, нових виконавців усе зростає і зростає, адже значущість цього заходу надзвичайно велика: це справжній мега-шанс для початківців, стимул підвищити свій рівень виконавської майстерності та відчутти справжню атмосферу концертного виступу.

Цьогорічний мистецький форум зібрав у своєму колі чимало талановитих молодих музикантів з різних регіонів України, які продемонстрували свою добру фахову підготовленість і проявили надзвичайну творчу майстерність при виконанні кращих зразків класичної, сучасної та народної музики. Море незабутніх вражень і знайомств, безмежне творче спілкування та обмін виконавським досвідом — саме така атмосфера панувала на «Слобожанському вернісажі — 2008». Чимало приємних хвилин своїм викладачам, колегам, гостям та членам журі подарували конкурсанти — молоді люди, які по-справжньому люблять і розуміють музику, які відчують у собі творчий запал і прагнуть перемоги! А за перемогу, звісно, слід боротися! Кращими ж із кращих, лауреатами III Всеукраїнського конкурсу молодих виконавців стали:

<...>

НОМІНАЦІЯ «МІДНІ ДУХОВІ ІНСТРУМЕНТИ»

ДИПЛОМ I СТУПЕНЯ

Лобода В'ячеслав Олексійович (баритон) — **Харківська державна академія культури**; клас доцента **А. В. Гладких**.

<...>

ДИПЛОМ III СТУПЕНЯ

Хохлов Михайло Сергійович (труба) — **Харківська державна академія культури**; клас старшого викладача **О. Є. Дорожка**;

<...>

НОМІНАЦІЯ «ДЕРЕВ'ЯНІ ДУХОВІ ІНСТРУМЕНТИ»

<...>

ДИПЛОМ ІІ СТУПЕНЯ

Бондаренко Андрій Андрійович (саксофон-альт) — Харківська державна академія культури; клас старшого викладача **Є. А. Козеняшева**.

<...>

НОМІНАЦІЯ «НАРОДНІ
ІНСТРУМЕНТИ»

<...>

ДИПЛОМ ІІІ СТУПЕНЯ

Кушмір Іван Васильович (баян) — Харківська державна академія культури; клас доцента **Ю. І. Лошкова**.

НОМІНАЦІЯ «НАРОДНІ (СТРУННІ)
ІНСТРУМЕНТИ»

ДИПЛОМ І СТУПЕНЯ

Кунченко Яна Юрїївна (бандура) — Харківська державна академія культури; клас викладача **Н. В. Мельник**.

Ансамбль «ЦимБандо і К°»: **Савицька Олександра Вікторівна** (цимбали), **Мельник Надія Валентинівна** (бандура), **Кононова Ірина Вікторівна** (домра), **Башмакова Наталя Вікторівна** (балалайка-контрабас) — Харківська державна академія культури.

Ансамбль народної музики «**Стожари**» — Харківська державна академія культури, керівник — лауреат міжнародних конкурсів **О. В. Савицька**.

<...>

НОМІНАЦІЯ «НАРОДНИЙ СПІВ»
ДИПЛОМ І СТУПЕНЯ

Фоменко Катерина Юрїївна — Харківська державна академія культури; клас доцента **В. Ф. Харитонової**.

ДИПЛОМ ІІ СТУПЕНЯ

Усик Катерина Олексїївна — Харківська державна академія культури; клас викладача **Г. М. Бреславець**;

Фольклорний гурт «**Фарби**» — Харківська державна академія культури, керівник — **Г. М. Бреславець**.

ДИПЛОМ ІІІ СТУПЕНЯ

Галич Тетяна Віталїївна — Харківська державна академія культури; клас доцента **О. А. Шишкіної**.

<...>

НОМІНАЦІЯ «ЕСТРАДНИЙ СПІВ»
ДИПЛОМ І СТУПЕНЯ

<...>

Головіна Лілія Володимирівна — Харківська державна академія культури; клас доцента **Л. В. Кудрич**.

ДИПЛОМ ІІ СТУПЕНЯ

Кучумова Євгенія Олегівна — Харківська державна академія культури; клас викладача **В. В. Луговенко**.

Голубєв Роман Володимирович — Харківська державна академія культури; клас доцента **Л. В. Кудрич**.

<...>

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 5–6.

Р. Вінковський

БІГ-БЕНД АКАДЕМІЇ КУЛЬТУРИ — ОДИН З УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОГО
ДЖАЗОВОГО ФЕСТИВАЛЮ
«JAZZ PERFEST»

Біг-бенд (в перекладі з англійської — великий оркестр) — тип джазового інструментального ансамблю, який складається з 10–17 виконавців і, відповідно, з трьох оркестрових груп: саксофони-кларнети, мідні духові інструменти, ритм-секція (фортепіано, гітара, контрабас, ударні).

Гордістю **Харківської державної академії культури** вже чимало років є **біг-бенд** джаз-ансамбль «**Магніфіка**», створений на базі кафедри духових та ударних інструментів факультету музичного мистецтва. Як справжні майстри джазу учасники цього оркестру разом із художнім керівником **А. Гладких** та диригентами **Ю. Ковачем**, **О. Дорожком**, **В. Чепеленком** не пропускають жоден міжнародний джазовий конкурс або фестиваль.

Нещодавно і в нашому рідному місті віяли вітри джазу, викликані Міжнародним фестивалем «Jazz Perfest».

...Фестиваль є подією, що захоплює своєю грандіозністю, масштабами та кількістю учасників. Засоби масової інформації штурмують харків'ян, музикантів, журналістів та гостей міста. Учасники ж наполегливо готуються до такого визначного дійства. Давненько вже не було такого свята «джазу»! Дивно було одне, що харківська публіка була небайдужа до цієї події, а навпаки — брала в ній активну участь, попри нестандартність формату фестивалю, адже «джаз» не є популярною музикою, не говорячи вже про те, що радянською владою він взагалі заборонявся.

Отже, перенесемося в стіни Драматичного театру ім. Т. Шевченка, який з радістю зустрічав музикантів із Харкова, Києва, Дніпропетровська, Сербії, Ірану та Франції.

Почалося все дуже динамічно та драйвово, адже відкривав фестиваль біг-бенд Харківської державної академії культури! Ми, музиканти-джазисти, незважаючи на безмежні хвилювання, завели публіку буквально з перших акордів, і все пішло, як по маслу... Усе відбувалося настільки швидко, що навіть не встигли зрозуміти, як джазовий день скінчився. Пам'ятаю тільки, що вийшов зі сцени весь мокрий і з величезною купою енергії, яку мені віддав глядач своїми свистами, викриками та оплесками.

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 6.

А. Білець

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА ЛИТВИНОВА

9 квітня... Концертна зала головного корпусу **Академії культури** щиросердно відкриває двері перед усіма шанувальниками класичної та джазової музики, які зібралися вшанувати пам'ять видатного музиканта і педагога **Олександра Ісаковича Литвинова**. З 1990 року він очолював кафедру духових та ударних інструментів нашої Alma mater. У результаті його організаторської діяльності вже через рік була створена музична компанія естрадно-симфонічного напрямку. Прикметно, що на той час це був єдиний оркестр такого типу в Україні, оркестр, який із радістю зустрічали найпрестижніші концертні майданчики різних міст і якому слухачька аудиторія аплодувала стоячи. І ось сьогодні ми бережемо світлу пам'ять про Олександра Ісаковича, творча діяльність якого забуттю не підлягає. Разом із ведучим вечора **Юрієм Ковачем** присутні згадують видатного митця, який багатьом був близько знайомий із недавнього минулого.

...На сцені — естрадно-симфонічний оркестр, створений на базі факультету музичного мистецтва, до складу якого входять студенти кафедри духових та ударних інструментів, а також кафедри струнно-смічкових інструментів. Учасники цього творчого колективу вже готові ділитися своїм настроєм музичних барв із усім Харковом. Слухачам навіть бракує вільних місць. І коли нарешті стихає гомін збуджених очікуванням цінителів музичного слова — настає тиша... З'являється диригент **Євген Ларін**... Чаруючі звуки роялю полонили увагу всіх присутніх, адже наново народжується для світу знайома «Історія кохання» за інструментовкою Олександра Ісаковича Литвинова...

<...>

...На сцені статний чоловік у розквіті сил — наш диригент **Юрій Персидський**. Обводить поглядом струнно-смічкові ряди і зупиняється на... віолончелях. Виразний афтакт — і плин їхнього звучання дає змогу скрипкам вплести свою ніжну мелодію під назвою «Вітер змін»... <...>

<...>

...На сцені **біг-бенд** — джазовий колектив нашої академії, який під керівництвом Юрія Ковача відкриває друге відділення творчого вечора. Нестримний шквал джазового відриву від буденності... Гарячі хлопці не на жарт розгойдали ритмом імпровізацій музичну палубу-сцену...

Сам же настрої, викликаний цим концертом, житиме ще довго в серцях кожного з присутніх. Все ж таки саме через ці відчуття всі ми тут і збираємось!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 7.

У САМОМУ СЕРЦІ МІСТА

Харківська державна академія культури, в якій я навчаюсь, — це один із найкращих вищих навчальних закладів міста, що знаходиться в його історичному центрі. Тут здійснюється підготовка фахівців із різноманітних спеціальностей та напрямків, тут надають молоді путівку в доросле життя. Для когось це життя може стати епохальним, для когось — це лише етап існування. Але те, що людина з часом буде згадувати прекрасні роки свого студентства, залишається фактом.

В академії завжди панує гарна, сприятлива до знань атмосфера, а склад викладачів можна охарактеризувати трьома словами: професійність, надійність, турбота.

Академія також займається естетичним вихованням своїх студентів, розвитком студентської самодіяльності, організацією дозвілля молоді. У вільний від навчання час ми, студенти, влаштовуємо «прогулянки містом», відвідуємо духовно-культурні заклади: філармонію, музеї, театри тощо, і дуже приємно, що нерідко нас «супроводжують» викладачі *Alma mater*, адже ми всі — друзі, і Академія культури для нас — це одна велика родина.

Я свідомо не наводжу даних стосовно кількості факультетів або іншої статистики, оскільки мета цієї статті — не показати наукове, громадське обличчя мого навчального закладу, а розкрити, мабуть, його філософічну душу. Я сподіваюсь, що всі ті люди, які мають відношення до Академії культури, зрозуміють мене, відчують себе членами дружньої великої родини, а не просто колективом викладачів і студентів.

Академія культури розташувалася в самому центрі Харкова, у його серці. Загальновідомо, що такий людський орган, як серце, виконує функцію життя, тож ми сподіваємось, що і наш вищий навчальний заклад для рідного міста буде виконувати цю функцію ще багато років!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 7.

С. Тендітний

МАЕСТРО

Музика, зокрема хоровий спів, — це універсальна мова, що говорить сама за себе. І як приємно усвідомлювати, що моду на хорову культуру на Слобожанщині вже понад 40 років підтримує та збагачує **Василь Іванович Ірха**, заслужений діяч мистецтв України, професор, завідувач кафедри хорознавства та хорового диригування **Харківської державної академії культури**, художній керівник і диригент трьох хорів. Цікаво, чим же був обумовлений його шлях у велике мистецтво? Як виявилось, Василь Іванович родом із Поділля — з того величного і розмаїтого краю, де музика, здається, лунає в повітрі, а пісня інтуїтивно наслідується дитиною з материнським молоком. До того ж глибоку любов до мелодійного ритму вихало в його душі й співуче сімейне оточення. Так, наприклад, потяг до хорового співу він успадкував від свого діда Тимофія, регента церковного хору. Згодом же, закінчивши інститут, Василь Іванович їде на Вінниччину, викладає в Тульчинському культурно-освітньому училищі, а через два роки приїздить до Харкова, одержавши запрошення очолити капелу «Дружба» Палацу культури ХТЗ, якою і керує понад три десятиліття. Чимало знавців музичного мистецтва одноставно стверджують, що саме Василь Іванович Ірха перетворив цей колектив на один із кращих хорів України, піднісши його виконавську майстерність на найвищий рівень. Пригадую, як неодноразово на лекціях Василь Іванович розповідав нам, своїм студентам, що успіх дається тоді, коли спів підкорено ясному і багатому художньому мисленню. І лише тоді, коли твір стає виразним, повноцінно об'ємним й емоційно діючим, можна виходити на сцену. Треба зазначити, що зі студентським хором відомий диригент виступав на багатьох престижних сценах України і щоразу підтверджував свою високу виконавську та педагогічну майстерність. Прикметно, що педагогічний талант Василя Івановича Ірхи відзначено на багатьох міських та обласних конкурсах, він увійшов до сузір'я кращих працівників культури в книзі «Вами пишається Харків», став лауреатом муніципальної премії імені Бориса Гмирі. Але, незважаючи на численні нагороди й величезні досягнення на творчій і педагогічній нивах, Василь Іванович не зупиняється на досягнутому, адже саме в мистецтві він бачить сенс усього свого життя. Тож побажаємо справжньому митцю, Маестро, Учителю з великої літери нових творчих звершень, численних концертів і вдячних студентів.

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 8.

БАНДУРИСТКА ЗА ПОКЛИКАННЯМ

— так можна сказати про молодого енергійного педагога кафедри народних інструментів **Харківської державної академії культури Надію Валентинівну Мельник**, яка займається різноманітною діяльністю у сфері академічного бандурного мистецтва. Одним із найбільших її творчих досягнень є заснування в 90-х роках на базі Харківського інституту мистецтв імені І. П. Котляревського капели бандуристів. Цей колектив є досить цікавим та несхожим на інші завдяки своєму репертуару, поповненню якого активно займається саме Надія Валентинівна. Так, вона робить переклади творів сучасних композиторів та композиторів-класиків для соло, дуетів, тріо, квартетів, займається аранжуванням та обробками з метою розширення репертуару капели бандуристів — капели, яка в 2006 році стала лауреатом I премії Міжнародного фестивалю «Дзвони бандури», що відбувався у м. Дніпропетровську. Взагалі, Надія Валентинівна має величезний виконавський досвід. У 1995 році вона входить до складу творчого колективу «Тріо бандуристок», який вже в 1998 році стає лауреатом III премії I Міжнародного конкурсу імені Г. Хоткевича. Згодом була запрошена артисткою Харківської філармонії у складі ансамблю народної музики «Розмай», де працювала до 2003 року.

Яскравою сторінкою у творчій біографії Надії Валентинівни стали також концертні виступи з ансамблем народних інструментів Харківської державної академії культури «**ЦимБандо і К°**».

Треба зазначити, що окрім виконавської діяльності Надія Валентинівна Мельник займається досить інтенсивно й педагогічною. Так, чимало років працювала в Харківському інституті мистецтв ім. І. П. Котляревського та Харківському педагогічному університеті ім. Г. Сковороди. З 1998 ж року і по сьогодні викладає в нашій академії, де завдяки її зусиллям створено чимало нових творчих колективів, зокрема тріо бандуристок «**Чудасія**» та інструментальний квартет бандуристок «**Полум'я**», які втілюють як творчий потенціал студентської молоді, так і особистий концертний досвід їх керівника.

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 8.

ЗАВІТАЙМО ДО МУЗЕЮ ТЕАТРУ НАРОДНОГО ТАНЦЮ «ЗАПОВІТ»!

2006 рік... На базі факультету хореографічного мистецтва **Харківської державної академії культури** відкривається Музей театру народного танцю «**Заповіт**». На цей час — це єдиний музей в Україні, який починає функціонувати в навчальному закладі при творчому колективі. Його ініціатором та засновником виступає людина творча і непересічна — народний артист України, лауреат міжнародних конкурсів, декан факультету хореографічного мистецтва, керівник театру народного танцю «Заповіт» **Борис Миколайович Колногузенко**. За його словами, потреба в такому незвичному музеї виникла давно, ще з часу заснування танцювального колективу — в 1990 році.

Сьогодні ж у музеї — понад 200 експонатів, серед яких — подарунки, сувеніри, нагороди, що привозив «Заповіт» з чисельних гастролей, міжнародних конкурсів і фестивалів. Велич експозиції музею викликає захоплення, справляє глибоке враження від усвідомлення того, що майстерність наших танцюрів оцінили глядачі й журі різних країн світу — України, Росії, Іспанії, Франції... Серед численних експонатів музейної кімнати впадають в око нагороди останнього сезону — I та III премії в конкурсі «Лідер року», що проходив у Москві, а також золота медаль Всеукраїнського конкурсу танців імені Павла Вірського, що проходив у Києві.

Шановні студенти, якщо ви ще не знайомі з історією театру танцю «Заповіт», його творчими досягненнями, обов'язково завітайте до його музею, який щиро і щиро зустрічає всіх своїх відвідувачів!

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 11.

Ю. Давиденко

ПРОФЕСІЯ БІБЛІОТЕКАРЯ ЗАВЖДИ БУДЕ АКТУАЛЬНОЮ!

Бібліотека... З чим у вас асоціюється це слово? У мене — з величезною кількістю цікавої і пізнавальної літератури. Там, де книжки стоять рядами на стелажах, завжди буває тихо. Та коли уважно прислухаєшся, то почуєш, як книги розмовляють із тобою: вони розповідають чудову казку, цікаву повість, від якої стає на душі тепло і затишно, з їх сторінок звучать чудові вірші, які ми пам'ятаємо все життя. <...>

Бібліотеки існували ще з давніх часів: зародилися вони вперше в Шумері та Єгипті. Прикметно, що це були зібрання творів на глиняних табличках та папірусі. Поступово ж бібліотеки розвивалися та накопичували документи.

<...> Особисто для мене книжка завжди асоціюється зі знанням. Недарма ж у народі кажуть: «Хто багато читає, той багато знає». Саме тому після закінчення школи я й вирішила вступити до Харківського училища культури, де мала змогу проходити практику в найбільших бібліотеках нашого міста — Державній науковій бібліотеці імені В. Г. Короленка та Харківській обласній науковій бібліотеці. До того ж надзвичайно вразили мене інформаційний центр Народної української академії та бібліотека Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сьогодні, будучи вже студенткою **Харківської державної академії культури**, я продовжую захоплюватися навчальним процесом, це настільки цікаво!

На жаль, бібліотечна справа на сьогодні має багато проблем. По-перше, не вистачає кваліфікованих кадрів та матеріальних ресурсів для діяльності бібліотек. По-друге, проблемним є впровадження автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів та вихід до світової мережі Інтернет. Треба зазначити, що на даний момент не кожна бібліотека має змогу придбати електронну бібліотечну програму. Взагалі, автоматизація це складний процес. Деякі вчені вважають, що через певний проміжок часу комп'ютери замінять бібліотекаря. Але, на мою думку, ніяка «розумна машина» не зможе дати цінної поради, як це зможе зробити кваліфікований бібліотекар-бібліограф — людина інтелектуально розвинута, ерудована, яка орієнтується в усіх галузях знань і може швидко знайти читачеві необхідну інформацію.

Я переконана, що професія бібліотекаря завжди буде актуальною, оскільки ніякі комп'ютери не зможуть замінити людині щасливих годин спілкування з книжкою.

Бурсац. узвіз. — 2008. — Верес. — С. 11.

О. Бабич

МУЗЫКАЛЬНАЯ ШКАТУЛКА

Двадцать сотрудников уникальной для Украины библиотеки имени Станиславского более пятидесяти лет делятся с харьковчанами своими музыкальными сокровищами. Здесь можно найти и старинные пластинки, и ноты, подписанные самими композиторами. Есть здесь и уголок большого мира музыки, где собираются ценители прекрасного. Сотрудники библиотеки и читатели давно считают себя друзьями и единым творческим коллективом, который состоит из тех, кто любит музыку, театр и искусство во всех его проявлениях.

Услугами этой библиотеки пользуется очень много харьковчан. Это и специалисты в области музыки, и ученики музыкальных школ, и студенты консерватории и музыкального училища, а еще огромная армия просто любителей музыки. Здесь есть два рояля, фортепиано и огромное количество аудиозаписей и грампластинок. Многие приходят сюда не только послушать музыку, но и сделать какую-то запись конкретного фрагмента, который им необходим. Для этого здесь оборудованы кабинки со специальной аппаратурой.

<...>

Харьковская городская специализированная музыкально-театральная библиотека им. К. С. Станиславского создана в 1955 году доктором искусствоведения, профессором **В. Н. Айзенштадтом**. Сегодня она занимает прекрасно оборудованное помещение на двух этажах общей площадью 825 кв. м., имеет ценнейший фонд (140 000 экземпляров), получает 140 наименований периодических изданий. Нотно-музыкальный отдел располагает обширным собранием нотных изданий (более 33 000 экземпляров) и фонотекой (10 680 грампластинок). Широко известна выставочная и концертная деятельность библиотеки, имеющая некоммерческий характер. В концертном зале регулярно проходят презентации книг, периодических изданий, авторские — в том числе гостевые — вечера и прочее. Библиотека сотрудничает с широким кругом авторов.

Харьк. известия. — 2008. — 4 сент. — С. 3.

Л. Дедюля

ТЮЗ: В ПОИСКАХ УТРАЧЕННОГО

Новый театральный сезон Харьковский театр для детей и юношества вот уже на протяжении 49 лет открывает 1 октября. Хорошей традицией стало и то, что в этот день зрителей всегда ждет встреча с новым спектаклем.

<...>

Короткая встреча перед началом нового сезона с директором театра Ларисой Михайловной Дедюлей превратилась в блиц-интервью для читателей нашей газеты.

<...>

— Над сценическим воплощением какой пьесы театр работает сегодня?

— К новогодним каникулам свет ramпы увидит потрясающая сказка великого русского драматурга Александра Николаевича Островского «Снегурочка».

— Ну, вы и хватили! За ее постановку не осмеливается браться ни один серьезный драматический театр. Неужели густонаселенная персонажами, требующая оригинальных технических приемов и огромных финансовых затрат на костюмы и декорации многоактовая пьеса вами к постановке принята?

— «Снегурочку» выбрал для своей дипломной работы молодой режиссер **Андрей Лебедь**, выпускник **Харьковской академии культуры**. Главный художник Татьяна Пасечник создала впечатляющие макеты декораций. Масштабы просто космические, на сцене осень сменяет зиму, весну — лето... С Божьей помощью мы сделаем все возможное, чтобы спектакль стал зрелищным, красивым и захватывающим.

<...>

Беседовал А. Анничев

Время. — 2008. — 13 сент. — С. 3.

Ю. Коваленко

ТО ЛИ ЕЩЕ БУДЕТ...

Молодых театров в Харькове всегда было много. Но не все доживали до собственного пятилетия. Смело заявившие о себе, они «разбиваются о быт», а зачастую оказываются недостаточно оригинальными — актеры «остепеняются», расходятся по государственным театрам... А если произошло наоборот? Если актеры академического театра объединяются вокруг совсем юного и неопытного режиссера и создают театр, о котором зрители говорят вот уже два театральных сезона? Тогда это — явление.

Назвав театр «То еще», Елизавета Банникова немало эпатировала публику. А если вспомнить, что первый спектакль называется «Не то», картина мистифицирования зрителя станет очевидной. Подобные головоломки и недосказанности вполне в духе молодого коллектива: его программа откровенно интеллектуальная, в эпицентре — мир Федора Достоевского, Хулио Кортассара, Вацлава Нижинского. Литературный театр? Да, но и театр яркой, изобретательной формы. Актерский театр? И все-таки, в первую очередь, режиссерский, авторский.

Спектакль «Сага-Мага» — новинка театра Е. Банниковой и, очевидно, лидер по режиссуре среди харьковских премьер этого сезона. <...>

После спектакля не удержалась от нескольких вопросов его юному режиссеру.

— Лиза, у кого ты училась?

— Мой мастер — в первую очередь, Владимир Лившиц, в свое время бывший режиссером театра им. Артема в Донецке. Это он навел меня на путь истинный, когда я хотела поступать на режиссуру массовых действий. «Тамадой, — сказал он мне, — ты всегда успеешь стать, заниматься профессией нужно основательно». Я приехала в Харьков поступать в **академию культуры**, так как была наслышана о **М. Энтине**, который набирал курс режиссеров. Моим следующим педагогом стал Л. Садовский, а помогал выпускать дипломный спектакль уже Александр Драчев. Хорошо, когда есть разнообразие — я смотрела и сравнивала методы. <...>

— Откуда такое странное название театра? И в каком смысле «Не то»? Что — до тебя все ставили Достоевского неправильно, и вы теперь от этой традиции отмежевываетесь?

— Нет, конечно. Название — по главной мысли монолога Мышкина. Мы и состоялись как творческое объединение в процессе постановки дипломного спектакля. Посмотрев «Не то» по Достоевскому, директор Дома актера Сергей Бычко предложил свою сцену. Когда же пришли подавать заявку на составление репертуара, директор резонно возопил: «Вы кто? Как вас обозвать?». Через пять минут, посоветовавшись с ребятами и поиграв словами, выдали: «Театр «То еще». Мы не отмежевываемся от традиций, хотя, честно говоря, сегодня в моем творчестве очень много просто от интуиции. <...>

Харьк. известия. — 2008. — 20 сент. — С. 21.

ВИКТОР АКСЕНОВ: «НУЖНЫ РЕАЛЬНЫЕ ДЕЙСТВИЯ, А НЕ ОБМЕН МНЕНИЯМИ»

Завершившийся археологический полевой сезон 2008 г. традиционно порадовал новыми открытиями и находками, в том числе действительно уникальными. Можно сказать, что экспедиция харьковских археологов возле села Верхний Салтов и поселка Метайловка нынешним летом оказалась одной из самых успешных в Украине.

Археологи в очередной раз продемонстрировали высокий профессионализм, заинтересованность и любовь к своему делу. В нынешнем году, впервые на протяжении длительного отрезка времени, ученым не пришлось балансировать на грани выживания из-за острой нехватки средств. Это стало возможным благодаря значительной финансовой помощи, оказанной харьковским археологам Фондом Александра Фельдмана.

<...> Своими мыслями ... поделился кандидат исторических наук, заведующий отделом археологии Харьковского исторического музея Виктор Аксенов.

— Виктор Степанович, как вы оцениваете результаты археологического полевого сезона?

<...> Являясь владельцами открытых листов, дающих право на раскопки, в процессе археологических исследований мы кооперируемся с высшими учебными заведениями. В этом году мы занимались изучением Верхнесалтовского археологического комплекса со студентами Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина и **Харьковской государственной академии культуры**. Сезон во всех отношениях прошел очень удачно. <...>

<...>

— Каковы перспективы развития отечественной археологии?

— Несмотря ни на какие трудности мы продолжаем работать и надеемся, что рано или поздно ситуация изменится в лучшую сторону. Как мне кажется, археологи — последние романтики, которые остались в нашем государстве.

Беседовала М. Григорьева

Голос Харькова. — 2008. — Сент. (№ 20). — С. 7.

О. Якушко

ЛИТВИНОВ РУГАЕТ ЗА СПИНУ, ЖИВОТ И НОГИ

Танцуют все! Запомнить какая нога левая, а какая — правая, сложнее хореографических движений.

Харьков переживает очередной приступ увлечения танцами. После того, как одновременно на нескольких каналах стартовали шоу, харьковчане начали осаждать хореографические классы и студии. Корреспондент «Сегодня» взял мастер-класс у самого строгого судьи, известного харьковского хореографа **Алексея Литвинова**. Специальной физподготовки не надо, бальные туфли — и на паркет.

День Литвинова расписан даже не по часам, а по минутам. Для нас хореограф выделил час на изучение Ча-Ча-Ча и Свинга. Урок по традиции начался с основного хода: левая нога впереди, правая — сзади. На раз-два-три, он же Ча-Ча-Ча, делаю приставные шаги, или «шоссе» языком бальников. «Сейчас мы отличаемся друг от друга тем, что вы делаете большие шаги и вам неудобно, появляется неуклюжесть. А я делаю маленькие, и мне комфортно», — оценивает топтание на месте Литвинов. Движения сложными не назовешь, но спустя пять минут начинает ломить спину. А все из-за того, что на танцполе ежесекундно нужно держать осанку, иначе Алексей Литвинов может и Орден сутулого выписать — такой же, как Остапу Ступке. Но даже спина не самое страшное для начинающего. Труднее всего руководить своими ногами: левая и правая конечности то и дело путаются. В поворотах слева направо и наоборот в городском танце Свинг это стало заметно особенно.

Но даже с такими проблемами спины и путаницей в ногах крест на танцах ставить нельзя, резюмировал тренировку г-н Литвинов и порекомендовал осваивать па в свободное от работы время.

ТАНЕЦ ЗА КОНТРОЛЬНУЮ

Цена мастер-класса Алексея Литвинова зависит от места обучения. «Здесь, в Харькове, час занятий стоит 100 гривен — я хочу, чтобы танцоры моего клуба учились у меня. За границей, скажем, в Англии, мой мастер-класс обойдется в пять раз дороже», — признается Литвинов. На паркете харьковский хореограф больше 40 лет. За это время больше десяти его воспитанников были признаны лучшими танцорами мира. Главное детище Литвинова — клуб бальных танцев «Горизонт», который

хореограф основал в 1979 году. В танцы попал в 14 лет, благодаря однокласснице и соседке по школьной парте. «Мне нужна была контрольная по физике, а девочка списывать не давала. Говорит мне: «Хочешь контрольную? Пойдем со мной на танцы, мне пара нужна». Я согласился сходить на танцы в обмен на контрольную. Через месяц она ушла из кружка. И я бы тоже ушел, если бы хореограф не сказала, что стены от хохота сотрясаются, когда я танцую, что это не мое. Остался только из вредности», — вспоминает Алексей Литвинов.

Сегодня. — 2008. — 25 сент. — С. 10.

В. Гальперін

ДО НАРОДНИХ ДЖЕРЕЛ СЛОБОЖАНЩИНИ

70-РІЧЧЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ НАРОДНОЇ ТВОРЧОСТІ

Пропонуємо читачам газети розмову нашого кореспондента з директором ХОЦНТ В. І. Гальперіним, яка відбулася напередодні свята.

— Центр засновано в червні 1938 року як обласну базу самодіяльного мистецтва. Обласним будинком народної творчості він став у наступному році внаслідок реорганізації, здійсненої рішенням уряду УРСР, — розповідає Володимир Ізраїльович. — 3 грудня 1954-го розташувався на вулиці Пушкінській, 62, в особняку, відомому у Харкові як міська садиба купця В. С. Стрекалова. (До речі, ця примітна споруда — пам'ятка архітектури 1910–1911 років. Після Громадянської війни, в роки становлення радянської влади тут мешкали комуною українські митці. Зокрема, про тривале перебування в цьому будинку незабутнього Олександра Довженка свідчить пам'ятна дошка на фасаді). За сім минулих десятиліть наш заклад неодноразово змінював свою назву, проте сутність його діяльності залишалася незмінною — допомагати народним талантам, зберігати традиційну культуру. Вимушеною перервою в його роботі була хіба що тимчасова евакуація німецько-фашистськими загарбниками Харкова під час Великої Вітчизняної війни. Але через місяць після визволення міста було відновлено роботу Будинку народної творчості.

— Сьогодні ХОЦНТ — це...

— Науково-дослідний, організаційно-методичний та культуротворчий заклад, один із провідних осередків духовності, оберіг народних звичаїв і традицій, збагачувач національних скарбів на теренах Слобожанщини.

<...>

— Знаю, що поле діяльності Харківського обласного центру народної творчості досить широке і розмаїте...

— Назву лише напрямки нашої роботи: впровадження інноваційних методик у сферу дозвілля, надання методичної і практичної допомоги клубним установам у підготовці та проведенні культурних заходів та акцій, відродження і збереження традиційних жанрів народної творчості, відродження художніх народних промислів та ремесел і, звісно, підтримка народних майстрів, підвищення кваліфікації фахівців клубних установ області, інформаційно-видавнична діяльність. І це ще далеко не все, як ви розумієте, над чим ми працюємо.

<...>

— У своїй повсякденній роботі спеціалісти спираються на творчий актив.

— Відрадно, що в їх числі немало провідних учених, викладачів творчих вузів. Дехто працює за сумісництвом, хтось вважає своїм обов'язком допомагати Центру народної творчості. Хочу назвати заслуженого діяча мистецтв України, кандидата мистецтвознавства **В. М. Осадчу**, доктора мистецтвознавства **В. М. Откидача**, кандидата історичних наук **З. І. Алфьорову**, кандидатів педагогічних наук **Ю. М. Нагорного** та М. О. Семенову. Успішно співробітнічаємо і з творчими спілками, вузами, театрами, бібліотеками Харкова та області. Зокрема, не байдужі до нас заслужений художник України **В. Г. Грицаненко** та творча група «Буриме»... <...>

— Чи дослухаються в поважних кабінетах обласної влади до ваших прохань, турбот?

— Роботою Центру постійно опікується і надає всіляку допомогу управління культури і туризму Харківської облдержадміністрації й особисто її начальник — заслужений діяч мистецтв України Ніна Антонівна Супруненко. Постійно підтримуємо контакти з постійною комісією обласної ради з питань культури, історичної спадщини, духовності та національних меншин заслуженою артисткою України Людмилою Григорівною Омельченко (до речі, колишньою співробітницею ХОЦНТ).

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008. — 25 верес. — С. 10.

ЧОМУ «ДНІ ТУРБІНИХ» ПОХОВАЛИ ВЕСНУ «БЕРЕЗОЛЯ»

5 жовтня 1933 року Олександр Степанович Курбас, художній керівник і режисер театру «Березіль», Наркоматом освіти УРСР був звільнений із роботи за націоналістичну діяльність. Цю дату прийнято вважати початком розгрому «Березоля». Вранці 6 жовтня Курбас поїхав до Москви, де друзі влаштували його працювати у Єврейському та Малому театрах. Але ніщо вже не могло його врятувати. 25 грудня 1933 року в Москві і заарештували, а 3 листопада 1937 року видатний режисер новітнього українського театру був розстріляний. <...>

<...>

Це було, було! За наказом «залізного наркома» Миколи Єжова, улюбленця Сталіна, восени 1937 року до всіх таборів вилетіли Особливі трійки для «розчищення занадто великих скупчень «ворогів народу», введення жорстокішого режиму утримання в'язнів». На Соловках «зайвих» мешканців острова сортували: фізично міцніших переправляли на роботи в інші табори, а слабших — косили з кулеметів над величезними ямами або вивозили в море баржами, які ніколи не поверталися до берегів...

Сьогодні Україні повернене чесне ім'я талановитого режисера, фундатора українського професійного театру О. С. Курбаса. Фасад українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка в Харкові, який колись іменувався «Березіль», тепер прикрашає меморіальна дошка. В **Державній академії культури** проходять Курбасівські читання.

На 13-му міському цвинтарі в Харкові похована дружина славнозвісного режисера В. М. Чистякова, у січні 1993 року відбулося перезахоронення праху матері Олександра Степановича Ванди Адольфівни з 2-го кладовища на 13-те. Протягом усього його творчого життя вони були пліч-о-пліч із ним. Могили митця немає, але із Соловецьких островів до Харкова доставлена земля, що символізує прах Леся Курбаса.

Слобід. край. — 2008. — 11 жовт. — С. 21.

Л. Тома

ДУМА ПРО ТАРАСА БУЛЬБУ

Український кінематограф, який в останні роки немов просинається із затишного летаргійного сну, поповнився ще одним фільмом — художньою телевізійною стрічкою «Тарас Бульба» за безсмертним твором М. В. Гоголя. Відрадно, що до його створення має пряме відношення і наш земляк-харків'янин — відомий український письменник Леонід Тома. З ним і зустрівся кореспондент «Слобідського краю».

— Перш ніж узятися за сценарій фільму, ви пройшли неабияку школу як драматург...

— У 2002 році на сцені Запорізького академічного муздрямтеатру була здійснена постановка моєї п'єси «Нестор Махно», яка по тому йшла і на головній сцені України в Київському академічному театрі імені І. Я. Франка. Через два роки харків'яни мали змогу побачити мою другу роботу — п'єсу «Собор». Її поставив відомий режисер **Ігор Борис** на підмостках театру імені Т. Г. Шевченка. У минулому році на Хортиці була поставлена ландшафтна вистава «Тарас Бульба», яку я написав за однойменним твором М. В. Гоголя. А до цього я переклав з російської та польської мов більше двадцяти п'єс, які йшли в театрах Харкова та Запоріжжя.

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008 — 14 жовт. — С. 7.

О. Гава

В ЦИХ СТИНАХ СЛОВО ШАНУЮТЬ РІДНЕ, АБО СВЯТО З ПРИСМАКОМ ГІРКОТИ

УКЦ «Юність» — 15 літ! Створений у перші роки незалежності України, він став носієм національної культури, хранителем культурної спадщини, гостинним домом для національно-культурних товариств. Його двері гостинно відчинені для всіх верств населення, для людей різного віку і національностей. А дата, звісно, змушує озирнутися на пройдений шлях, поговорити про сьогодення та плани на майбутнє.

Отож саме з приводу 15-річчя Харківського українського культурного центру «Юність» і зустрівся наш кореспондент з його директором, заслуженим артистом України О. В. Гавою. <...>

— Ноша, яку УКЦ «Юність» узяв на свої плечі, здається непосильною. Адже стільки доводиться охоплювати своєю роботою. До того ж вона з року в рік ще й зростає, повниться новими цікавими культурно-освітніми задумками, до яких колектив ставиться творчо і заповзято.

— А як же інакше? Хіба ж вилучиш щось, приміром, із розділу заходів «Україна. Літопис. Державотворення», де все досить важливе. Так, до Дня Соборності провели святковий вечір «Навіки разом», до Дня Перемоги — концерт «Тобі наша шана, визволителю», до Дня Конституції України — урочистий вечір «Основний закон держави», до Дня визволення Харкова — концерт-вітання «Мелодії мого міста», до Дня державного прапора України — літературно-музичний вечір «Держави символ головний», до Дня незалежності України — святковий вечір «Батьківщина в нас одна». Звісно, не забули ми і про свято українського козацтва, яке традиційно проводиться на Покрову, і про відзначення Дня української писемності та мови...

<...>

— Чув, що цього року ви започаткували ще один доволі цікавий конкурс. Чи я помиляюсь?

— <...> Це фестиваль-конкурс аматорського відео і фото. Вже повним ходом іде перший (відбірний) етап. Ми разом з нашим обласним телебаченням уже переглядаємо надіслані твори. Голова журі **Дмитро Якович Головачов**. Він — режисер-постановник, завідуючий кафедрою телебачення **Харківської державної академії культури**. Змагатимуться учасники у двох вікових категоріях: до 16 років і старші, другий етап відбудеться 24 жовтня — проведення урочистої церемонії заключної частини фестивалю-конкурсу. Будуть показані кращі відеофільми і фотороботи. Переможців відзначать у трьох номінаціях: «Моя Слобожанщина», «З посмішкою за плечима» та «Ми — молоді!». Але, гадаю, в ході змагання у нас можуть з'явитися ще кілька номінацій — усе залежатиме від поданого матеріалу.

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008. — 16 жовт. — С. 7.

И. Можейко

ВСЕ НАШИ ПЕСНИ — НА ДОБРО

Городской театр народной музыки Украины «Обереги» доказывает эту мысль каждым своим выступлением.

Уникальная ситуация: 30 профессиональных музыкантов и певцов исполняют народные песни и народную музыку. И не эпизодически — от случая к случаю, а регулярно, имея полноценный репертуар. Этот коллектив был создан в 1992 году и называется «Городской театр народной музыки Украины «Обереги». Его руководитель, заслуженный деятель искусств Украины композитор Юрий Алжнев, создавая коллектив, руководствовался желанием показать все то богатство, которое заложено народом в музыке. <...> Вместо ответа на вопрос «С чего все начиналось?» Юрий Алжнев смеется: «С любви... а потом были Надежда... и Вера» и представляет мне фольклориста театра, заслуженного деятеля искусств Украины **Веру Осадчую**. «Театр существует благодаря Евгению Петровичу Кушнареву, — рассказывает Юрий Алжнев. — Он тогда был мэром Харькова. Именно он поставил печать на документах. Мы собрались в 1991 году, начали делать программу, депутаты послушали и приняли решение о создании нашего коллектива в качестве муниципального». С тех пор «Обереги» можно услышать и на городских праздниках, и на фестивалях, и на самостоятельных концертах.

Это коллектив, уникальный не только своей «заслуженностью» (в нем поют четыре заслуженных артиста Украины), не только тем, что в нем объединены лучшие музыкальные силы Харькова, но, в первую очередь, тем, что его участники пытаются передать красоту народной музыки профессионально — профессиональным исполнением, профессионально поставленными голосами, с профессиональными аранжировками. «Этим наш коллектив отличается от многих других, исполняющих народную музыку, — говорит Вера Осадчая. — Сейчас многие хотят представить народную музыку как развлекаловку, а мы представляем ее как серьезное музыкальное произведение, которое блестяще оркестровано и профессионально исполнено. Мы стремимся дать понять нашим слушателям, что сейчас XXI век, а не XVIII век или первая половина XIX века, как почему-то принято навязывать. Мы не поем народные песни так, как их исполняли в XIX веке, но при этом главная задача — сохранить их невероятную, поистине космическую глубину».

Здесь одну песню могут разучивать и репетировать лет десять, пока не получится так, чтобы она сама лилась. Здесь собирают фольклор разных народов. Здесь ни на минуту не забывают, что это —

театр, поэтому песни не просто поют и играют, в них «врастают», переживая их и стремясь сделать так, чтобы ее пережили и слушатели. «У нас нет сценария, нет режиссера, но, тем не менее, мы — театр, — говорит Вера Осадчая, — у нас представление о народной песне как об искусстве.

В любом случае стараемся сделать так, чтобы на первом месте была музыкальная драматургия.
<...>

Харьк. известия. — 2008. — 18 окт. — С. 21.

А. Анничев.

ДРОЖАТ, ГОТОВЫ ГРЯНУТЬ СТРУНЫ!

С 29 ноября по 6 декабря в Харьковской средней специализированной музыкальной школе-интернате развернется творческая деятельность XV международного фестиваля исполнительского мастерства «Музыка — наш общий дом».

Хорошо зарекомендовавший себя международный смотр-конкурс сегодня получает множество заявок на участие не только из стран ближнего зарубежья, но также из Германии, США, Великобритании. Традиционно ожидаются выступления юных музыкантов из разных городов Украины, России и Беларуси.

<...>

Афиша XV фестиваля делится на семь творческих программ по разным видам музыкального искусства. Тонких ценителей хорового пения ждет встреча с уникальным явлением — харьковским хором мальчиков под управлением Алексея Кошмана. Порадует программа **Академического хора Харьковской академии культуры**, руководимого заслуженным деятелем искусств Украины **Василием Ирхой**. <...>

<...>

Время. — 2008. — 22 нояб. — С. 4.

С. Анатольева

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНИКИ ТАНЦУЮТ И ПОЮТ, ДА ЕЩЕ КАК!

Заключительный этап смотра-конкурса народного творчества работников железнодорожного транспорта Украины проходил в Харькове.

<...>

<...> Безупречными были, как всегда, выступления лауреата Международных конкурсов образцового духового оркестра Южной железной дороги, ансамбля бального танца «Горизонт» [руководитель **А. Литвинов**] и студии эстрадного вокала «Экспресс». <...>

<...>

Веч. Харьков. — 2008. — 23 окт. — С. 4.

И. Можейко

БУРИМЕ, ВАН ГОГ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ ЛЮБВИ

26 октября в выставочном зале «Радмир Экспохолл» состоялось широкомасштабное действо — презентация уникальной книги **Влада Яновского*** «Утопия Ван Гога» и проекта «Цивилизация любви» не менее уникального творческого объединения художников «Буриме».

Такого в Харькове еще не было — в этом сошлись все, кто пришел в тот день в «Радмир Экспохолл». Размах, организация и уровень подготовки действа поражали. Огромный зал площадью 1000 квадратных метров, 13 огромных полотен по его периметру (максимальный размер одного — 3 на 3 метра), великолепный джаз и около 800 человек, которые перемещались от работ к проектору, где демонстрировались фильмы о группе «Буриме», а затем — к столам, где присутствующих угощали абсентом, или к другим столам, где можно было увидеть главную «виновницу торжества» — книгу «Утопия Ван Гога». В центре зала, как символ и венец всего, стоял Желтый стул Винсента, а участники группы «Буриме», одетые в одинаковые футболки, под вспышками фотоаппаратов и пристальными «взорами» видеокамер начинали творить очередной коллективный шедевр. Заложив основы, они

---

* Лидия Стародубцева (прим. уклад.).

уступили кисточки и палитры всем желающим — и к концу вечера на свет появился новый плод совместного творчества. Это характерно для «Буриме» — в разное время в это объединение входило до 20 человек, и для них совместное творчество в рамках одной работы — не исключение, а скорее правило. И это при том, что каждый обладает собственным почерком, собственной ярко выраженной индивидуальностью и собственным кредо. Эстет Александр Шеховцов, колорист Александр Лысенко, поэт и философ **Валентин Грицаненко**, создатель уникальной мозаичной цветописси Олег Лазаренко... А вместе — проекты, выставки, поездки. На сегодня это уникальный случай: объединение художников, просуществовавшее более 15 лет (при том, что «рекорд» в мировой практике — семь лет). «Этот удивительный синтез, удивительная общность непохожих друг на друга художников, слившихся в одном конгломерате, восхищает, — говорит заместитель директора Харьковского художественного музея Лариса Абраменко. — Они нашли какие-то точки соприкосновения и, сохраняя свой индивидуальный изобразительный язык, в то же время сходятся во взглядах на мир, на пути поисков гармонии и красоты этого мира».

Об этом дне художники мечтали долго, ведь работу над проектом «Цивилизация любви» они начали восемь лет назад. Но выставить в Харькове огромные полотна, написанные за это время, не удавалось — в городе не было ни одного выставочного зала, где такие вещи можно экспонировать. Но если мечтать упорно и настойчиво, то все обязательно сбудется — буримисты в этом твердо уверены. «Мы, конечно, не ожидали такого размаха: сегодня — это подведение итогов очередного этапа, — говорит лидер группы Александр Шеховцов. — Я счастливый человек. Не только потому, что сбылась мечта, но и потому, что у меня были минуты сотворчества, соединения усилий, понимания. А праздник... Счастье художника еще и в том, что он может устроить себе праздник, когда захочет».

«Самое главное сегодня — это не наша выставка, а презентация книги, — считает Валентин Грицаненко. — Это не потому, что книга о нас. На самом деле она — о творческом процессе, просто написана на основе нашего творчества. Все, что было до того, это систематика и какой-то начальный этап обобщения, а «Утопия Ван Гога» — это глубочайшие раздумья и философская аналитика. Аналогов по современному искусству не только в Харькове, но и в Украине нет.

Все хорошо, но остается единственный вопрос: при чем здесь Ван Гог? Почему, выходя к публике, в качестве лозунга Александр Шеховцов выкрикнул: «Наш бог — Ван Гог»? Ответ на этот вопрос — в высказывании самого Винсента Ван Гога, давным-давно написавшего: «Все больше и больше убеждаюсь я в том, что одному изолированному индивидууму не под силу создать картины, которые должны быть написаны для того, чтобы современная живопись стала всецело сама собой и поднялась до высот, равным священным вершинам, достигнутым греческими скульпторами, немецкими музыкантами и французскими романистами. Эти картины, видимо, будут созданы группами людей, которые сплотятся для претворения в жизнь общей идеи».

Харьковские буримисты нашли эту идею, сплотились и претворяют ее в жизнь.

Харьк. известия. — 2008. — 28 окт. — С. 9.

Б. Колногузенко

СЕКРЕТ ЕГО МОЛОДОСТИ — «ЗАПОВІТ»

3 ноября в 18.00 в Большом зале Харьковского академического театра оперы и балета им. Н. В. Лысенко начнется праздник хореографического искусства в честь 60-летнего юбилея и 40-летия творческой деятельности народного артиста Украины, профессора, академика **Бориса Колногузенко**.

Признаюсь, я была изумлена при встрече с «мэтром современного народного танца». Декан факультета хореографического искусства **академии культуры**, основатель кафедры народной хореографии и бессменный руководитель лауреата многочисленных международных и национальных конкурсов ансамбля «**Заповіт**», Борис Колногузенко оказался обаятельным смуглым красавцем брюнетом, с офицерской или же (что скорее всего) сценической геройской выправкой. Кабинет, где мы разговаривали, это образцовый «музей боевой славы» (стены его украшают медали, дипломы, памятные статуэтки-бренды конкурсов и фото), с той существенной оговоркой, что редкий музей за 18 лет пополняется столькими драгоценными экспонатами.

— Борис Николаевич, слышала, что корни вашего фольклорно-украинского творчества имеют непосредственное отношение к вашей родине — Кубани.

— Конечно, это ведь очень артистичный, яркий край. Мои предки охраняли юг России от турок, и я ощущаю себя кубанским казаком, потомком тех вольных духом переселенцев, которые бежали от крепостного рабства. Танец и песня разных, очень талантливых народов — украинцев, русских,

кавказцев — буквально с детства наполняли мою жизнь. Моя бабушка была носителем высокой культуры в ее патриархальном, христианском понимании. Только один раз от нее я услышал грубое слово — когда упомянули Сталина. Она знала уйму песен, которые исполняла с огромным артистизмом. Танцевать я всерьез начал, когда водил младшего брата в танцшколу. Только он с танцами быстро «завязал», а я вот все не останавлиюсь. Такое вот у меня «наследство» по линии семьи.

— От общения с вами у меня складывается впечатление, что вы еще и немножко историк, краевед и фольклорист?

— У меня только одно образование — балетмейстерское, но, кстати, эта профессия обязывает к не меньшей эрудированности, нежели режиссерская. Хотя был вариант — факультет журналистики. Я входил в Союз молодых поэтов Кубани, но после одного случая писать как-то расхотелось. Мое первое впечатление от пребывания в Советской армии запечатлелось в тетрадке стихов под названием «Размышления над статьями устава». У нас на Кубани, знаете ли, не принято было рыться в чужих вещах, поэтому я и не подозревал, зачем меня вызвал замполит. Немало был удивлен, когда он спросил о моих взглядах и вынул из стола злосчастную тетрадку. Спас меня в том застойном 1971 году подполковник, начальник воинского ансамбля. А то б и не танцевал я, и не ставил...

— Вы учились в Краснодарском институте культуры, выступали и осуществляли постановки в легендарном Государственном Кубанском казачьем хоре, в знаменитых ансамблях Черноморского и Тихоокеанского флотов. А как оказались в Харькове?

— Мой первый приезд в Харьков был связан с устройством в труппу театра оперы и балета. В. Гудименко тогда оценил и мою классическую подготовку, и прекрасное, как он отмечал, «чувство позы» — за год работы я получил несколько сольных партий, успел что-то поставить «на стороне», был замечен как педагог училища культуры. Намечалось продолжение профессионального роста, но я затосковал по дикому буйству народного танца и уехал. Вернулся в Харьков спустя время, но не в театр, а в институт травматологии. После травмы позвоночника, черепа и мозга с харьковскими докторами я просто заново учился жить, дышать и ходить. Как-то в парке ко мне подошла старая знакомая — методист областного дома культуры — и упросила помочь ансамблю танца управления железной дороги подготовиться к ответственному концерту. Хотя я буквально едва передвигался и показывал только руками, наше сотрудничество имело успех и продолжение. Я воскресил ансамбль «Жаворонок», а «Жаворонок» воскресил меня.

— Просто какое-то второе рождение! Но впоследствии вы создали и свой коллектив — на базе курса в академии культуры. Его название «Заповіт», очевидно, не случайно. В этом слове есть энергетика берега. Из каких составляющих, по вашему мнению, складывается успех вашего ансамбля?

— Из дисциплины, атмосферы коллектива единомышленников, преемственности школы: мои нынешние толковые коллеги, которых ни на кого не променяю — в прошлом самые талантливые мои ученики (прежде всего назову **Карину Островскую**, которой доверяю в работе как себе). Стараюсь своим примером стимулировать творческий коллектив — от студентов до концертмейстера, чтобы работать не за стипендию и зарплату, а «на результат». Я имею на это право, так как сам тружусь на этом факультете и для факультета более других. А лучшего стимула, чем выступления, новые награды, творческие впечатления, для моих коллег и не нужно. Бывает совсем неведомо — и вспоминаются пророческие слова Саши Черного: «Работай, работай, работай, и будешь с уродским горбом...». Но — не поверите — все равно лечусь этим же противоядием. Захожу в репетиционный класс — и снова небеса проясняются, все распри забываются. По существу, за столько лет моя работа — это уже способ жизни.

— В профессии вы однолюб? Хореография и педагогика не оставляют времени на досуг?

— У меня вышло 20 книг — о профессии, о наших гастрольных впечатлениях и маршрутах. Последняя — о поездке в Париж. Помимо литераторства, у меня есть склонность и к искусству фотографии. До сих пор не могу объяснить, как я, не профессионал, мог обойти со своими пейзажами фотографии других претендентов, завоевав второе место на общегородском конкурсе! Наверное, это профессиональное умение выстраивать кадр, чувство колорита, ощущение образа, скрытого в природе.

— Какие самые запомнившиеся награды в вашей жизни?

— Их множество, но есть предмет особой гордости. Ни в одной стране такого конкурса, как Национальный конкурс народного танца им. П. Вирского, не существует. По приказу Минкультуры Украины участники проходят отбор в турах по областям, потом — на уровне региона и, наконец, в Киеве. Если ты занял первое место в конкурсе им. П. Вирского, это значит, что коллектив — № 1 в масштабе страны. На первом конкурсе мы из двух теоретических номинаций заняли два первых места. Второй конкурс длился полтора года, в нем принимало участие 740 коллективов — и мы снова взяли те же номинации. Очень почетно было в 2007 году представлять Украину в Москве на всемирном фестивале профессионального народного танца. Впервые Украина с такого конкурса привезла столь почетные

награды — 2-я и 3-я премии в разных номинациях. Международное жюри конкурса танца народов мира «Радужная Терпсихора» ради нас даже нарушило положение, два года (в 2004-м и 2006-м) вручая нам Гран-при. Моя личная гордость — главный приз конкурса хореографов в Порто (Португалия). Тесное сотрудничество связывает нас с Испанией, «Заповіт» видели в Париже, Венеции, Праге.

— Что вы чувствуете, когда возвращаетесь с гастролей, привозя на родину очередную награду?

— Ну, я вообще счастливый человек! Имею возможность выезжать, смотреть другие страны. Но жить хочу в Украине, поэтому с радостью всегда возвращаюсь. Однако есть и грустное наблюдение: чествования футболистов, выигравших отборочный матч, у нас всегда важнее, чем встреча завоевывающего международные дипломы коллектива «Заповіт». Счастливое исключение — городское управление культуры. От него в последнее время получаем и поддержку, и благодарность.

— Борис Николаевич, как человек, столько лет отдавший прекрасному искусству танца, скажите, с какой стихией вы бы его сравнили?

— Танец — это движение души. Для меня танец — жизнь. Хотя я радуюсь многим проявлениям жизни и помимо танца: улыбке сына и любимой жены, грации скачущего коня, гордому абрису казацкой сабли, цветущему лугу. Главное в жизни, как и в танце — гармония.

Беседовала Ю. Коваленко

Харьк. известия. — 2008. — 30 окт. — С. 9.

Я. Чепурной, Л. Ильич

ПРАВДА О ГОЛОДОМОРЕ: ПОКА У КАЖДОГО СВОЯ

О причинах искусственного голода в Украине 1932–1933 гг. до хрипоты спорят историки и ломают копья политики. Главный камень преткновения — был ли голодомор геноцидом украинского народа по этническому признаку или следствием неумелых попыток советского руководства управлять экономикой большой страны.

Доктор исторических наук, профессор ХНУ им. В. Н. Каразина **Владимир Калиниченко** [заведующий кафедрой истории Украины и всемирной истории **ХГАК**] уверен: непосредственная причина голодомора — тотальный вывоз хлеба из села.

— Но главная причина — антикрестьянская политика большевистского руководства во главе со Сталиным, которая заключалась в насильственной, скороспелой политике сплошной коллективизации крестьянских хозяйств, — говорит историк. — При этом идея коллективизации лежит в основе коммунистической идеологии. То есть Сталин ничего не придумывал — он только немилосердно жестоко воплощал в жизнь коммунистическую идею.

Неудивительно, что самые радикальные оппоненты подобных выводов — коммунисты. Второй секретарь Харьковского обкома КПУ Алексей Перепелица утверждает: причины голода носили природный характер.

— На территории Слобожанщины в 1902 году во время голода умерло 200 тысяч человек. Был ли тогда геноцид? Голод зависел прежде всего от того, что мы находимся в зоне рискованного земледелия. И у нас с периодичностью в 7–11 лет происходили серьезные недороды. За два года до «голодомора» земля была практически иссушена. Люди сеяли и получали урожай, который не компенсировал даже посевное зерно.

Однако многие свидетели тех страшных событий утверждают, что 1933 год был на редкость урожайным.

— Дело в том, что Сталин и его окружение руководствовались тем, что Украина должна дать столько хлеба по заготовкам, которое составляло товарную часть, — считает Владимир Калиниченко.

<...>

<...>

— Геноцид украинского народа имел место, — настаивает Владимир Калиниченко. — Перепись 1926 года зафиксировала в границах СССР значительную часть украинцев — 19,7 % (31,5 млн. человек), в 1937-м — уже 17,5 % (28,1 млн. человек). То есть сокращение — 3,4 млн. человек. Голодомор 1932–1933 гг. зацепил регионы, где жили в основном этнические украинцы — Украину, Кубань, Юг Сибири. Дело в том, что Сталин и его руководство с тревогой наблюдали за пробуждением национальной сознательности украинцев в 1920-х годах. Поэтому, параллельно с социальной задачей (сломать хребет крестьянству), была поставлена цель разгромить украинское национальное возрождение, чтобы не допустить сепаратизма.

Веч. Харьков. — 2008. — 22 нояб. — С. 20.

ПРЕЗИДЕНТ НАГОРОДИВ ДОСЛІДНИКІВ ГОЛОДОМОРУ

Президент України Віктор Ющенко вручив нагороди за вагомий особистий внесок і подвижницьку діяльність, спрямовану на висвітлення правди про Голодомор 1932–1933 років. <...>

<...>

Орден «За заслуги» III ступеня нагороджені: Олександр Рідний — скульптор, автор Меморіального комплексу жертвам Голодомору 1932–1933 рр., відкритого під Харковом; Василь Боровий — письменник, дослідник Голодомору 1932–1933 рр.; **Володимир Калініченко** — завідувач кафедри історії України ХНУ імені В. Н. Каразіна, [завідувач кафедри історії України та всесвітньої історії ХДАК].

<...>

Слобід. край. — 2008. — 27 листоп. — С. 2.

Ю. Полякова

СЕРГЕЙ ГОРДЕЕВ: «Я УТВЕРЖДАЮ — ЖИЗНЬ ПРЕКРАСНА!»

Ети слова, вынесенные на афишу, стали камертоном состоявшегося 24 ноября в Доме актера творческого вечера заведующего кафедрой режиссуры **Харьковской государственной академии культуры** (ХГАК), профессора, кандидата искусствоведения, заслуженного деятеля искусств **С. И. Гордеева**, приуроченного к его 60-летию.

Юбилей бывает разный. Этот был наполнен шутками, весельем и молодым азартом. Непринужденная атмосфера царила уже в фойе Дома актера, где студенты создали маленький «Музей С. И. Гордеева»: среди экспонатов — старенькая пишущая машинка, афиши курсовых спектаклей, пиджак с розой в петлице... Так что неудивительно, что даже представители власти забывали о том, в качестве кого они тут находятся, и вместо торжественных речей начинали петь романсы и читать стихи.

Так было и в те далекие годы, когда он учился сначала в Ярославском театральном училище (1967), затем — в Харьковском институте искусств им. И. Котляревского (1972). Так было и после нескольких лет работы в ТЮЗе, когда он в 1976 году стал преподавателем Харьковского института культуры (теперь — Харьковская государственная академия культуры). Как известно, С. И. Гордеев — не только режиссер и педагог, но и автор многочисленных статей, учебных пособий, монографий, посвященных творчеству и педагогической деятельности Леся Курбаса и Валентины Чистяковой, роли театра «Березиль» в становлении и развитии украинского актерского искусства, проблемам телережиссуры, режиссуры праздников и обрядов. О его плодотворной научной и педагогической деятельности говорили на юбилее и коллеги по кафедре — режиссеры **Ф. Чемеровский**, **В. Гориславец**, и руководство академии — первый проректор **Н. Н. Канистратенко**, проректор по научной работе **Н. Н. Кушнаренко**.

Вручение почетных грамот от городского и областного управлений культуры, образования и науки и от Союза театральных деятелей Украины чередовалось с красочными эстрадными номерами. Выступали театр цыганской песни «Очи черные», вокальный ансамбль «Мелос», театр современного танца «Ассорти» и другие. Тряхнув стариной, спела цыганский романс заслуженная артистка Украины **Людмила Кудрич** — заведующая кафедрой эстрадного пения ХГАК. Актеры театра «Мадригал» исполнили отрывок из мюзикла «Дон Жуан» (руководитель театра **А. Настаченко** — тоже ученик С. И. Гордеева). Вечер вели сменяющие друг друга выпускники — от первых (1978) до тех, кто покинет стены академии в наступающем 2009 году. И все они говорили о непрестанном творческом горении, о стремлении поделиться с учениками не только знаниями, но и душевным теплом. Эта готовность помочь, этот постоянный творческий поиск привели на юбилей Мастера людей, на первый взгляд далеких от искусства, таких, как директор Харьковского колледжа текстиля и дизайна А. А. Ермоленко или ректор Славянского университета Н. Х. Раковская. С. И. Гордеев не раз помогал им в организации праздников (гордеевские сценарии славятся далеко за пределами Харькова), благодаря ему в колледже создан театр моды и прически. А поздравительные телеграммы из Москвы и Ярославля, Киева и Днепропетровска говорили о давних и крепких связях юбиляра со многими учебными заведениями и творческими коллективами.

В конце вечера на сцену торжественно внесли торт с 60-ю свечками. И загадав желание, С. И. Гордеев задул их вместе со своими учениками, бывшими и нынешними, теми, кто уже прочно вошел в украинское искусство, и теми, кому еще только предстоит искать в нем свои пути. Не знаем, что пожелал себе Мастер, а мы пожелаем ему творческого вдохновения еще на долгие-долгие годы.

Харьк. известия. — 2008. — 27 нояб. — С. 9.

«МУЗЫКА — НАШ ОБЩИЙ ДОМ»

Под таким названием в Харьковской средней специализированной музыкальной школе-интернате (ХССМШИ) открылся XV международный музыкальный фестиваль исполнительского искусства.

Программа фестиваля состоит из семи концертов. Здесь звучат известные хоровые коллективы — лауреат международных фестивалей хора мальчиков ХССМШИ под руководством А. Кошмана и **Академический хор Харьковской государственной академии культуры** под руководством заслуженного деятеля искусств **В. Ирхи**. <...>

<...>

В открытии фестиваля приняли участие лауреаты международных конкурсов Валерий Соколов (скрипка, Великобритания) и Андрей Белов (скрипка, Германия).

<...>

Харьк. известия. — 2008. — 2 дек. — С. 13.

Ю. Хомайко

ТАКОЙ НЕРАДОСТНЫЙ ПЕЙЗАЖ

На прошлой неделе завкафедрой режиссуры нашей **Академии культуры Сергей Гордеев** пригласил меня в Дом актера на свой творческий вечер под названием «Я утверждаю: жизнь прекрасна!». Не правда ли, в наше время, когда отовсюду только и слышишь: «Кризис, кризис, кризис», такое утверждение звучит весьма вызывающе? Вызов, мне кажется, не только оправдан, но и полезен для общества с терапевтической точки зрения. Потому что Гордеев — человек, состоявшийся как театральный деятель, как педагог, как ученый. Отметив свое шестидесятилетие, он продолжает увлеченно заниматься тем, чем занимался больше половины прожитой жизни: учит молодых людей театральной режиссуре, готовит специалистов массовых праздников и сам эти праздники ставит. У востребованного человека, доказавшего свой профессионализм, нет сейчас оснований ни для апатии, ни для тревоги. Даже если допустить, что кризис может негативно повлиять на его материальное положение, то он все равно не станет брюзжать и жаловаться на жизнь. Потому что человек, если у него есть любимое дело, а не просто служба ради денег, всегда этим делом живет, а не просто выживает в ожидании какой-то манны небесной, которую ему, может быть, ниспослет — конечно, не Господь Бог, а кто-нибудь с самого верха власти. Причем, власти, которую такой брюзга постоянно ругает и, тем не менее, на нее уповаet. Когда я говорю о полезности позиции Гордеева с терапевтической точки зрения, то имею в виду пример, подаваемый им студентам, а также обществу в целом, где явно заметен дефицит оптимизма. А он, в чем я глубоко уверен, только усугубляет кризис, затягивает и осложняет выход из него.

<...>

Пятница (Харьков). — 2008. — 4 дек.

Ю. Хомайко

ОН УТВЕРЖДАЕТ: ЖИЗНЬ ПРЕКРАСНА

Сегодня, когда в украинском обществе не без известных причин превалируют апатия, тревога, неудовлетворенность происходящим и неуверенность в завтрашнем дне, название, которое дал своему творческому вечеру в Доме актера заслуженный деятель искусств Украины **Сергей Гордеев** — «Я утверждаю: жизнь прекрасна!» — производит впечатление определенного вызова. Да, прекрасна, несмотря ни на что! Прекрасна, потому что человек сам ее такой для себя сделал и продолжает делать. Он ощущает, что реализовал свои возможности и состоялся как личность, поскольку 40 из 60-ти прожитых лет занимался любимым делом — режиссурой, театральным искусством, и половина жизни отдана педагогической и научной деятельности.

Педагогической деятельности С. И. Гордеева было уделено основное внимание на его творческом вечере. То есть, конечно, вспоминали и то, что ей предшествовало. Как начинался путь юбиляра в искусство на актерском факультете Ярославского театрального училища, продолжался на режиссерском факультете Харьковского института искусств (туда ему настоятельно советовал поступить сам учившийся здесь ярославский руководитель курса В. И. Цветков), потом была работа в театре юного зрителя, филармонии... Но все-таки по-настоящему Гордеев обрел себя и получил прекрасные возможности реализовать многочисленные способности и применить полученные знания в **Харьковской государственной академии культуры**.

Он начал преподавать на кафедре режиссуры в академии, когда она еще была рядовым институтом и выпускала руководителей самодеятельных коллективов. Это уже потом из ее стен стали выходить режиссеры, вполне способные ставить спектакли в профессиональном театре, режиссеры телевидения, хореографы, специалисты в области эстрады и массовых праздников. И ко всем этим нововведениям самое непосредственное отношение имеет С. И. Гордеев, возглавлявший кафедру в 1987–1990 гг. и с 1996 г. по сегодня.

Вечер, сценарий которого разработали ученики Сергея Ивановича, был построен таким образом, что на сцене перед собравшимися в зале прошли не только с поздравлениями, но и со своего рода творческими мини-отчетами выпускники всех курсов, которые вел Гордеев, начиная с 1978 года. Сначала интервалы между выпусками были четыре года, потом пять (к подготовке специалистов стали относиться основательнее), а потом вдруг разрыв сузился до трех лет. Это означало, что опытный педагог стал вести одновременно два курса (сейчас, например, у него 5-й и 3-й). Они объединены в режиссерской мастерской Гордеева, на базе которой создан студенческий театр «Академия», награжденный в 2006 году дипломом лауреата X международного фестиваля «Земля. Театр. Дети» за профессионализм и яркое сценическое воплощение киноповести Александра Довженко «Зачарованная Десна».

Тут следует заметить, что юбилейному вечеру предшествовал творческий отчет выпускников и студентов режиссерской мастерской профессора С. И. Гордеева, длившийся с 4 по 12 ноября. Разумеется, там была полностью показана и «Зачарованная Десна».

Выпускник 1982 года **Владимир Саган**, сам уже ныне доросший до заведующего кафедрой театрального искусства Луганского государственного института культуры, привез свой спектакль «Хто винен?» по мотивам пьесы И. Карпенко-Карого «Безталанна». Из следующего выпуска (1986 года) известным человеком в театральных кругах Харькова стал **Алексей Настаченко** — руководитель театра «Мадригал» при заводе «ФЭД», лауреат муниципальной премии 2002 года. Он отчитался большим музыкальным спектаклем «Дон Жуан». Выпускник 2005 года **Алексей Рудько** показал, как он умеет работать с актером на примере сочиненного им же спектакля «Монолог ангела, или Е. Ж.». Чтобы узнать, каким должно быть по-настоящему впечатляющее, динамичное, с использованием спецэффектов эстрадное представление, стоило прийти на спектакль «ПРК, или Те, кого видят в темноте» (режиссеры и исполнители — студенты 5-го курса). Не стыдно было выйти на широкую аудиторию и самым юным воспитанникам Сергея Ивановича — третькурсникам. Да и в самом деле, чего бояться? Их спектакль «Карнавал de la Korso, или Прodelки шарлатана» по мотивам «Принцессы Брамбиллы» Э. Т. А. Гофмана отмечен дипломом лауреата последнего фестиваля «Земля. Театр. Дети» в Крыму.

Возвращаясь к вечеру в Доме актера, хочется особо подчеркнуть, что в каждом выпуске С. И. Гордеева заметны яркие, самобытные личности. Люди вполне состоявшиеся и благодарные за это своему педагогу. Некоторые работают с ним бок о бок в академии. И когда нынешние студенты Сергея Ивановича облачили его в плащ мага и чародея, то это была та шутка, в которой лишь доля шутки. Потому что автору этих строк доводилось видеть не раз беспомощность первокурсников (простите, ребята). И если они уже к третьему курсу начинают работать профессионально, то педагог действительно заслуживает того, чтобы назвать его волшебником.

О том, что С. И. Гордеева знают и уважают за пределами Харькова, в Украине и в России, свидетельствовали многочисленные телеграммы, поступившие в эти дни в его адрес. Из всех хочется особо отметить здесь послание от председателя Национального союза театральных деятелей Украины Леся Танюка и его супруги — директора Центра Леся Курбаса, доктора искусствоведения, академика Академии искусств Украины Нелли Корниенко. В нем подчеркивается еще одна сторона успешной деятельности юбиляра — научная и научно-просветительская. «Ви дорогі нам як людина, що долучилася до благородної справи повернення в суспільну свідомість святих імен нашої культури. Тільки люди чесні, гідні цієї місії, мають мужність займатися такою справою у складні часи. І Ваше дослідження акторського мистецтва Валентини Чистякової, і робота над матеріалами бібліотеки Леся Курбаса — інтелектуального підґрунтя його творчості — внесок у скарбницю української культури», — утверждають Танюк и Корниенко.

«У меня прекрасные студенты...». Люди, которые давно и постоянно общаются с С. И. Гордеевым, поведали, что так он говорит о каждом курсе. Это прекрасно характеризует его отношение к молодым людям, которых он берется учить. И благодаря такому отношению выходит прекрасный результат.

Нова демократія. — 2008. — 5 груд. — С. 13.

ГОТОВИМСЯ К ПРАЗДНИКАМ

В малом зале Харьковского академического театра оперы и балета им. Н. В. Лысенко состоялся III областной фестиваль зимнего календаря «Святовид». Он объединил как представителей харьковских коллективов, так и гостей из Донецкой, Белгородской и Курской областей.

Атмосфера праздника, организованного УКЦ «Юность» и **Харьковской государственной академией культуры**, оказалась действительно новогодней. <...>

<...> Перед зрителями, сменяя друг друга, прошли артистичный вокальный ансамбль лицея искусств №133, профессиональные и эмоциональные ансамбль «**Фарби**» (руководитель — **Г. Бреславец**) и коллектив Червонозаводского дворца культуры (руководитель — Н. Плотникова). Порадовал «тонкой работой» в жанре народной полифонии ансамбль «**Традиция**» (руководитель **П. Смеюха**)... <...>

<...>

«Святовид» позиционируется как семейный праздник, а в семье все дети любимы одинаково, значит, нет побежденных и победителей. Есть канун общих больших зимних праздников!

Харьк. известия. — 2008. — 6 дек. — С. 13.

«СОБАКИ» ПРЕДСТАВИЛИ АЛЬБОМ

На експериментальній сцені Харківського державного академічного драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка Сергій Жадан і гурт «Собаки в космосі» за участю гуртів «Ойра», «Оркестр Че» та «Вертеп» (Дніпропетровськ) презентували диск «Спортивний клуб армії».

<...>

Музичний матеріал був записаний на харківській студії «М. А. Р. Т.» у вересні-жовтні. В записі, крім «Собак у космосі», взяли участь струнний квартет харківського ресторану «Генацвале», фольклорний колектив «Слобожанська горлиця» та ансамбль циганського танцю «Радуга». Крім того, до запису долучились **Галина Бреславец** (гурт «Ойра»), Олег Каданов («Оркестр Че») та Єфим Чупахін («Акустик Квартет»). <...>

Тематично більшість пісень альбому присвячені проблемам соціальної адаптації сучасної молоді й заповнюють собою нішу соціального звучання, що традиційно оминається представниками вітчизняного шоу-бізнесу. Музиканти торкаються питань, актуальних для більшості молодих людей сучасних мегаполісів: безробіття, расизм, реприватизація... Окремо слід згадати тему культурного дозвілля серед студентської та робітничої молоді, що червоною ниткою проходить через творчість колективу. Можна сказати, що з появою проекту молодь українських міст нарешті отримала виразника своїх культурних та соціальних запитів.

Окрім Харкова, проект пройде адаптацію в Києві, Дніпропетровську, Чернігові, Донецьку, Луцьку, Львові та інших містах України.

Харьк. известия. — 2008. — 9 дек. — С. 9.

Э. Бобровицкий

«МАЙСКАЯ НОЧЬ», ПОЧТИ БРОДВЕЙСКИЙ МЮЗИКЛ

Примерно такие же впечатления оставляет музыкальная феерия в двух действиях, поставленная на сцене Запорожского областного академического музыкально-драматического театра им. Владимира Магара, недавняя премьера которой была принята овациями зрителей. Стоит заметить, что это не первое обращение запорожских служителей Мельпомены к произведению Гоголя. В далеких довоенных и послевоенных сороковых именно под режиссурой Владимира Герасимовича тогдашний творческий коллектив театра дважды обращался к «Майской ночи». И вот новое прочтение в стиле бродвейского мюзикла. Сценическая постановка известного харьковского режиссера **Игоря Бориса**, заслуженного деятеля искусств Украины (он уже работал с запорожцами, достаточно вспомнить яркий, запоминающийся музыкальный спектакль о Несторе Махно на подмостках театра), подкупает новизной и авангардизмом. Художница Екатерина Слонова творчески подошла к костюмированию и декорациям сцены, еще один харьковчанин, Геннадий Фролов, написал оригинальное музыкальное оформление и песни, сценография органически сплеталась с хореографией балетмейстера Тамары Бобровой...

Не отступая далеко от оригинала повести, актеры создают на сцене некое модернистское действо, с танцами, замысловатой и утонченной, почти балетной, хореографией и песнопениями в хорошем стиле украинского кантри. И тут же зрители сталкиваются с современными интерпретациями в духе хорошего национального анекдота: тиха украинская ночь, но сало надо перепрятать. Искрометные вставки и реплики героев о цвете кожуха, о «любих друзьях» обращают действие екатерининских времен в современность.

Роли главных героев постановки — Левко в исполнении **Антон Попудренко**, Галина (Наталья Зубик), Голова (Анатолий Сиротенко), Свояченица (**Татьяна Лещева**), Панночка (Олеся Плахоткина), Каленик (заслуженный артист Украины Александр Гапон) — были сыграны высокопрофессионально, а посему выглядели убедительно и колоритно.

И все же, «...знаете ли вы украинскую ночь? О вы не знаете украинской ночи! Всмотритесь в нее! С середины неба глядит месяц. Необъятный небесный свод раздался, раздвинулся еще необъятнее. Горит и дышит он. Земля вся в серебряном свете: чудный воздух и прохладнодушен, и полон неги, и движет океан благоуханий. Божественная ночь! Очаровательная ночь!»

<...>

Таким получился и спектакль, божественным и очаровательным! В нем все оживает: и леса, и пруды, и бескрайние украинские степи, и дремавшее на возвышении украинское село с его неповторимым национальным колоритом, который нельзя спутать ни с чем. И, конечно же, заполняет все пространство «щира українська мова» со всяческими шутками-прибаутками...

Индустр. Запорожье. — 2008. — 11 дек.

В. Волощук

ХАЙ БАНДУРА ДЗВЕНИТЬ, ЛИНУТЬ ЩИРИ ПІСНІ...

У ці грудневі дні обдарованому митцеві, художньому керівникові та диригенту народного ансамблю бандуристів Красноградського районного Будинку культури, заслуженому працівникові культури України Володимирові Волощуку виповнилося 65 літ. Відрадно, що 35 років своєї невтомної роботи він присвятив роботі саме з цим унікальним і самобутнім колективом, який знають, зустрічей із котрим чекають не лише на Харківщині та в Україні, а й далеко за межами нашої держави.

<...>

— Володимире Микитовичу, на початку хотів би від вас дізнатися: як же все-таки стають музикантами?

— Напевно, з відчуття того, що музика в тобі звучить, живе. <...> Я — красноградець, тут закінчив середню школу № 1 імені О. І. Копиленка та музичну школу за класом баяна в чудового педагога Тихона Сергійовича Кондрацького. По тому мав щастя навчатися в Харківському державному музичному училищі імені Б. Лятошинського у класі викладача Ф. О. Білорус. Фаїна Олексіївна по-материнськи піклувалася про мене і допомогла стати професійним диригентом-хормейстером. По закінченні навчання повернувся до рідного міста, працював із колективами художньої самодіяльності РБК, технікуму механізації сільського господарства, експедиції глибокого буріння, середній школі № 1. А потім мене запросили очолити ансамбль бандуристів.

— Не секрет, що він уже більш ніж півстоліття незаперечний лідер самодіяльних художніх колективів Слобожанщини. Розкажіть, будь ласка, про становлення цього колективу.

<...> Колективу поталанило, що консультантом (і, фактично, першим керівником) колективу аж до 1960 року став відомий знавець українських народних інструментів, доцент **Харківського інституту культури В. А. Комаренко**. 8 грудня 1955 року відбувся перший виступ ансамблю на сцені районного Будинку культури, а вже через місяць, успішно пройшовши районний та обласний конкурси колективів художньої самодіяльності, красноградці виступали на сцені Київського драматичного театру імені І. Я. Франка на республіканському огляді народних талантів. До речі, тоді в числі кращих ансамбль бандуристів був запрошений виступити по українському радіо та телебаченню. Ось так розпочинався великий цікавий творчий шлях нашого колективу.

— До вашого приходу в ансамбль колектив не був обділений увагою слухачів і відзнаками?

— У 1960 році красноградці стали учасниками Декади літератури та мистецтва УРСР у Москві, і того ж таки літа постановою Міністерства культури нашої республіки вокально-інструментальному ансамблю бандуристів (така була офіційна назва колективу в 60-ті) було присвоєне почесне звання «народний». Треба сказати, що В. А. Комаренко заклав високий рівень підготовки, що дозволило й наступним керівникам М. Т. Колкутіну, М. І. Данильченку та М. М. Малимоненку вести успішну роботу, гідно проявляти себе. За цей період колектив чотири рази ставав лауреатом республіканських фестивалів, Указом Президії

Верховної Ради УРСР був нагороджений Почесною грамотою «За заслуги в розвитку українського народного самодіяльного мистецтва».

<...>

Бесіду вів В. Романовський

Слобід. край. — 2008. — 18 груд. — С. 5.

НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ В ІСТОРІЇ

<...>

25 ГРУДНЯ

<...>

ПОСТАТІ

<...>

115 років тому в Ковалісі на Черкащині народився актор **Марко Терещенко**. 1914 року закінчив музично-драматичну школу імені М. Лисенка в Києві. Працював у театрах Києва, Харкова, Одеси. У 1945–1976 роках викладав у **Харківському інституті культури**. Знявся у фільмах «Микола Джеря» та «Навздогін за долею». Автор книг «Мистецтво дійства», «Будова і методи роботи», «Режисер і театр», «Театральні горизонти» та ін. Помер у Харкові 18 серпня 1982 року.

<...>

Підготував В. Меліхов

Слобід. край. — 2008. — 20 груд. — С. 16.

В. Романовський

І В ПІСНІ ЄДНАЛИСЯ НАШІ СЕРЦЯ

Позаминулої суботи УКЦ «Юність» знову став епіцентром культурних подій. Цього разу — своєрідної демонстрації творчих звітів колективів Харківського району.

<...>

Вечір тривав три з половиною години, а пролетів, як мить. А його завершальним і досить зворушливим акордом стали майстерні виступи професійних гуртів з **Харківської державної академії культури** та училища культури під керівництвом заслуженої артистки України **Олени Шишкіної**. До речі, й чарівливий солоспів відомої співачки і педагога викликав зливу аплодисментів вдячних слухачів-глядачів.

<...>

Слобід. край. — 2008. — 23 груд. — С. 8.

А. Анничев

НАДЕЖДЫ СКЕПТИКОВ ПИТАЮТ

Прошлый театральный сезон подарил харьковским любителям драматического искусства замечательный спектакль «Доходное место» А. Н. Островского, поставленный народным артистом Украины А. С. Барсегяном на сцене Академического русского драматического театра им. А. С. Пушкина.

Премьеры других государственных театров мало кого радовали, а вот негосударственные и студенческие театры производят на театральных критиков довольно серьезные впечатления, вселяющие надежду на то, что наш театральный процесс набирает силу в лице молодых, но уже совершенно иных в профессиональном отношении людей.

Уверенно заявляют о себе новые негосударственные творческие объединения — «Может быть» и «Котелок». О замечательных премьерках студенческих театров — Харьковского университета искусств «Женитьбе» Н. В. Гоголя и «Бесталанной» И. К. Карпенко-Карого в **Харьковской академии культуры** — мы недавно говорили на страницах нашей газеты.

<...>

Время. — 2008. — 23 дек. — С. 4.

А. Прихожаева

ТЕАТР ПРИГЛАШАЕТ ДРУЗЕЙ

Харьковский академический театр музыкальной комедии подготовил для своих зрителей несколько предновогодних премьер.

<...>

Для поклонников оперетты в нашем театре 27 декабря состоится праздничный гала-концерт «С опереттой — в Новый год». Здесь классическая оперетта будет «сотрудничать» с мюзиклами и рок-операми. Зрителей ожидают приятные сюрпризы.

Дирижировать будут заслуженный деятель искусств Украины Ярослав Сорочук, **Алиса Видулина** и Юлия Шаршонь. В гала-концерте примут участие заслуженные артисты Украины и ведущие актеры театра.

<...>

Харьк. известия. — 2008 — 23 дек. — С. 9.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

- Авдєєв Д. 35
Авдєєв О. 22, 73, 77
Адаменко С. 101-102
Айзенштадт В. М. 35, 38, 54, 61, 178
Акулова Г. 22
Аласанія З. 6
Алфьорова З. І. 54, 140-141, 181
Аміров Г. 149
Артамонова О. 92
Артюхін О. 84
Асєєв Г. Г. 6-7, 125
Балицький Г. 5
Барбінов С. В. 47
Башмакова Н. В. 174
Біленька В. 7
Білик О. М. 54, 62
Богославський М. І. 136
Большакова Т. В. 6, 62, 172
Бондаренко А. А. 174
Бондарєв Д. 58
Борис І. О. 6, 21, 38, 49-50, 51, 54, 57, 64, 71, 81, 85, 87, 126, 127, 137, 147, 149, 154-155, 156-157, 163, 182, 191
Бортник Є. 5
Бортник К. В. 165
Бреславець Г. М. 29, 163, 174, 191
Брусенцев В. О. 125
Бугайова В. 50
Булигіна А. 164-165
Василенко В. 132, 134
Василенко І. 54, 129
Васильєв О. П. 6, 109-110, 135, 164-165
Васильєв С. 148
Велигурська О. 14
Верба О. О. 68
Верещак А. 163
Відуліна А. К. 30, 39, 97, 106-108, 194
Вінковський Р. 58
Вороная Ю. 40
Воскевич М. 133
Воскобойникова В. В. 165
Гаєвська Н. 91
Галич Т. В. 174
Гітін В. С. 77
Гладких А. В. 62, 173, 175
Гнінний О. 55, 163
Головачов Д. Я. 70, 97, 183
Головіна Л. В. 174
Голубєв Р. В. 174
Горбунов В. М. 6
Гордєєв С. І. 6, 9-10, 17, 39, 50, 54, 58, 91-92, 120-121, 130-131, 143, 149, 188, 189-190
Гориславець В. М. 84, 128, 188
Грамін Л. 94-95
Грицаненко В. Г. 6, 21, 32, 94, 99, 133, 134-135, 181, 185
Данільчишин Ю. М. 6, 62
Двойченкова О. Я. 91
Двояшкіна С. 22, 73, 77
Демченко А. 133
Дерев'янка І. В. 125
Дєєва В. 121-122
Дорожко О. Є. 173, 175
Доценко Ю. 165
Драчов О. М. 27, 28, 97
Дудко Д. 156
Дудніков М. 139
Дяченко М. В. 6
Ентін М. А. 35, 57, 85-86, 179
Євсєєнко С. В. 148
Жданько А. М. 125
Житницький А. З. 18, 19, 35, 42, 46, 54, 75-76, 120, 125, 158-159
Житницький О. А. 19, 20, 120
Зборовець І. В. 6, 53, 63
Золотухін В. М. 31
Зоркін К. 55
Івченко В. Ю. 97
Ільганаєва В. О. 6-7
Ірха В. І. 5-6, 25, 31, 82-83, 137, 152, 158, 163, 172, 176, 184, 189
Каганов І. Я. 18
Калашникова О. 27
Калашникова Ю. 27
Калініченко В. В. 61, 187, 188
Каністратенко М. М. 6-7, 62, 142, 163, 188
Карчова Ю. 163, 172, 173
Кірсанов В. В. 6
Ковалєвська О. 55
Ковач Ю. І. 173, 175
Ковшун О. 161
Козеняшев Є. А. 174
Колесник Л. І. 145-146
Колногузенко Б. М. 6, 20, 22, 28, 29, 32, 33, 46, 48, 67, 68, 70, 94, 129, 132, 134, 141, 144-145, 177, 185-187
Колодїй А. 55
Колодочка М. І. 6, 29, 44, 169
Комаренко В. А. 192
Кононова І. В. 119, 174
Конопльова Є. О. 119
Корольова Л. 5
Коротких Н. О. 64
Косарева І. 32
Кравченко О. В. 7
Красов В. П. 55-56
Красовська Л. О. 6
Криворучко Д. 9-11

Кудрич Л. В. 6, 117, 125, 174, 188
Кудрич С. 152, 163
Кунченко Я. Ю. 163, 174
Курисько В. І. 6
Кучин П. З. 6, 129, 149
Кучина В. Ф. 129, 149
Кучумова Є. О. 174
Кушмір І. В. 174
Кушнаренко Н. М. 6–7, 52, 53, 54, 62, 63, 188
Ларін Є. М. 62, 175
Лебідь А. 45, 72, 108, 179
Лебідь Т. 91
Левицький А. 72
Леончик Д. 165
Лещова Т. 192
Литвин Ю. 133
Литвиненко Н. М. 165
Литвиненко О. 54
Литвинов О. І. 31, 175
Лісовська О. 129, 132, 134
Літвінов О. І. 6, 22, 25, 49, 59, 61–62, 77–78, 99,
130, 167–169, 180–181, 184
Лігуча О. 22
Лобарева Л. 52, 54
Лобода В. О. 173
Логачов Р. 165
Лостовський Ф. 5
Лошков Ю. І. 6, 126, 174
Луговенко В. В. 163, 174
Луніна Л. В. 50, 71
Малишкіна Ю. 133
Малишко М. 55
Мамченко А. 5
Мансурова А. 165
Марков Л. В. 6, 46, 59, 163
Мартем'янова Н. С. 125
Мартиросян М. 147
Марчак В. Я. 290 42–44, 169
Мастепанова І. 91
Мельник Н. В. 177
Мізяк В. Д. 149
Мірошніченко В. 55
Мітіна Л. С. 125
Мороз А. 44
Набокiна Ю. 53, 54
Набоков Р. Г. 52, 54, 90
Нагорний Ю. М. 181
Настаченко О. О. 188, 190
Некифорова К. 84
Низовий М. А. 113
Овоч Ю. 138
Огуй О. 22
Омельченко Л. Г. 95
Орлова С. 5
Осадча В. М. 6, 16, 17, 34, 93, 181, 183–184
Осипенко В. В. 6, 29, 35
Остапенко Д. І. 6, 47, 58
Островська К. В. 33, 141, 145, 186
Островська М. В. 50
Откидач В. М. 119, 181
Панасюк І. 165
Панков Г. Д. 6, 114
Партола Я. В. 125
Персидський Ю. В. 175
Петрова В. С. 64
Пивоваров В. М. 64
Пінко В. 26, 57
Плескунов В. 5
Побіженко В. В. 53
Подорлова В. Ф. 27
Польська І. І. 6
Попова О. 165
Попудренко А. 192
Потрашков С. В. 6, 120
Присмицька К. 148
Прокопенко Т. М. 50
Проскура Д. 55
Проценко О. Ф. 125
Пульсон О. 14
Ракитянська В. Д. 6
Рачинська М. 5
Рижанова А. О. 6, 132
Ричагова В. М. 71–72
Роговий К. 14
Рожок В. І. 6, 47
Розін М. Я. 6, 110–112, 114–115, 116, 122, 165
Романенко Г. О. 125
Романюк О. І. 96
Романюта О. 55
Росовенко В. 32
Рудько О. 190
Рум'янцева А. Ю. 69
Русаненко В. 44, 53
Савицька О. В. 174
Саган В. 190
Садовський Л. В. 149
Самойленко В. 84
Самосюк В. 58
Саулов В. 13–14
Святаш В. 57
Селіванова Ю. 91
Сердюк А. 147
Середа Я. 165
Сєдих В. В. 120
Сищенко С. В. 53, 54, 62
Сімейкіна Н. М. 53
Склярів О. Д. 6, 85, 89, 141, 172
Скок Л. 55
Скрипников А. 40
Слісенко Я. 45, 55
Сміюха П. Г. 191
Соноконь А. 164
Сокіл О. 5
Соляник А. А. 6–7, 52, 54, 62, 100–101
Соляник Ю. 55

- Стародубцева Л. В. 6–7, 84, 117–118, 126, 139, 184
 Старченко Ю. Б. 5, 138, 139–140, 149
 Стрільцова А. 147
 Терентьев К. 28
 Терещенко М. С. 95, 98, 193
 Ткаченко В. 16
 Ткаченко О. 33
 Толейчук Т. 5
 Тополевський В. Ю. 152–154
 Тортіка О. О. 6, 167
 Усик К. О. 174
 Устинова Н. 143
Федоренко Г. В. 64
 Федорук І. 55
 Фігурський В. 58
 Філатов О. 163
 Філіпова Л. Я. 6–7
 Філіповський І. 5
 Філіппова А. В. 109, 159–161, 164–165
 Філь Л. А. 22, 123–125
 Фільова Т. 25
 Фоменко І. М. 120
 Фоменко К. Ю. 174
 Фурнік Н. 25
Харитоновна В. Ф. 6, 27, 78–79, 85, 141, 163, 172, 174
 Холод О. 55
 Холодна М. 129, 132, 134
 Хорольський О. 58
 Хохлов М. С. 173
- Цвєтков В. І.** 150–151
 Целінський Р. 5
 Цигановська Н. В. 65–67, 125
 Цицирев В. М. 6, 47–48
 Цомай О. 22
Чемеровський Ф. А. 6, 60, 77, 89, 90, 167, 188
 Чепалов О. І. 6, 25–25, 38, 41, 42, 90, 161–162
 Чепеленко В. В. 173, 175
 Червонюк В. С. 44, 165
 Чілікіна Н. О. 29–30
 Чумакова Н. 28
Шако М. 147
 Шаша К. Г. 6, 25, 26, 80, 83, 163, 165
 Шейко В. М. 6–7, 11–13, 23, 24, 30, 36–38, 51–52, 54, 62, 63–64, 65, 70, 74, 84, 98, 102–104, 126, 143, 150, 162–163, 170–171, 172
 Шейко М. О. 144
 Шемет Л. В. 40
 Шепелев М. 55
 Шикаленко Т. О. 54, 64, 105–106
 Шинкаренко Є. 127–128, 149
 Шишкіна О. А. 6, 29, 35, 174, 193
 Шкурєєв К. 55
 Шкурко Н. 59, 67
 Шмиголь Л. 55
 Штонда І. 165
Щербак Л. 135, 165
Юркевич І. М. 19
Ярошик В. О. 5

ПОКАЖЧИК ТВОРЧИХ КОЛЕКТИВІВ ХДАК

- Академічний хор 7, 25, 31, 82, 163, 172, 184, 189
 «Академія», студентський театр під кер. С. Гордєєва 9, 39, 50, 91–92, 162
 «Горлиця», фольклорний гурт 88
 «Заповіт», театр народного танцю під кер. Б. Колногузенка 7, 22, 28, 29, 32, 33, 46, 48, 67–68, 73, 77, 94, 128–129, 132, 134, 141–145, 162–163, 165, 177, 185–187
 «ЕКМАТЕДОС», експериментальна майстерня театральних досліджень під кер. І. Бориса 127, 155, 156–157
 «Естет», студентський театр естрадного танцю під кер. Л. Маркова 163
 Камерний оркестр 62
 «Квадро-саунд» 58
 «Магніфіка», біг-бенд 138, 173, 175
 Оркестр народних інструментів 62
 «Полум'я», квартет бандуристок 177
 «СТЕП», студентський театр естрадної пісні під кер. Л. Кудрич 7
 «Стожари», ансамбль народної музики 174
 «Традиція», ансамбль під кер. П. Сміюхи 191
 «Фарби», фольклорний гурт під кер. Г. Бреславець 163, 174, 191
 «ЦимБандо і К^о», ансамбль народних інструментів 63, 174, 177
 «Чудасія», тріо бандуристок 177

ЗМІСТ

Від укладачів	3
Передмова	4
2006	11
2007	70
2008	136
Показчик персоналій	195
Показчик творчих колективів ХДАК	197

Харківська державна академія культури

ВІВАТ, АКАДЕМІЄ!

ВИПУСК 4

(2006–2008)

ДАЙДЖЕСТ

Укладачі:

Світлана Василівна Євсеєнко
Олена Миколаївна Левченко

Науковий редактор:

Світлана Василівна Євсеєнко

Художнє оформлення:

Інна Робертівна Акмен

Коректор:

Світлана Василівна Євсеєнко

Комп'ютерний набір та верстка:

Олена Миколаївна Левченко
Катерина Олександрівна Литвин
Ілля Володимирович Малішевський

Підписано до друку 25.09.2009. Формат 70x100/16. Гарнітура «Times». Папір для мн. ап. Друк. ризограф. Ум. друк. арк. 17,21. Обл. вид. арк. 24,97. Наклад 100 прим. Зам. № _68__

Харківська державна академія культури,
Бурсацький узвіз, 4, Харків, Україна, 61057
Тел. 731–24–40

<http://www.ic.ac.kharkov.ua>

Надруковано в лаб. множ. техніки ХДАК